

Besluit 06/11 B

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 4 februari 2011

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 11/12 november 2010

's-Hertogenbosch

Datum

17 januari 2011

DIS-nummer

2389741

Griffie

Bijlage(n)

-

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van de griffier d.d. 17 januari 2011;
- gelet op artikel 2.27, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten 2007;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 11/12 november 2010 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 4 februari 2011

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter, de griffier,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk A.J. Brul, wnd.

**Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van
Noord-Brabant op donderdag 11 en vrijdag 12 november 2010**

VASTGESTELD VERSLAG

Inhoudsopgave	blz.	nummer
Lijst van de leden van Provinciale Staten	7	
Agenda	9	
Presentielijst	11	
Opening van de vergadering op 11 november 2010	11	
Sprekers:		
Voorzitter	11,12,13	
Martens	12	
Mw. Verstappen	12	
Indienen Motie 1 vreemd aan de orde van de dag	12	
Indienen Motie 2 vreemd aan de orde van de dag	12	
Indienen Motie 3 vreemd aan de orde van de dag	12	
Indienen Motie 4 vreemd aan de orde van de dag	12	
Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 8/9 juli 2010	13	63/10
Ingekomen Stukken	13	65/10
Werving Griffier van Provinciale Staten	13	67/10
Opheffing geheimhouding ten aanzien van documenten uitvoering strategie Essent	13	83/10
Spreker:		
Voorzitter	13	
Sturen met Kaders	13,49	27/10
Sprekers:		
Voorzitter	13,14,15,49	
Heijmans	13,14,15,49	
Mw. Lestrade-Brouwer	14,49	
Van Schoonhoven	49	
Thuis	49	
mw. Tsoutsanis-van der Koogh	14,49	
Verrijt	49	
Mw. Verstappen	49	
Vreugdenhil	49	
Amendement A1 (mw. Tsoutsanis-van der Koogh e.a.; aangenomen)	14,49	

Agenda van Brabant: investeringsstrategie**15,49****61/10**

Sprekers:

Voorzitter	15,17,18,19,20,23,24,26,28,31,32,33,34,35,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,50,51
Mw. Geeraedts	17,18,20,22,23,24,25,29,30,39,42,43,44,49,50,51
Heijmans	17,18,19,20,22,31,37,42,43,48,49,50,51
Van Heugten	35,36,37,38,39,40,41,48
Mw. Lestrade-Brouwer	17,19,29,33,34,38,39,40,44,46,47,49,50,51
Van Schoonhoven	16,17,26,44,45,49,50,51
Stalknecht	48
Thuis	15,16,17,18,19,20,23,24,30,38,41,43,47,49,50,51
Verrijt	18,24,25,30,37,40,41,44,49,50,51
Mw. Verstappen	23,31,32,41,46,47,49,50,51
Vreugdenhil	16,18,23,25,28,29,30,36,38,45,48,49,50,51
Amendement A2 (Van Schoonhoven e.a.; verworpen)	28,49
Amendement A3 (Van Schoonhoven e.a.; verworpen)	28,50
Amendement A4 (Vreugdenhil; ingetrokken)	31,46
Amendement A5 (mw. Verstappen; ingetrokken)	32,47
Amendement A6 (Thuis e.a.; aangenomen)	42,50
Motie M5 (mw. Verstappen; verworpen)	33,51
Motie M6 (Thuis e.a.; aangenomen)	41,51

Schorsing van de vergadering**51**

Spreker:

Voorzitter	51
------------	----

Presentielijst	53	
Heropening van de vergadering op 12 november 2010	53	
Sprekers:		
Voorzitter	53	
Van Heugten	53	
Begroting 2011/Najaarsbrief	54	60/10
Sprekers:		
Voorzitter	54,56,57,61,62,63,65,67,68,69,70,71,72,73,74,75,76,78,79,81,83,85,86,87,88,94,95,96,97,98,99,100,101,103,104,106,107,109,110,111,112,113,114,115	
Arkes	61,63,64,98,108,110,111,112,113,114,115	
Mw. Van Breda	103,104,109	
De Boer	93,94,95,109	
Essed	76,77,78,104,105	
Mw. Geeraedts	57,59,61,62,63,75,77,78,92,93,94,97,106,110,111,112,113,114,115	
Mw. Van Haaften-Harkema	89,90,91,92,107,108,109	
Ten Harmsen van der Beek	89,96,103,104	
Heijmans	55,56,57,58,59,64,68,69,74,79,82,88,95,96,110,111,112,113,114,115	
Van Heugten	81,82,83,84,85,105	
Mw. Jacobs	85,87,88,89	
Mw. Jetten	61	
Mw. Kerkhof-Mos	106	
Mw. Lestrade-Brouwer	58,59,69,74,75,82,88,102,103,104,110,111,112,113,114,115	
Van Lopik	87	
Martens	61,63,65,80,81,83,86,87,95,99,105,110,111,112,113,114,115	
Thuis	54,55,87,95,96,104,110,111,112,113,114,115	
Van Vugt	79,80,81,94,101,106,107	
Mw. Verstappen	72,73,74,79,80,84,87,102,105,106,107,110,111,112,113,114,115	
Vreugdenhil	68,69,70,81,84,85,88,89,93,94,98,100,101,109,110,111,112,113,114,115	
Zeegers	90,91,100,101	
Amendement A7 (Martens e.a.; verworpen)	67,111	
Amendement A8 (Martens e.a.; verworpen)	67,111	
Amendement A9 (Martens e.a.; verworpen)	67,111	
Amendement A10 (mw. Jetten e.a.; verworpen)	70,111	
Amendement A11 (Vreugdenhil; verworpen)	71,112	
Amendement A12 (Vreugdenhil; gewijzigd in M17)	71,110	
Amendement A13 (Vreugdenhil; verworpen)	71,112	

Motie M7 (mw. Gounou e.a.; aangenomen)	65,112
Motie M8 (Vreugdenhil; verworpen)	71,113
Motie M9 (Vreugdenhil; verworpen)	71,113
Motie M10 (Vreugdenhil; verworpen)	72,113
Motie M11 (Vreugdenhil; ingetrokken)	72,101
Motie M12 (mw. Verstappen e.a.; aangenomen)	74,114
Motie M13 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; aangenomen)	76,114
Motie M14 (mw. Van Boxtel; gewijzigd in M14A)	97,99
Motie M14A (mw. Van Boxtel e.a.; aangenomen)	99,114
Motie M15 (mw. Van Breda e.a.; aangenomen)	99,114
Motie M16 (Martens; verworpen)	100,115
Motie M17 (mw. Vreugdenhil; aangenomen)	110,115

Motie 1 vreemd aan de orde van de dag

12,115

Sprekers:

Voorzitter	115,116,118,119,120
Van der Burgt	117
Mw. Geeraedts	119
Van Heugten	118,120
Mw. Kerkhof-Mos	116,119,120
Mw. Lestrade-Brouwer	118,121
Martens	116,119, 120
Mw. Prins-Afman	117,120
Mw. Verstappen	118,120
Vreugdenhil	117,118,120
Wagemakers	117,120
Zeegers	116,120
Motie M1 (Martens e.a.; verworpen)	12,121

Moties 2, 3 en 4 vreemd aan de orde van de dag

12,121

Sprekers:

Voorzitter	121,122,125,126
Mw. Kerkhof-Mos	122, 125,126
Mw. Lestrade-Brouwer	123,125,126
Martens	123,125,126
Mw. Prins-Afman	123,125,126
Mw. Verstappen	121,122,124,125,126
Vreugdenhil	123,125,126
Van Vugt	123
Mw. Wijnands	123,125,126
Zeegers	122,123,125,126
Motie M2 (mw. Verstappen; verworpen)	12,125
Motie M3 (mw. Verstappen; verworpen)	12,125
Motie M4 (mw. Verstappen; verworpen)	12,126

Sluiting van de vergadering**126**

Spreker:

Voorzitter

126

Besluit nr. 06/11**127****06/11**

LIJST VAN DE LEDEN VAN PROVINCIALE STATEN

VAN NOORD-BRABANT

prof. dr. W.B.H.Ĵ. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Andreas-de Jong, mw. H.F.C.	SP	Bergen op Zoom
Arkes, J.G.	PvdA	Rosmalen
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Boxtel, mw. M.W.A. van	SP	Sint Oedenrode
Breda, mw. R.E.M. van	PvdA	Tilburg
Burgt, C.H.M. van der	VVD	Helmond
Coonen, drs. G.P.J.H.M.	CDA	's-Hertogenbosch
Doelen, W.M. van der	CDA	Maren-Kessel
Dörr, J.E.J.	CDA	Waalwijk
Erarslan, ing. S.	PvdA	Breda
Erciyas, M.	SP	Oss
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Göring, R.A.H.M.	CDA	Lieshout
Gounou, mw. E.	PvdA	Oss
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoogeveen, drs. J.H.	VVD	Eersel
Hosseini-Ghreani, mw. Z.	SP	Boxmeer
Jetten, mw. A.A.V.C.	Brabantse Partij	Heeswijk-Dinther
Kamphorst, mw. M.T.	SP	Eindhoven
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Kielenstijn, drs. H.J.	VVD	Eindhoven
Lamers, mw. drs. A.J.H.W.	CDA	Prinsenbeek
Lavrijssen, mw. A.A.P.M.	CDA	Hapert
Lestrade-Brouwer, mw. M.C.	D66	Boxtel
Lopik, ing. A.T. van	VVD	Heesch
Oord, ir. H.C.A.M. van den	CDA	Oirschot
Martens, J.A.M.	GroenLinks	Biezenmortel
Moonen-Gerrits, mw. J.M.C.W.	CDA	Uden
Mulders, A.A.W.G.	CDA	Moergestel
Paulides-Ruitenbergh, mw. drs. ing. P.A.	CDA	Raamsdonkveer
Prins-Afman, mw. drs. M.W.	VVD	Sint Oedenrode
Schoonhoven, E.F.H. van	GroenLinks	Ravenstein
Schouten, N.	SP	Oss
Slegers, mw. drs. V.T.C.	SP	Tilburg
Smolders, A.P.H.	CDA	Bergeijk

Staak, W.R. van der	SP	Boskant
Stalknecht, J.W.	PvdA	Bergen op Zoom
Thuis, drs. W.T.	CDA	Eindhoven
Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.	VVD	Breda
Verhoeven, J.A.	VVD	Bergeijk
Verrijt, P.A.	PvdA	's-Hertogenbosch
Verschuuren, mw. mr. I.R.G.W.	CDA	Gemert
Verstappen, mw. dr. B.E.J.M.	PvdD	Hilvarenbeek
Voeten, drs. M.M.A.J.	VVD	Made
Vreugdenhil, ing. H.J.	CU-SGP	Nieuwendijk
Vught, A.C.J.M. van	CDA	Rijkevoort
Vugt, drs. R.J. van	CDA	Woudrichem
Wagemakers, R.J.J.M.	PvdA	Tilburg
Wijnands, mw. drs. A.M.	PvdA	Helmond
Wolters, H.	CDA	Uden
Zeegers, S.J.	SP	Uden
Zeeland, R.J.C. van	SP	's-Hertogenbosch
Zwijnenburg-van der Vliet, mw. J.	VVD	Woudrichem

A.Ĵ. Brul, griffier, wnd.

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP DONDERDAG 11 EN VRIJDAG 12 NOVEMBER 2010

Agenda

- I Opening van de vergadering/vaststellen agenda
- II Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 8/9 juli 2010
- III Ingekomen stukken
- IV Voorstellen

De nummers:

27/10 *Sturen met Kaders; evaluatie*

61/10 *Agenda van Brabant: Investeringsstrategie*

67/10 *Werving griffier van Provinciale Staten*

60/10 *Begroting 2011/Najaarsbrief*

83/10 *Opheffing geheimhouding t.a.v. documenten uitvoering strategie Essent*

V Vragenuurtje

VI Sluiting

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP DONDERDAG 11 NOVEMBER 2010

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Griffier wnd.: A.J. Brul

Volgens de presentielijst zijn 38 leden aanwezig, te weten:

ing. Vreugdenhil, Wagemakers, Martens, mw. Gounou, mw. Lavrijssen, mw. dr. Verstappen, Smolders, Wolters, Dörr, mw. Arts, Heijmans, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Kerkhof-Mos, mw. mr. Verschuuren, mw. drs. Prins-Afman, drs. Thuis, drs. Coonen, Van Zeeland, ing. Van Lopik, mw. drs. ing. Paulides-Ruitenbergh, Schouten, Ten Harmsen van der Beek, mw. mr. Geeraedts, mw. Moonen-Gerrits, Stalknecht, Van Vugt, mw. Wijnands, Verrijt, mw. drs. Lamers, Van Vught, drs. Voeten, Erarslan, Van der Doelen, drs. Kielenstijn, mw. ing. Aarts-van de Loo, mw. Andreas-de Jong, Van Schoonhoven, mw. mr. Tsoutsanis-van der Koogh, Erciyas, Van den Oord, mw. Van Breda, Van der Staak, Mulders en drs. Hoogeveen.

Afwezig zijn 17 leden: Arkes, mw. Van Boxtel, Göring, mw. Hosseini-Ghreani, mw. Jetten, Van der Burgt, mw. Kamphorst, mw.drs. Slegers, mr. Van de Ven, Verhoeven, Zeegers en mw. Zwijnenburg-van der Vliet.

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan.

De *voorzitter*: Dames en heren. Ik zou de vergadering willen beginnen met een wat trieste mededeling. Op dinsdag 26 oktober jongstleden is na een maandenlang ziekbed op 58-jarige leeftijd overleden de heer Ger Wouters. Ger Wouters was lid van de Staten van Noord-Brabant voor de Socialistische Partij in de periode september 1996 tot april 1999. Voor die tijd was hij actief in Schijndel als raadslid en wethouder. Vanaf 1999 was hij vooral actief als partijbestuurder van Oost- en Midden-Brabant van de SP en laatstelijk als wethouder in Boxtel. Als SP'er van het eerste uur was hij bij velen bekend en geliefd. Wij verliezen in hem een gedreven Brabander.

Laten wij hem herdenken met een moment van stilte.

Dames en heren. Ik heet van harte welkom de

gasten op onze publieke tribune. Het gaat naast een aantal vaste bezoekers om bezoekers van wie wij hebben vernomen dat zij bij de volgende verkiezingen mogelijk kandidaat-Statelid zijn voor de PVV. Zij maken vanavond kennis met dit huis en met het reilen en zeilen van uw Staten. Ontvangst van hen heeft plaatsgevonden door de heer Voeten die een en ander over onze provincie heeft uitgelegd.

Daarnaast is een aantal medewerkers van de griffies van de gemeenten Bergen op Zoom en Roosendaal aanwezig. Zij zijn ontvangen door mevrouw Andreas-de Jong. Ik heet u allen van harte welkom en hoop dat u een genoeglijke avond met ons heeft. Ik wil eerst de agenda aan de orde stellen die voor vanavond en morgen aan u is voorgelegd. Ik wijs u erop dat wij vanavond Statenvoorstellen op de agenda hebben. Wij wijken hierbij af van een gewoonte zoals aangekondigd in de invitatie van deze vergadering, namelijk dat wij zowel de

bespreking als de besluitvorming vanavond willen afronden.

De agenda is op het laatste moment aangepast omdat er een Statenvoorstel voorligt met betrekking tot het opheffen van de vertrouwelijkheid van enkele documenten die betrekking hebben op de afwikkeling van de zaak-Essent in verband met het verschijnen van het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer.

Kunt u met deze agenda instemmen?

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan instemmen met uw voorstel maar ik wil graag een motie vreemd aan de orde van de dag aan de agenda toevoegen.

De *voorzitter*: Door de leden *Martens* en *Vreugdenhil* wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 en 12 november 2010;

constaterende dat:

- naar aanleiding van een aangehouden motie in Provinciale Staten op 28 mei 2010 GS met een notitie zijn gekomen die ingaat op de totstandkoming van de begrenzing van het LOG Hulsel-Bladel;
- deze notitie in de commissie Ruimte en Milieu op 8 oktober 2010 is besproken;

overwegende dat:

- uit de bespreking in de commissie Ruimte en Milieu van de notitie LOG Hulsel-Bladel is gebleken dat bij de begrenzing van het LOG sommige trajecten minder transparant zijn verlopen;

besluiten:

1. tot het instellen van een onafhankelijk onderzoek naar op welke wijze de begrenzing van het LOG Hulsel-Bladel tot stand is gekomen;
2. aan de Zuidelijke Rekenkamer te vragen dit onderzoek uit te voeren,

en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M1.

Als u het goed vindt, zullen wij die motie morgen aan het eind van de vergadering behandelen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik heb drie

moties vreemd aan de orde van de dag over de kattenjacht.

De *voorzitter*: Door het lid mevrouw *Verstappen* worden de volgende moties voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 en 12 november 2010;

constaterende dat:

- in Brabant jaarlijks duizenden katten worden afgeschoten;
- de plaats waar en de datum waarop katten gedood zijn niet geregistreerd en openbaar gemaakt worden;

overwegende dat:

- gebieden met bijvoorbeeld hoge aantallen verwilderde katten op deze wijze niet zichtbaar worden;
- het daarmee moeilijk wordt om gericht beleid uit te zetten op de gebieden met hoge aantallen verwilderde katten;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- faunabeheerders te verplichten om plaats en datum van afschot van katten te registreren en openbaar te maken;
- deze gegevens te analyseren en beleid uit te zetten op het terugdringen van potentiële bronnen van verwilde katten,

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 november 2010;

constaterende dat:

- in Brabant jaarlijks duizenden katten worden afgeschoten en direct begraven dan wel achtergelaten worden;

overwegende dat:

- de gedode katten niet gecontroleerd worden op aanwezigheid van chip en/of voorkomen op vermissingslijsten;
- derhalve niet gecontroleerd wordt of het dier een huisdier was en eigenaren van vermiste katten niet op de hoogte gesteld worden;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- faunabeheerders te verplichten gedode katten aan te bieden voor controle op aanwezigheid van chip en het mogelijk voorkomen op vermissingslijsten en indien mogelijk eigenaren van katten op de hoogte te stellen van het lot van hun kat,

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 en 12 november 2010;

constaterende dat:

- in Brabant jaarlijks duizenden katten worden afgeschoten;
- overwegende dat:
- ook huisdieren worden gedood;
- de jacht op katten niet bijdraagt aan een duurzame oplossing;
- door de jacht op verwilderde huiskatten ook de beschermde wilde kat (*Felis Silvestrus*) risico loopt, aangezien het onderscheid tussen beide op afstand moeilijk te maken is;
- blijkt dat het vangen, neutraliseren en terugplaatsen van verwilderde katten een succesvolle methode is om de populatie terug te dringen;

verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:

- per direct de jacht op verwilderde katten stop te zetten en deze maatregel in het komende faunabeheerplan vast te leggen;
 - in overleg te gaan met dierenbeschermingsorganisaties om tot een duurzame oplossing te komen voor de populatie verwilderde katten,
- en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze moties maken onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgen de nrs. M2, M3 en M4. Ook deze moties zullen wij morgen aan het van de vergadering behandelen.

Nummer 63/10

Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van 8 en 9 juli 2010

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Nummer 65/10

Ingekomen stukken

Er wordt besloten conform de voorstellen van de griffier.

Nummer 67/10

Werving Griffier van Provinciale Staten

Het Statenvoorstel wordt zonder bespreking en zonder stemming aangenomen.

Nummer 83/10

Opheffing geheimhouding ten aanzien van documenten uitvoering strategie Essent

De voorzitter: Dit stuk is nagekomen. De begeleidingscommissie die door uw Staten is ingesteld, is ingevoerd en weet wat hier gebeurt. Dit voorstel gaat over het opheffen van geheimhouding.

Ik neem aan dat de Staten hiermee kunnen instemmen.

Het Statenvoorstel wordt zonder bespreking en zonder stemming aangenomen.

Nummer 27/10

Sturen met Kaders

De voorzitter: Het gaat hier om een duale bespreking in de Staten. Gedeputeerde Essed of de vicevoorzitter van de Staten de heer Thuis kunnen antwoorden op eventuele vragen.

Het woord is aan de heer Heijmans van de fractie van de SP.

De heer Heijmans (SP): Voorzitter! Ik wil wel iets kwijt over dit stuk. Wij zitten aan het einde van deze bestuursperiode. Vanaf maart gaan wij met een nieuwe Staten aan de slag. Wie weet, maakt ook een SP-fractie daar deel van uit. Je weet maar nooit wat de kiezer gaat beslissen!

Voor ons mag er de komende periode best wat meer dualisme in. Wij hebben acht jaar geleden gekozen voor het dualisme, maar ik kom tot de conclusie dat wij op een aantal terreinen nog nooit zo monistisch zijn geweest als onder het dualisme.

Wat bedoel ik daarmee? Het is steeds meer gebruikelijk dat deze Staten vanaf het begin bij besluitvorming en trajecten betrokken worden. Wij zien dat straks ook weer bij de investeringsagenda. Het gevolg daarvan is dat wij ons soms in de commissies afvragen of iets al wel of niet echt besloten is: hoe zit het allemaal precies? Met andere woorden: de Staten gaan een traject in dat ons

enorm bezighoudt. Er worden met benen op tafel gesprekken gevoerd in commissies, er worden werkbezoeken gebracht, etc., terwijl ik dacht dat de bedoeling van het dualisme was dat wij volksvertegenwoordiger konden zijn; dat wij tijd zouden krijgen om naar de Brabantse burger te gaan; dat wij het Provinciehuis uit zouden kunnen gaan.

Mijn conclusie is dat wij op deze wijze ons steeds meer bezighouden met vergaderen in deze ivoren toren en dat wij steeds minder de kans krijgen om juist die volksvertegenwoordigende functie goed in te vullen. Dat zal in ieder geval de inzet van de SP-fractie zijn. Wij hebben gekozen voor het samenwerkingsdualisme. Dat mag best van mij, maar het moet niet monistisch worden dan het voor die tijd was. Mijnheer Van Vugt weet het misschien nog wel. Onder het monisme deed het college gewoon zijn werk en wij als Staten kregen keurig een notitie en konden dan een besluit nemen. Tegenwoordig is dat traject veel ingewikkelder en veel langduriger.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil de heer Heijmans vragen of hij dan niet ontzettend blij is met het besluit in Sturen met Kaders. Daarin staat namelijk heel duidelijk wat de officiële beslispunten zijn zonder dat wij een officieel voorbereidingstraject hebben met benen op tafel, enz. enz.

De heer *Heijmans* (SP): Mevrouw Lestrade, wij hebben juist de afgelopen jaren gewerkt aan de hand van Sturen met Kaders en dit is de praktijk geworden. Op papier is het allemaal heel mooi; papier is geduldig. Ik wil dat wij in de komende periode echt kaders gaan vaststellen in plaats van zoals ik al eerder heb gezegd kaders opstellen. Dat doen wij nu namelijk.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dus bent u blij met sturen met kaders, begrijp ik.

De heer *Heijmans* (SP): Ik stem ook niet tegen!

De *voorzitter*: Het woord is aan mevrouw Tsoutsanis van de fractie van de VVD.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voorzitter! Ik los het probleem van de heer Heijmans niet op. Ik ben het wel helemaal met hem eens dat de volksvertegenwoordigende rol heel belangrijk is, maar kaders stellen en goed controleren is natuurlijk ook de taak van ons als Statenleden. Wat dat betreft was Sturen met Kaders in 2006 een heel goed initiatief om een lijn aan te brengen tussen de rollen in het dualisme tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Wij zijn zo verstandig geweest om dat te evalueren. Het is toch heel prettig, mijnheer Heijmans, dat wij de wijsheid hebben om aan het einde van een bestuursperiode eens te kijken hoe een en ander is gegaan? Er zijn verbetervoorstellen gedaan. Daarmee zijn wij het allemaal hartgrondig eens. Verbeteringen moet je nooit uit de weg gaan in dat proces van kaders stellen, controleren en je rol zoeken.

Er ligt een ontwerpbesluit dat net het puntje op de i mist. Wij willen een zorgvuldige besluitvorming. Tijdens de bespreking van de verbetervoorstellen in de commissie BM is namens velen het voorstel gedaan om de griffie een sterkere positie te geven in de kwaliteitsbewaking van de stukken die naar de Staten gaan, namelijk door deze te toetsen aan de vormvereisten van Sturen met Kaders. Met andere woorden: afspraak is afspraak. Wij hebben graag een waakhond die daar voor ons op let, in overleg met de technische voorzitters van de verschillende commissies. Dat staat geweldig geformuleerd in het advies van de commissie Bestuur en Middelen aan ons als Staten. Ik zal daar verder niet op ingaan. Omdat het in het ontwerpbesluit niet is opgenomen, dien ik mede namens het CDA, D66 en de PvdA en volgens mij met steun van alle fracties een amendement in om onder d. van het ontwerpbesluit dit advies van de commissie BM integraal over te nemen.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Tsoutsanis-van der Koogh, Thuis, mw. Lestrade en Verrijt wordt het volgende amendement voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, bijeen op 11 en 12 november 2010,
gelezen Statenvoorstel 27/10 A inzake Sturen met Kaders;*

evaluatie,
overwegende dat:

- de evaluatie mede na een extra consultatiegesprek met verschillende Statenleden d.d. 15 september 2010 heeft geleid tot een helder voorstel met verbetervoorstellen voor Sturen met Kaders in de toekomst;
- dit voorstel in de vergadering van de commissie Bestuur en Middelen d.d. 8 oktober 2010 in positieve zin is besproken;
- de commissie gemeend heeft in het verlengde van het voorstel nog een extra aanbeveling aan Provinciale Staten te moeten doen om de kwaliteit van de aan PS en commissies voor te leggen stukken te borgen;
- deze extra aanbeveling verwoord staat in het advies van de commissie Bestuur en Middelen 27/10 C d.d. 8 oktober;
- dit advies echter niet terugkomt in het ontwerpbesluit 27/10 B en dit wel gewenst is;

besluiten:

het ontwerpbesluit onder 2 aan te vullen met punt d, dat luidt:

"De griffie krijgt opdracht om – vergelijkbaar met de Europa paragraaf – in samenspraak met de technische voorzitters van de Statencommissies een algemene toets op aan Provinciale Staten en commissies voor te leggen stukken uit te voeren. Deze toets heeft betrekking op de vormvereisten zoals deze zijn opgenomen in het voorliggende voorstel Sturen met Kaders; evaluatie. ""

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A1.

Er zijn verder geen woordvoerders gemeld op dit onderwerp.

De heer Heijmans (SP): Voorzitter! Mag ik voorstellen een boom te sparen? Volgens mij is iedereen op de hoogte van de inhoud van het amendement en zouden wij er zo over kunnen stemmen.

De voorzitter: Ik wil er graag een boom over opzetten, maar een amendement wordt netjes ingediend en daarna vermenigvuldigd en rondgedeeld. Wij moeten de procedureregels volgen.

Ik stel voor de stemming uit te stellen tot het einde van de avond en u in staat bent geweest het amendement fatsoenlijk tot u te nemen.

Ik kijk even of er behoefte is om het woord te voeren over het amendement. Ik constateer dat dit niet het geval is. Wij brengen straks het amendement en het voorstel in stemming.

Nummer 61/10

Agenda van Brabant: Investeringsstrategie

De voorzitter: Het woord is aan de heer Thuis van de fractie van het CDA.

De heer Thuis (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie steunt onverkort de ambitie van Brabant om tot de top kennis- en innovatieregio's van de wereld te behoren. Het gaat dan over hightech, over automotive, tussen haakjes ook elektrisch rijden maar daarop kom ik morgen terug, over logistiek, over infra en over maintenance en food. De provincie wil met de Agenda van Brabant en de investeringsagenda hieraan een belangrijke bijdrage leveren. Een groot deel van de middelen die met de verkoop van Essent verkregen wordt, komt op deze wijze toekomstgericht weer terug bij de Brabant en de Brabanders.

Het is heel belangrijk dat de investering die wij doen met de Essent-middelen extra en speciaal is. Daarmee moeten geen gaten in de reguliere beleidsvoering worden gestopt. Daarom onderstrepen wij nogmaals het belang van het ijkpunt dat zegt dat er geen uitgaven mogen worden gedaan die het reguliere beleid vervangen.

De samenhang van de investeringen met de agenda van de gemeenten, het Rijk en Europa moet leiden tot maatschappelijk effect. Het kan niet zo zijn dat wij bijvoorbeeld investeren in sportvoorzieningen en dat de gemeente waarin zo'n voorziening gepland wordt een afbouw van het sportbeleid voor ogen heeft vanwege bezuinigingen of om andere redenen. Het gaat erom om in dit verband maximaal middelen beschikbaar te krijgen.

Mijn fractie steunt ook het ijkpunt dat in beginsel niet gesubsidieerd maar geïnvesteerd wordt. Wij realiseren ons dat hier geen absolute grens getrokken kan worden en dat bij participatie een deel van de geïnvesteerde middelen niet zal

terugvloeien naar de provinciekas.

De projectvoorstellen van het college willen wij ijkken aan de kwaliteit van het project. Het moet een afgerond project zijn met een op zichzelf staand relevant resultaat. Uitgaande van een zeer zorgvuldig afwegingsproces van GS willen wij elk investeringsproject in volgende tranches op zijn eigen merites kunnen beoordelen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik zou de heer Thuis het volgende willen voorleggen. De woorden die hij nu spreekt, zijn heel mooi, maar die zijn eerder gesproken hier in de Brabantse Staten, namelijk bij het fonds Brabant 2050. Ook daar is gezegd dat projecten een vernieuwend karakter dienen te hebben, dat zij toekomstgericht moeten zijn, dat zij dienen bij te dragen aan duurzame ontwikkeling en de fysieke kwaliteit van de sociaal-culturele leefomgeving. Dit project, mijnheer Thuis, is de afgelopen Statenperiode de nek omgedraaid. Wat geeft de heer Thuis het vertrouwen dat wat hij nu voorstelt en wat door het college gedragen wordt, niet hetzelfde lot beschoren is als het fonds Brabant 2050?

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik weet niet of de woorden van de heer Vreugdenhil dat het de nek omgedraaid is, kloppen. Ik weet wel dat het fonds opgeheven is en dat de middelen die in het fonds Brabant 2050 zaten uitgeput waren.

Het ging om het geloof dat wij als Staten nu hebben. Als je over 2050 of over 2060 praat, dat is nog heel lang. Nu praten wij echter niet over 2050 maar over een redelijk te overziene horizon. Wellicht maakt u het eind van die horizon nog mee als Statenlid.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De heer Thuis praat eromheen. Ik ken het CDA als een partij die staat voor consistent beleid. Als een fonds met eigenlijk dezelfde doelstellingen vorig jaar opgeheven is en het geld is gebruikt voor allerlei andere projecten bijvoorbeeld de kredietcrisismaatregelen, kan hij toch niet volhouden dat wij hier een consistent beleid voeren door nu weer een fonds te gaan vormen? Twee keer in één periode!

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Er wordt geen fonds gevormd. Er is in de Staten een heel duidelijke afspraak gemaakt over de toekomst, geënt op de Agenda van Brabant. Dat hebben wij samen afgesproken. Wij hebben die agenda ook vastgesteld. Wij hebben ook vastgesteld en daarover kun je van mening verschillen dat wij met de middelen uit de verkoop van Essent twee dingen doen:

1. Wij zonderen €1,5 mld. af voor de compensatie van het dividendverlies. Op die manier kunnen wij de rente-inkomsten gebruiken voor de reguliere bedrijfsvoering.
2. Het miljard dat over is – op dit moment zeggen wij dat het redelijk is om uit te gaan van €700 mln. – wordt ingezet voor concrete projecten, te ijkken aan de criteria die hier staan.

Als de heer Vreugdenhil daarin niet gelooft, is dat aan hem. Wij geloven wel in de keuze en wij vinden ook dat wij het aan de Brabanders verplicht zijn om dat zo te doen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Als het woord "geloof" uit een CDA-mond komt, moet je altijd oppassen. Ik wil de heer Thuis confronteren met het Manifest Brabant 2050. Wij hebben dat unaniem in de Staten aangenomen. Dat geldt dus voor de hele periode. Wij hadden graag gezien dat de Agenda van Brabant geënt was op dit manifest. Dat is niet het geval. Ik val hier de heer Vreugdenhil van de ChristenUnie-SGP bij.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik heb GroenLinks daarover helemaal niet gehoord toen wij spraken over de Agenda van Brabant. Als die fractie zo daarvan overtuigd is, had zij tegen de Agenda van Brabant moeten stemmen. Dat is niet gebeurd.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Natuurlijk hebben wij bij de behandeling van de Agenda van Brabant in juni wel over het manifest gesproken. Wij hebben ook aangegeven dat er met de Agenda van Brabant ook een tussendoel geformuleerd zou kunnen worden, namelijk hoe wij verdergaan richting 2050. De heer Thuis kan de notulen erop naslaan.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! GroenLinks is wel meegegaan in de stemming en heeft de Agenda van Brabant goedgekeurd. Dat stel ik vast.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik vind het een wat merkwaardige discussie, want wij hebben die Agenda van Brabant vastgesteld. Ik hoor de heer Van Schoonhoven nu zeggen dat hij de Agenda van Brabant weer ter discussie wil stellen. Ik dacht echter dat dit afgekaart was. Kijk, het is misschien vervelend dat GroenLinks haar zin niet heeft gekregen, maar het is nu niet aan de orde om de Agenda van Brabant weer ter discussie te stellen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Ik stel de Agenda van Brabant niet ter discussie, voorzitter. Ik constateer alleen maar – en ik hoop dat mevrouw Geeraedts dat met mij wil doen – dat wij met het Manifest 2050 eigenlijk helemaal niets zijn opgeschoten. Tien jaar na dato maken wij een Agenda van Brabant. Daar staan wij als fractie wel achter omdat daarin de uitgangspunten ecologie, economie en sociaal beleid zijn opgenomen. Het geloof waarmee ik mijn interruptie begon is gelegen in de vraag wat het oplevert. Krijgt het niet hetzelfde vervolg als het Manifest 2050?

De *voorzitter*: Mijnheer Van Schoonhoven, een interruptie is bedoeld voor een puntige bijdrage, niet voor een heel betoog. Ik wil u vragen dit debat nu te stoppen. Het woord is aan de heer *Thuis*.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Projectvoorstellen die het college doet, willen wij ijken aan de kwaliteit van het project. Wat onze fractie betreft moet het een afgerond project zijn met een op zichzelf staand relevant resultaat.

Wij gaan ervan uit dat GS een zorgvuldig afwegingsproces volgen. Voor ons betekent dit dat elk investeringsproject in volgende tranches op zijn merites moet kunnen worden beoordeeld; niet vanuit een claim uit de toekenning van de vorige tranche. Bij elke toekenning van een project moeten PS de handen vrij hebben.

Voorzitter. In de commissievergadering BM hebben wij al een aantal kanttekeningen geplaatst bij concepten van voorstellen. Ik ga die nu niet

herhalen, behoudens één en dat is het Mobiliteitsfonds. Over het door GS genoemde Mobiliteitsfonds – let wel, er staat concept – hebben wij een meer inhoudelijk toegespitste opvatting dan GS. Ook kijkend naar de ontstaansgeschiedenis van het extra bedrag van €50 mln. en de door PS gevoerde discussies, is de CDA-fractie van mening dat het spaar- en investeringsfonds alleen gefocust moet zijn op de wegeninfrastructuur, met name grote infrastructurele projecten die bijdragen aan het versterken van Brabant als kennis- en innovatieregio en waarbij sprake is van een provinciaal belang of waar de provincie initiatiefneemster is. Wij willen de ruit rond Eindhoven prioriteit geven. Dat betekent de noordoost tangent 279.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Hoor ik de heer *Thuis* nu zeggen dat het mobiliteitsfonds alleen ingezet moet worden voor asfalt?

De heer *Thuis* (CDA): Dat hoort mevrouw Lestrade goed.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik meen dat wij discussies gevoerd hebben en hebben gezegd dat over meer ging dan alleen asfalt. Is de heer *Thuis* niet in voor andere innovatieve vervoersmodaliteiten?

De heer *Thuis* (CDA): Wij hebben het hier over €50 mln. uit de renteopbrengsten van het geld van Essent. Dat zijn dus extra middelen naast wat wij al voor het MIT (Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport) en de BDU (Brede Doeluitkering) hebben; extra middelen. Die discussie hebben wij in den beginne gevoerd. De extra middelen moeten bestemd worden voor specifiek prioritaire projecten. De CDA-fractie vindt dat die prioriteit mogelijk onvoldoende tot uitdrukking komt in de voorstellen van het college. Ik zeg mogelijk, want het zijn concepten. Wij willen dat veel meer toespitsen op die ruit rond Eindhoven: de noordoost tangent en de N69 en eventueel op andere projecten die in deze lijn liggen.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik schrik me

kapot. Mevrouw Lestrade vraagt of het hele mobiliteitsfonds – €750 mln. in totaal – naar asfalt en beton gaat. Het antwoord van de heer Thuis is: ja. Dat is compleet nieuw. Ik denk dat hiermee voor heel wat fracties duidelijk is dat zij met zo'n mobiliteitsfonds nooit zullen instemmen. Ik heb in de commissie nadrukkelijk gezegd: dit mobiliteitsfonds is oké, maar er zal een behoorlijk deel naar ov en andere vormen van vervoer moeten gaan en niet alleen naar beton en asfalt. Ik wil straks ook graag horen hoe het college dit fonds ziet.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Dat was mijn vraag. Fijn dat de heer Heijmans die vast stelt.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de heer Heijmans. Ik schrik natuurlijk ook van dit voorstel. Ik weet ook helemaal niet waar het vandaan komt en ook niet wat de motivatie daarachter is. Stel nu dat zich een heel mooi project voordoet op het gebied van openbaar vervoer, bijvoorbeeld een spoorlijn van Breda naar Utrecht waaraan de provincie een bijdrage zou kunnen geven en waarbij zij een rol zou kunnen vervullen. Waarom zouden wij dat dan niet doen? Dat levert juist een bijzondere bijdrage aan de mobiliteit van Brabant.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Als de heer Verrijt de stukken goed bekijkt en ook de notitie van de commissie BM van vorig jaar leest, ziet hij dat het college deze wegen prioritair noemt.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Sterker nog, het verbaast mij dat iedereen "verbaasd" is, want volgens mij hebben wij dat fonds destijds specifiek ingesteld voor de wegen die zojuist door de heer Thuis zijn genoemd. Daarvoor was dat fonds specifiek bedoeld. Ik begrijp werkelijk niet waar die verbazing vandaan komt.

De heer *Verrijt* (PvdA): Precies, daar is discussie over geweest. Vervolgens is gezegd dat openbaar vervoer etc. eraan toegevoegd wordt. Dat behelst het voorstel van GS ook. In de commissie zijn daarover geen opmerkingen gemaakt. Dus ik kan nu inderdaad verrast zijn door de opmerkingen van

de heer Thuis.

De *voorzitter*: Het vraag punt lijkt mij helder. Ik stel voor om nu het woord te geven aan de heer Thuis.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil toch een opmerking maken als dat mag.

De *voorzitter*: Heel kort.

De heer *Heijmans* (SP): Volgens mij is er nadrukkelijk voor gekozen om dit fonds geen wegonfonds te noemen maar een mobiliteitsfonds en dat het een fonds is in het kader van de bereikbaarheid van Brabant.

De *voorzitter*: U herhaalt uw punt. Het woord is aan de heer Thuis.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik stel vast dat wij hier praten over een investeringsbesluit dat wij gaan nemen. Er kan weliswaar gediscussieerd worden, maar ik stel ook vast dat wij ver afgedreven zijn van de eerdere doelstelling van in ieder geval onze fractie om deze middelen te leveren. Ik merk nogmaals op dat het gaat om Essent-middelen die wij verkregen hebben. Het is extra. Dat laat onverlet dat er daarnaast ook nog BDU-middelen en gewone middelen in het MIT zijn waarmee andere voor Brabant belangrijke zaken gefinancierd kunnen worden.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik moet constateren dat de CDA-fractie weer niet consistent is. Zij verweet net de fractie van GroenLinks dat zij eerst had ingestemd met die lijn die nog eens onderstreept werd door het college. Nu gaat de CDA-fractie er anders in en wil zij eerdere besluitvorming veranderen, terwijl zij zich daaraan net nog conformeerde. Vindt de heer Thuis dat consistent?

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik kan mij niet herinneren dat wij ooit ingestemd hebben met dit fonds anders dan hoe wij er nu over praten. Ik weet niet waarover de heer Vreugdenhil het heeft. Wij zijn consistent in onze opvatting dat wij met die

extra middelen Essent prioriteit willen geven aan een ontzettend belangrijk deel van Brabant. Dat is nu onze inzet en dat is altijd zo geweest. Toen wij dit onderwerp tijdens de laatste vergadering van de commissie BM aan de orde hadden, heeft de CDA-fractie al kanttekeningen geplaatst. Het spijt mij dat de heer Vreugdenhil verrast is door het feit dat dit punt nu op tafel komt, maar dat komt niet door de CDA-fractie.

De *voorzitter*: Mijnheer Thuis, vervolgt u uw betoog alstublieft.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Wij overwegen een motie en een amendement in te dienen. Het amendement strekt ertoe om het woord mobiliteitsfonds te vervangen.

De CDA-fractie – daar komt de vraag, mijnheer Heijmans – vraagt of het college de zienswijze kan delen om meer focus te leggen in een nieuw op te richten spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur dan het geval is in het voorstel dat wij in concept ontvangen hebben.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Heijmans van de fractie van de SP.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Daar sta je dan met ongeveer €1 mld. op zak die je eigenlijk helemaal niet wilde hebben. Het begon immers allemaal met de verkoop van Essent. Dat wilden wij al niet verkopen, maar dat deden wij toch. Wij hebben samen met de VVD-fractie altijd gezegd dat dit geld terug moet naar de burger en liefst rechtstreeks terug naar de burger.

Voorzitter. Dat gebeurde ook niet. Toen hebben wij voorgesteld om dat geld te gebruiken voor een sluitende begroting en bezuinigingen ongedaan te maken. Dat gebeurde ook niet.

Nu ligt er deze investeringsagenda. Het is niet onze eerste keus, niet onze tweede, niet onze derde, misschien onze vierde of vijfde. Laat het duidelijk zijn, voorzitter, wij zijn niet blij met deze investeringsagenda. Wij zien nog steeds liever dat dit door de Brabantse burger opgebrachte geld gewoon rechtstreeks bij die burger terechtkomt.

Ook inhoudelijk zijn wij het er niet mee eens. Er

kan wel gezegd worden dat wij de Agenda van Brabant hebben vastgesteld, maar vanavond beslissen wij over tien ijkpunten. Het eerste ijkpunt betreft die vijf terreinen. Daarover beslissen wij vanavond wel degelijk.

Ik begin met het eerste: de kenniseconomie. U vindt mij onmiddellijk aan uw kant als u zegt dat kennis belangrijk is. Maar, voorzitter, er is meer. Ik vind de nadruk die dit college legt op onze kenniseconomie niet verstandig, alsof wij de meest innovatieve en de beste van de wereld moeten zijn. Het college gaat zo ver dat het andere beleidsdoelen bij wijze van spreken ondergeschikt maakt aan die kenniseconomie. Ik citeer even uit het onderdeel Brabants Mozaïek: "Deze complexen willen wij zodanig inrichten dat zij een nieuwe economische functie vervullen die aansluit bij onze ambitie als kennis- en innovatieregio." Bij natuur en landschap lees ik in de eerste zin: "Identiteit van een regio is in de concurrentiestrijd tussen kennisregio's een sleutelbegrip."

Voorzitter. Het is kennis, kennis, kennis! Nogmaals, ik ben daar niet op tegen, maar wij moeten ons afvragen of er nu echt zoveel hoogopgeleide Brabanders thuis zitten te wachten op een baan; zijn er zoveel hoogopgeleide Brabanders werkloos, of zitten er juist heel veel Brabanders met een lage opleiding thuis?

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Is de heer Heijmans het niet met mij eens dat kenniseconomie bedoeld is voor alle opleidingsniveaus? Dat het juist gaat om het hele traject van vmbo, mbo tot en met universiteit en dat het niet correct is om alleen naar hoogopgeleiden te kijken?

De heer *Heijmans* (SP): Dat zal een bijeffect zijn, maar in eerste instantie gaat kenniseconomie toch om hoogopgeleiden. Een verdere ontwikkeling van onze kenniseconomie zal ertoe leiden dat wij vooral mensen uit het buitenland moeten aantrekken, uit India en noem maar op. Kijk maar eens wat er op dit moment in de regio Oss en de regio Eindhoven gebeurt. Daar moeten heel veel hoogopgeleide mensen juist van buiten worden aangetrokken omdat zij die mensen niet hebben in Brabant.

De heer *Thuis* (CDA): Mijnheer Heijmans, het is nog niet zo lang geleden dat wij in Eindhoven in het kader van de ontwikkeling van brainport de discussie gevoerd hebben dat juist het MKB (Midden- en Kleinbedrijf) zo ontzettend belangrijk is in die kennisinnovatie. Daar zitten niet die superhoogopgeleide mensen. Als u niet alleen naar ASML kijkt maar ook naar de toeleveringsbedrijven, ziet u wat de kenniseconomie inhoudt. Uw opmerking dat het alleen voor hoogopgeleiden is, is naar mijn idee niet juist.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Dat is inderdaad niet juist. De heer Thuis luistert niet. Ik heb zojuist gezegd dat dit zeker een bijeffect is, dat wij erg zetten erg eenzijdig inzetten op die kenniseconomie en niet doen wat naar mijn idee verstandiger zou zijn, namelijk wat meer inzetten op de verschillende regio's. Ik heb toevallig van de week een gesprek gehad met iemand uit de toeristische en recreatieve sector; 70.000 Brabanders werken in die sector. In die sector liggen heel veel mogelijkheden omdat daar juist voor mensen met een lagere opleiding fantastische banen gecreëerd kunnen worden. Mijn pleidooi is niet meer en niet minder dan doe niet alleen alles aan die kenniseconomie, doe ook wat aan die andere sectoren, aan die andere regio's in Brabant.

De *voorzitter*: Vervolgt u uw betoog, mijnheer Heijmans.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik kan over de bereikbare regio dus heel kort zijn, want de aap is vanavond uit de mouw gekomen. De bereikbare regio is gewoon €750 mln. voor beton en asfalt! Dat betekent dat wij absoluut tegen dit onderdeel van de Agenda van Brabant zijn.

Over de topvoorzieningen heb ik vorige keer al gezegd dat het bijna een beetje hetzelfde is als met die kenniseconomie. Het moet allemaal top, top, top zijn. Laten wij vooral investeren in breedtesport. Dat is uiteindelijk de basis om op langere termijn tot goede topsporters te komen. Ik kan de geachte leden van de Staten en het geachte college voorspellen dat heel veel gemeenten het heel erg moeilijk zullen krijgen om hun verenigingsleven in

stand te houden. Laten wij als provincie dan vooral dat gat opvullen. Ik zie vooral een rol voor de provincie bij sport en cultuur aan de basis voor de gewone Brabander. Die topvoorzieningen mogen van ons geschrapt worden.

Toen wij begonnen met de discussie over deze agenda wisten wij nog niet welke regering er zou komen. Toen wisten wij niet dat er een regering zou komen met heel rare rechtse hobby's; een daarvan is het om zeep helpen van natuur en landschap. Zoals het er nu uit ziet, voorzitter, kunnen wij het wel vergeten met onze ecologische hoofdstructuur en de ontwikkeling van gebieden met natuurwaarden. Daar ontstaat een enorm gat. In het kader van de Agenda van Brabant zouden wij op dit moment moeten overwegen of er misschien meer nadruk gelegd moet worden op natuur en landschap.

Voorzitter. In mijn eerste instantie laat ik het hierbij. Ik denk dat het duidelijk is dat wij vanaf het begin vonden dat dit geld niet door ons moet worden uitgegeven maar moet worden teruggegeven aan de Brabantse burger. Het is duidelijk dat wij niet zullen instemmen met dit kadervoorstel.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter! Het is de bedoeling dat wij vandaag besluiten over het kadervoorstel eerste tranche investeringsstrategie. Dit kadervoorstel bevat het afspraken kader, de zogenaamde ijkpunten en de omvang van de eerste tranche.

In het kadervoorstel wordt als eerste ijkpunt genoemd de vijf investeringsdomeinen. Ik begrijp niet dat daarover nog discussie is, want die hebben wij vastgesteld op 11 juni 2010 met de Agenda van Brabant. De ijkpunten onder 2 t/m 9 zijn precies dezelfde criteria voor de investeringsvoorstellen als wij ook al hebben vastgesteld bij de Agenda van Brabant. Alleen ijkpunt 10 is nieuw: de omvang van een investeringsvoorstel moet substantieel zijn, minimaal €30 mln.

In de vergadering van 11 juni 2010 heeft de VVD-fractie opgemerkt dat de criteria – thans dus ijkpunten geheten – heel ruim zijn geformuleerd. Toen is door het college toegezegd – en dat staat ook in de Memorie van Antwoord bij dat

Statenvoorstel – de criteria nader te concretiseren in de vorm van spelregels. Die spelregels zouden eerst aan de Staten worden voorgelegd, alvorens er concrete voorstellen voor projecten gedaan zouden worden.

Voorzitter. Ik heb dat kadervoorstel gelezen, maar ik mis die spelregels. Dat klemmt te meer omdat het ons inmiddels ook bekend is dat er gewoon concrete projecten op de plank liggen. Sterker nog, wij hebben de afgelopen week in de krant al een aantal projecten kunnen lezen. Natuurlijk komt onmiddellijk de vraag op, hoe het kan dat de gedeputeerden al publiekelijk vertellen over welke projecten het gaat, zonder dat daarover enige besluitvorming in de Staten heeft plaatsgevonden. Klaarblijkelijk vinden sommige leden van het college het nodig voortijdig de openbaarheid te zoeken!

Het is heel vervelend dat wij vanavond die spelregels niet hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor kwesties als: Hoe worden de gelden verdeeld over de domeinen? Waar gaan wij ons meer of minder op focussen? Hoe voorkomen wij versnippering? Op welke termijn zal een investering welk rendement moeten opleveren? Hoeveel werkgelegenheid wordt er met een project gegenereerd en wat wordt bijvoorbeeld het nieuwe gebruik van het culturele erfgoed? En zo kan ik nog wel meer voorbeelden geven. Over al dat soort zaken hebben wij in de Staten geen uitspraken gedaan. Dat hadden wij vandaag moeten doen in plaats van wéér te praten over de ijkpunten waarover wij al besloten hebben. Wij vrezen nu dat dit soort vragen aan de orde zal komen bij de besluitvorming over de concrete projecten. Wij horen graag van het college waarom die afgesproken koers nu is gewijzigd.

In het kadervoorstel wordt een eerste tranche investeringen van €300 mln. voorgesteld. Mijn fractie kan daarmee instemmen. Maar of de voorstellen die voor de eerste tranche worden uitgewerkt maximaal €70 mln. mogen bedragen, valt zonder spelregels op geen enkele manier te beoordelen. Daarover kunnen wij niets zeggen.

Het is wel heel apart, voorzitter. U hebt over de vijf investeringsvoorstellen een brief geschreven aan de fractievoorzitters naar aanleiding van het strategisch beraad dat woensdag 3 november heeft

plaatsgevonden. Tijdens die bijeenkomst met vertegenwoordigers vanuit de overheid, het onderwijs en maatschappelijke organisaties is gesproken over enerzijds de gevolgen van het regeerakkoord voor de Agenda van Brabant en anderzijds over de investeringsvoorstellen eerste tranche. Overigens waren ook alle fractievoorzitters uit deze Staten daarvoor uitgenodigd, maar slechts drie partijen waren vertegenwoordigd, hetgeen niet onopgemerkt bleef en terecht!

Het was een zeer boeiende bijeenkomst. Hoe ging dat nou? Alle aanwezigen waren vol lof over de Agenda van Brabant. Toen kwamen de investeringsvoorstellen. Nou, ik zal het u vertellen. Er ontstond geen Poolse maar een Brabantse landdag. Een aantal aanwezigen sprak zijn teleurstelling uit over de investeringsvoorstellen. Dat werd veelal ingegeven door het feit dat zij graag in de prijzen hadden willen vallen. Zo werd bijvoorbeeld vanuit Tilburg gevraagd, waarom er eigenlijk geen rekening was gehouden met verbreding van de A58, om maar even iets te noemen. De voorzitter van de raad van bestuur van Avance preludeerde kennelijk op het hoger onderwijsplan dat inmiddels is aangeboden: Samen excelleren voor de toekomst van Brabant. Daarin is een investeringsprogramma opgenomen van €250 mln. dat toevallig gisteren aan gedeputeerde Van Haaften is aangeboden en waarvoor ook een fikse bijdrage van de provincie nodig is om dit plan te kunnen realiseren. Ik kan u zo een heleboel voorbeelden noemen, maar ik noem er één. De SER (Sociaal Economische Raad). U hebt allemaal een kopie gehad van de brief die de SER aan het college heeft verstuurd. De SER pleit ervoor de investeringsmiddelen aan te wenden voor het bedrijfsleven en de kennisclusters en dat ook in het licht van het regeerakkoord waarin het regionaal-economisch beleid geheel wordt gedecentraliseerd zonder extra financiële middelen.

Terecht werd door het college ingebracht dat dit hoort tot het reguliere beleid van de provincie dat past in de Agenda van Brabant en dat de investeringsmiddelen niet bedoeld zijn als een aanvulling op dat reguliere beleid. Bovendien, en daarmee is de VVD-fractie het geheel eens, zei de voorzitter van de BZW (Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging) tijdens dat beraad dat het

uitgangspunt is dat de provincie in het economisch beleid een faciliterende en niet een subsidiërende rol heeft.

Natuurlijk is economie belangrijk en daarin moeten wij ook investeren, maar de economie staat niet op zichzelf. De Agenda van Brabant is gericht op het versterken van het leef- en vestigingsklimaat in Brabant, juist om die top kennis- en innovatieregio te worden. Daarom is het ook van belang om te investeren in cultuur, sport, leefklimaat en natuur; eigenlijk de kerntaken van de provincie. Misschien spijtig voor de voorzitter van de raad van bestuur van Avance, maar onderwijs is geen kerntaak van de provincie.

Inzake het inzetten van de eerste tranche kan mijn fractie zich vinden in de lijnen die door GS zijn uitgezet. Ik plaats daarbij een paar opmerkingen. Het eerste domein gaat over de energietransitie. Welke keuze daarin ook wordt gemaakt, de VVD-fractie zal in ieder geval niet instemmen met het louter subsidiëren van deze projecten. Dit zijn typisch projecten waarbij economische waarde ontstaat. In dat geval moet volgens de ijkpunten worden geparticipeerd en niet gesubsidieerd.

Met betrekking tot de grootschalige cultuur-historische complexen geef ik maar op voorhand aan dat mijn fractie niet akkoord zal gaan met het herontwikkelen van de kloostercomplexen die daar genoemd worden. In het stuk van de commissie BM stond dat het streven moet zijn om binnen vijf jaar minstens tien kloostercomplexen te hebben herontwikkeld en dat de contacten met de samenwerkingspartners en een tiental eigenaren van die kloostercomplexen reeds zijn gelegd. Als je dat leest, krijgen wij het toch erg benauwd. Wij als VVD-fractie hebben altijd gepleit voor het herontwikkelen van industriële complexen. Ik denk dat daarin een modus moet worden gevonden.

Voorzitter. Het instemmen met deze lijn betekent niet dat wij instemmen met de concrete projecten. Die projecten kennen wij niet. Dat geldt ook voor de spelregels in dezen. Dat zullen wij de volgende Statenvergadering moeten beslissen. Eerlijk gezegd vind ik het ook een beetje zonde van onze tijd dat wij vanavond hiervoor bijeen moeten komen. Wij kunnen heel leuk met elkaar discussiëren, maar dat hebben wij al gedaan. Wij stellen het steeds

opnieuw ter discussie. Ik heb een beetje het gevoel dat wij zo langzamerhand bijna doodgeknuffeld worden om maar tot iets te komen. Ik vind dat jammer, juist omdat het ons bekend is dat die projecten klaarliggen. Had die dan vanavond maar getoond, dan hadden wij daarover misschien van gedachten kunnen wisselen. Ik ben er zeker van dat deze de nodige tijd in beslag zullen nemen. Misschien hadden wij daar twee Statenvergaderingen over kunnen doen.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Jammer te horen dat mevrouw Geeraedts niet van knuffelen houdt!

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Niet van doodknuffelen!

De heer *Heijmans* (SP): Ik heb nog eens even naar de stukken gekeken. Bij het domein bereikbare regio wordt gesteld: "Daarbij staat niet alleen de auto centraal. Wij denken hierbij aan de volgende richtingen: OV-netwerk BrabantStad: een goed openbaarvervoersysteem (spoor, HOV (Hoogwaardig Openbaar Vervoer), knooppunten) is essentieel voor het functioneren van het 'daily urban system' van BrabantStad."

Gaat mevrouw Geeraedts mee met de uitleg van de heer Thuis dat het geld voor de bereikbare regio allemaal voor wegeninfrastructuur is, of houdt zij zich aan deze afspraak?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Misschien is er sprake van een misverstand. In het boekwerk over de investeringsprogramma zijn de domeinen en de criteria vastgesteld. Daarnaast hebben GS aangegeven waaraan zij denken bij die domeinen. Zij kunnen best ergens aan denken, maar dat betekent niet dat wij ook zo denken. Wij zijn akkoord met de criteria en met de domeinen.

De heer *Heijmans* (SP): Ik vind het niet echt eerlijk als het zo gaat. Wij worden meegetrokken in het vaststellen van vijf domeinen. Bijna alle fracties veronderstellen dat bij het domein "de bereikbare regio" ook het openbaar vervoer hoort en daarom stemt een groot gedeelte van deze fracties in met het feit dat dit domein onderdeel vormt van de Agenda van Brabant. Nu het erop aankomt, zegt

mevrouw Geeraedts: Jongens, dat hebben jullie verkeerd gezien. Wij gaan alleen wegen aanleggen. Dan had vanaf het begin duidelijk moeten zijn dat als wij spreken over de bereikbare regio het exclusief gaat over beton en asfalt. Ik vind dat wij nu op het verkeerde been zijn gezet.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik deel dat standpunt niet. Er worden slechts richtingen aangegeven. GS hebben misschien andere ideeën dan wij. Wij zijn nu eenmaal dual, dus dat kan.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik kan heel ver meegaan met het betoog van mevrouw Geeraedts, behalve met haar opmerkingen over de kloosters maar daarop spits ik mijn vraag niet toe.

Mijn vraag is of wij vanavond wel moeten instemmen met het voorstel zoals het hier ligt, of is mevrouw Geeraedts ervoor om dit voorstel voor kennisgeving aan te nemen en in de volgende Statenvergadering een echte discussie te voeren op basis van de voorstellen die dan voorliggen? Dat zou mijn voorstel zijn.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Je kunt twee dingen doen. Je kunt zeggen: wij hebben hier de hele avond voor jan joker gezeten, of je kunt over een aantal punten beslissingen nemen. Ik ben het met de heer *Vreugdenhil* eens. Ik vind het lastig dat wij een stap overgeslagen hebben, maar om nu vanavond geen besluiten te nemen. Wij geven aan dat wij het eens zijn met de richting, maar verder niet.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Het is mevrouw Geeraedts waarschijnlijk wel bekend dat wij hier de slechtste luchtkwaliteit hebben van heel Europa, maar zij zet alleen in op nog meer auto's en nog meer vrachtverkeer. Welke jonge ondernemer met gezond verstand wil zich hier met zijn gezin vestigen?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Mevrouw Verstappen schetst nu een bepaald beeld, maar het is toch merkwaardig dat veel mensen zich hier wel vestigen. Het kan best zo zijn dat de luchtkwaliteit

hier wat minder is, maar misschien hebben wij een aantal andere aantrekkelijkheden in de provincie die doorslaan naar de andere kant.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Welke aantrekkelijkheden bedoelt mevrouw Geeraedts. De zoönosen die hier rond waaien? De stank die wij ruiken in Brabant als wij terugkomen van vakantie? Ik spreek steeds meer jonge ondernemers die het op deze manier hartstikke beu worden. Wat doet mevrouw Geeraedts daaraan?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik spreek genoeg mensen die daarover een ander beeld hebben. Laten wij aan uitruil doen. Ik ga die van mevrouw Verstappen spreken, zij gaat die van mij spreken en dan komen we er vanzelf wel uit.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik heb mevrouw Geeraedts een andere vraag gesteld.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen, u hebt twee keer geïnterrupteerd. Het woord is aan de heer Thuis.

De heer *Thuis* (CDA): Mevrouw Verstappen, u realiseert zich wel dat wij in deze Staten tegen de N69 en tegen de ruit volmondig "ja" hebben gezegd. De discussie is niet of die er komt. Die komen er. Het is voor ons wel belangrijk dat de inpassing in het landschap, zeker als het straks het Dommeldal raakt, zodanig kan gebeuren dat er middelen beschikbaar zijn om bijvoorbeeld een verdiepte ligging of een tunnelbak te realiseren, afhankelijk van de mogelijkheden.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen mag reageren op de opmerking van de heer Thuis. Daarna geef ik het woord terug aan mevrouw Geeraedts.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! De vier jaar dat ik hier zit, heb ik nog weinig innovatiefs gehoord van het CDA. Nu wil men de wegen wat dieper leggen. Mag ik vragen wat dat doet aan de luchtkwaliteit?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Stelt mevrouw

Verstappen de vraag aan het CDA of aan mij?

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Luchtkwaliteit heeft ook te maken met files en opstoppingen. Als er files zijn in de provincie, staat meteen de zaak dicht. Iedereen staat te ronken en dat is niet goed voor de luchtkwaliteit. Brabant zal alles moeten doen, ook met het oog op de toekomst. Wij moeten niet alleen naar die stinkende wagens van nu kijken. Elektrisch rijden is misschien een goede oplossing. Samen met Europa en met het Rijk moeten wij ervoor zorgen dat de auto's schoner worden en op die manier bijdragen aan goede schone lucht. Dat is zowel het doel van mevrouw Verstappen als van mijn fractie en dat is belangrijk voor onze kleinkinderen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Het zal misschien teleurstellend zijn voor deze en gene, maar wij ondersteunen het betoog van de heer Thuis over het mobiliteitsfonds. Wij zullen dan ook mede een motie en amendement terzake indienen.

De *voorzitter*: Worden die motie en het amendement nu ingediend?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Wij moeten nog even naar de tekst kijken. Ik wil ze graag in tweede termijn indienen. Zou dat kunnen?

De *voorzitter*: Dat kan.

Ik geef nu het woord aan de heer Verrijt van de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! In de commissie hebben wij al heel kritisch gereageerd op het voorstel dat vanavond voorligt. Die kritiek is niet verminderd door de Memorie van Antwoord. Ik zal niet onze hele inbreng in de commissie herhalen. Onze kritiek kwam neer op twee hoofdpunten. Allereerst hebben wij kritiek op het proces rond dit programma. Wij zijn stukje bij beetje meegenomen in het proces en hebben eigenlijk nooit de gelegenheid gehad om een flinke bijdrage te leveren aan die discussie. Vandaag is het beste voorbeeld daarvan. Wij praten vandaag over de criteria en de ijkpunten, maar wij weten allemaal dat de

voorstellen al klaar liggen en misschien vanavond al op de post gaan om te worden uitgewerkt. Welke zin heeft het nog om nu uitgebreid te spreken over de ijkpunten en de criteria?

Mijn tweede punt van kritiek betreft de ijkpunten zelf. Zij stralen zeer veel vaagheid uit. Zij zijn doordrenkt van termen als "geen keurslijf", "zoveel als mogelijk", "in beginsel". Welke mogelijkheden zijn er nog dat die ijkpunten echt een kader vormen voor de investeringsvoorstellen die straks naar ons toekomen? Alles bij elkaar levert dat een groot aantal knelpunten op rond dit investeringsprogramma. Wij vinden dat het meer lijkt op een uitgavenprogramma zoals wij in deze bestuursperiode al een aantal gehad hebben. Ik wijs in dit verband op het bestuursakkoord, het investeringsplan BrabantStad en de crisismiddelen. Dat waren ook uitgavenprogramma's. Met dit soort onduidelijke en vage criteria krijgen wij weer een algemeen uitgavenprogramma en dat hebben wij vanaf het begin niet gewild. Er treedt ook een sterke versnippering op. Met een dergelijk versnipperd programma maak je niet het verschil! De uitgangspunten dat vermogen vermogen moet blijven en dat er sprake moet zijn van een revolving fund komen op deze manier op geen enkele wijze tot hun recht.

Zoals ik aan het begin van mijn betoog al zei, deze kritiekpunten zijn door de Memorie van Antwoord absoluut niet verminderd. Het tussentijds verschenen SER-advies bevestigt dat ook de buitenwacht op deze manier tegen dit programma aankijkt.

Voorzitter. Om definitief onze mening te kunnen vormen, heb ik nog een paar vragen aan het college. Ik grijp terug op de Statendag van 17 september jl. waarop de hele dag uitvoerig gesproken is over het investeringsprogramma. De sfeer van die dag was dat wij met de inzet van de Essent-middelen het verschil konden maken. Dat is nog het best verwoord door de voorzitter van onze Staten. Hij vertelde over Leuven waar men 700 jaar geleden het besluit heeft genomen om te investeren in kennis en een universiteit op te richten. Men heeft daaraan vastgehouden en een echte keuze gemaakt. Tot op de dag van vandaag heeft dat in Leuven het verschil gemaakt. Daardoor

staat Leuven anders op de kaart dan andere steden. Vindt het college ook dat dit de sfeer was op die Statendag? Verschil maken, veel sterker kiezen dan in dit programma gebeurt, is heel belangrijk.

Hoe zit het met de domeinen en het wegen daarvan? Let wel, wij als fractie van de PvdA zijn niet tegen de vijf domeinen van de Agenda van Brabant. Daar is voor gekozen. Moeten wij in het licht van de op ons afkomende economische ontwikkelingen geen veel scherpere keuzes maken in die domeinen? Sommige domeinen zijn immers belangrijker dan andere en sommige kunnen misschien doorgeschoven worden naar de tweede tranche. Wij moeten ons nu misschien vooral richten op twee of drie domeinen en vooral op het domein kennis en innovatie omdat dit onder druk staat en er zich veel knelpunten en problemen aankondigen. Wij voeren in Oss discussies over MSD en over investeringen aldaar. Moet daarvoor in deze tranche niet veel meer geld worden vrijgemaakt om ons te kunnen richten op de toekomst? Hoeveel ruimte is er om verschil te maken in die domeinen en om niet pondsgewijs alle domeinen aan bod te laten komen?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik hoor de heer Verrijt steeds vragen stellen. Zou u niet dit? Zou u niet dat? Kan hij duidelijk maken wat de Partij van de Arbeid nu eigenlijk wil?

De heer *Verrijt* (PvdA): Mevrouw Geeraedts begrijpt best dat ik door vragen te stellen duidelijk maak welk onze keuzes zijn. Ik wil duidelijk maken dat er wel verschil gemaakt moet worden in de domeinen en dat wij moeten kiezen. Cultuurhistorische complexen bijvoorbeeld zijn voor ons ook belangrijk maar die kunnen best in een tweede tranche opgenomen worden. Dat verschil wil ik maken. Vragen stellen geeft duidelijker aan waar je staat dan de antwoorden.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Niet altijd. Eigenlijk bedoelt de heer Verrijt hetzelfde als wat ik heb gezegd: geef nu eens even de spelregels aan waarbinnen je een keuze gaat maken voor de projecten. Dat is het dan.

De heer *Verrijt* (PvdA): Dat vind ik in feite ook. De ijkpunten zeggen niets, zij geven geen richting aan, zij zijn algemeen en vaag. Wij hebben veel duidelijkere criteria nodig om op dit moment echte prioriteiten aan te geven en daar het geld in te zetten. Dat is precies hetzelfde.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Volgens mij was de heer Arkes de vorige Statenvergadering veel duidelijker. Hij legde hier de eis op tafel dat een majeur gedeelte in duurzame energie gestoken diende te worden. Volgens mij heeft de heer Verrijt ook ingestemd met de motie dat minimaal 60% erin gestoken moet worden. Waarom herhaalt hij dat niet vandaag?

De heer *Verrijt* (PvdA): In het vervolg van mijn betoog wil ik best herhalen dat investeren in kennis en innovatie voor de toekomst het belangrijkste is en dat daarbij investeren in energie centraal staat. Dat levert een bijdrage aan kennis en innovatie en aan de toekomst van Brabant. Wat dat betreft zit er totaal geen licht tussen mijn inbreng vandaag en die van onze fractievoorzitter een maand geleden.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik kan de heer Verrijt toch niet helemaal volgen. Het wordt hem eigenlijk in de schoot gelegd, maar hij voelt het kennelijk niet. Als de PvdA zo voor energietransitie is, zou de heer Verrijt hier toch stralend moeten zeggen: én dat solarproject én die biobased economy; hartstikke goede projecten! Dat hoor ik hem echter niet zeggen. Hij stelt alleen maar vragen. Dat zijn toch de projecten die hij moet omarmen. Hij zou dan toch moeten aangeven dat hij in dat domein ook wil kijken naar de elektrische auto en naar weet ik het allemaal. Dat doet hij ook niet. Hij geeft daarover geen enkele duidelijkheid.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Ik ga nu niet specifiek in op de projecten. Vandaag spreken wij over de criteria en over de beslisregels. Daarover moeten wij uitspraken doen. Straks komen de projecten aan de orde.

Laat mij duidelijk zijn: het onderdeel energie vind ik prima en dat zou wat mij betreft nog veel verder

moeten gaan.

Mijn derde vraag – als het mag mevrouw Geeraedts – heeft betrekking op de investeringsvoorstellen. Er staat een minimum van €30 mln. maar ik hoor een aantal mensen spreken over een maximum van €70 mln. Is er een maximum gesteld aan de investeringsvoorstellen die nu op de plank liggen en ons binnenkort toegestuurd worden? Kan het maximum ook veel hoger zijn? Wij kunnen ons voorstellen dat vijf domeinen hiermee bediend worden maar dat voor een domein een veel hoger maximum geldt. Dat ligt in het verlengde van wat ik zojuist heb ingebracht.

Dit is de hoofdlijn van mijn betoog, voorzitter. Ik wil nog een opmerking maken over het mobiliteitsfonds. Laat mij daarover heel duidelijk zijn. De fractie van de PvdA vindt dat het mobiliteitsfonds absoluut ook gericht moet zijn op openbaar vervoer, op mobiliteit in brede zin. Als er zich mooie projecten aandienen in het kader van het openbaar vervoer, vinden wij het gemiste kans als die niet met deze middelen kunnen worden ondersteund. Met pijn in mijn hart moet ik vaststellen dat wij het niet eens zijn met de beide coalitiegenoten.

De *voorzitter*: Dan is nu het woord aan de heer Van Schoonhoven van de fractie van GroenLinks.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Voordat ik namens mijn fractie GroenLinks nader inga op de voorliggende investeringsstrategie wil ik u meenemen in de geschiedenis en wel naar de afgelopen 12 jaar om vervolgens via een grove omgevingsanalyse aan te komen bij ons standpunt inzake deze eerste tranche investeringen met een volume van om en nabij € 300 mln..

De *voorzitter*: En dat alles binnen acht minuten!

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Ja! Ik meen dat ik tien minuten heb gevraagd, voorzitter. Dat hoor ik zo wel.

Onder de bezielende leiding van oud-commissaris van de Koningin Frank Houben is eind jaren negentig gestart met een grootschalig project om samen met burgers, gemeenten en ondernemers

een toekomstvisie voor Brabant vast te leggen. Dit alles heeft o.a. geresulteerd in het Manifest Brabant 2050; een vergezicht gestoeld op een duurzame ontwikkeling van onze provincie waar een optimale balans tussen economie, ecologie en sociaal werd en wordt nagestreefd. Voor de wereldburgers onder u: people, profit en planet.

Het verbaast de GroenLinks-fractie dat nu met deze investeringsstrategie op zeer beperkte wijze is teruggegrepen naar dit manifest. Wij moeten tot ons verdriet ook constateren dat we in de afgelopen tien jaar nog niet veel zijn opgeschoten met de hoogst noodzakelijke hervormingen die in het Manifest Brabant 2050 worden bepleit.

Voorzitter. Wat waren het wijze woorden op 17 september toen u zei dat we bij de planvorming in ieder geval een punt op de horizon dienen vast te houden én dat we bij elke stap leren over het investeren. Ik hoop met u dat de Agenda van Brabant niet hetzelfde lot is beschoren als het Manifest Brabant 2050.

Natuurlijk zijn er in de afgelopen jaren wel wat stapjes gezet en is het voortschrijdend inzicht bij deze en gene in meer of mindere mate opgetreden. Dat is niet te danken geweest aan visionair beleid en zeker niet met de horizon van 2050 voor ogen. Dat had veel meer te maken met een harde confrontatie met de dagelijkse werkelijkheid.

Wat het historisch besef betreft, kom ik nu in het tijdvak waar we met elkaar hebben besloten om onze aandelen Essent te verkopen aan RWE. U weet dat de GroenLinks-fractie, om uiteenlopende redenen, zich daarvan altijd een groot tegenstander heeft getoond. Dat geldt ook voor het argument van het achterblijven van investeringen in duurzame energievoorzieningen. In de hele verkooptransactie is wel bedongen dat RWE in enige mate zal investeren in duurzame energie, maar we weten met elkaar dat dit, ondiplomatiek gezegd, een wassen neus is, of anders gezegd: een druppel op een gloeiende plaat. RWE zit vanuit het verleden met haar investeringen tot haar haarvaten geworteld in de bruinkoolindustrie en wil nu binnen haar expansiestrategie voornamelijk investeren in kernenergie. En dat kan toch echt niet tot een hoogstnoodzakelijke hervorming in Brabant leiden waar het gaat om een duurzame energievoor-

ziening!

Ik kom nu bij de grove omgevingsanalyse. Zoals Rick Harwig, president-commissaris van de BOM (Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij), op 17 september jl. al stelde, is de wereld veel groter dan Brabant en kijken de Brabanders te klein naar Brabant en denken zij te klein over hun wereld. Er zal een toenemende mondiale verstedelijking optreden, waardoor het energieverbruik fors zal toenemen. In het regeerakkoord van het nieuwe kabinet staat vermeld dat het regionaaleconomisch beleid wordt afgeschaft in Den Haag en overgeheveld naar provincies en regio's. Daarmee worden wij teruggeworpen op onze eigen kwaliteiten. Het is dan met name van belang dat we ons als provincie zodanig onderscheiden dat we aantrekkelijk blijven voor burgers en ondernemers om zich hier te vestigen. Hoe kan dat beter gerealiseerd worden dan door daarin letterlijk en figuurlijk energie te steken? Een grote maatschappelijke opgave in de nabij toekomst, misschien wel de grootste, is gelegen op het gebied van deze energievoorziening. Daarnaast wijs ik op de opgave hoe we met elkaar de stikstofproblematiek aan gaan pakken. De CO₂-uitstoot in Brabant is veel te hoog. Dit veroorzaakt mede het broeikaseffect. Hiermee staat de kwaliteit van het leefmilieu onder grote druk en daarmee de kwaliteit van zowel het landelijk alsook het stedelijk gebied in Brabant. Al met al is het sleutelwoord binnen dit dossier voor GroenLinks: energie! Het investeringsvolume waarover we praten, komt voort uit de energie-maatschappij Essent. Daarnaast dienen wij als Provincie Noord-Brabant en redenerend vanuit onze rol en positie binnen bestuurlijk Nederland, energie te steken in samenwerkingsprojecten, energie te stoppen in het verbinden van clusters van de verschillende overheden met het onderwijs en de ondernemers; ook wel aangeduid met een mooi woord: Triple Helix.

We zullen met elkaar een antwoord moeten vinden op de vraag op welke wijze wij op de middellange en lange termijn onze energievoorziening willen regelen. Willen we afhankelijk blijven van fossiele brandstof, willen wij afhankelijk blijven van het buitenland en willen wij onze kinderen en kleinkinderen opzadelen met de opslag van

radioactief afval? Als het aan GroenLinks ligt zien wij in deze drie genoemde richtingen geen duurzame toekomst. Wij zijn van mening dat nu, maar ook al ten tijde van het opstellen van het Manifest Brabant 2050, de provincie Brabant met haar burgers en bedrijfsleven majeur dient te investeren in zonne-energie, bio-energie en wind-energie om zo met elkaar op termijn een duurzame energievoorziening te realiseren. Het bevorderen van decentrale opwekking van energie uit hernieuwbare bronnen is één van de antwoorden, ook het stimuleren van energiebesparingsmaatregelen is een antwoord. Daarom geeft GroenLinks waar het gaat om de investeringsstrategie binnen de Agenda voor Brabant, energietransitie op provinciaal, regionaal en lokaal niveau een topprioriteit mee. Als wij ons als provincie op deze wijze kunnen onderscheiden van andere regio's in West-Europa, bevordert dat in menig opzicht het klimaat, te weten: het leefklimaat voor burgers, flora en fauna; het tegengaan van klimaatverandering en – waar het hier ook om te doen is – het vestigingsklimaat voor bedrijven en burgers.

Het college van GS wil nu met de investeringsstrategie "Brabant investeert in de toekomst" een aantoonbare extra impuls geven aan het duurzaam versterken van de structuur van onze provincie op een aantal onderscheidende kwaliteiten. Voor de diverse investeringsmogelijkheden heeft het college ijkpunten geformuleerd die we op zich wel hanteerbaar vinden, maar GS hebben hun ambities veel te breed uitgespreid. GroenLinks heeft haar eigen meetlat langs de investeringsvoorstellen gelegd. Het is niet voor niks dat SER-Brabant in haar adviesbrief van 29 oktober stelt: ".....de besluitvorming over het thans voorliggende eerste tranche investeringspakket voor het grootste deel aan te houden en nader te toetsen op de directe bijdrage aan het hoofddoel van de Agenda van Brabant. Een uitzondering kan daarbij worden gemaakt voor het investeringsvoorstel over Energie, dat naar onze mening wel in voldoende mate beantwoordt aan de primaire doelstelling."

Het voert de GroenLinks-fractie op dit moment te ver om de eerste tranche in deze mate aan te houden, omdat investeringen binnen het domein

natuur & landschap ook een majeure bijdrage leveren aan het verbeteren van het vestigings- en leefklimaat in Brabant. Als we de meetlat van GroenLinks er dan weer bij pakken, komen wij tot de conclusie dat wij ons als Staten meer dienen te focussen op energietransitie, innovatie en duurzaamheid en op landschappen van allure.

Dit geldt in onze ogen in mindere mate voor de beleidsterreinen cultuur, sport en cultuurhistorie. Alhoewel wij de projecten Brabant Culturele Hoofdstad 2018 en het cultuurhistorisch erfgoed een warm hart toedragen, vinden wij dit geen investeringen die we onder de noemer van de Essent-gelden dienen te verrichten. Die moeten veel meer via het reguliere beleid van de provincie gefinancierd worden.

Het mobiliteitsfonds beschouwen wij als een vreemd eendje dat de investeringsbijt is ingezwommen. Het is met name bedoeld om in de toekomst, onder de noemer van het bevorderen van de bereikbaarheid, meer asfalt in Brabant te leggen o.a. rond Eindhoven. Wij zien veel meer heil in het investeren in elektrisch rijden en in slimme netwerken zoals door de Federatie Holland Automotive wordt bepleit. In een vorige Statenvergadering hebben we al een motie ingediend om minimaal 60% van het beschikbare investeringsvolume in het domein "kennis: duurzame innovatie en slimme ambachtelijkheid" te investeren, waarbij dan duidelijk het accent wordt gelegd bij energietransitie.

Daarnaast is op voorstel van onze fractie in de Staten een motie aangenomen waarin GS worden opgedragen om de mogelijkheden van een revolverend fonds zonne-energie nader te onderzoeken.

Om gevolg te geven aan onze inbreng dienen wij twee amendementen in op het voorliggend besluit. GroenLinks wil investeren in de toekomst en helpen onze Brabantse economie duurzaam en gezond te maken, mensen blijvend perspectief op werk te bieden en de Brabanders in staat te kunnen stellen hun lot in eigen hand te nemen.

De *voorzitter*: Door de leden Van Schoonhoven en Martens worden de volgende amendementen voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 november 2010;

beraadslagend over Statenvoorstel 61/10 Agenda van Brabant: Kadervoorstel eerste tranche investeringsstrategie;

dragen het college op:

in het ontwerpbesluit 61/10 B het besluit onder punt 4 te schrappen."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 november 2010;

beraadslagend over Statenvoorstel 61/10 Agenda van Brabant: Kadervoorstel eerste tranche investeringsstrategie;

dragen het college op:

in het ontwerpbesluit 61/10 B het besluit onder punt 3 als volgt te wijzigen:

"3. deze eerste tranche investeringen in te zetten voor voorstellen op het gebied van: "energietransitie, innovatie en duurzaamheid" en "landschappen van allure". "

De *voorzitter*: Deze amendementen maken onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgen de nrs. A2 en A3.

Het woord is thans aan de heer Vreugdenhil van de fractie van de ChristenUnie-SGP.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik ben nog een antwoord verschuldigd aan mevrouw Geeraedts. Zij vroeg waarom er zo weinig fractievoorzitters aanwezig waren op 3 november bij de bespreking van het strategisch beleid. Mevrouw Geeraedts, het was ook de dankdag voor gewas en arbeid. Ik heb ervoor gekozen daar mijn prioriteit te leggen. Het was niet omdat ik er niet bij wilde zijn. Misschien kunnen de dankdag voor gewas en arbeid en de investeringsagenda voor Brabant wel mooi in elkaar overlopen. Daar zit ook precies mijn punt bij dit hele verhaal. Als je die naast elkaar legt, zie je dat zij veel van elkaar afwijken.

Laat ik eerst even teruggaan naar het debat over de verkoop van Essent. Tijdens dat debat kwam het rapport van de commissie-Kist uit. Die commissie zei heel nadrukkelijk dat er tegelijk met de vervreemding van de aandelen ook een voorstel moet zijn hoe die middelen geïnvesteerd zullen worden. Dit is nodig om een zuivere discussie te

kunnen voeren en de vervreemding van de aandelen te kunnen afwegen ten opzichte van de investeringen. Volgens mij vond iedereen in deze Staten het een goed rapport. De commissie-Kist heeft achteraf volop gelijk gekregen. Zo'n proces moeten wij niet nog een keer doen, maar volgens mij wordt de verkoop van Essent hier nog besproken.

Ik ben het met verschillende partijen eens dat het gevoel ontstaat dat wij in een fuik zwemmen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil nog even terugkomen op de commissie-Kist en het rapport. Daarover was toen wel degelijk een zeer principiële discussie in de Staten over de vraag of er eerst een investeringsagenda gemaakt moest worden of niet. Wij hebben ervoor gekozen om dat niet te doen. De heer Vreugdenhil moet niet zeggen dat wij de commissie-Kist met zijn allen omarmd hebben. Wij hebben juist het besluit genomen om dat niet te doen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Oké, ik ga mee met de woorden van mevrouw Lestrade. Nu wij zien hoe een en ander verloopt, denk ik dat de commissie-Kist volop gelijk had.

Voorzitter. Als op verschillende momenten gezegd wordt dat er al besluiten genomen zijn, is in ieder geval de perceptie van iedereen heel anders. Mijn fractie heeft geen enkel besluit genomen om te gaan investeren in topsportvoorzieningen. Zij heeft zich daaraan nooit gecommitteerd. Het moet duidelijk zijn dat wij hier op verschillende levels met elkaar zitten te praten.

Ik wil drie criteria nog eens nadrukkelijk noemen. Die blijven voor onze fractie bovenaan staan. Het geld opgebracht door de Brabantse burgers moet ook weer terug naar de Brabantse burgers. Het moet voor een zeer belangrijk deel gestoken worden in energie en het moet een revolverend karakter hebben. Ik wil de voorstellen die de komende commissievergadering naar ons toekomen, leggen langs de maatlat van die drie aspecten.

Ik ben het eens met de SER dat de wereld fors veranderd is. Wij doen net alsof wij zitten in de periode vóór het kabinet-Rutte. De SER-Brabant heeft hier een zeer terecht punt: daarmee is ook het

draagvlak van maatschappelijke organisaties en allerlei partners onder dit investeringsvoorstel weggeslagen. De SER zegt onvoldoende terug te zien van de ambities om de economische structuur te versterken. Dat is misschien een van de terreinen waarop de provincie de komende periode een kerntaak krijgt met dit kabinet.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik vind deze opmerking van de heer Vreugdenhil erg pretentius. Hij was niet aanwezig op die avond. Ik heb proberen uit te leggen dat de enige reden waarom allerlei mensen teleurgesteld waren in dat investeringsprogramma was dat zij vinden dat zij ook wel iets kunnen gebruiken van dat geld. Als dan blijkt dat zij dat niet krijgen, ontstaat er gemor. Als de heer Vreugdenhil dan zegt dat het maatschappelijk draagvlak is weggeslagen, moet hij wel aangeven wat de reden daarvan is. Dat is niet de reden die hij nu noemt, maar dat is puur en alleen omdat men er zelf financieel niet beter van wordt.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik citeer uit het SER-advies dat door alle partners omarmd is. Ik heb van de SER geen ander signaal gekregen. U heeft een discussie gevoerd waarin ieder voor zichzelf sprak, maar juist het citaat dat ik net gaf, was een van de kernpunten op de eerste pagina waarom de SER zei dat de provincie het besluit zou moeten aanhouden. Ik citeer nadrukkelijk uit een gedragen advies. Ik neem aan dat dit goed doordacht is door alle partijen, op papier gesteld is en aan de Staten doorgestuurd is. Het is niet herroepen door de SER.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Als u dat advies goed had gelezen, mijnheer Vreugdenhil, had u gezien dat het heel eenzijdig is. Het enige wat de SER zegt is: Omdat in het regeerakkoord staat dat het regionaal economisch beleid wordt gedecentraliseerd zonder extra financiële middelen, moeten wij een pas op de plaats maken want het bedrijfsleven in Brabant zou dat geld wel eens nodig kunnen hebben. Zoals ik net heb gezegd, het gaat in de Agenda van Brabant natuurlijk wel om het bedrijfsleven, maar niet alleen om het bedrijfsleven.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Wat mevrouw Geeraedts zegt over het bedrijfsleven, heb ik er niet in gezien. Voor het overige ben ik het volkomen eens met de lijn die SER-Brabant kiest. Ik kan mij heel goed vinden in de opmerkingen van de SER over de maatregelen van dit kabinet en de verantwoordelijkheid die daardoor op de provincies afkomt.

De heer *Verrijt* (PvdA): Ik ben het eens met mevrouw Geeraedts dat allerlei mensen, gemeenten en instellingen op de provincie afkomen en aangeven dat zij wel iets uit die grabbelton willen. Zegt dat niet alles over hoe wij de Agenda van Brabant hebben ingericht en hoe anderen naar ons kijken? Zij zien het inderdaad als een grabbelton en op geen enkele wijze als een visie naar de toekomst waaraan wij op langere termijn duurzaam iets hebben in Brabant.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik kan mij voorstellen dat de heer Verrijt zo redeneert. Het is logisch dat de burgemeester van Tilburg zegt dat hij eigenlijk wel een verbreding wil van de A58. De Agenda van Brabant is leuk, maar iedereen zit op dit moment verlegen om geld. Dat betekent dat men zoals altijd weer naar de provincie kijkt als de pinautomaat.

De heer *Verrijt* (PvdA): Dan hebben wij de taak en de doelstelling om heel duidelijk aan te geven welke richting wij wél zien en welke toekomstverwachtingen wij hebben. Het moet niet voor elk wat wils zijn, met een lobby hier en een lobby daar.

De heer *Thuis* (CDA): In de commissie Bestuur en Middelen hebben wij inderdaad even kort stilgestaan bij lobby's en dergelijke. Om te voorkomen dat wij onderhevig worden aan lobby's en maar moeten bekijken hoe en wat, hebben wij gevraagd aan de externe deskundigen om ons die spiegel voor te houden zodat wij niet zwichten voor belangengroepen en dergelijke. Het moeten waardevolle projecten zijn. Het college wil dat criterium ook hanteren. Wij wachten dat af.

De heer *Verrijt* (PvdA): Heldere criteria, dat is wat wij nodig hebben. Criteria op grond waarvan je

kunt wegen wat echt belangrijk is voor de toekomst van Brabant. Als je die hebt, hebben andere ook geen ruimte om maar met elk projectje aan te komen en in de ruif te grabbelen.

De heer *Thuis* (CDA): Ik vind dat de heer Verrijt een zeer overdreven verwachting heeft van regels. Wij hebben dat niet. De ijkpunten vinden wij goed. Het gaat erom dat wij met elkaar het gevoel hebben dat die projecten echt het verschil maken. Dat is ook de inzet bij de Agenda van Brabant.

In de eerste tranche hebben wij een aantal lijnen uitgezet en daarna komt er nog een tranche. Als GS een zorgvuldig proces volgen bij het voorstellen van projecten en er is sprake van een externe toets, dan ben ik niet bang dat wij het slachtoffer worden van allerlei lobbyprojecten.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Het is interessant om dit interruptiedebatje tussen de coalitiegenoten te volgen, maar volgens mij is de asfaltlobby bij de heer Thuis wel aan het juiste adres geweest, in tegenstelling tot zijn eigen woorden.

Ik wil nog iets zeggen over het ontwikkelfonds Brabant 2050. Ik heb dat eerder per interruptie gedaan en het is goed en helder uiteengezet door de heer Van Schoonhoven van GroenLinks. Voor de Statenleden die meegewerkt hebben aan de vulling van dat fonds, moet het een hard gelag zijn dat in de begroting die wij morgen bespreken voor het laatst de term fonds Brabant 2050 staat. Daarna is deze term er volledig uitgeschreven, terwijl wij nu praten over 2010. Volgens mij zegt dat al genoeg.

In de Staten is nadrukkelijk gezegd dat juist het mobiliteitsfonds het MIT moest voeden. Tegen de CDA-fractie zeg ik dat het MIT veel breder is dan alleen asfalt. Als de fracties van het CDA en de VVD deze motie hier neerleggen, zijn de discussies over het MIT nutteloos en moeten wij die niet voeren. Ik snap het helemaal niet. De heer Thuis zegt dat het wel goed ingepast moet worden. Juist die extra maatregelen met betrekking tot inpassing en met betrekking tot het openbaar vervoer die kunnen worden gekoppeld aan infrastructuur worden hiermee om zeep geholpen.

Wij zijn nooit een voorstander geweest van het

Olympisch Plan en wij zullen er nooit een voorstander van worden. Wij stemmen daar ook niet voor. Op het onderwerp BrabantStad Culturele Hoofdstad zijn wij ook altijd heel kritisch geweest. Dat heeft ook onze steun niet.

Wij willen wel graag een voorstel indienen om het voorliggende besluit iets te verzachten. Wij richten ons daarbij op de 2500 mbo-scholieren van 16 en 17 jaar die te maken hebben met een enorm knelpunt inzake de bereikbare regio. Zij kunnen de scholen die zij graag willen bereiken, niet bereiken. Als wij 1% op het mobiliteitsfonds doen en er €50,5 mln. van maken, zouden wij deze mbo-scholieren vijftien jaar lang daadwerkelijk aan een trajectkaart kunnen helpen die hun de mogelijkheid geeft om de school van hun keuze te bezoeken en waarmee ook bereikbare regio gecreëerd wordt. Wij dienen dan ook een amendement in om besluit 4 te wijzigen in een afdracht van €50,5 mln. voor deze doelstelling. Morgen bij de begroting komen wij hiervoor met nadere voorstellen.

De voorzitter: Door het lid Vreugdenhil wordt het volgende amendement ingediend:

"Provinciale Staten in vergadering bijeen op 11 november 2010;

gelezen het kadervoorstel eerste tranche investeringsstrategie; constaterende dat:

- *voor de " bereikbare regio" €50 mln. op jaarbasis gereserveerd wordt in een gecombineerd spaar- en financieringsfonds;*
- *voor veel MBO scholieren van 16 en 17 jaar de kosten van het busvervoer belemmerend zijn voor hun schoolkeuze;*
- *besluiten de jaarlijkse storting in het mobiliteitsfonds met €1 mln. te verhogen teneinde de kosten voor de trajectkaart voor MBO scholieren hieruit structureel te bekostigen; en besluit 4 te wijzigen in:*
"een afdracht van 50,5 mln. voor 15 jaar. ""

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A4.

Dan is het woord aan het mevrouw Verstappen van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Verstappen (PvdD): Voorzitter! Wij hebben

hier een hele hoop geld uit te geven. Het kan niet vaak genoeg herhaald worden dat de investeringen die opgebracht zijn door de Brabanders ten bate moeten komen van Brabant en de Brabanders.

Brabant is een zieke provincie; niet gewoon ziek maar doodziek! Ik kan het niet vaak genoeg zeggen en u wilt het niet graag horen, maar wij hebben de slechtste luchtkwaliteit, de slechtste waterkwaliteit, de slechtste score op het terrein van biodiversiteit, maar 13%; het slechtste van Nederland en het slechtste van heel Europa. Wij hebben heel veel geld om uit te geven. Waaraan wordt het uitgegeven? Als wij het CDA en de VVD mogen geloven, biedt het geld vooral toekomst aan de aanleg van asfalt. De wegen worden wat dieper gelegd zodat wij ze niet kunnen zien. Net zoals wij dat doen met de megastallen. Wij zetten er een paar mooie bomen omheen en gaan vooral door op de oude weg.

De heer Heijmans (SP): Nee, zij willen juist nieuwe wegen aanleggen!

Mevrouw Verstappen (PvdD): Met doorgaan op de oude weg bedoel ik steeds maar weer nieuwe wegen. Wij weten allemaal wat er gebeurt als wij nieuwe wegen aanleggen. Dan komt er meer verkeer op die nieuwe wegen en moeten wij over vijf jaar weer nieuwe wegen aanleggen waardoor er weer méér verkeer op die wegen komt!

Volgens mij houdt het woord innovatief iets heel anders in. Innovatief betekent dat je iets vernieuwt. De PvdA heeft de mond vol over landbouwtransitie, over transitie van energie. Die woorden vallen ook te beluisteren bij de andere coalitiepartners. Wat is er voor innovatie in het verhaal dat wij vandaag horen? Wij hebben te maken met een doodzieke provincie die steeds zeker wordt en innovatie, vergeet het maar!

De SER concludeert dat de Brabantse plannen voor de besteding van €300 mln. uit de opbrengst van Essent onvoldoende bijdragen aan het doel om van de provincie een innovatie topregio te maken. Ook stelt de SER dat alleen de besteding aan duurzame energie bijdraagt aan versterking van de kennisinfrastructuur. Hoe zien GS deze stelling? Ik heb hierop graag een gefundeerd antwoord van de

gedeputeerde.

Wij vinden het moeilijk om over de Agenda van Brabant te praten als wij geen totaalplaatje hebben van alle investeringen. Zonder dat totaalplaatje is het moeilijk om de afzonderlijke projecten te wegen.

Wij zijn het met de provincie eens dat energietransitie een kans is. Bij deze eerste tranche wordt gesproken over investeren in zonne-energie en met name in de dunne filmtechnologie. Wij vinden dat een heel goed voorstel. Wij vragen ons echter wel af of het oprichten van een Eindhovense vestiging van ECN (Energieonderzoek Centrum Nederland) een doelstelling van de provincie moet zijn. Wij vinden dat dit de verantwoordelijkheid is van ECN en dat de provincie daarin geen financiële bemoeienis moet hebben. De provincie zou wel een bijdrage kunnen leveren aan het opzetten van een duurzame campus en bijvoorbeeld maatregelen stimuleren om deze te voorzien van zonnepanelen en oplaadpunten voor elektrische auto's. Eenzelfde opzet zien wij graag bij de energietransitie en elektrische auto's. Ik wil wijzen op het persbericht van vandaag van de NOS dat volgend jaar de eerste volledig elektrische auto's op de markt worden gebracht en dat Amsterdam al in de rij staat om samen te werken. Wij zouden dat ook graag zien voor Brabant.

Bij het voorstel "de bereikbare regio" kunnen wij ons niet vinden in de investeringen voor een robuust wegennetwerk. Zoals wij al zeiden, een uitbreiding van het wegnet trekt alleen maar meer personenauto's en vrachtverkeer aan. De andere duurzame investeringen komen in het gedrang en kunnen zelfs onrendabel worden. Dat lijkt ons geen slimme keuze.

Bij het lezen van de paragraaf "Landschappen van allure" raakten wij de weg echt een beetje kwijt. Zoveel prachtige termen worden er gebruikt. Mooie en beeldende groengrijze projecten. Ik hoop dat bij de wegen dan ook standaard aan faunapassages wordt gedacht. Er staat ook dat de gebieden na afloop van deze investering vitaal en zelfvoorzienend zijn. Wat is een zelfvoorzienend provinciaal landschap? Ik ben echt benieuwd naar het antwoord van het college op deze vraag. Wordt bijvoorbeeld ook gedacht aan een kringloop in de

landbouw of aan lokale voedsel- en energieproductie?

En dan de groene eyecatchers: high green, hightech, high touch. Het klinkt allemaal prachtig maar wij willen meer kaderstelling om te voorkomen dat de Essentgelden straks aan inhoudsloze prestigeprojecten worden uitgegeven. Wij pleiten niet alleen voor slimme combinaties tussen ecologie, economie en toerisme, maar vooral voor duurzame combinaties. Wij zijn het bijvoorbeeld niet eens met de genoemde bijdrage van deze investeringsstrategie aan de "groene" innovatie binnen de landbouwsector als counterpart van de innovatie via intensivering en schaalvergroting.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen, komt u tot een afronding.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! De Agenda van Brabant heeft een goed vestigings- en leefklimaat als een van de speerpunten en wil daartoe hoogwaardige landschappen ontwikkelen. Werkelijk hoogwaardige landschappen zijn in onze ogen ecologisch in balans, klimaatbestendig, hebben een rijke biodiversiteit, een gezonde bodem, water en lucht. Op dit moment zijn wij daar ver van verwijderd.

Ook alle kenniswerkers wonen graag in een omgeving met minder stank, minder landschapsvervuiling, een schoon milieu en minder risico op veegerelateerde ziekten. De sprong naar een aantrekkelijke leefomgeving kan effectief gemaakt worden door de veestapel te verminderen. Wij dienen daartoe een amendement in.

De *voorzitter*: Door het lid mw. Verstappen wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 en 12 november 2010;

kennis genomen hebbende van Statenvoorstel 61/10 A: constaterende dat:

- *de Agenda van Brabant door investeringen in natuur en landschap inzet op een goed vestigings- en leefklimaat; herstel van bodem- en watersystemen en versterking van natuur;*

overwegende dat:

- *reductie van de veestapel direct bijdraagt aan bovenstaande doelen;*
amenderen de tekst van Statenvoorstel 61/10 A, paragraaf 6.6.1. De basis van de landschappen versterken, pagina.23, als volgt:

Hoogwaardige Landschappen zijn ecologisch in balans, klimaatbestendig, hebben een rijke biodiversiteit, en gezonde bodem, water en lucht. Dergelijke landschappen kunnen een wervend vestigingsmilieu voor het bedrijfsleven bieden. Een vestigingsmilieu dat ten grondslag ligt aan een sterke (industriële) kennis- en innovatieregio. De provincie investeert daarom in herstel van bodemwater-systemen en versterking van natuur. Daarbij worden ook de cultuurhistorische structuren en elementen die bepalend zijn voor deze landschappen betrokken. Vanwege de nadelige gevolgen van de intensieve en grootschalige veehouderij op al deze zaken, zet de provincie in op een reductie van de veestapel en stimuleert zij kleinschalige, biologische en biologisch-dynamische bedrijven."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A5.

Door het lid mw. Verstappen wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 11 november 2010;

constaterende dat:

- *het uitbreiden van het wegennet meer personen en vrachtverkeer aan zal trekken;*
- *het onderdeel Robuust wegennetwerk in het investeringsvoorstel De bereikbare regio juist bovenstaand effect sorteert;*

overwegende dat:

- *daardoor de andere in het voorstel beoogde duurzame investeringen juist in het gedrang zullen komen en zelfs onrendabel kunnen worden;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *het onderdeel Robuust wegennetwerk te schrappen uit het voorstel 6.7. De bereikbare regio,*
en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M5.

Het woord is aan mevrouw Lestrade van de fractie van D66.

Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66): Voorzitter! Ik hoop dat ik nog mensen kan boeien en dat niet iedereen zijn mail zit te beantwoorden, de krant zit te lezen of andere leuke dingen doet.

De voorzitter: Ik heb vanochtend gehoord dat u hier in Den Bosch een zeer boeiende les heeft gegeven in het kader van de dag van het respect. De leerlingen waren zeer geboeid, dus dat moet vanavond hier ook lukken.

Mevrouw Lestrade-Brouwer (D66): Dank u wel. Een aantal leden van uw college heeft ook lesgegeven. Ik ga ervan uit dat dat ook inspirerend is geweest.

Voorzitter. Het uitgangspunt bij de verdeling van de opbrengsten van Essent is geweest dat vermogen vermogen moet blijven. Eigenlijk wil ik even terug naar dat uitgangspunt. Dat hebben wij immers ingenomen op basis van de gedachte dat wij die inkomsten mochten houden. Moeten wij nu en in de nabije toekomst niet eens nadenken over de vraag of dat nog steeds het geval is. Wij weten immers niet hoe Den Haag zich zal gaan gedragen. Als het inkomen dat wij uit onze beleggingen genereren moeten afdragen, is het wellicht verstandiger om in de komende jaren ook dat deel te gaan investeren in Brabant. Ik leg deze gedachte graag neer, ook op basis van de toekomstplannen van Den Haag. Ik neem aan dat wij die binnenkort zullen horen.

Ik hoor ook steeds: het moet naar de Brabanders toe. Dat is niet onze benadering. Wij vinden dat het naar Brabant moet. De Brabanders fluctueren, de ene keer zitten zij er wel, de andere keer niet. Het is voor Brabant. Iedereen die naar Brabant komt of daar woont of werkt, kan gebruikmaken van die investeringen. De opvatting dat het geld terug moet naar de Brabanders is voor mij iets te eng. Ik zou graag Brabant als entiteit zien in de investeringen die wij willen plegen.

Het college heeft aangegeven dat het in principe robuuste investeringen moeten zijn. Ik herhaal een aantal opmerkingen die ik ook in de commissie Bestuur en Middelen heb gemaakt. Ik doe dat omdat ik ook wil dat zij voor het nageslacht bewaard blijven. Zij zijn natuurlijk buitengewoon slim. De opnamefaciliteiten bij de commissie-

vergaderingen zijn zo slecht dat die opmerking never in de notulen terechtkomt als ik haar hier niet herhaal.

Het college geeft die robuuste investeringen aan en hanteert daarbij een soort minimum van €30 mln. Ik ga ervan uit dat het college bedoelt dat dit een soort programmalijn is en dat de spelregels waar de VVD om vroeg, terugkomen voorafgaand aan de investeringen die het college daarin wil gaan doen. De echte spelregels hebben wij immers niet. Het college zegt revoluerend te willen investeren. Als daar iets uitkomt, wordt dat dan door Den Haag gezien als inkomsten en moeten wij het dan alsnog afdragen? Of blijft het van ons en kunnen wij het opnieuw investeren? Ik wil graag dat het college die vragen beantwoordt.

Wij hebben met z'n allen vijf domeinen bepaald. Ik heb tijdens de commissievergadering al aangegeven dat kennis en duurzaamheid eigenlijk leidend zouden moeten zijn voor alle domeinen. Het is niet één domein. Het zou de bodem moeten zijn voor alles wat wij doen. Alles moet daarop groeien en bloeien en ons altijd weer boeien! Dat is de basis waarop wij moeten investeringen.

Ik zeg nogmaals tegen de heer Heijmans dat kenniseconomie voor ons de hele range behelst. Die slimme ambachtelijkheid, de mbo-opleidingen die zulke fantastisch resultaten geven, de nieuwe opleidingen, daarin moeten wij investeren. Het gaat niet alleen om de top, want die kan niet functioneren zonder dat er een heel goed breed veld onderligt. Instrumentenmakers en anderen die een technische opleiding gevolgd hebben, hebben wij nodig. Dat is voor ons kenniseconomie. Daarin moeten wij inderdaad investeren.

Ik zou de keuze voor deze vijf domeinen niet in beton willen gieten, want de wereld ontwikkelt verder. Het kan best zo zijn dat over een tijdje een veld opdoemt waaraan wij in het kader van de investeringsagenda eigenlijk wat meer aandacht willen besteden. De lijnen zijn duidelijk, maar voor ons zijn die domeinen niet in beton gegoten. Er zijn lijnen te bedenken waarin wij later best willen investeren. Ik denk bijvoorbeeld aan een structuurversterking van farma food of andere zaken. Het is niet helemaal duidelijk waar je die zou kunnen onderbrengen. Ik schrijf zelf vaak

subsidieaanvragen. Die bevatten heel veel mooie termen. Ik herken die techniek hier ook. Soms denk ik: dat zou ik ook gebruikt hebben als ik dit wilde verkopen. Ik snap de teksten die gebruikt worden. Wij moeten creatief zijn als wij denken over het toekomstige gebruik van de domeinindeling.

Het is niet helemaal duidelijk wat wel of geen regulier beleid is en wat daarop versterkend werkt. Wat is de scheiding daartussen? Bij het domein natuur en landschap vragen wij ons af wat is regulier beleid, wat is nieuw en wat zouden wij nooit gedaan hebben. Wij hebben die landschappen al. Er staan al enkele poorten. Komen er nog meer? Dat is volgens mij niet nieuw. Waar ligt de scheidslijn? Wij zijn benieuwd naar de reactie van het college.

Voorzitter. Ik heb een paar termen opgeschreven. Het gelijk op verdelen is verschillende leden opgevallen. Er zit een pondspondsgewijze verdeling in. Er is al een aantal projecten bekend. Is dat dan inderdaad zo logisch? Wij vinden van niet. Er mogen echt meer zwaardere punten worden ingezet.

In het afsprakenkader wordt bij punt 5 gesproken over maatschappelijke effecten en de outcome in beeld brengen. Ik zou het verschil tussen maatschappelijke effecten en outcome wel eens willen weten. Dat is subsidietaal, maar het is volgens mij hetzelfde. Het college moet daarop terugkomen in de spelregels.

Nr. 7 betreft de exit-strategie. Het college wil die gegarandeerd zien. Ik weet echter niet of dat wel bij alles mogelijk is. Misschien moet dat per projectlijn in een bepaalde spelregel opnieuw benoemd worden. Ik denk bijvoorbeeld dat de kloosters een verliesgevende zaak worden. Ik weet niet hoe u dat ziet, maar ik weet niet hoe de positie van de provincie daar moet zijn. Als wij allemaal van die prachtige industriële complexen hebben – gazo-meters, zollvereinen, usw. usw. – moet daar volgens mij flink geld bij. Gaan wij dan in de exploitatie zitten? Doen wij daar wat mee? Ik heb geen idee.

De *voorzitter*: Mevrouw Lestrade, komt u tot een afronding.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! U kunt

zich voorstellen dat wij ons met betrekking tot de plannen ook afvragen of voetballen nou typisch Brabants is. Volgens mij wordt dat overal in Nederland gespeeld. Waarom hockey en geen atletiek? Wij zijn niet zo'n voorstander van het hockeyverhaal in Tilburg.

Inzake de bereikbare regio zal het u niet verwonderen dat wij het er absoluut niet mee eens zijn dat het mobiliteitsfonds helemaal naar asfalt gaat. Wij vinden dat veel te beperkt en zo passé. Dat is zo retro, dat is zo terug in de tijd, dat is echt niet de toekomst van Brabant, dat is verleden tijd!

De voorzitter: Hiermee is een eind gekomen aan de eerste termijn van de zijde van uw Staten over dit voorstel. Ik stel voor even te schorsen voor een kopje koffie. Ik kan mij ook voorstellen dat het college de beantwoording wil voorbereiden. Ik geef daartoe graag de gelegenheid.

De vergadering wordt van 20.50 uur tot 21.10 uur geschorst.

De voorzitter: Dames en heren, het woord is aan gedeputeerde Van Heugten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik hecht eraan dit keer speciaal te benadrukken dat ik namens het college spreek. Wij willen het kader voorstel voor de eerste tranche investeringsstrategie nadrukkelijk gezamenlijk presenteren als een door ons allen zeer gedragen voorstel. Ik mag nu namens alle gedeputeerden het woord voeren.

Er zijn verschillende opmerkingen gemaakt en ik zal op hoofdlijnen op een paar zaken ingaan. Bij de verzoeken om inhoudelijk op de voorstellen in te gaan, zou ik willen verwijzen naar het debat waarin wij de voorstellen aan u zullen presenteren. U kunt die dan op hun merites beoordelen. Dat zal de komende maand gaan gebeuren.

Ik wil wel even met u stilstaan bij de vraag of wij de goede lijn te pakken hebben; of wij geen dingen dubbel doen; of wij besluiten herkauwen; of wij genoeg tempo betrachten. Uiteindelijk hebben de Staten tegen het college gezegd: zet wel stappen, maar maak ook tempo. Neem ons mee, maar maak tempo. Dat proberen wij inderdaad te doen, maar

niet nadat wij samen een aantal voorbereidende dingen hebben gedaan. Ik wil u even herinneren aan het feit dat wij geconstateerd hebben dat de externe wereld om ons heen keek wat eigenlijk de rol en de taak van de provincies was. Wij hebben gezegd dat wij wel iets van Brabant kunnen vinden maar wat vinden de Brabanders zelf. Hoe zien zij de rol van de provincie? Ik herinner aan de vele tafels die wij hier georganiseerd hebben, een diner pensant en andere bijeenkomsten. Wij hebben veel uitvraag gedaan en gecommuniceerd met de Brabantse maatschappij om voeding te krijgen bij de vraag welke strategie wij moeten kiezen bij de Agenda van Brabant en waarop wij moeten inzetten.

Wij hebben dat meegenomen. Wij hebben dat met elkaar een aantal keren beleefd, zowel in Hilvarenbeek alsook op 17 september. Het was ook bedoeld om ons een beetje te wapenen tegen de gedachte van veel mensen – mevrouw Geeraedts heeft het hier verwoord – dat zij dat geld goed kunnen gebruiken in hun eigen investeringsplannen of beleidsstrategieën. Wij wilden ook een eigen opvatting hebben. Wat vinden wij als provincie belangrijk? Ik verwijs naar een van de stukken die wij op 17 september gebruikt hebben. Wat kunnen wij leren van andere regio's – bijvoorbeeld de regio München of Finland – en wat kunnen wij leren van het fonds Brabant 2050? Korthedshalve verwijs ik de mensen die vrezen dat het een déjà vu wordt als wij niet opletten, naar die tekst. Wij hebben daar dus wel naar gekeken. Zonder dat ik zelf het proces rond Brabant 2050 heb meegemaakt, heb ik wel gezien dat er in een investeringsstrategie een zekere balans moet zitten tussen people, planet en profit. De effectdomeinen die wij hebben gedefinieerd laten zien dat wij niet alleen focussen op profit of op people of planet. Het zijn brede effectdomeinen die passen bij de rol en het profiel van de provincie. Zij sluiten aan bij de signalen die wij vanuit de samenleving gekregen hebben via de essays en op allerlei andere manieren. Dat alles heeft ertoe geleid tot een investeringskader waarin wordt voorgesorteerd op een aantal voorstellen die op inhoudelijke gronden straks bij u terugkomen.

Wij spreken over ijkpunten omdat wij in een eerdere fase met u gewisseld hebben dat het maken

van een investeringskader met spelregels en een strategie geen wiskunde is.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik zit even na te denken over de woorden van de gedeputeerde. Hij zegt heel nadrukkelijk dat hij namens het college spreekt en dat het college voeding heeft gehad van de Brabantse samenleving. Er zit hier een zaal vol Brabantse volksvertegenwoordigers die ook hun oren te luisteren leggen. Ik hoor de gedeputeerde helemaal niet inhoudelijk ingaan op de punten die wij namens de Brabanders naar voren brengen. Hij geeft alleen de perceptie van het college. Waar zit het fout? Vertegenwoordigen de Staten dan de Brabanders niet? Hebben wij het zo slecht begrepen, of praten wij langs elkaar heen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Wij zullen nooit zeggen dat de Staten het slecht begrepen hebben, of dat de Statenleden slechte volksvertegenwoordigers zijn. Ik heb de lijnen geschetst waarlangs wij gewerkt hebben. Wij hebben ook met uw Staten gediscussieerd over de vraag hoe wij zoiets moesten aanpakken, waarop wij moesten inzetten, wat maken wij als leidend motief? Wat is die stip op de horizon? Een Brabantse regio die qua kennis, innovatie, vestigings- en leefklimaat een zeer stabiele sprong gemaakt heeft waarin Brabanders zich herkennen; die aansluit bij de tijd waarin wij leven, maar ook toekomstgericht is. Ik zal later op een aantal zaken nader ingaan, maar wil eerst even stilstaan bij die ijkpunten.

Naar ons idee hebben wij een kader aangereikt. De voorstellen kunt u langs dit kader leggen en wegen in hoeverre en in welke mate de voorstellen binnen dit kader passen. Ik heb het eerder meegemaakt met rijksvoorstellen die uit het FES (Fonds Economische Structuurversterking) komen. Het Rijk had een geweldig ingewikkelde MKBA-systematiek (Maatschappelijke Kosten-Batenberekeningen). Aparte adviesbureaus zijn daarvoor opgericht. Het is ontzettend moeilijk om voor dertig, veertig jaar vooruit alle maatschappelijke effecten te berekenen. Het was hogere wiskunde waarvan nauwelijks iemand iets begreep. In een

kwart van de voorstellen zat een negatieve kosten-batenanalyse en toch besloten het kabinet en de Tweede Kamer om dat geld in die voorstellen te investeren. Afwegen van investeringen is geen robotisme, je moet het niet aan wiskundigen overlaten maar aan volksvertegenwoordigers, politici en bestuurders. Die hebben wegingsfactoren. Zij beschikken ook over hulpmiddelen waarlangs die weging kan plaatsvinden, maar uiteindelijk komen zij tot een besluit.

Voordat ik op de amendementen en moties inga, wil ik nog even langs de diverse inbrengen lopen. Het verschil met het fonds 2050 is dat hier geen fonds gevormd wordt. Wij willen heel concrete investeringsvoorstellen uitwerken. Wij willen het daarmee beoogde maatschappelijke effect graag terugzien.

Er is gevraagd hoe wij naar het SER-advies kijken, of wij dat meenemen en of wij daarop moeten reageren. Uit de schets die mevrouw Geeraedts gegeven heeft over het Brabants beraad dat hier vorige week gehouden is, bleek wel dat lang niet alle aanwezigen dat advies konden onderschrijven. Er ontstond echt discussie over. Ook mensen die geen sinterklaaslijst bij zich hadden, mengden zich daarin. Er werd echt meegedacht over de vraag waar de investeringen moesten worden gedaan. Zij stapten ook niet in de valkuil dat er vanwege het huidige regeringsbeleid met zijn financiële kader snel een en ander aangevuld moest worden om te kunnen blijven doen wat wij altijd gedaan hebben. De belangrijkste conclusie aan het eind van de avond was: u moet niet te lang wachten en denken, u moet doen! Dat stond haaks op wat de SER adviseert, namelijk dat wij voorlopig niets moeten doen, dat wij moeten afwachten wat er met de rijksbegroting gebeurt en daarna moeten kijken of wij de ontstane gaten kunnen opvullen.

Op de vraag van de heer *Vreugdenhil* of wij geluisterd hebben naar brede signalen uit de samenleving, is het antwoord dat wij dat wel degelijk doen en gedaan hebben. Ik hoop dat de Staten dit willen meenemen in hun reacties op en hun afwegingen van dit voorstel.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik pak het advies er even bij. De SER zegt heel nadrukkelijk:

"Met de opname van vijf investeringsdomeinen neemt het risico toe van versnippering van investeringen." Er zitten meer van dergelijke inhoudelijke opmerkingen in het advies, los van het advies om uit te stellen. Het advies bevat een aantal aspecten waarop het voorstel aangepast moet worden.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Er werd ook gezegd dat alles op één paard zetten waarschijnlijk minder risico op versnippering geeft maar andere risico's meebrengt. Verder is opgemerkt dat het vestigingsklimaat, het leefklimaat en het economische klimaat van Brabant niet alleen afhankelijk is van een overheid die rechtstreeks investeert in een aantal economische activiteiten en dat er veel breder in de maatschappij geïnvesteerd moet worden. De heer Verrijt noemde het voorbeeld van Leuven. Veel recenter is in Barcelona de afweging gemaakt of die stad voor de Olympische Spelen wilde gaan en wat daarvoor gedaan moest worden. Er is toen breed in de stad en in de regio geïnvesteerd en dat heeft Barcelona een veel groter investeringsrendement opgeleverd dan alleen op sportgebied. Zo zijn er meer voorbeelden waar overheden hebben geprobeerd met investeringen ambities te ondersteunen en die uiteindelijk in brede zin vruchten hebben afgeworpen en niet gefocust zijn op één onderdeel.

De heer Verrijt heeft gevraagd of er sprake is van een maximum bij een investeringsvoorstel. Wat ons betreft is er geen maximum. Een van de ijkpunten betreft wel de substantie en de relevantie. Daarbij is een minimum genoemd.

Er is gevraagd naar de sfeer op 17 september. Het moge duidelijk zijn dat wij de sfeer heel goed vonden. Uit diverse maatschappelijke hoeken bleek dat zowel voor de landschappen als voor sport als voor het herwaarderen en herinrichten van bijzondere complexen sprake is van een breed maatschappelijk draagvlak. Het is niet iets dat vandaag toevallig opkomt, het speelde al veel langer een rol.

De heer *Verrijt* (PvdA): Zowel in Leuven als in Barcelona is heel scherp gekozen en ingezet op één onderwerp. Een bepaald domein is als uitgangspunt

gekozen en daarop is alles gericht. En dat heeft het verschil gemaakt! Leeft dat ook bij het college? Er zijn vijf domeinen, maar is een bepaald domein niet belangrijker dan de andere? Moet daarop niet extra worden ingezet als er goede projecten zijn; veel méér dan pondspondsgewijs? Zouden andere domeinen daarmee wat op afstand komen? Deelt de gedeputeerde die opvatting?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Wij vinden niet dat wij pondspondsgewijs middelen moeten toewijzen aan domeinen. Wij vinden dat er op meer terreinen geïnvesteerd moet kunnen worden om een goede kennis- en innovatieregio en een goed vestigings- en leefklimaat te bereiken. Er liggen kansen om dingen te doen die wij nooit met onze reguliere middelen hadden kunnen doen en die kansen bieden om de Brabantse samenleving naar die positie te brengen waar wij graag naar toe willen. Wij hebben ook voor de verdere toekomst geen enkele behoefte om de dingen pondspondsgewijs te doen. Als het bijvoorbeeld blijft bij deze investeringen in de sport, vinden wij het prima. Als wij op het gebied van duurzaamheid, of van onderwijs, of van innovatie dan weer nieuwe kansen zien, zullen wij die afwegen. Wij hebben daarover een heel andere opvatting. Wij zitten er absoluut niet strak in. Wij kijken vooral naar voorstellen die op méér dan een domein een bijdrage kunnen leveren aan onze doelstelling.

Er is gevraagd wat wij verstaan onder een zelfvoorzienend provinciaal landschap. Dat is een landschap waar mensen wonen, werken en recreëren en dat zodanig ingericht is dat er niet steeds veel overheidsgeld naar toe moet, maar dat zich in economisch opzicht, in beleevingswaarden en ook wat de intrinsieke waarden van het gebied betreft zelf in stand kan houden.

Een aantal leden hebben ons gevraagd om wat dieper in te gaan op de inhoud van de voorstellen. Ik doe dat nu bewust niet en verwijs graag naar de discussies die wij later aan de hand van de verdere uitwerking met de Staten zullen voeren.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik heb toch een vraag aan deze gedeputeerde die namens het college spreekt. Is het ook de mening van dit college

dat het domein bereikbaar Brabant exclusief voorbehouden is aan wegeninfrastructuur, of denkt het college daar anders over?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Voordat de motie is ingediend, vraagt de heer Heijmans al een advies over de motie. Wij hebben de bijdragen van de fracties vernomen. Wij hebben u in de stukken een mobiliteitsfonds gepresenteerd met een bredere toepassingsmogelijkheid. Er liggen grote opgaven die specifiek te maken hebben met infrastructuur, met name de ruit om Eindhoven, de noordoost corridor, de N69, de N65, de A58. Er zijn veel projecten in onze provincie die om zeer substantiële investeringen vragen. Die liggen overigens niet allemaal op het bordje van de provincie. De minister zei gisteren bij het BO MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) dat het Rijk wel geld heeft om te investeren in regio's die ook bereid zijn zelf te investeren. Het kan niet zo zijn dat alleen het rijkswegennet op orde is, en dat de regio's het onderliggende wegennet niet op orde hebben. Wij kunnen wel meegaan in het voorstel om het fonds toe te spitsen op specifieke grote infrawerken. Ik moet meteen erbij zeggen dat dit niet inhoudt dat er louter in asfalt geïnvesteerd. Bij de noordoost corridor bijvoorbeeld wordt niet alleen een wegtracé aangelegd, veel van de investeringen komen ook ten goede aan het gebied waar die weg komt, inclusief technieken om die weg optimaal te benutten, inclusief de automotieve innovaties die in diezelfde regio worden ontwikkeld.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Is die move in de gedachtegang gemaakt naar aanleiding van het overleg dat gisteren heeft plaatsgevonden? Omdat de minister heeft toegezegd dat het Rijk bereid is tot investeren als de regio's dat zelf ook doen, heeft het college toen bedacht om alles maar in het asfalt te stoppen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Met betrekking tot dat laatste heb ik net aangegeven dat wij dat iets genuanceerder zien. Wij delen de gedachte dat je de kans moet grijpen als je vanwege de beschikbaarheid van een substantieel fonds

eenmalig kunt investeren in grote projecten. Als wij daarbij in beschouwing nemen dat de reguliere BDU-middelen voor openbaar vervoer, wegen en mobiliteitsvraagstukken blijven bestaan en dat in dat kader eigenstandige afwegingen gemaakt kunnen worden, kunnen wij meegaan met die fracties die meer focus willen leggen op de besteding van het fonds en de bestedingsopties specifiek maken. Wij vinden dat een begaanbare weg.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! De gedeputeerde spreekt over de brede context. Het gaat niet alleen over wegen maar ook over andere elementen. Hij geeft ook aan dat er vanuit de reguliere middelen een inzet wordt gepleegd. Wat kunnen wij nog verwachten van gemeenten en andere belanghebbenden die in dat hele traject ook een rol spelen? Het komt toch niet alleen neer op de provincie?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Zeker niet. Dat blijkt ook uit de eerste uitwerkingen voor de noordoost corridor in brainport oost. Het SRE (Samenwerkingsverband regio Eindhoven) zet hier zijn BDU-middelen in. Ook aan de betreffende gemeenten wordt gevraagd een bijdrage te leveren voor plusvarianten, voor extra wensen of eisen en voor de basisfinanciering van de infrastructuur en de omgeving. Dat zal ook wel moeten, want ook onze portemonnee is zelfs met dit fonds niet altijd toereikend.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De gedeputeerde motiveert zijn move met kortetermijnvraagstukken. Hij spreekt over dit kabinet en enkele projecten die nu moeten worden uitgevoerd. Hij vraagt ons echter om vijftien jaar lang €50 mln. vast te leggen voor infrastructuur. Zijn argumenten gelden misschien voor de eerste vier jaren maar zeker niet voor de elf jaren daarna.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik weet niet of de heer Vreugdenhil het weet, maar deze minister gaat over een MIRT-fonds dat loopt tot 2028. Ik praat dan over achttien jaren.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Mijn opmerking gaat niet over het mobiliteitsfonds of hoe je dat ook wilt noemen.

Ik heb de beantwoording van de gedeputeerde gehoord en vind die eigenlijk heel onbevredigend. Waar beslissen wij vanavond over? Wij beslissen over iets waarover wij eigenlijk al hebben beslist. Wij hadden graag de door het college toegezegde spelregels willen hebben. De heer Verrijt heeft ook al gevraagd hoe wij naar die domeinen moeten kijken. Niet pondspondsgewijs, dat weten wij nu zo langzamerhand wel. Welke criteria gebruik je om invulling te geven aan zo'n domein? Misschien zijn er wel meer projecten in zo'n domein. Die regels ontbreken. Ik heb gevraagd waarom het college die niet gegeven heeft. Dat was immers toegezegd en het was de bedoeling op die op een moment voorafgaand aan de bespreking van de concrete projecten te behandelen. Daarop heb ik nog geen antwoord gehad.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Toen wij spraken over het vaststellen van de Agenda van Brabant, zat in het grote boek dat ging én over het bezuinigingsprofiel én over de investeringsstrategie al een aantal uitgangspunten die moesten worden opgenomen in de investeringsstrategie. De Staten hebben gezegd dat zij er behoefte aan hadden om voordat zij de projecten inschieten, nog even stil te staan bij de vraag, waaraan die projecten gewogen moeten worden om te kunnen vaststellen of zij voldoen aan onze gedachten over een investeringsstrategie. Wij hebben de ijkpunten gemaakt zoals die nu aan u zijn voorgelegd. Wij zijn daarbij consistent geweest. Zoals de Staten zelf al zeiden, zij lijken erg veel op wat wij toen al hebben aangegeven waaraan gedacht moest worden. Wij hebben ook gekeken naar de motie over relevante aspecten die moeten worden meegenomen bij een investeringsstrategie. Het gaat daarbij om het maatschappelijk effect, om indien mogelijk een revoluerend karakter, meer participeren in plaats van subsidiëren, enz. Misschien vinden de Staten het teleurstellend en hadden zij meer spelregels verwacht. Wij menen dat de voorstellen snel tegen het voorliggende spelregelkader kunnen worden gelegd.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Toch begrijp ik het niet. Als wij de criteria en de ijkpunten naast elkaar leggen, zien wij dat zij precies hetzelfde zijn. De ene keer heet het een criterium en nu is het een ijkpunt. Toen wij die criteria behandelden, is heel duidelijk gezegd dat zij zo vaag zijn dat wij eigenlijk daarmee niets kunnen. Als je op basis van die criteria de concrete projecten moet gaan beoordelen, waar beoordeel je die dan op? Toen heeft het college heel nadrukkelijk gezegd: nee, dat gaan wij nader invullen in de vorm van spelregels. Ik verwijs naar de Memorie van Antwoord. Maar dit zijn niet de spelregels. Zij zijn immers precies hetzelfde als waarover wij al besloten hebben!

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Wij zonderen €300 mln. af en wijzen die toe aan vijf projectvoorstellen die elk afzonderlijk nog een keer door de Staten op inhoud worden beoordeeld en besproken voordat daarover wordt besloten. Zij worden langs een ijkingskader gelegd. Dit voorstel behelst toch de spelregels aan de hand waarvan het spel gespeeld wordt. Wij stellen de Staten voor om €300 mln. af te zonderen en die te besteden aan vijf voorstellen. Behandel die nu niet uitentreuren, maar bekijk die afzonderlijk en legt die langs de tien ijkpunten zoals wij die u hebben aangereikt. Het college heeft hiermee invulling willen geven aan de wens van de Staten om zorgvuldig te kunnen besluiten.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Oké, de ijkpunten zijn er. Ik heb echter ook gevraagd of het college spelregels gaat vaststellen voor de programmalijnen. Ik kan mij voorstellen dat per programmalijn een verschillende set spelregels nodig is.

Ik heb ook nog gevraagd hoe de provincie zal optreden als er sprake van verliesgevende projecten. De gedeputeerde is daarop enigszins ingegaan toen hij sprak over FES-projecten, maar hoe verwerkt de provincie dat?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De diverse voorstellen die aan de Staten worden voorgelegd zijn verschillend van karakter. Investeren in een culturele hoofdstad heeft een ander karakter en vereist een ander samenwerkingsverband en andere

spelregels met betrekking tot het ter beschikking stellen van het geld en het investeren en participeren dan bijvoorbeeld investeren in energietransitie of in de herontwikkeling van historische complexen. Ik deel overigens de mening dat dit veel meer is dan kloosters. Bij de identiteit van Brabant gaat het ook om het industrieel erfgoed. Ik kan mij voorstellen dat bij de herinrichting van die complexen de investering niet volledig wordt terugverdiend met de exploitatie of met de verkoop. Er zal een onrendabel deel zijn. Dat is de reden waarom niemand anders het doet en een overheid mee moet investeren om het te realiseren. Een deel van het geld zal revolverend zijn maar niet al het geld komt terug. Terecht is opgemerkt dat er verlieslijdende delen zijn. Die vallen onder een investering, niet als een subsidie maar als een participatie.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Ik heb nog een vraag naar aanleiding van de opmerking van de gedeputeerde dat wij vandaag besluiten om €300 mln. af te zonderen en te besteden aan vijf domeinen.

Als er op korte termijn nieuwe projecten komen die in een bepaald domein vallen en als het bedrag van €300 mln. te weinig is, zegt het college dan dat daarvoor geen ruimte is? Is €300 mln. het maximum?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Als er een goed voorstel komt dat wij niet kunnen laten lopen maar dat boven de €300 mln. uitkomt, komen wij terug naar de Staten met de vraag of zij bereid dat bedrag te verhogen en daarover een besluit te nemen. Dat kan, maar het besluit daarover is aan de Staten.

Voorzitter. In amendement nr. A2 van de fractie van GroenLinks wordt het college gevraagd om het besluit onder punt 4 in het ontwerpbesluit 61/10B te schrappen. Wij willen aanvaarding van dit amendement ontraden. Ik denk dat de reden evident is. Dat geldt ook voor amendement nr. A3 waarin wordt voorgesteld bepaalde investeringen terug te brengen.

In het kader van amendement nr. A4 van de fractie van de ChristenUnie-SGP zouden wij willen

verwijzen naar de reguliere OV-visie. Wij vinden dat dit niet een investeringskarakter draagt, tenzij je wilt investeren in een handige politieke campagne. Dat is dan een mooi sinterklaascadeautje in deze campagnetijd. Wij denken echter dat dit meer thuishoort bij de reguliere BDU-toewijzing van middelen. Ook dit amendement zouden wij willen ontraden.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Wat is dan het verschil met investeren in landschappen? Wij vinden dat voor een deel ook regulier beleid.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik stel voor bij de behandeling van het investeringsvoorstel landschappen te bekijken of dit afwijkt van regulier beleid en of dit zodanig past in de ijkpunten dat het bijzonder is omdat het gaat om een top die wij anders niet zouden bereiken.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat mevrouw Lestrade zich in uw voorstel kan vinden. Vervolgt u uw betoog.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): In amendement nr. A5 van de Partij voor de Dieren wordt een amendering voorgesteld van paragraaf 6.6.1, pagina 23. Helaas moeten wij constateren dat de voorgestelde tekst naast goede elementen ook elementen bevat waarin het college zich niet kan vinden. Vandaar dat wij dit amendement willen ontraden.

Het college vindt het jammer dat mevrouw Verstappen benadrukt hoe ziek Brabant is. Wij snappen dat vanuit haar visie, maar het college heeft voldoende inzichten waardoor wordt bevestigd dat Brabant wel degelijk een heel vitale goede provincie is met veel kwaliteiten ook op het gebied van natuur en lucht.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik zou daarover graag iets meer horen. Hoe ziet het college dat?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik wil graag verwijzen naar de daarvoor geëigende commissiebehandelingen. Wij hebben het over het totaal van Brabant. Wij werken aan een goed vestigings- en

leefklimaat. Wij denken dat er op dit moment een andere startpositie is als mevrouw Verstappen die kwalificeert. Vandaar mijn opmerking.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Als ik dit zo hoor, ga ik ervan uit dat het college morgen mijn voorstel inzake de leefgebiedbenadering zeker gaat steunen

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Wij werken gelukkig met heel veel succesvolle programma's in dit huis.

Voorzitter. Ook motie nr. M5 van de Partij van de Dieren willen wij ontraden.

Ik ben al uitgebreid ingegaan op de bereikbare regio.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Er is nog maar 13% biodiversiteit over. Brabant scoort het slechtste van heel Europa. Ook de luchtkwaliteit is hier het slechtste van heel Europa. Water: het slechtste van heel Europa.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Waar baseert mevrouw Verstappen dat op?

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Op rapporten, voorzitter.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik zal mevrouw Verstappen morgen rapporten laten zien waarin andere feiten worden weergegeven.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dat is absoluut onmogelijk! Ik kan u Europese rapporten geven. Uw voorganger zei precies hetzelfde, mijnheer Van Heugten.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen, het punt is gemaakt. Het debat is aangekondigd. De tijd nadert waarop dit soort debatten weer buiten dit huis gevoerd wordt.

Ik stel vast dat met de beantwoording van de gedeputeerde en de advisering op relevante moties en amendement het debat in eerste termijn is afgerond. Er is nu ruimte voor de tweede termijn van de zijde van de Staten. Ik kan mij echter voorstellen dat u behoefte aan een korte schorsing.

De vergadering wordt van 21.55 uur tot 22.05 uur geschorst.

De *voorzitter*: In de tweede termijn van de zijde van de Staten over de investeringsstrategie is het woord aan de heer Thuis van de fractie van het CDA.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Als u mij toestaat, begin ik met een onderwerp dat in de eerste termijn niet aan de orde is geweest.

Namens Provinciale Staten wil ik u van harte feliciteren met de verjaardag van uw vrouw vandaag. Om uw afwezigheid goed te maken, hebben wij haar namens PS een bloemetje laten bezorgen. Wij vinden het buitengewoon dat u vanavond in ons midden bent. Dat verwachten wij ook van de voorzitter, maar u hebt eerder aangegeven dat de verjaardag van uw vrouw wel een beetje heilig is bij u thuis. Wij zullen het niet te lang maken, dan kunt u er nog even van genieten en ook van de Brabantse wijn, hoop ik.

De *voorzitter*: Dank u wel.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! De toelichting van de gedeputeerde over het gecombineerde spaar- en financieringsfonds – nu nog mobiliteitsfonds geheten – is volstrekt duidelijk. Ik ben zeer verheugd dat uit het overleg met de minister gisteren naar voren is gekomen dat het daar in ieder geval leidt tot een multipliereffect. Ik ben ook helemaal niet bezorgd dat alle andere aspecten die samenhangen met de ontwikkeling van wegen niet aan de orde komen. Dat heeft de gedeputeerde voldoende duidelijk gemaakt. Daarom wil ik mede namens de fractie van de VVD de aangekondigde motie en het amendement indienen.

De *voorzitter*: Door de leden Thuis en Van Lopik wordt de volgende motie voorgesteld:

" Provinciale Staten van Noord Brabant in vergadering bijeen op 11 en 12 november 2010;

overwegende dat:

- *de bereikbaarheid van Brabant van cruciaal belang is;*
- *de toenemende verkeersdruk over de weg gerichte*

- investerings in wegeninfrastructuur noodzakelijk maakt;*
- *het Brabantse MIT het planningsinstrument is voor de provincie;*
- *Provinciale Staten voor de bereikbaarheid van de Brabantse economische topregio's extra investeringen in de provinciale wegenstructuur noodzakelijk achten;*
- *€50 mln. jaarlijks in een gecombineerd spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur gedoteerd wordt uit de jaarlijkse renteopbrengsten belegd vermogen ter compensatie van het Essent dividend van ca. €100 mln., naast de middelen die via de reguliere financiering beschikbaar komen voor verkeer en vervoer;*

sprekend uit:

- *het spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur, bedoeld voor grote infrastructurele projecten die bijdragen aan het versterken van Brabant als kennis- en innovatieregio en waarbij sprake is van een provinciaal belang en/of waarbij de provincie initiatiefnemer is.*
 - a. prioritair te bestemmen voor de extra investeringen voor Noordoost Tangent, waaronder de ruit rond Eindhoven en de N279 en de N69;*
 - b. overige vergelijkbare projecten als onder a. genoemd.*
 - *de naam mobiliteitsfonds te vervangen door spaar- en investeringsfondswegeninfrastructuur,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M6.

Door de leden Thuis en Van Lopik wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord Brabant in vergadering bijeen op 11 en 12 november 2010, ter behandeling van Staten-voorstel 61/10, inzake Agenda van Brabant: investeringsstrategie ontwerpbesluit 61/10B besluit nummer 4; na gevoerde discussie in Provinciale Staten over het mobiliteitsfonds; besluiten in bovengenoemd besluit:

- *het woord mobiliteitsfonds te vervangen door het woord spaar- en investeringsfondswegeninfrastructuur."*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A6.

Ik ervoor zorgen dat de motie en het amendement snel worden gekopieerd.

Ik geef nu graag het woord aan de heer Heijmans van de fractie van de SP.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik zal niet vragen om een schorsing, maar het is een beetje moeilijk om te reageren op een motie en een amendement waarvan ik de tekst nog niet heb gezien. Ik moet zeggen dat het mij wel bevreemdt dat er, nadat ik mevrouw Geeraedts hier heb horen betogen dat wij de besluiten over de vijf domeinen al genomen hadden, er een motie komt waarin mevrouw Geeraedts voorstelt om een van die domeinen te wijzigen, te beperken en een andere naam te geven. U spreekt uzelf tegen, mevrouw Geeraedts. Ik vind dat bijzonder dramatisch en ik vind het een slechte motie voor Brabant. In feite wordt €750 mln. uitgesloten om op een slimme, verstandige manier, goed voor het milieu en goed voor de bevolking in te zetten voor openbaar vervoer. Ik vind het werkelijk onbegrijpelijk dat twee fracties dit op het laatste moment doen. In de commissievergadering heb ik nog nadrukkelijk gezegd dat ik hiermee zou instemmen op basis van het feit dat er veel naar openbaar vervoer zou gaan. Niemand heeft dat toen weersproken. Ik voel mij door deze twee fracties in de val gelokt – en ik weet zeker dat andere fracties dit gevoel ook hebben – nu zij deze wending geven aan de uitgebreide discussie die wij al die tijd gevoerd hebben over dat bereikbare Brabant. Het valt mij enorm tegen!

De *voorzitter*: Dan geef ik nu het woord aan de heer Verrijt van de fractie van de PvdA.

Mevrouw Geeraedts heeft behoefte aan een interruptie.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik voel mij natuurlijk wel aangesproken, voorzitter. Wij hebben hierover inderdaad niet gesproken in de commissie, maar kijkend naar al die voorstellen kun je op grond van voortschrijdend inzicht tot een ander oordeel komen. Ik vind het een beetje erg ver gaan om te zeggen: wij zijn in de val gelokt of wat dan ook. Dat kan wel het gevoel zijn, maar dat is niet de opzet. Als je met elkaar over dit soort zaken spreekt, moet je op enig moment tot het inzicht kunnen komen dat je het op een andere manier moet invullen.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik ben het helemaal met mevrouw Geeraedts eens. Twee weken

geleden hebben wij hier met elkaar over gesproken. Kan mevrouw Geeraedts mij aangeven wat er in die twee weken gebeurd dat tot dit inzicht heeft geleid? Wat is er met haar gebeurd dat zij het nu totaal anders ziet dan twee weken geleden het geval was?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij hebben ons laten informeren over wat het kost om die wegen aan te leggen. Het gaat om enorme bedragen. Die kunnen wij niet uit onze reguliere middelen financieren. Het betreft ook wegen waarover wij al jaren bezig zijn. Hoe lang zijn wij al niet bezig over de N69 en het komt maar niet van de grond want wij hebben het geld er niet voor. Dan moet je een besluit durven te nemen ondanks de wetenschap dat een aantal mensen in deze Staten daarover zal vallen.

De heer *Heijmans* (SP): Ik vind het heel aardig dat mevrouw Geeraedts de N69 noemt. Er is totaal geen discussie in deze Staten over het feit dat wij dat eindelijk eens moeten aanpakken. Dat wil niet zeggen dat wij die €750 mln. alleen voor de N69 nodig hebben. De aanleg van een spoorlijn Breda-Utrecht is ook erg duur. Daar hebben wij ook het geld niet voor in de reguliere middelen, maar toch kiest mevrouw Geeraedts voor het beton, het asfalt en de auto, in plaats dat ook maar enigszins de weg wordt opgehouden dat wij misschien in 2015 kunnen zeggen: dat is een fantastische kans om iets rond het openbaar vervoer te doen. Ik begrijp dat dit met deze motie wordt uitgesloten.

De *voorzitter*: Ik zie dat het een driebaansinterruptie wordt, want de heer Thuis komt er ook aan.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik sluit helemaal niets uit, mijnheer Heijmans. Wij hebben het nu over een eerste tranche. In die eerste tranche is het inderdaad uitgesloten. Er komt ook nog een tweede tranche. Het is niet zo dat het voor altijd is uitgesloten.

De heer *Heijmans* (SP): Nee, mevrouw Geeraedts...

De *voorzitter*: Ik stop dit debat. Het woord is aan de heer Thuis en daarna aan de heer Van

Schoonhoven.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik wil even een opmerking maken tegen mijn collega van de SP. In de commissie Bestuur en Middelen heeft de CDA-fractie bij de laatste bespreking heel uitdrukkelijk gezegd dat zij daar een punt heeft. Geen enkele fractie heeft op dat moment gesproken of willen spreken over de conceptvoorstellen. Wij hebben dat wel gedaan en bij dit punt heb ik die opmerking gemaakt. Het standpunt van het CDA in dezen kan zijn fractie niet overvallen.

Ik merk in deze discussie dat iedereen nu doet alsof andere belangrijke dingen die ook samenhangen met wegen – fietspaden etc. – in een keer van de baan zijn. Ik heb de gedeputeerde duidelijk horen zeggen dat er ook andere financieringsbronnen zijn. Hij heeft ook gewezen op het reguliere MIT. Dat is dus helemaal niet weg. Wij weten allemaal dat voor de toekomst van Brabant een aantal belangrijke zaken er moeten komen. De heer Heijmans moet toch ontzettend blij zijn dat de minister bij die paar middelen waarover wij in Brabant beschikken zoveel wil bijleggen.

De heer *Heijmans* (SP): Uw vraag is?

Mijnheer Thuis, twee weken geleden hebben wij gesproken over deze stukken. Daarin stond duidelijk wat dit college verstond onder een bereikbaar Brabant. Bij punt 1 stond: hoogwaardig openbaar vervoer netwerk BrabantStad. Er stond duidelijk in de stukken dat het zich niet beperkte tot wegeninfrastructuur. U heeft daarvan in de commissievergadering geen afstand genomen. U heeft niet gezegd: voor ons is die bereikbaarheid van Brabant veel beperkter dan het college aangeeft. Het had u gesierd als u dat gedaan had. U heeft dat echter niet gedaan.

De heer *Thuis* (CDA): Ik heb mijn aantekeningen nog even nagekeken. Wij hebben wel degelijk vanuit de CDA-fractie erover gesproken. Het gaat mij nu te ver om er een woordenstrijd van te maken. Ik wil best met de heer Heijmans een keer de band afluisteren. Het verwijt dat wij er nog nooit over gesproken hebben en dat het uit de lucht komt vallen, vind ik niet terecht.

De *voorzitter*: Het punt lijkt mij helder. Het woord is aan de heer Van Schoonhoven.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben als door een angel gestoken naar de interruptiemicrofoon gerend omdat mevrouw Geeraedts zei dat die €300 mln. maar de eerste tranche is. Wij hebben heel duidelijk aangegeven dat het mobiliteitsfonds een plus op het hele verhaal is, dus niet in de eerste tranche zit. Wij leggen ons nu voor de komende decennia vast op €50 mln. per jaar. Het stoort ons enorm dat er nu alleen gefocust wordt op wegeninfrastructuur.

De *voorzitter*: Vervolgens is in tweede termijn het woord aan mevrouw Geeraedts van de VVD.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De *voorzitter*: Het woord is nu aan de heer Verrijt van de PvdA.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Wij hebben ons in eerste termijn heel kritisch uitgelaten over het voorstel en onze twijfels uitgesproken. Ik moet eerlijk zeggen dat die in de beantwoording niet helemaal zijn weggenomen. Wij hebben ons afgevraagd waarover wij nu besluiten. Het betreft een aantal vage criteria. Het gaat ook over een maximum van €300 mln. Dat hoeft helemaal het maximum niet te zijn. Als er meer voorstellen komen in een bepaalde richting kan daarvan worden afgeweken. Wij zijn wel voor de tekst van het mobiliteitsfonds zoals die in dit besluit staat. Wij kunnen dan ook akkoord gaan met dit besluit. Wij zullen niet instemmen met de moties en amendementen en zeker niet met de motie over het mobiliteitsfonds. Voor de motivatie daarvan sluit ik mij aan bij de heer Heijmans.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Welke consequenties heeft het als een coalitiepartij tegen belangrijke moties en amendementen over de investeringsagenda van Brabant stemt? Stemt die partij dan tegen de hele investeringsagenda?

De heer *Verrijt* (PvdA): Ik heb aangegeven dat wij voor dit besluit stemmen. Wij zullen de invulling van de domeinen kritisch bekijken en waar mogelijk voorstellen tot wijziging doen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik vraag wat anders. Wat betekent het voor de verhouding in de coalitie als een van de partijen tegen een belangrijke koerswijziging stemt? En wat betekent het voor de positie van de PvdA?

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Voor alle duidelijkheid: wij zijn tegen deze wijziging. Wij steken dat niet onder stoelen of banken. Of dat verandering zal brengen in de verhoudingen, wat mij betreft is dat niet aan de orde. Het gaat om een inhoudelijk meningsverschil over de uitwerking van het mobiliteitsfonds. Dat is wat ik beweer.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil de heer Verrijt even meenemen in een scenario. Hij zegt wel voor dit besluit te blijven. De fracties van VVD en CDA hebben via een motie aangekondigd dat zij dit besluit willen amenderen en dat het mobiliteitsfonds een andere naam krijgt. Dat betekent dus dat de heer Verrijt moet oordelen over een ander besluit. Wat is dat oordeel dan?

De heer *Verrijt* (PvdA): Voorzitter! Wij zijn akkoord met dit besluit, inclusief de teksten over het mobiliteitsfonds zoals die in dit besluit staan. Ik heb ook gezegd dat wij zijn tegen het amendement op dat mobiliteitsfonds.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Dan ligt er een nieuw besluit voor. Is de PvdA-fractie dan voor dat gewijzigde besluit?

De heer *Verrijt* (PvdA): In die volgorde wordt daarover besloten.

De *voorzitter*: Mijnheer Verrijt, dat was uw bijdrage in tweede termijn?

De heer *Verrijt* (PvdA): Ja, voorzitter.

De *voorzitter*: Dan is nu het woord aan de heer Van

Schoonhoven van de fractie van GroenLinks.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voorzitter! De discussie over de investeringsstrategie dreigt zich helemaal toe te spitsen op een mobiliteitsfonds en op welke naam dat krijgt. Dat betreuren wij ten zeerste. Wij constateren op basis van de inbrengen in eerste termijn dat de verschillende fracties vanuit een verschillende perceptie aan dit debat zijn begonnen. Was het de VVD-fractie die in spelregels begon te denken en al naar projecten toe redeneerde? Was het onze fractie die naar maatschappelijke rendement wilde kijken, die wilde kijken in hoeverre er sprake is van revolverende werking en of er een multiplier gegenereerd kan worden bij al deze zaken. Onze bijdrage is erop gericht om die investeringsstrategie binnen de Agenda van Brabant verder vorm en inhoud te geven.

De gedeputeerde trok een parallel met het Manifest 2050 zoals wij dat ook gedaan hebben. De gedeputeerde zei dat wij dat deden vanuit een déjà-vu-gedachte. De horizon van het Manifest was 2050. Wij zien dat daarmee de afgelopen twaalf jaar eigenlijk maar heel weinig resultaten zijn geboekt. Eind jaren negentig hadden wij de ambitie om hervormingen door te voeren; het roer moest echt om! Maar na twaalf jaar moeten wij constateren dat het zo ver nog niet is. Wij zijn bevreesd dat wij met deze Agenda van Brabant en met de voorgestelde strategie inderdaad een déjà-vu gaan beleven. Dat was de strekking van onze inbreng. Het antwoord van de gedeputeerde dat het hier niet om een fonds gaat, vind ik zeer technocratisch. Eind jaren negentig met het Manifest 2050 hadden wij een kapitaalfonds en nu hebben wij ook een kapitaal. Het gaat erom wat je doet met je middelen om Brabant duurzamer te maken en een zo optimaal mogelijk leef- en vestigingsklimaat te realiseren.

Ik vraag mij af of de heer Van Heugten zijn eigen werkelijkheid kent. Hij sprak over 3 november en betrok daarbij ook het advies van de SER en stelde dat de SER eigenlijk alles wil stopzetten en aanhouden. Dat is echter niet wat de SER ons adviseert. Ik citeer nogmaals uit de brief van de SER: "De SER adviseert de besluitvorming over

het thans voorliggende eerste tranche investeringspakket voor het grootste deel aan te houden en nader te toetsen op de directe bijdrage aan het hoofddoel van de Agenda van Brabant. Een uitzondering kan daarbij worden gemaakt voor het investeringsvoorstel energie dat naar onze mening wel in voldoende mate beantwoordt aan de primaire doelstelling." De gedeputeerde vergat die nuance aan te geven.

Ook wij ontkomen er niet aan te spreken over het mobiliteitsfonds. Er wordt gezegd dat het college het voorliggende voorstel heeft ingediend met een brede insteek, maar wij moeten constateren dat GS zwichten voor het voorstel van CDA en VVD om meer te focussen op de wegeninfrastructuur. Aanpassing van infrastructuur is in onze ogen regulier beleid. Maar omdat het om een grote kapitaalsinjectie gaat, is nu deze truc verzonnen. Dat is voor ons een extra motivatie om het amendement waarin gesteld wordt dat het mobiliteitsfonds geschrapt dient te worden binnen het besluit te verwerpen. Als de VVD-fractie dan zegt dat zij op deze wijze heeft gehandeld op grond van voortschrijdend inzicht, moeten wij constateren dat het voortschrijdend inzicht van de fracties van het CDA en de VVD Brabant terugwerpt op het gebied van duurzame ontwikkeling.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Vreugdenhil.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik zit mij al een poosje af te vragen waarom wij dit voorstel nú bespreken. Waarom moeten wij nu al een besluit nemen over het onderdeel mobiliteitsfonds, terwijl wij pas over een maand besluiten over de rest van de investeringen. Ik krijg door het ingediende amendement het wrange gevoel dat wij in een soort salamitactiek terechtgekomen zijn; ook omdat het college nadrukkelijk aangeeft dat het niet in de gaten van het Rijk gaat springen. Bij de infrastructurele projecten waarover wij spreken, zit ook een aantal rijksprojecten. Als wij op deze manier met mobiliteitsvraagstukken omgaan en met de Essent-gelden daar zoveel mogelijk investeringen proberen te realiseren, vrees ik dat er in de toekomst een grote vereveningsdiscussie met andere provincies

zal plaatsvinden. Ik kan hun daarin geen ongelijk geven. Wij behouden ons in ieder geval het recht voor om het mobiliteitsfonds en de doelstelling daarvan in de komende Statenperiode weer ter discussie te stellen en tot een heroverweging te komen. Dan zou de schade maar één vijftiende zijn en gelden deze criteria alleen voor maar de eerste €50 mln.

Voorzitter. Ik wil nog een opmerking maken over het amendement dat wij hebben ingediend. Het werd door de gedeputeerde een beetje badinerend afgedaan als een sinterklaascadeautje. Ik meen dat wij een scherper oog moeten hebben voor de Brabantse samenleving. Wij staan hier als vertegenwoordigers van die samenleving. Wij moeten de geluiden uit die samenleving voor het voetlicht brengen en belangrijke vraagstukken hier agenderen. Dat doen wij en dat zullen wij blijven doen. Ik heb van een aantal fracties gehoord dat zij zodanige problemen hebben met het mobiliteitsfonds dat de in ons amendement voorgestelde koppeling erg ongelukkig is en daarom trek ik het amendement nu in en zal het morgen bij de begrotingsbehandeling opnieuw indienen. Wij hebben het niet over sinterklaascadeautjes. Mijn fractie kan dat verhaal heel goed uitleggen aan de Brabantse samenleving. Wij zullen elkaar zeker vinden in de campagne waarin wij dat aan de Brabantse burger zullen voorleggen.

De *voorzitter*: Aangezien het amendement nr. A4 is ingetrokken, maakt het geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Ik geef nu graag het woord aan mevrouw Verstappen van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik ben erg geschrokken van de reactie van de gedeputeerde. Ik vind het bijzonder dat een gedeputeerde zijn eigen rapport Rijk aan natuur, rijk door natuur niet kent. Het rapport bevat een onderzoek naar de Brabantse situatie. Daarin wordt duidelijk gesteld dat de biodiversiteit in Brabant nog steeds achteruit holt. Blijkbaar heeft de gedeputeerde ook geen kennis van de eerste monitor Duurzaam Nederland; die lijvige studie van het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek), het Planbureau voor de

leefomgeving, het SCP (Sociaal en Cultureel Planbureau) en het CPB (Centraal Planbureau), waarin wordt aangegeven dat 85% van de oorspronkelijke levensvormen verloren is en dat die trend van verlies van biodiversiteit zich versneld voortzet met Brabant als koploper. Ik heb er geen woorden voor! Ik begrijp dat de CDA-gedeputeerde een groot geloof heeft zoals hij het zelf uitdrukt, en het blijkbaar niet belangrijk genoeg vindt om het verlies aan biodiversiteit echt te gaan aanpakken. Nederland scoort uitzonderlijk slecht bij de relatie tussen economie en luchtkwaliteit. Nergens in Europa is de concentratie per km² zo hoog als in Nederland. Fijnstofconcentraties zijn enorm hoog, etc. Over de waterkwaliteit kan ik Europese rapporten aanhalen. Ik ben dus erg benieuwd welke rapporten ik vanavond in mijn mailbox krijg die dit tegenspreken.

De *voorzitter*: Ik geef het woord aan mevrouw Lestrade voor haar tweede termijn.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik kom even terug op amendement A5 van de Partij van de Dieren. In de laatste alinea staat: "Vanwege de nadelige gevolgen van de intensieve veehouderij op al deze zaken, zet de provincie in op een reductie van de veestapel en stimuleert zij kleinschalige, biologische en biologisch dynamische bedrijven". Het is logisch dat het amendement hier niet aangenomen wordt, want het staat niet in het besluit, maar het is een gedachtegang die zou moeten passen in onze visie op hoe wij Brabant graag zien. Wij zouden wel willen dat een deel van onze investeringsagenda hiervoor bestemd wordt. Ik kom even terug op wat ik in eerste termijn heb gezegd. Wij hebben het afgebakend in die vijf domeinen zonder wat ruimte te laten voor andere nieuwe inzichten. Er komt binnenkort een rapport over de relatie tussen de gezondheidszorg en de veehouderij in Brabant; de kans op zoönose. Wij hebben gezondheid als provinciaal belang benoemd. Het zou wel eens heel goed in onze agenda kunnen passen om deze richting wél op te gaan. Ik vind dat wij nu niet over dit het amendement kunnen stemmen, maar ik vind het een heel visionaire gedachte.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Mevrouw Lestrade heeft helemaal gelijk. Het amendement kan zo niet ingediend worden omdat het niet over het besluit gaat maar over de stukken die daarbij horen. Het zou een motie vreemd aan de orde van de dag kunnen zijn.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Het zou een motie vreemd aan de orde van de dag kunnen zijn, maar dan is het handiger als zoiets gebaseerd is op rapporten die dan uitgekomen zijn. Voor mij is het moment waarop zo'n motie wordt ingediend belangrijk.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Die rapporten wijzen allemaal in een bepaalde richting die funest is voor de sector. Dat weten wij allebei, mevrouw Lestrade, en misschien weten dat anderen hier ook.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen, even voor de orde. Ik zie dat de tekst inderdaad betrekking heeft op de ondersteunende tekst en niet op het besluit. Dat betekent dat u het amendement beter kunt intrekken. Wij horen morgen wel welk vervolg u eraan wilt geven.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Ik trek het amendement in, voorzitter.

De *voorzitter*: Aangezien het amendement A5 is ingetrokken, maakt het geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil even ingaan op de toestanden rond het mobiliteitsfonds of het spaarinvesteringsfonds wegeninfrastructuur als wij het CDA en de VVD gaan volgen. Ik ben redelijk geschrokken. Ik had de partijen hoger geacht wat betreft innovatie en meer aandacht voor wat mobiliteit betekent en wat daarmee beoogd wordt. Daarmee ontken ik niet dat het noodzakelijk is om te investeren in een wegenstructuur. Ik weet heel goed dat dit nodig is en kan mij ook voorstellen dat het gecombineerd wordt met allerlei innovatieve zaken zoals warmteopwekking etc. Ik had eigenlijk van het CDA en de VVD verwacht dat zij er iets anders

tegenover gesteld hadden. Waarmee willen zij iets anders? Ik vind dit namelijk zo bedroevend dat ik hoop dat zij iets meer kunnen bieden dan alleen uitzicht op een asfaltfonds.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik constateer dat de discussie erg gedigitaliseerd is. Het is óf dit óf dat, alsof de fracties van de VVD en het CDA alleen maar voor asfalt zijn. Niets is minder waar, in ieder geval voor de CDA-fractie. Wij praten hier over een stukje van een investeringsprogramma, naast het reguliere programma. Het gaat over wegen die aangelegd zullen moeten worden, over provinciale belangen.

Er komt nog een discussie over de invulling van duurzaamheid, duurzame energie, kennis en kennisinnovatie; domeinen waarvan wij de voorstellen niet kennen. Ik heb al aangekondigd in mijn eerste termijn dat ik morgen bij de algemene beschouwingen de gedeputeerde mevrouw Jacobs zal uitnodigen om ons te informeren over de stand van zaken bij elektrisch rijden. Zij heeft een uitstekend verhaal gehouden bij de uitreiking van de economieprijs. Zij heeft daarbij drie elementen genoemd waarvan wij er twee terugkennen uit de Energienota. Ik vond het terecht dat mevrouw Verstappen wees op al die stinkende auto's. Daar moeten wij vanaf; daarover geen misverstand.

Mevrouw Lestrade vroeg of wij er niets naast hadden kunnen leggen. Het CDA zal zeker in de voorstellen aandringen op innovaties op het gebied van duurzaamheid, elektrisch rijden, etc. Met Automotive in Helmond hebben wij een buitengewoon belangrijke kennisbron. Die moet worden uitgebouwd en ontwikkeld. Daarmee hebben wij een enorme kennisvoorsprong in de wereld. Dat zit natuurlijk niet gekoppeld aan dit voorstel maar het denken binnen het CDA is niet zo gedigitaliseerd dat er alleen over wegen wordt gedacht, integendeel.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik ga nog even nadenken.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat wij zijn gekomen aan het einde van de tweede termijn van uw Staten. Ik zie dat er geen behoefte is aan een korte schorsing

en stel gelet op de tijd en op de al genoemde verjaardag voor het woord te geven aan de gedeputeerde Van Heugten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik kan heel kort zijn. Ik heb in eerste termijn al gezegd dat wij de motie en het amendement van het CDA en de VVD niet zien als strijdig met de uitgangspunten van de investeringsstrategie. Ik wil de heer Vreugdenhil corrigeren. De hier genoemde projecten zijn geen rijksprojecten. Bij de noordoost corridor brainport oost gaat het over een regionaal netwerk, waaraan weliswaar een nationaal belang zit. Juist omdat dit het geval is, is het Rijk bereid daarin €250 mee te investeren, vooropgesteld dat de regio minimaal hetzelfde bedrag of nog meer erbij legt. Hier gebeurt naar ons idee precies wat het investeringsfonds beoogt.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Dat klopt exact. De gedeputeerde noemde een lijst en daarbij zitten ook rijksprojecten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Inderdaad, ik heb gezegd dat de laatste projecten rijksprojecten waren: de A58 en de N65.

De heer *Heijmans* (SP): Ik wil nog graag een advies over de ingediende voorstellen van het CDA en de VVD. Heb ik dat gemist?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Het college acht deze niet strijdig met het besluit wat wij u voorgelegd hebben en zullen aanvaarding dan ook niet ontraden.

De heer *Heijmans* (SP): Dit kan toch niet. In het voorstel stond toch: wij denken hierbij aan de volgende richtingen: OV-netwerk BrabantStad, een goed openbaarvervoersysteem. Dat was het voorstel van het college. Nu ligt er een voorstel en nu zegt u: ach laat trouwens maar zitten, wij investeren het alleen in wegen. Waarvoor hebben wij dan twee weken geleden die commissievergadering gehad als dat hier zo gaat?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Het is

een uitspraak van uw Staten. De heer Heijmans vraagt wat het college daarvan vindt. Wij laten het oordeel aan de Staten over. Wij constateren alleen dat wij het niet strijdig vinden met de gedachte achter de investeringsstrategie voor de Essent-middelen. Ik heb in eerste instantie ook gezegd dat wij kunnen onderschrijven dat focus aanbrengen in deze belangrijke projecten een van de ambities is van dit college.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Een laatste opmerking want het heeft toch weinig zin. Het valt mij enorm tegen van dit college. Ik had verwacht dat dit college inderdaad bereid was naar vernieuwende manieren te zoeken. Ik heb dat collegeleden verschillende keren horen zeggen en mevrouw Lestrade zei het ook al. Ik wijs bijvoorbeeld op de bekende buizenpost van mevrouw Lestrade waarvan het college altijd zegt: geweldig daar moeten wij naar kijken. Als het er echter op aankomt, als het om de euro's gaat, is het college weg en kiest het voor de weg!

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Er zijn partijen geweest die programma's hebben uitgebracht met de titel Vaste waarden, nieuwe wegen. Misschien kunnen wij dit daarin plaatsen.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat met deze laatste interruptie de tweede termijn van de zijde van het college beëindigd is en dat er geen behoefte is aan een derde termijn.

De heer *Stalknecht* (PvdA): Voorzitter! Wij willen graag een paar minuten schorsing voordat wij met de stemming beginnen.

De *voorzitter*: Wij honoreren dat verzoek graag. Ik stel u voor dat wij elkaar over tien minuten hier weer zien.

De vergadering wordt van 22.40 uur tot 22.50 uur geschorst.

De *voorzitter*: De vergadering is heropend. Wij gaan nu stemmen over de voorstellen die hier vanavond ter bespreking voorgelegd hebben.

Nummer 27/10

Sturen met Kaders

In stemming komt amendement A1.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat het amendement met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt het geamendeerde Statenbesluit 27/10

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat het voorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Nummer 61/10

Agenda van Brabant: Investeringsstrategie

De *voorzitter*: Wij gaan nu stemmen over de amendementen ingediend op Statenvoorstel 61/10. Rekening houdend met de verstrekkendheid van de amendementen stel ik voor dat wij eerst stemmen over amendement A2, dan over amendement A6 en tot slot over amendement A3.

In stemming komt amendement A2.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A6.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de VVD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het aangenomen.

In stemming komt amendement A3.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt het geamendeerde Statenvoorstel 61/10

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Voor.
Voorzitter. Wij zijn bijzonder teleurgesteld in de gang van zaken vandaag. Ik zal daaraan verder

geen grote woorden wijden. Wij vinden dit voorstel echter zo belangrijk dat wij voor dit besluit zullen stemmen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.
Voorzitter. Wij stemmen tegen het voorstel terwijl wij een heleboel elementen daarvan heel belangrijk vinden. Wij hadden graag vóór gestemd als dit zich vandaag niet had afgespeeld.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M5.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.
Voorzitter. Het gaat over het inmiddels geamendeerde voorstel en dan zij wij voor deze motie.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP tegen deze motie hebben

gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M6.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Verrijt* (PvdA): Tegen.

De heer *Van Schoonhoven* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de VVD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Schorsing van de vergadering

De *voorzitter*: Dan zijn wij nu gekomen aan het einde van deze vergadering. Wij zien elkaar morgenochtend om 09.30 uur voor de hervatting van deze vergadering. Voor sommigen is er de gelegenheid om deel te nemen aan een mede door de griffie in goede banen geleide sessie waarbij tijdens een ontbijt een manifest wordt aangeboden. Ik wens u een prettige avond.

De vergadering wordt om 23.10 uur geschorst tot vrijdag 12 november 2010, 09.30 uur.

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 12 NOVEMBER 2010

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Griffier wnd.: A.J. Brul

Volgens de presentielijst zijn 50 leden aanwezig, te weten:

Heijmans, Van der Burgt, mw. Jetten, mw. Hosseini-Ghreani, mw. Lavrijssen, mw. drs. Lamers, mw. drs. Prins-Afman, mw. drs. ing. Paulides-Ruitenbergh, ing. Vreugdenhil, Schouten, mw. mr. Verschuuren, Arkes, Verrijt, Ten Harmsen van der Beek, mw. Wijnands, Zeegers, mw. Van Boxtel, Erarslan, drs. Thuis, mw. dr. Verstappen, Dörr, drs. Kielenstijn, Wolters, Martens, Van Vught, mw. ing. Aarts-van de Loo, mw. mr. Tsoutsanis-van der Koogh, ing. Van Lopik, drs. Coonen, Smolders, mw. Moonen-Gerrits, mw. mr. Geeraedts, drs. Hoogeveen, drs. Voeten, Mulders, mw. Gounou, Van den Oord, Van Schoonhoven, mw. Van Breda, Göring, mw. Kerkhof-Mos, Van der Doelen, Van der Staak, mw. Lestrade-Brouwer, Van Zeeland, Van Vugt, Wagemakers, mw. Arts, Verhoeven en Stalknecht.

Afwezig zijn 5 leden: mw. Andreas-de Jong, Erciyas, mw. Kamphorst, mw.drs. Slegers en mw. Zwijnenburg-van der Vliet.

De voorzitter heropent om 9.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan.

De *voorzitter*: Geachte leden. Ik heet u wederom van harte welkom en dank u namens mijn vrouw voor de prachtige bloemen. Verder heet ik de gasten op onze publieke tribune van harte welkom. Naast enkele vaste bezoekers die ik gelukkig hersteld terugzie, gaat het ook om leden van de Vrouwenvereniging Scala uit Breugel en enkele individuele gasten die zich via de website hebben aangemeld. Ontvangst en begeleiding van de gasten vindt vandaag plaats door mevrouw Prins, lid van de fractie van de VVD.

De brief aan de fractievoorzitters meldt dat het college naar aanleiding van het debat van gisteravond over de Contourennota investerings-

agenda u graag een mededeling wil doen. Ik geef daartoe de gelegenheid door het woord te geven aan gedeputeerde Van Heugten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Naar aanleiding van het debat van gisteravond merk ik op dat wij de voorstellen zo snel mogelijk naar uw Staten willen sturen. Wij hebben echter enige tijd nodig om de voorstellen aan te passen en af te maken. Wij verwachten dinsdag of woensdag de voorstellen aan de Staten te kunnen voorleggen.

De *voorzitter*: Ik stel voor, deze mededeling voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

Nummer 60/10

Begroting 2011/Najaarsbrief

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Thuis van de fractie van het CDA.

De heer *Thuis* (CDA): Allereerst zal ik namens de CDA-fractie stilstaan bij de begroting en aansluitend de algemene beschouwing geven. Het is de laatste begroting die we in deze bestuursperiode aan de orde hebben. Het is de laatste begroting van gedeputeerde Essed. Terugkijkend vanaf 2007 constateert de CDA-fractie een zeer goede ontwikkeling in de toegankelijkheid en transparantie van de begrotingsstukken. Mede door de goede samenwerking met de rekeningcommissie en in het bijzonder de werkgroep verbetering begroting zijn prima stappen vooruit gezet. In de persoon van de gedeputeerde wil de CDA-fractie Gedeputeerde Staten, de ambtelijke staf en andere betrokkenen hiermee complimenteren en dankzeggen voor hun inzet.

De begroting 2011 wordt getekend door de bezuinigingen die we kennen en door de nog onbekende effecten van het beleid van het nieuwe kabinet op de financiën van de provincie. Wij hebben dus te maken met een lastige begroting. Het is daarom nog veel lastiger om een sluitende meerjarenbegroting te maken in een krimpend financieel perspectief.

Wij hebben een vraag aan het college. Enkele maanden geleden hebben de Staten een motie aangenomen naar aanleiding van de discussies over de herverdeling van het Provinciefonds. Kan het college ons informeren over de stand van zaken van het IPO?

Het is nog steeds onzeker welke rijkstaken gedecentraliseerd worden en wat dat betekent voor de bezetting van de provinciale organisatie. Is het in het licht van alle onzekerheden over de te decentraliseren rijkstaken en de gevolgen voor de personele bezetting, aard en cultuur van de bedrijfsvoering niet verstandiger om de organisatievisie uit te stellen tot in het eerste kwartaal volgend jaar? Dan immers is er meer

zicht op financiën en op de taken.

De provincie heeft een zware financiële opgave in meerjarenperspectief. In dat licht gezien waardeert de CDA-fractie de inzet van het college om de bij de Voorjaarsnota in moties uitgesproken wensen van PS te honoreren. Met het vertrek van gedeputeerde Hoes is nu ook alle lucht uit de begroting.

Wij kunnen instemmen met de begroting 2011, mede in de wetenschap dat over ruim drie maanden aan het begin van de nieuwe bestuursperiode een update van de begroting en meerjarenbegroting zal plaatsvinden met de dan bekende financiële gegevens.

Wij hebben echter nog wel enkele opmerkingen over de memorie van toelichting. Ten aanzien van het programma Samen Investeren in BrabantStad wachten wij de toelichting die door het college aan de commissie EMG is toegezegd af. De bezwaren van onze fractie ten aanzien van de financiering van de netwerkfunctie Bibliotheek Brabant/Cubiss blijven gehandhaafd. De inzet van GS om in 2012 de situatie te bezien aan de hand van nieuwe afspraken van IPO en Rijk over de bibliotheken, steunen wij.

Met betrekking tot het overbrengen van €31,5 mln. aan B-5 projecten die samenhangen met het programma bereikbaar Brabant naar het Netwerkprogramma BrabantStad vraagt de CDA-fractie een toelichting waarom dit noodzakelijk is.

Wij zijn zeer ingenomen met het feit dat het college extra middelen beschikbaar heeft gesteld voor de IDOP's (Integraal dorpsontwikkelingsplannen).

Voorzitter. Aarzelend trekt de wereldeconomie weer aan. De tekenen van een licht herstel zien wij in Brabant bij het bedrijfsleven. De provincie zou overigens een goed steuntje in de rug kunnen geven als zij ook werk maakt van vermindering van de bureaucratie. Het CDA vindt dit belangrijk, ook vanwege de geloofwaardigheid van de provinciale overheid. In opdracht van het college verscheen medio juli 2010 de rapportage Lastenverlichting bedrijfsleven. Deze heeft geleid tot negen conclusies en aanbevelingen. Is het college bereid de commissies RM en EMG te informeren over de stand van zaken bij de

uitvoering daarvan?

De banken zijn nog terughoudend in het verstrekken van kredieten aan het bedrijfsleven. Een sector als de bouw heeft het nog moeilijk.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! De heer Thuis spreekt over het terugdringen van de bureaucratie. Natuurlijk zijn wij daar allemaal vóór. In het programma van dit college is aan het begin van deze periode, met name op grond van de inbreng van de VVD, aangegeven dat GS stevig zouden gaan dereguleren en overbodige regels en dergelijke zouden schrappen. Wij zijn nu aan het einde van deze periode. Mag ik het oordeel van de heer Thuis hoe succesvol GS geweest zijn in het schrappen van overbodige regels en het terugdringen van bureaucratie?

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik ken al die regels niet en vraag mij af of in het programma-akkoord bepalingen opgenomen zijn. Dat oordeel kan ik dus nu niet geven. Het is daarom des te belangrijker dat wij daarover spreken in de commissies RM en EMG. De vraag van de heer Heijmans is terecht, maar volgens mij is het beter om dit in de commissies te bespreken. Ik kan hem dat antwoord nu niet geven.

Voorzitter. Ik zei al dat de bouwsector het moeilijk heeft. In deze bestuursperiode heeft de provincie met een stevig pakket aan economische maatregelen een goede steun in de rug gegeven van de zwaar onder druk staande bouwsector. Wij hebben ook partijen aan tafel gebracht om steun te bieden aan de bouw- en kredietverlening aan het midden- en kleinbedrijf.

De financiële problemen in ons land zijn hiermee niet verdwenen. Er moet €18 mld. bezuinigd worden door het kabinet. De discussie over de verantwoordelijkheden wordt scherper neergezet. Wie is waar verantwoordelijk voor?

Volgens het kabinet komt er meer ruimte voor burgers en bedrijfsleven. Naast voelbare bezuinigingen investeert het kabinet echter ook. Jaarlijks geeft het Rijk €350 mld. uit. De discussie over hoe dat geld uitgegeven wordt, is minstens zo belangrijk als de bezuinigingen, zo niet belangrijker. Daarbij is de vraag aan de orde hoe

met dat geld Brabant versterkt wordt en hoe zorgen wij ervoor dat zoveel mogelijk beschikbare middelen gekoppeld worden aan de middelen die Brabant zelf inzet en kan inzetten. De koppeling met de investeringsagenda van Brabant is van eminent belang. Brabant is nog altijd de tweede economische motor van ons land.

De jeugdzorg heeft de afgelopen jaren bij onze provincie veel en gerichte aandacht gehad. Er is actief beleid gevoerd om in samenwerking met Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders, de zorg voor jeugdigen op een hoger peil te brengen. Dat is overigens geen gemakkelijke opgave, nog steeds niet. De ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin is gestimuleerd en met resultaat. Naast de rijksuitkering heeft de provincie veel geld uit de autonome middelen geïnvesteerd. Toch merken we ook nu weer dat er financiële tekorten zijn. Ontslagen van personeel lijken onvermijdelijk. Het gaat de CDA-fractie zeer aan het hart dat jeugdigen de zorg niet dreigen te krijgen die zij nodig hebben. Een van de oorzaken van de problematiek ligt naar onze mening op het financiële vlak. Er is sprake van te lage rijksvergoedingen voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering. De bureaucratie is eveneens een factor. Landelijk moet worden geregeld dat het traject van indicatiestellingen eenvoudiger wordt en evenzeer meer toegespitst wordt op de zorgaanbieders. Dat reduceert de bureaucratie aanzienlijk en helpt om de jongere eerder de zorg te doen krijgen die hij of zij nodig heeft. Op lokaal niveau is samenwerking vereist tussen partijen. Er moet sprake zijn van tijdige actie, preventie en vroege signalering om zwaardere, gespecialiseerde zorg voor de jeugdige te voorkomen. De gemeenten zullen de komende jaren nog meer dan zij thans al doen, een zeer grote impuls moeten geven aan de ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin. Onze provincie heeft de afgelopen jaren stevig en met succes ingezet op het bevorderen van de komst van deze centra en in de zorg financieel veel bijgeplust. Dat kan niet meer, gezien de eigen financiële situatie van de provincie. De CDA-fractie roept het college op om samen met zorgaanbieders, Bureau Jeugdzorg en gemeenten zich in te spannen voor het oplossen

van de huidige problematiek. Hoe gaat het college om met de huidige knelpunten?

Voorzitter. Een ander thema is voor ons het verduurzamen en vergroenen van samenleving en bedrijfsleven. Bij het aanreiken van het manifest vanmorgen hebben wij van diverse organisaties gehoord hoe belangrijk dit thema is. De CDA-fractie verwacht van de topcommissie agro concrete voorstellen over de verduurzaming van de agrofoodsector.

Gedeputeerde Jacobs hield bij de uitreiking van de Brabantse economieprijs een prima verhaal waarin zij de potentie van elektrisch rijden en de cruciale positie die Brabant hierbij inneemt, onderstreepte. Voor Brabant is het een issue in de kennis en innovatieagenda, met als belangrijke trekkers bedrijven op de automotive campus en de hightech campus. De CDA-fractie gelooft in en hecht grote waarde aan innovatieve ontwikkelingen op het gebied van elektrisch rijden.

De gedeputeerde heeft in haar toespraak drie thema's genoemd waarop de provincie focust: solar, biobased economy en elektrisch rijden. Op welke wijze wordt in het beleid elektrisch rijden gefaciliteerd? Hoe ziet het college dat? Maakt dit deel uit van het reguliere programma of wordt hiervoor ruimte gezocht binnen de investeringsagenda? Wij nodigen het college van harte uit met voorstellen te komen voor dit ook voor onze fractie zo belangrijke thema. Wij horen graag of het college mogelijkheden ziet en daartoe bereid is.

Voorzitter. Ik ben boos geworden over de selectieve en negatieve berichtgeving onlangs in de media over de resultaten van de reconstructie. Dit beeld herkent de CDA-fractie niet en evenmin veel overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren die nauw bij het reconstructieproces betrokken zijn. De berichtgeving bruuskeert hun vaak jarenlange inzet. Daar ben ik boos over, voorzitter. In het onlangs door het ministerie onlangs opgestelde overzicht (MTR-rapport van juli 2010) worden de resultaten van Brabant vergeleken met die van de vier andere reconstructieprovincies: Overijssel, Utrecht, Limburg en Gelderland. Brabant scoort goed in deze vergelijking. Onze provincie loopt in veel zaken

voorop. Op het gebied van verplaatste intensieve veehouderijen, bij de realisatie van de LOG's (LandbouwontwikkelingsGebieden), de structuurverbetering van de grondgebonden landbouw en de realisatie van de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) komt Brabant als de beste uit de bus. Brabant is in Nederland koploper met investeringen in de plattelandsvernieuwing. Een andere conclusie: Brabant presteert op het gebied van verplaatsingen intensieve veehouderijen in vergelijking met andere provincies bovengemiddeld. Brabant presteert ook bovengemiddeld bij de verwerving van gronden voor de ecologische hoofdstructuur. Brabant steekt met kop en schouders uit boven andere provincies als het gaat om de leefbaarheid van het platteland. De inzet voor de integrale dorpsontwikkelingsplannen (IDOP's) is zeer succesvol.

Voorzitter. Ik realiseer me heel goed dat het reconstructietraject complex is. Het loopt al vanaf 1998. Veel partijen zijn daarbij betrokken. Omstandigheden en wetgeving zijn in de loop der tijd gewijzigd. Het traject kent ook blinde vlekken. Bij dit traject zijn kritische counterparts wezenlijk om tot een gedragen resultaat te komen. De CDA-fractie sluit de ogen niet voor de actualiteit. Er is nog veel te doen, maar ik wil wel namens de fractie opmerken dat Brabant ook prima resultaten boekt. Voorzitter. Deze bestuursperiode is bijna afgesloten. De CDA-fractie is positief over de bereikte resultaten in het kader van het bestuursakkoord "Vertrouwen in Brabant". Dank aan allen die hieraan hebben bijgedragen.

De *voorzitter*: Het woord is aan de heer Heijmans van de fractie van de SP.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik heb serieus nagedacht over de vraag of ik vandaag wel het woord moest voeren. Het is de laatste begrotingsbehandeling voor de komende verkiezingen. Het is dus een vrij beleidsarme begroting. Ik denk ook niet dat het aan fracties is om nu zo vlak voor de verkiezingen nog met revolutionaire voorstellen te komen.

De investeringsagenda die natuurlijk erg veel zegt over de koers die wij gaan volgen, is buiten deze

begroting om behandeld. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota hebben wij maar liefst 30 moties en amendementen ingediend. De personeelsformatie wordt buiten deze begroting om over een maand of twee besproken. En wat wij in Brabant met het vliegverkeer gaan doen, wordt ook buiten deze begroting om behandeld. Met andere woorden: het is geen begroting die echt inspireert en noopt tot lange uitgebreide debatten en discussies. Ik heb dat ook een beetje gemerkt aan het betoog van de heer Thuis.

Voorzitter. Ik wil even kort vier jaar teruggaan. Vier jaar terug was ik wel niet zo enorm gelukkig met het collegeprogramma maar een aantal zaken vond ik er best goed uitzien. Weet u nog dat wij zo enthousiast waren om eens echt te gaan investeren in openbaar vervoer naar aanleiding van discussies in de periode hiervoor onder aanvoering van de heer Melis van het CDA. Het zag er echt naar uit, voorzitter, dat wij in Brabant daarvan werk zouden gaan maken. Kijk eens waar wij nu staan! Toen het college begon in 2007 was er sprake van de kredietcrisis. Wat hadden wij allemaal de mond vol over dat wij het anders zouden gaan doen en wij vroegen ons af of het wel zo verstandig was om alles aan de markt over te laten. Voorzitter. Wij hebben Essent gewoon verkocht en de markt doet zijn werk.

Wij zouden versneld de EHS gaan aanleggen. Wij weten niet precies wat het Rijk gaat doen, maar ik reken er eigenlijk op dat het gewoon stil komt te liggen en dat wij het allemaal kunnen vergeten.

Het woord duurzaamheid kwam enorm veelvuldig voor in het vocabulaire van dit college en van alle partijen. Wij zouden echt iets gaan doen aan duurzaamheid. Als ik echter de investeringsagenda zie, ben ik daarover echt bedroefd en triest.

Over de successen van de Reconstructie kun je van mening verschillen, maar je kunt moeilijk volhouden dat heel Brabant daarover staat te juichen.

Gisteren is wat mij betreft de climax geweest. Vier jaar lang hebben wij met elkaar gediscussieerd over het openbaar vervoer en over duurzaamheid. Ik voel echt met de PvdA-fractie mee als ik hoor hoe het gegaan is in dit huis. Zonder dat coalitiepartijen elkaar informeren komt ineens als

een duvel uit een doosje drie maanden voor de verkiezingen: wij gaan €705 mln. investeren in asfalt en beton. Voorzitter. De verkiezingscampagne is begonnen en de manier waarop vind ik niet netjes. Campagne voeren behoort je niet in de Statenzaal te doen maar vooral op straat. Ik zou zeggen: PvdA, met zulke vrienden heb je echt geen vijanden meer nodig. Als ik die fractie was, zou ik mij naar zo'n gebeuren beraden en mij afvragen met wat voor ideeën en voorwaarden zijn wij destijds aan die coalitie begonnen. De PvdA was een van de fracties – en daar prijs ik haar om – die het had over het openbaar vervoer. Zij wilde dat met de hele Staten op de rol zetten en daarvan echt werk gaan maken. Het openbaar vervoer een push geven doe je niet in twee jaar, dat doe je niet in drie jaar, daarvoor is misschien wel acht of tien jaar nodig. Is het dan niet triest dat wij aan het eind van deze periode moeten constateren dat het helemaal is weggevoerd en weggeëbd? Maar goed, voorzitter, de meerderheid beslist. Zo werkt de democratie.

Voorzitter. Ik ben het wel een beetje eens met wat mevrouw Verstappen gisteren zei. Ik zeg niet: Brabant is ziek, maar er is wel een aantal trieste, slechte, droevige ontwikkelingen. Moet ik nu echt blij zijn, voorzitter, en uitroepen: het leven is verrukkelijk omdat wij in de toekomst 130 km/u mogen rijden op de snelweg en ik weer mag roken in een kleine kroeg? Dat lijkt een beetje de manier waarop wij de grote problemen van dit land gaan bestrijden, met dit soort fantastische maatregelen. Nee, mevrouw Geeraedts, ik ga uw motie waarin wordt voorgesteld om op de Brabantse wegen 150 km/u te mogen rijden, niet steunen.

De *voorzitter*: Ik heb misschien een motie gemist.

De heer *Heijmans* (SP): Nee, voorzitter. Mevrouw Geeraedts hoeft niet te vertellen dat die motie niet komt.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Sterker nog, voorzitter, de heer Heijmans brengt mij op een idee.

De heer *Heijmans* (SP): Dan kan ik tenminste tegenstemmen!

Voorzitter. Ik realiseer mij heel goed dat wij aan het begin van deze periode bij de motorrijtuigenbelasting een keuze hebben gemaakt. Ik realiseer mij ook heel goed dat als dit wordt vastgelegd in een coalitieakkoord, de betreffende partijen zich daaraan gebonden voelen. Maar ik realiseer mij ook heel goed dat als situaties dramatisch veranderen – bijvoorbeeld een economische crisis of het Rijk bezuinigt op het Provinciefonds – de Staten bereid moeten zijn om na te denken of zij zo moeten doorgaan. Wij roepen bewust ellende over ons af, bijvoorbeeld bezuinigen op de geïndiceerde jeugdzorg, omdat wij er bewust voor gekozen hebben zes cent onder het landelijke gemiddelde van de motorrijtuigen te gaan zitten. Het klinkt natuurlijk als niets – zes cent opcenten motorrijtuigenbelasting – maar wij hebben het over inkomsten van tientallen miljoenen per jaar; inkomsten die al deze bezuinigingen, waarvan een aantal echt draconisch is, niet nodig en overbodig zouden maken. Ik heb al vaker betoogd dat het verminderen van de motorrijtuigenbelasting vooral aantrekkelijk is voor de rijders van Hummers en SUV's, maar de arme man in een Fiat Panda gaat er in vier jaar tijd €1,40 op vooruit. Ik doe nog een keer een dringend beroep op deze partijen om zich te bezinnen op de bevrozing van de motorrijtuigenbelasting. Ik zeg daar overigens meteen bij dat als er partijen zijn die opcenten op de motorrijtuigenbelasting willen afschaffen, zij natuurlijk de SP aan hun zijde vinden. Het is sowieso belachelijk om het provinciaal bestuur te laten betalen door mensen die auto rijden, terwijl de mensen die geen auto rijden vrijgesteld zijn van die belasting. Het slaat nergens op. Laten wij daarover duidelijk zijn.

Voorzitter. Ik zou het echt op prijsstellen als wij glasheldere en duidelijke afspraken maken over de externe inhuur. Misschien is het iets dat wij in de onderhandelingen over het volgende collegeprogramma moeten bespreken. Volgens mij is het verstandig om een norm af te spreken: wij huren niet meer dan maximaal 10% in. Het gaat niet om het aanbesteden oftewel het outsourcen. Ik vind dat wij als provincie ons echt moet beraden of wij wel moeten doorgaan op die weg van steeds

aanbesteden en over het algemeen alleen op prijs. Wij zien wat er in onze economie gebeurt door dit soort aanbestedingen. Steeds meer mensen werken zich een slag in de rondte. Zij hebben soms twee banen en zitten nog in de armoede omdat bruto-inkomens van €4 per uur of van €7 per uur steeds normaler geworden zijn.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Het concept aanbestedingen is niet verkeerd, alleen de wijze waarop een en ander wordt ingevuld. Kwaliteit en zorgvuldige uitvoering moeten vereisten zijn bij aanbestedingen zodat fatsoenlijke bedragen betaald kunnen worden. Is de heer Heijmans het daarmee eens?

De heer *Heijmans* (SP): Ik ben het absoluut met mevrouw Lestrade eens dat dit een gigantische verbetering zou zijn. Ik vind echter ook dat wij ons moeten afvragen welke winst wij behalen met een externe schoonmaakdienst. Ik merk over het algemeen dat als mensen bij een interne schoonmaakdienst werken, de loyaliteit vaak veel groter is dan wanneer zij werken via ingehuurde bedrijven. Dat geldt ook voor cateringbedrijven, etc. Het zal allemaal dingen die wij in het verleden hier zelf deden en vaak naar tevredenheid. Het enige criterium waarom wij tot nu toe uitbesteed hebben, is dat het veel goedkoper kan.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Toevallig weet ik veel van schoonmaken want toevallig heb ik ISO-certificering bij schoonmaakbedrijven gedaan. Ik kan u verzekeren dat als bedrijven die specialistische kennis in huis hebben, of het nu catering is of schoonmaken, die kennis hier in de toren echt niet gegarandeerd is. Het gaat ook om specialistische kennis. De heer Heijmans kan dit wel betwijfelen, maar het gaat om vakken waarvoor je veel eerbied moet hebben omdat er veel vakkennis aan te pas komt en die is in deze toren echt niet te organiseren. Als er aanbesteed wordt, moet dit kwalitatief hoogwaardig gebeuren.

De heer *Heijmans* (SP): Ik heb gisteren van u begrepen dat schoonmaken inderdaad onder de kenniseconomie valt. U gaat mij echter niet

wijsmaken dat je voor het schoonmaken van het provinciehuis gespecialiseerde bedrijven in dienst moet nemen. Dat kan best via eigen schoonmakers en een externe opleiding.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Nee, dat is onverstandig.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Mij is absoluut iets niet duidelijk. In de Memorie van Antwoord is ten aanzien van het netwerk bibliotheek het voorstel dit te bekostigen uit een bezuiniging op de woon-zorginitiatieven en vanuit de IDOP's. In de najaarsbrief lees ik echter dat die bezuiniging toch doorgaat. Ik snap het niet. Ik zie een verschil tussen die twee. Ik zou graag van u daarover uitleg krijgen.

Voorzitter. Ik heb nog een klein puntje, maar het kost toch €6 ton, de Floriade in Venlo. Ik wens ze heel veel succes maar ik denk toch niet dat wij daar €6 ton aan moeten bijdragen.

Wat ik erg betreurt is de afbouw van inzet van middeleninzet voor wonen. Die inzet van middelen is toch een heel goede manier om het voor starters wat gemakkelijker te maken een woning te kopen. Maar het is ook voor gemeenten een mooie regeling om een wachtlijst weg te werken en betaalbare koopwoningen aan de man te brengen. Die bezuiniging vinden we erg jammer en ik overweeg daarover een motie in te dienen, afhankelijk van de reacties van anderen en van het college.

Dan kom ik bij de bezuiniging op de aanbieders van jeugdzorg. In Brabant geven we € 70,8 per cliënt in de jeugdzorg uit en dat is landelijk gemiddeld € 82. We doen het dus al voor vrij weinig geld. Toch wil dit college nog eens € 6 mln. bezuinigen op geïndiceerde jeugdzorg. Waar gaat dit toe leiden? De wachtlijsten zijn redelijk in lengte teruggebracht maar gaan we nu toch weer terug naar de tijd waarin we met die verfoeilijke wachtlijsten te maken hadden? Het is niet zo dat er helemaal niets bezuinigd kan worden op de jeugdzorg maar € 6 mln. bezuinigen op met name Bureau Jeugdzorg en de instellingen die zich met geïndiceerde jeugdzorg bezighouden vindt de fractie van de SP niet verantwoord.

Voorzitter. Hierbij laat ik het. Eventueel komen er in tweede termijn een of hooguit twee moties.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Toen ik de heer Heijmans hoorde praten dacht ik eerst dat we op een verkiezingsbijeenkomst waren. We hebben het nu over de begroting naar ik heb begrepen dat de heer Heijmans toch andere zaken belangrijk vindt. Dat zijn ze misschien wel maar ik dacht niet dat nu hier de plek ervoor is.

Het is weer gelukt. De laatste begroting van deze bestuursperiode is sluitend ondanks het enorme wensenlijstje van €53 mln.. Dit bevestigt voor de zoveelste keer dat er altijd ruimhartig wordt begroot waardoor er veel lucht in de begroting zit. Die lucht, meneer Thuis, is niet verdwenen met de heer Hoes maar met de bezuinigingen. Hoe komt dat nu? Het laat zich waarschijnlijk verklaren doordat de provincie Brabant een rijke traditie heeft, maar geen traditie in bezuinigingen. Daar hebben we in dit huis geen ervaring mee. Dit jaar hebt u wel een poging gedaan. Een mooi voorbeeld is dat op de kافت van de bestuurlijke samenvatting nog de tekst stond: jaarstukken 2009. Kennelijk gebruikt u de oude kaftjes. Dat is een mooi begin van bezuiniging, want alle beetjes helpen.

Voorzitter. De begroting is wel sluitend maar de risico's zitten in een groot aantal PM-posten. In het schema formatieontwikkelingen zijn meer PM- en plusmin-bedragen opgenomen dan harde cijfers. Dat is heel opmerkelijk want met het grootste gemak en zonder voorbehoud kwantificeert u de miljoenen aan investeringen voor de komende jaren en de eerste de beste serieuze bezuiniging wordt gemaskeerd met PM- en plusmin-bedragen. De VVD begrijpt niet waarom u die taakstellingen niet gewoon vermeldt. Kunt u daar eens uitleg over geven?

Wat er ook van zij de begroting betreft continuering van bestaand beleid. Ik heb er twee kanttekeningen bij. De Haagse bezuinigingen kunnen tot grote aanpassing van de begroting leiden en de politiek bestuurlijke wereld kan er na 2 maart 2011 zo maar geheel anders uitzien. Om er maar een voorschot op te nemen: wat de VVD betreft betekent dit voor de toekomst een kleine

slagvaardige overheid, concentratie op de kerntaken, een overheid die vooral kijkt naar kansen en minder naar wat niet mogelijk is, geen regelzucht en overtollige beleidsnota's. Het kan maar even gezegd zijn.

Voorzitter. Onderdeel van de begroting is ook vooruitkijken. Impact van het nieuwe regeerakkoord is onmiskenbaar. Zorgen ten aanzien van het financiële perspectief maar ook kansen in relatie tot economisch perspectief. Slechts een beperkt aantal regio's is erkend en expliciet genoemd als van nationaal belang. Het verbaast ons niet dat in het regeerakkoord ook de Brabantse regio's expliciet genoemd zijn. Brainport, Maintenance Valley, west en midden Brabant zijn regio's met innovatieve kracht. Ik noem dit nog even naar aanleiding van het verwijt van een aantal partijen gisteren dat de VVD weinig gevoel voor innovatie heeft. Ik meen toch dat wij daaraan hebben meegewerkt. In die regio's zijn veelbelovend de ontwikkelingen op het gebied van hightech en automotive. Dat zijn heel duidelijke voorbeelden.

Voorzitter. Nog enkele opmerkingen over de begroting. Het is een leesbaar stuk. Complimenten daarvoor aan het college en het ambtelijk apparaat. De VVD is heel tevreden met het feit dat nu aan de begroting is toegevoegd een voortgangsrapportage ontwikkelingsbedrijf en grondaankopen. Het ziet er naar uit dat het ontwikkelingsbedrijf zijn zaken nu goed op orde heeft. Wat dat betreft dank aan de Zuidelijke Rekenkamer die ons erop heeft gewezen dat daaraan iets moest gebeuren en complimenten aan het college dat het dit ook voortvarend heeft opgepakt.

Om alle projecten uit de programmalijn vertrouwen in Brabant af te ronden is in 2011 nog een financiële inzet nodig van € 215 miljoen. Hoe denkt het college dit bedrag in deze paar maanden nog weg te zetten?

Voorzitter. Het zal u niet verbazen dat de VVD het voorstel van GS steunt om de opcenten voor 2011 niet te verhogen. Ook voor de komende periode – ik geef alvast een voorschot – zullen wij niet instemmen met verhoging van de opcenten. De tering moet naar de nering worden gezet en

dat betekent gewoon bezuinigen, minder doen.

Voorzitter. Het zal u niet verbazen dat de VVD-fractie zich niet kan vinden in de wijze waarop het college uitvoering heeft gegeven aan ons amendement over het bibliotheeknetwerk Brabant. Eerst werd het amendement op een bepaalde manier geïnterpreteerd, kennelijk een eigen interpretatie, want eerst stond er dat er 25% zou worden bezuinigd terwijl in het amendement 15% stond. Dat is gelukkig weer teruggedraaid. Een inhoudelijke visie van het college ontbreekt echter nog steeds terwijl we daarom bij het amendement bent wel hebben gevraagd. Ik heb begrepen dat het college in de laatste commissievergadering ZWC heeft toegezegd in de Memorie van Antwoord met een visie te komen. Waarom wordt nu de besluitvorming over de provinciale rol en de ambitie met betrekking tot het bibliotheekwerk opgeschort tot 2012 zoals in de Memorie van Antwoord staat vermeld, in plaats van daarin een visie op te nemen? Ik zou daar graag uitleg van hebben van het college. Als die onbevredigend is overwegen wij daarover een motie in te dienen. We worden er wel mee van want we begrijpen niet waarom als we een amendement aannemen, het college het niet uitvoert. Kennelijk is het toch een vorm van werkverschaffing voor elkaar, waar we niet op zitten te wachten.

Een belangrijk punt – wij hebben het vanmorgen ook al gehoord bij het aanbieden van het manifest – is de consequentie van het regeerakkoord voor de EHS. De VVD-fractie vindt dat als het Rijk geen geld meer beschikbaar stelt, de provincie deze taak niet zonder meer van het rijk moet overnemen. Geen taken van derden overnemen is immers het uitgangspunt geweest bij de takendiscussie. Daar moeten we ons dan ook aan houden.

U hebt allemaal in de krant kunnen lezen dat de heer Koopmans van het CDA weer actief is. De heer Koopmans heeft in de kamer voortgeborduurd op hetgeen wij in Brabant in april al bij motie hebben aangenomen, namelijk het compenseren in de EHS. Dat moet mogelijk zijn. Hierdoor wordt de natuur robuust en niet versnipperd ontwikkeld en dat is ook een mogelijkheid om die EHS tot stand te brengen.

De heer *Arkes* (PvdA): De opmerking van mevrouw Geeraedts dat wij niet zouden moeten inzetten op natuur bevreemdt mij wat. Ik weet ook wel dat we hebben gezegd dat wij geen taken overnemen van de rijksoverheid en dat we niet in de gaten van de rijksoverheid stappen. Gelijktijdig zegt u daarmee echter ook dat u afstand neemt van het regeerakkoord dat op dit moment voorligt. Daarin staat heel expliciet dat de taken van de provincie liggen op het gebied van ruimte, economie en natuur. Daar wil ik u toch wel even op wijzen, tenzij u echt bedoelt dat u van het regeerakkoord afstand neemt.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik neem geen afstand van het regeerakkoord. Het is ook juist dat natuur een taak van de provincie is maar ook dat moet allemaal betaald worden. U bent mij voor maar ik had dan ook aan het college willen vragen, hoe het daarmee precies omgaat en hoe wij daar naar moeten kijken want het zal extra geld kosten en hebben we dat. Dat is een vraag die ik aan het college wil voorleggen.

De heer *Arkes* (PvdA): Ik begrijp dus goed dat u niet meer zo stellig bent dat we die taak niet meer gaan uitvoeren maar dat u nu aan het college vraagt hoe we het gaan doen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het is niet zo dat wij nu zeggen dat wij stoppen met de EHS, helemaal niet, maar we moeten misschien wel kijken hoe we dat op een andere manier moeten doen en niet voortdurend grond aankopen en compensatie van buitenaf en dat soort zaken. Ik had dus aan het college willen vragen of daar al een beeld van bestaat.

Mevrouw *Jetten* (Brabantse Partij): Mevrouw Geeraedts, er is voor het zomerreces een motie van de Brabantse Partij aangenomen om een fonds op te richten voor natuuraankopen, net zoals het mobiliteitsfonds. De motie was helder over hoe het geregeld moet worden en het college zou met een voorstel komen. Als het goed is is daarmee uw vraag al goed geland.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik heb ook begrepen dat we al zo ontzettend veel natuur hebben aangekocht. Ik geloof dat we al meer grond hebben aangekocht dan de totale bruto oppervlakte aan bedrijfsterreinen in heel Brabant. Dat is dus het probleem niet maar de vraag is hoe we ermee omgaan, hoe we het gaan inzetten, wat we ermee gaan doen.

De heer *Martens* GroenLinks): Wat betreft de natuurcompensatie binnen de EHS neemt u dus nu afstand van de omvang van de ecologische hoofdstructuur. Natuurcompensatie is bedoeld voor het geval de EHS wordt aangetast, zodat buiten de bestaande EHS weer natuur wordt aangelegd. Als ik uw redenering volg wordt de EHS in Brabant kleiner. Dat wil ik u dan klip en klaar horen zeggen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik verwijs u naar de motie die ter zake is aangenomen. Die lijkt mij volstrekt helder.

De heer *Martens* GroenLinks): De consequentie is dat de omvang van de EHS in Brabant kleiner wordt.

De *voorzitter*: Mevrouw Geeraedts, vervolgt u uw betoog.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik geloof niet dat dat zo is maar we hebben die motie aangenomen en als u het er niet mee eens bent kan ik er ook niets aan doen.

Voorzitter, ik wil nog een opmerking maken over het intensiveren van het lokaal hulpaanbod jeugd. Ik snap er helemaal niets meer van. De VVD-fractie heeft toen die motie niet ondersteund, maar er is een motie aangenomen, een jaar of zo geleden, om €16 mln beschikbaar te stellen voor het lokaal hulpaanbod jeugd. Dat was dringend noodzakelijk en we zouden dat geld beschikbaar stellen. In één klap €16 mln.. Op dat bedrag is eerst €5 mln. gekort door herprioritering. Toen bleef er €11 mln. over. Nu wordt er weer geherprioriteert en gaat er €3 mln. naar de IDOP's. Dan resteert er nog €8 miljoen.

Conclusie: is het wel zo erg met dat lokale hulpaanbod jeugd want kennelijk wordt er steeds geld afgehaald. Terecht is echter in de commissie ZWC gevraagd hoe het nu mogelijk is dat dat bedrag wordt verlaagd bij eenzelfde prestatie-niveau. Als dan het antwoord luidt dat de prestatie gelijk blijft omdat wij van de gemeenten dezelfde resultaten eisen, namelijk 5% minder instroom en 5% meer uitstroom, wat is vastgelegd in een regionale overeenkomst, vragen wij ons als VVD-fractie af hoe je dat nu regelt. Als het dan zo gemakkelijk is om tegen de gemeenten te zeggen dat ze er maar voor moeten zorgen dat er 5% minder instroom is, waar hebben we het dan over. Dan kunnen we misschien ook wel zeggen dat ze 10% minder moeten laten instromen, misschien wel 15%. Dat is toch een raar verhaal! Hoe doe je dat nu? Waar maken we ons toch druk om? Waarom stellen we eerst € 16 mln. ter beschikking omdat dat noodzakelijk is en zeggen we vervolgens tegen de gemeenten dat ze het maar moeten regelen en dat de instroom minder wordt? Ik zou er graag uitleg over willen hebben want voor ons is het onbegrijpelijk.

In deze begroting gaat weer veel geld naar de IDOP's. IDOP's zijn natuurlijk belangrijk. Maar wat gebeurt er nu precies met al dat geld? Ons is namelijk ter ore gekomen dat 30 % van het geld dat de gemeentes krijgen wordt uitgegeven aan externe adviseurs om de plannen te maken. De ambtenaren die belast zijn met die IDOP's worden niet vanuit de gemeentelijke begrotingen betaald maar worden ook uit die IDOP's betaald. Hoe zit dat nu? De voorbereidingskosten voor de IDOP's zijn al zo hoog. Staat dat nog wel in verhouding tot wat eruit komt? Daarover zou ik van de gedeputeerde wel eens wat meer inlichtingen willen krijgen. Natuurlijk, onderzoek door de provincie heeft getoond dat zo'n twee jaar na een IDOP de leefbaarheid van de kern toeneemt. Dat zou best kunnen, maar het is een provinciaal onderzoek. Dat heet dan dat de slager zijn eigen vlees keurt. Ik wil toch graag weten hoe we dit nu moeten zien. Als er zoveel geld naar de bureaucratie gaat, blijft er dan naar verhouding nog genoeg over voor het doel van de IDOP's of zijn we dan niet verkeerd bezig?

Ik heb ook een vraag over de regionale uitvoeringsdiensten. Op 1 oktober is de Wabo inwerking getreden. Is de provincie daar nu wel klaar voor, is er nu wel een draagvlak bij de gemeenten en is wel duidelijk wat het allemaal kost? Vanuit de gemeentes horen we nogal kritische geluiden.

Ik kan nog wel een hele tijd doorgaan over de begroting maar dat wil ik niet doen.

De *voorzitter*: Die tijd heeft u ook niet meer. Ik wil u zelfs vragen tot een afronding te komen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik wil afronden. Normaal houden we hier ook algemene beschouwingen maar dat ben ik niet van plan. Ik wil heel even terugkijken op de afgelopen periode; die kans moet u mij nog even geven. We hebben de afgelopen periode wel het nodige bereikt. We hebben een structuurvisie vastgesteld, we hebben het provinciaal waterplan vastgesteld en een verordening ruimte. Dat laatste is een heel belangrijk instrument; we hebben er erg over gesoebat. Ik refereer nog aan de opmerking van de heer Heijmans over de deregulering. Ik ben het wel met hem eens dat we dat moeten proberen. De verordening ruimte is er zo'n typisch voorbeeld van. We regelen er ontzettend veel in en dat kan een stuk minder. Het is misschien goed, als we die tweede fase vaststellen, dat nog eens kritisch door te lopen. Een belangrijk deel van die ruimtelijke ordening ligt bij de gemeenten en daar moet de provincie nu eens een keer van af blijven.

Voorzitter. Ik wil nog iets zeggen over de reconstructie. We hebben Essent verkocht en er een debat over gevoerd, we hebben een kerntakendiscussie gehad, kortom, we hebben best veel gedaan. We hebben over veel zaken gedebatteerd, sommigen zijn er gelukkig mee, anderen niet. Nog even echter iets over de reconstructie. Wij hebben ons als VVD afgevraagd, of wij met die reconstructie wel op de goede weg zijn. Is de aanpak van nu, namelijk een eigenlijk alleen ruimtelijke aanpak – waar moeten ze heen, passen die bedrijven daar, hoe zit het met de bouwblokken – voor de toekomst wel de goede aanpak. We weten allemaal dat de techniek in de

loop van het proces zo is veranderd dat het de vraag is of je hier nog druk moet maken over de verplaatsing van de bedrijven. We kunnen onze ogen niet sluiten voor de groeiende maatschappelijke discussie over de gevolgen voor de voortgaande schaalvergroting in de intensieve veehouderij. De VVD is dan ook heel blij met de Agro-topcommissie omdat het accent moet worden gelegd op de verduurzaming in de intensieve veehouderij. Het zou goed zijn als wij in deze Staten daarover discussie voeren.

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik ga graag met u de discussie aan over het al of niet voortzetten van die reconstructie van landbouwdoelen. Die discussie kan nog wel een tijdje duren en ik denk dat het een goed verkiezingspunt is ook buiten deze zaal. Ondertussen hebben we wel 68 lopende zaken die moeten worden afgewikkeld. Als de VVD dan van mening is dat die verplaatsing, zeker naar nieuwe locaties, die we eigenlijk 19 maart al hebben afgeschaft, onwenselijk is dan moeten we toch als de gesmeerde bliksem met de gedeputeerde bespreken dat moet worden gestopt met de verplaatsing naar nieuwe locaties omdat dat helemaal niet meer aan de orde is.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer Martens, als het zo eenvoudig was als u het nu voorstelt, zou ik het met u eens zijn maar zo is het natuurlijk niet. Wij kunnen hier van alles roepen maar we hebben ook te maken met de positie van de overheid als betrouwbaar overheid. Een beleid dat je hebt ingezet kun je niet van de ene dag op de andere veranderen. Je moet rekening houden met situaties die al bestaan en de kans dat mensen gedupeerd worden. Dat verzin ik niet zelf maar dat is nu eenmaal ons systeem. Daar kunnen we niet zomaar aan voorbijgaan.

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik ben het met u eens dat je er niet zo snel aan voorbij kan gaan maar de discussie over de herbegrenzing van de LOG's, welke LOG's al of niet afvallen, wordt maar door GS vooruitgeschoven. We hebben in de commissie ruimte en milieu vaak gevraagd snel een beslissing te nemen. Dat moet je niet pas in

2011 of 2012 gaan doen. Vandaar ook onze motie vreemd aan de orde van de dag. Ga zo snel mogelijk aan de slag en probeer nog voor de verkiezingen duidelijkheid te geven ook aan de Brabantse bevolking welke LOG's wel en welke niet aan snee komen.

De *voorzitter*: Ik stop met dit debat nu. U krijgt bij de behandeling van de motie vreemd aan de orde van de dag nog ampel de gelegenheid er met elkaar verder over te spreken.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Ook ik ben niet van plan algemene beschouwingen te houden. Dat is namelijk altijd lastig op het eind van zo'n bestuursperiode. Als je namelijk veel beleidsinhoudelijke onderwerpen aan de orde stelt loop je het gevaar over de periode heen te regeren en dat moet je volgens mij niet doen. Het gaat nu meer om het afhechten van de huidige bestuursperiode. Daarom zullen wij niet echt ingaan op allerlei ontwikkelingen die na 2 maart aan de orde zullen zijn.

Allereerst een compliment voor gedeputeerde Essed voor de overzichtelijke en duidelijke begroting. Ook een compliment voor de verwerking van alle moties en amendementen die wij in een eerder stadium hebben ingediend.

Inhoudelijk hebben we maar een paar opmerkingen. Allereerst noem ik de €4,2 bezuiniging op de ecologische verbindingzones. Die doet ons pijn. Wij zien op dit moment geen andere oplossing en wij kunnen er daarom mee instemmen, maar we willen kenbaar maken dat we er wel veel moeite mee hebben. Overigens, er wordt nog gesuggereerd dat we er twee kanten mee op kunnen. We kunnen ofwel teruggaan naar de situatie waarin we de gemeenten 25% laten bijdragen of we realiseren gewoon minder verbindingzones en die betalen we voor 100%, maar dan bepalen we ook helemaal zelf waar dat gebeurt. Dan zijn andere criteria zoals ecologische criteria bepalend waren de ecologische verbindingzones komen. Wat ons betreft heeft die tweede oplossing duidelijk de voorkeur.

Mijn tweede opmerking gaat over de jeugdzorg. Ook wij hebben zorgen over de hoeveelheid

middelen die voor jeugdzorg beschikbaar is. We hebben begrepen dat er minstens 10% minder instroom moet komen om met dit bedrag als Bureau Jeugdzorg door te kunnen werken. Die 8 miljoen wordt nu ingezet voor 5% minder instroom en 5% minder uitstroom. Is het de inschatting van de gedeputeerde dat met dit bedrag en deze taakstelling het Bureau Jeugdzorg werkelijk zijn taak volgend jaar aankan, zonder dat wij dan opnieuw met elkaar moeten discussiëren over oplopende wachtlijsten? Ook vragen wij of er wellicht nog aanvullende mogelijkheden zijn, zoals efficiencyverbeteringen of het overnemen van de Gelderse werkwijze waarbij veel minder genoteerd hoeft te worden.

Mijn derde punt betreft de bibliotheek, Cubiss. Ook wij hebben er kennis van genomen dat de 25% is teruggedraaid naar 15% korting op het bedrag waarmee invulling is gegeven aan een deel van het amendement dat is aangenomen. Het tweede deel is nog niet uitgevoerd; dat heeft mevrouw Geeraedts ook net aangegeven. Wij wachten dus vol spanning af hoe dit plan dat u als gedeputeerde samen met het werkveld zult opstellen om de toekomst aan te kunnen, zal zijn.

Het vierde punt betreft het nachtnet. Er dreigt nu in dit experiment een traject weg te vallen. Dat is het traject Den Bosch-Tilburg. Dat vinden wij doodzonde omdat daardoor een volwaardig nachtnet minder nabij komt en ook omdat het afbreuk doet aan de gedachte dat je als BrabantStad samen iets zou moeten betekenen. Daarom dienen wij ook samen met CDA en VVD een motie in om alsnog reparatie van dat stuk te bewerkstelligen.

Voorzitter. Dit zijn onze punten. Het zijn geen algemene beschouwingen maar gewoon een klein aantal punten uit de begroting. Voor het overige zijn we akkoord.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil de heer Arkes niet verleiden tot het houden van toch een algemene beschouwing maar u moet mij niet kwalijk nemen dat ik toch erg benieuwd ben hoe uw fractie tegen de afgelopen vier jaar aankijkt. U mag dat wat mij betreft doen met een simpel rapportcijfer. Als u nu terugkijkt op de met de

coalitie gemaakte afspraken vier jaar geleden, wat is dan uw oordeel daarover?

De heer *Arkes* (PvdA): Allereerst moet ik zeggen dat terugkijken op de afgelopen periode ook een onderdeel van de verkiezingscampagne is. Ik kan natuurlijk sec zeggen hoe ik erop terugkijk, maar het zal ook onderdeel zijn van de strijd om de gunst van de kiezer als het erom gaat hoe we het de afgelopen vier jaar hebben gedaan. Ik denk dan ook dat het minder gepast is er nu wat over te zeggen. Ook ik zie een aantal successen en ook een aantal veranderde omstandigheden, om het zo maar te zeggen, waardoor het minder florissant is geworden dan wij met elkaar wilden. Ik wil een element noemen waarop ik toch wel trots ben. Ik vind dat wij als Brabant en als Brabants provinciebestuur en Brabantse politiek parlement er uitermate trots op mogen zijn zoals wij zijn omgegaan met de economische crisis. Die heeft heel Nederland overvallen en heeft tot heftige standpunten en reacties geleid en in een wat paniekerig gevoel hoe we daarmee moeten omgaan.

Ik vind het echt een succes hoe wij als Brabant heel snel op zeer kwetsbare economische onderdelen ingegrepen hebben en daardoor mede in staat zijn geweest het aantal werkzoekenden en het aantal jeugdige werklozen in deze provincie beperkt te houden, ook ten opzichte van wat wij landelijk zien. Er zijn ook zaken die naar mijn mening wat minder goed van de grond gekomen zijn. Ik vind het echt jammer dat wij bij de EHS niet de slag hebben kunnen maken die wij voornemens waren te maken. Aan de andere kant zijn wij wel in staat geweest om heel veel grond aan te kopen. Dat is overigens niet altijd op de goede plek. Er zijn ook plekken waar de grond meer als ruilgrond beschikbaar is, maar dat neemt niet weg dat wij hier goede daadkracht hebben laten zien. Het openbaar vervoer vind ik ook belangrijk. Wij zijn daar begonnen met een experiment. Wij hadden een beter verhaal doordat wij dit experiment uitgerold hebben over heel Brabant, los van de discussie over het SRE-gebied, en niet hebben beperkt tot een aantal pilots waardoor maar een klein deel van de Brabantse

bevolking er wat aan heeft. Wij hebben ook heel goed gekeken naar de resultaten van die pilots en hebben daaruit onze conclusie getrokken dat het niet gratis moest zijn, dat gekeken moet worden naar speciale doelgroepen en naar speciale tijden. Daarmee zijn wij aan de slag gegaan. Ik ben er trots op dat wij dat experiment aangedurfd hebben. Het is echter maar een kleine greep.

De voorzitter: Ik neem aan dat de heer Heijmans tevreden is met dit antwoord.

Door de leden mw. Gounou, mw. Paulides-Ruitenbergh en mw. Tsoutsanis-van der Koogh wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010, behandelend de begroting 2011, 60/10; constaterende dat:

- *het Brabants nachtnet in december 2007 in Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven is geïntroduceerd als proef met een looptijd van drie jaar;*
- *na drie jaar geen enkele traject van het Brabants nachtnet kostendekkend is, o.a. vanwege de economische crisis en de beperkte bekendheid;*
- *de NS aangeven dat een periode van minimaal twee jaar nodig is om het aantal reizigers te laten stijgen en de trajecten rendabel te krijgen*
- *Er daarom in mei besloten is tot verlenging van de nachtnetproef voor een periode van twee jaar tot december 2012;*
- *bij de verlenging van de proef de donderdagavond en de lijn Tilburg-Den Bosch komen te vervallen;*
- *de gemeente Tilburg en de commissie EMG erop aangedrongen hebben de lijn Tilburg-Den Bosch te behouden;*
- *de regio in totaal al €4,9 mln. heeft geïnvesteerd in de eerste proef met het Brabants nachtnet terwijl de kosten voor de verlenging slechts €600.000 bedragen;*

overwegende dat:

- *het Brabants nachtnet als voorziening als geheel positief wordt gewaardeerd. Het laten vervallen van traject Tilburg-Den Bosch afbreuk doet aan de voorziening als geheel;*
- *het nachtnet een bijdrage levert aan de bereikbaarheid van de Brabantse steden en de ambitie van Brabant Culturele Hoofdstad ondersteunt;*

- *voor zowel de provincie als voor de gemeenten de kosten van het door de NS voorgestelde vervolg beperkt zijn in vergelijking met de kosten van de eerste proef;*
- *de gemeente Tilburg bereid is mee te betalen aan de kosten van het in stand houden van het traject;*
- *geen volledig vervolg van de proef afbreuk doet aan de ambitie en aan de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan in het nachtnet;*

roepen het college op:

- *acuut van de gemeente Tilburg duidelijkheid te krijgen of ze bereid zijn hetzelfde bedrag als de andere steden te betalen voor het nachtnet;*
- *zo spoedig mogelijk in onderhandeling te gaan met de NS over het behoud van het traject Tilburg-Den Bosch, in het vervolg van de proef met het Nachtnet;*
- *de commissie EMG per omgaande in de eerstvolgende vergadering of schriftelijk te informeren, en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M7.

Gelet op de tijd wil ik het woord geven aan de heer Martens van de fractie van GroenLinks.

De heer Martens (GroenLinks): Misschien nog een kleine aanvulling, mijnheer Arkes. De verkoop van Essent heeft plaatsgevonden. Met het geld is een bepaalde besteding niet gedaan en een andere wel. Het is belangrijk dat dit ook genoemd wordt door de PvdA.

Voorzitter. Er waait een nieuwe wind door Nederland. Buiten stormt het maar ook door bestuurlijk Nederland waait een gure wind; een gure wind die ook onze provincie financieel hard treft. Door te bezuinigen mist dit kabinet elke kans om te investeren in een gezonde duurzame en innovatieve economie. Dit regeerakkoord pakt de mensen aan en niet de problemen. Of je nu Nederlands wilt leren, chronisch ziek bent, vluchteling of asielzoeker.

Wij spreken vandaag over onze provinciale begroting. Gisteravond hebben wij gesproken over de investeringsagenda. Ik heb de heer Arkes zojuist al geïnterrupteerd. Als GroenLinks maken wij duidelijk een andere keuze dan de meerderheid van deze Staten. Investeren in beton en asfalt is zo passé, dat zou je eigenlijk niet meer moeten willen

in deze tijd. Ik herhaal de woorden van mevrouw Lestrade. Ik hoorde vanmorgen voor de vergadering dat de commissaris van de Koningin op werkbezoek was in Bergen op Zoom bij BioBased economy. Duurzaam investeren is veel meer Brabants dan investeren in nog meer asfalt en nog meer beton. Er moet zeker geïnvesteerd worden in duurzame energie en in natuur en landschap. Dan zijn wij goed voor onze Brabanders en maken een Brabant dat inderdaad toekomstbestendig is in 2020. De reconstructiedoelen hadden dit moeten verwezenlijken. De intentie was misschien goed. Ik hoorde de heer Thuis zeggen dat het college ook goede dingen heeft opgepakt. Ja, misschien wel enkele. De barometer landelijk gebied was een mooi handvat dat de gedeputeerde aan de Staten heeft voorgesteld. Daarop waren nog heel veel dingen echter rood, o.a. de verplaatsing van solitaire glastuinbouwbedrijven. Ik kom daarop later terug. Op 19 maart hebben wij besloten dat het denken over het landbouwbeleid moest veranderen, dat wij geen grote stallen meer willen en dat grootschaligheid niet het doel moet zijn in Brabant. Wij zien echter dat er nog steeds grote megastallen en grote bouwkavels zijn. Wat ons betreft is dat absoluut niet de bedoeling. Ik wil de topcommissie landbouw die binnenkort wordt ingesteld, vragen ook te onderzoeken wat de toegevoegde waarde is van de individuele boeren en tuinders voor onze provincie, niet alleen in economisch opzicht. Ik ben het ermee eens dat zij een boterham moeten kunnen verdienen. Ook moet duidelijk worden welke toegevoegde waarde zij hebben in ecologisch en in maatschappelijk opzicht. Mijn fractie is dan ook heel blij met het manifest dat vanmorgen is aangeboden. Wij vinden dat daarvoor financiële middelen moeten komen.

Voorzitter. Het moge duidelijk zijn dat de keuzes die GS hebben gemaakt en gisteravond ook de meerderheid van deze Staten, niet de onze zijn. Kiezen voor mobiliteit betekent niet een nieuwe weg door het gebied tussen Eindhoven en Helmond; een nieuwe weg die het onder druk staande gebied verder aantast. Kiezen voor de landbouw betekent niet het overeind houden van

de LOG's.

Voorzitter. Het is duidelijk dat het college en een meerderheid in deze Staten toch kiezen voor economie boven ecologie. Het is duidelijk dat de keuzes die aan deze begroting ten grondslag liggen, niet onze keuzes zijn. Zij hebben wat ons betreft dan ook maar een houdbaarheid tot 2 maart 2011. Dan mogen de kiezers uitspreken of zij dit beleid wel of niet blijven steunen.

Ik wil een viertal punten specifiek benoemen. Dat betreft allereerst het natuurbeleid. Wij spreken onze grote ongerustheid uit over de voortgang daarvan. De biodiversiteit blijft maar achteruitgaan. In de commissie RM hebben wij verschillende rapporten gezien waaruit dat duidelijk blijkt. Op de eerste werkdag van het nieuwe kabinet hebben wij al een brief gekregen dat alle werkzaamheden voor de ecologische verbindingszone De Beerze – een van de speerpunten van dit college – voor eigen rekening moeten komen en liefst stilgezet worden. Vervolgens loopt de huidige bestuursovereenkomst met het Rijk – het ILG (Investeringsbudget landelijk gebied) voor ingewijden – over de financiering van natuurdoelen binnenkort af. Er is in de verste verte geen zicht op dat dit een financieel gunstig vervolg krijgt.

In de Memorie van Antwoord lezen wij wel dat GS onderzoeken hoe die bezuinigingen moeten worden opgevangen. Ik hoor graag van de gedeputeerde hoe snel wij de resultaten van dat onderzoek tegemoet kunnen zien. Dat kan immers geen maanden meer wachten. Het bevreedt ons des te meer dat in de tussentijd er wel een korting plaatsvindt op de ecologische verbindingszones. De heer Arkes noemde dit ook al. Wij hebben een amendement voorbereid om deze korting ongedaan te maken. Wij hebben daarvoor de dekking gevonden in de middelen voor de Alderstafel. Die zijn wat ons betreft voorbarig zolang de luchtvaartnotitie niet besproken is. Ook de Floriade is wat ons betreft geen prioriteit voor Brabant. Die zes ton kunnen gebruikt worden voor de ecologische verbindingszone. Ik vind het heel jammer dat de PvdA zegt dat het wel pijn doet, maar die heeft op een begroting van bijna €1 mld. geen €4,2 mln. kunnen vinden om de EVZ's

(Ecologische verbindingzones) volledig te kunnen financieren.

Voorzitter. Het volgende betreft de motorrijtuigenbelasting. In deze tijd van zware bezuinigingen moeten wij goed kijken naar mogelijkheden om eigen inkomsten te genereren. Het heffen van motorrijtuigenbelasting is natuurlijk een duidelijk middel. Waarschijnlijk spreken de coalitiepartijen af dat er geen indexering zal plaatsvinden in 2011. Wij hebben echter een amendement voorbereid om met ingang van 2011 de inflatiecorrectie weer te kunnen toepassen. Die €35 mln. kunnen dan gestoken worden in de financiering van de EHS.

Het voorlaatste punt betreft de sanering voor solitaire glastuinbouwbedrijven. Voor de mensen op de tribune: het zijn bedrijven die los ergens staan midden in een gebied waar eigenlijk geen glastuinbouwbedrijven moeten zijn. GS stellen voor de daarvoor bestemde €4,4 mln. af te romen en motiveren dat met de opmerking dat in 2011 hiervoor geen uitgaven nodig zijn. Dat bevreedt ons heel erg. Het is nu pas eind 2010 en nu wordt al gezegd dat in 2011 geen uitgaven meer nodig zijn om die solitaire bedrijven te gaan saneren, terwijl wel heel veel geld en menskracht gestoken worden in het realiseren van het glastuinbouwgebied bij Dinteloord. Als wij hetzelfde geld en dezelfde moeite eens zouden steken in de sanering van die solitaire glastuinbouwbedrijven moet het een fluitje van een cent zijn om die €4,4 mln. weg te zetten. Ook daarvoor hebben wij een amendement voorbereid.

Het laatste punt betreft de dekking voor de uitvoering van de motie over de Diezebrug. Het is prima dat die brug vervangen wordt, maar GS willen hiervoor geld halen uit het project Fiets in de Versnelling en uit het budget hoogwaardig openbaar vervoer. Daarmee zijn wij het niet eens. Wij vinden dat het hele bedrag van €4,4 mln. ten laste moet komen van de algemene middelen en hebben daarvoor een amendement voorbereid.

De *voorzitter*: Door de leden Martens en Van Schoonhoven worden de volgende amendementen voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010,

behandelend de begroting 2011;

constaterende dat:

- *bij de Voorjaarsnota een motie is aangenomen waarin GS opgeroepen werden een bedrag van €15,6 mln vrij te maken om de aanleg van de EVZ te stimuleren;*
- *GS in de begroting 2011 slechts een bedrag van €11,4 mln hebben begroot;*

besluiten:

- *de post EVZ vast te stellen op €15,6 mln.;*
- *de dekking van de nog ontbrekende €4,2 mln te halen uit de volgende 3 posten:*
 - *€2,5 mln. bijdrage Alderstafel 2013;*
 - *€0,6 mln. bijdrage Floriade 2010-2012;*
 - *€1,1 mln. ten laste van de gereserveerde middelen 2012-2015."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010,

behandelend de begroting 2011;

constaterende dat:

- *de opcenten motorrijtuigenbelasting al jaren niet meer zijn geïndexeerd;*
- *de komende jaren de provincie Noord-Brabant forse bezuinigingen moet doorvoeren;*

besluiten:

ontwerpbesluit 60/10E punt 1d. als volgt te wijzigen:

- *Het opcententarief op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting per 1 april 2011 te verhogen met de prijscorrectie van 1,75 % en vast te stellen op 73,35."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010,

behandelend de begroting 2011;

constaterende dat:

- *bij de Voorjaarsnota een motie is aangenomen waarin GS opgeroepen werden een bedrag van €4,1 mln. vrij te maken als bijdrage in de vervanging van de Diezebrug;*
- *GS voorstellen in de begroting 2011 hiervoor:*
 - *€ 0,4 mln ten laste te brengen van het project Fiets in de Versnelling;*
 - *€0,8 mln ten laste te brengen van het budget OV-projecten, en*
 - *€2,9 mln ten laste te brengen van de algemene middelen;*

besluiten:

- *de dekking voor de motie Diezebrug geheel te halen uit de algemene middelen;*
- *de onderuitputting van het beschikbare budget 2010 (€0,4 mln.) voor het project Fiets in de Versnelling over te hevelen naar 2011."*

De *voorzitter*: Deze amendementen maken onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgen de nrs. A7, A8 en A9.

Ik geef nu het woord aan de heer Vreugdenhil van de fractie van de ChristenUnie-SGP.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, bedankt voor het woord. Ik zal beschouwing, begroting en het indienen van moties en eventueel amendementen in elkaar schuiven. Ik meen dat dit het beste is omdat er toch niet veel debat plaatsvindt.

Voorzitter. De financiële mogelijkheden van de provincie zijn ingrijpend veranderd. De voorliggende begroting is daar het resultaat van. Voor de derde maal op een rij moet er een bezuiniging worden doorgevoerd. Ik moet bij deze begroting terugdenken aan drie jaar geleden toen ik hier voor het eerst een begrotingsbehandeling mocht doen. Ik heb toen opgeroepen om een Jozefeconomie te voeren. Jozef die in de zeven vette jaren bouwde aan een infrastructuur, zijn rijkdom niet verkwaanselde maar zorgvuldig beheerde, investeerde en waar mogelijk bewaarde. In provincietermen: een solide sober financieel beleid, gericht op investeren in de samenleving, in de omgeving, de infrastructuur en de economie. Ook nu de magere jaren eerder dan ik had bevroed aangebroken zijn, zal de politieke koers van de fractie van de ChristenUnie-SGP niet wijzigen. Ook nu willen wij een Jozefeconomie voeren. Vanuit de goed gevulde graanschuren willen wij de provincie Brabant dienen. Meer dan eens heb ik echter het gevoel dat wij het college veel meer op koers moeten houden.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik vraag mij af waarom de heer Vreugdenhil spreekt over magere jaren. Het zijn magere jaren omdat wij ervoor kiezen; wij kiezen ervoor om €800 mln. niet tot

vermogen te maken en daaruit jaarlijks structureel dekking te halen. Wij kiezen ervoor om zes cent onder het landelijk gemiddelde van de motorrijtuigenbelasting te gaan zitten. Zo kom je altijd op magere jaren. Ik ben het met hem eens dat het magere jaren zijn, maar wij kiezen er wel zelf voor!

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De vergelijking met Jozef gaat eigenlijk heel goed op. De inkomsten zijn een stuk minder maar de graanschuren van Brabant zijn zodanig gevuld dat wij met goede keuzes voor de besteding van die middelen de Brabantse samenleving prima kunnen dienen. Op punten hoort daarbij een versobering, daar is niets mis mee. Er moet geïnvesteerd worden in de noden van de samenleving die daarom vraagt. Dan hoeven wij niet meteen de belastingen te verhogen, maar moeten meer kijken hoe wij de middelen gericht en goed kunnen inzetten. Juist op die punten moeten wij het college naar ons gevoel steeds meer op koers houden. Met de bezuinigingen op de dorpsontwikkelingsplannen die in het voorjaar ineens uit de koker van het college kwamen, werden de kleine kernen in Brabant in de kou gezet. Bij de kerntaken natuur en bescherming biodiversiteit moesten de Staten steeds de ambities van de provincie in stand houden. Met de startnotitie OV probeerde het college onlangs toch weer te morrelen aan het basisvoorzieningen-niveau in het landelijk gebied.

Voorzitter. De goedgevulde graanschuren worden bij tijd en wijlen opengezet voor investeringen in het merk Brabant: culturele hoofdstad en topsportvoorzieningen. Te vaak vergeten wij hier in dit huis waarvoor het graan verzameld is. Mijn fractie heeft hier de afgelopen jaren een koers tegenover gezet met oog voor noden in de samenleving; bewust van onze rijkdom maar met zorg voor het kwetsbare. Dat is ónze Agenda van Brabant: constructief meedenkend, waar noodzakelijk kritisch reflecterend en waar nodig komend met eigen realistische voorstellen. Dat doen wij wederom bij deze begrotingsbehandeling. Wij zullen tot een kleinere overheid moeten komen en meer samenleving. De provincie zal die

samenleving moeten opzoeken en meer moeten betrekken. Daarvoor is het belangrijk om te investeren in versterking van de lokale gemeenschappen. De dorpsontwikkelingsplannen moeten zoals toegezegd ook uitgevoerd kunnen worden. Wij zijn tevreden dat het voorstel uit de Voorjaarsnota ook in de begroting is gehandhaafd. Wij hebben nog wel een vraag over het bedrag van €5 mln. dat nog openstaat voor West-Brabant. Ik weet dat daarover gesprekken gevoerd zijn. Ik hoor graag van de gedeputeerde of er al een concrete uitkomst is zodat alle IDOP's die op tijd aangemeld zijn, uitgevoerd kunnen worden. Voorzitter. Hiermee is ons werk voor de kernen niet af.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Is de heer Vreugdenhil het met mij eens dat er wel erg veel in zo'n IDOP gezet is door de meeste gemeenschappen? Dat zij echt dachten dat het flappentap-verhaal hier ook speelde?

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Twee jaar geleden hebben wij amendementen ingediend om de hoogte van de bedragen voor de IDOP's terug te brengen. Volgens ons kon anders ingeregeld worden. Dat hebben wij aangegeven, maar dat is niet door deze Staten overgenomen. Toen zijn de gemeenten aan het werk gezet met een vraagstuk. Zij moesten ook een bepaald volume creëren. Daaraan hebben zij gewerkt. Afspraak is afspraak. Ik vind dat de provincie haar afspraken moet nakomen. Wij hadden het graag anders gezien en hebben daarvoor voorstellen gedaan. De Staten hebben anders geoordeeld.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Het gaat mij niet zozeer om de hoogte van het bedrag maar om de inhoud van de plannen. Stenen stapelen is wat anders dan een werkelijke samenhang.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Volgens mij gaat het hier niet alleen om stenen stapelen. Wij hebben het debat gevoerd over de vraag hoe wij het combifonds anders gaan inrichten. Uit de inhoud van de verschillende IDOP's blijkt, dat er

wel degelijk sprake is van samenhang. De I van IDOP's – de integraliteit en de rol die de provincie daarin kan spelen – zit er daadwerkelijk in. Dat is ook de reden dat ik het college bij motie oproep om in het vervolg van de uitvoering van de IDOP's de kernen blijvend te ondersteunen, maar wel binnen de kerntaken van de provincie. Wij zien graag dat het college op korte termijn met voorstellen komt om de investeringen voor IDOP's blijvend te maken.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Misschien is het goed voor het publiek als u zou uitleggen wat een IDOP is. Ik dacht niet dat iedereen dat weet.

De *voorzitter*: Het spijt mij. Ik vind niet dat ik als voorzitter op willekeurige momenten uitleg moet geven. Misschien dat de heer Vreugdenhil een poging wil wagen, maar ik wijs hem ook op zijn tijd.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Ik heb gesproken over de dorpsontwikkelingsplannen en ik heb net de I uitgelegd aan mevrouw Lestrade. Een goed verstaander kan die combinatie maken. Het gaat hier om Integrale Dorpsontwikkelingsplannen.

Voorzitter. Krimp heeft grote gevolgen voor de leefbaarheid van de Brabantse kernen en steden, in het bijzonder door het verdwijnen van de basisvoorziening, verzwakking van de lokale economie en verlies van werkgelegenheid. Wij rekenen het tot de kerntaak van de provincie kansen te ontwikkelen om deze regio's nieuwe impulsen te geven. Wij vragen het college de Staten uiterlijk dit voorjaar te informeren over mogelijke maatregelen die de provincie hierin kan nemen om daadwerkelijk recht te doen aan dit belangrijke vraagstuk.

Voorzitter. Mijn fractie staat voor openbaar vervoer voor iedereen. Voor het landelijk gebied is de buurtbus een zeer belangrijke voorziening. De samenwerking in het landelijk gebied tussen buurtbus en aanbieders is heel kwetsbaar. Dat is de afgelopen periode ook volop in de media geweest. Wij vragen het college om aandacht voor de vraagstukken en de knelpunten die de burger

ervaren. Om het concreet te maken, vragen wij om een onderzoek naar de knelpunten in het Land van Heusden en Altena en om te komen met een plan van aanpak om die daadwerkelijk aan te pakken. Wij hebben daarover verschillende debatten gevoerd en schriftelijke vragen gesteld. Ik denk dat het nu tijd wordt voor actie.

Wij vragen echter ook een structurele waardering voor de buurtbuschauffeurs. Op voorstel van mijn fractie is er vorig jaar een dag van de buurtbuschauffeurs geweest om die waardering te laten blijken. Wij dienen een motie in waarin het college verzocht wordt die waardering structureel te maken en jaarlijks een dag van de buurtbuschauffeurs in te stellen. Het gaat immers om een belangrijk voorzieningenaspect in het landelijk aspect.

Voorzitter. Onze mbo-scholieren kunnen nog altijd geen gebruikmaken van een OV-trajectkaart. Veel scholieren moeten hoge kosten maken om bij hun school te komen. Veel scholieren in Brabant worden daardoor beperkt in hun schoolkeuze. Wij hebben samen met de Brabantse Partij een motie ingediend. Toen is er een motie overheen gegaan van een aantal partijen die hun eigen fracties in de Tweede Kamer tot invoering van een landelijke OV-kaart. Twee partijen hebben deze OV-kaart voor scholieren ook in hun verkiezingsprogramma opgenomen: de SP en de ChristenUnie. Ik constateer dat de hier aangenomen motie geen enkele uitwerking heeft gehad. Het gaat hier niet om inspringen in de gaten van het Rijk, nee, het is verantwoordelijkheid nemen voor onze Brabantse samenleving. Dat is ook geen sinterklaas spelen, mijnheer Van Heugten, dat is oog hebben voor belangrijke vraagstukken waarop wij als volksvertegenwoordigers worden aangesproken. Ik wil mij als volksvertegenwoordiger daar hard voor maken.

De *voorzitter*: Mijnheer Vreugdenhil, komt u tot een afronding.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De provincie heeft een belangrijke verantwoordelijkheid bij het stimuleren van de transitie van de agrarische sectoren. Mogelijkheden voor bedrijfsopvolging zijn essentieel voor

het voortbestaan. Het doet ons dan ook pijn dat het college voorstelt om de extra steun aan jonge boeren die bovenop de rijksregeling geboden wordt, weg te bezuinigen. Wij vinden dit een kerntaak van de provincie en dienen daarvoor een amendement in. Er hoort echter wel een dekking bij. Wij hebben die gevonden. Er zijn heel duidelijke afspraken gemaakt over investeren in BrabantStad. Het college geeft aan dat voor €31 mln. aan projecten niet binnen de gestelde kaders kunnen worden uitgevoerd. De afspraak met de commissie was heel helder: die €31,5 mln. moet terugvloeien naar de algemene reserve. Wij willen het college daaraan houden. Wij dienen daartoe een amendement in en geven daarmee ook de dekking aan voor een aantal voorstellen die wij doen.

Voorzitter. Ik rond af. Ik heb een politiek verhaal neergezet, maar bovenal wil mijn fractie haar politieke werk doen tot eer van God en tot welzijn van de inwoners van Brabant. Micha vers acht is daarin altijd leidend geweest voor onze fractie. Daar staat: "Er is jou mens gezegd wat goed is. Je weet wat de Heer van je wil. Niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God." Dat bidden wij het college toe, in het besef dat wij een rijkdom bezitten die velen in deze wereld niet hebben. Dat vraagt om heldere politieke keuzes, dat vraagt om eerlijk delen; wat ons betreft politiek met oog voor iedereen.

De *voorzitter*: Door de leden Vreugdenhil en mw. Jetten wordt het volgende amendement voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010, gelezen de begroting 2011 en de Najaarsbrief; constaterende dat:

- *MBO scholieren van 16 en 17 jaar geen gebruik kunnen maken van een OV-jaarkaart;*
 - *veel van deze scholieren in Brabant hierdoor hoge kosten moeten maken om de school van hun keuze te bereiken;*
- overwegende dat:*
- *veel Brabantse MBO scholieren hierdoor belemmerd worden in hun schoolkeuzes;*

- de maandtrajectkaart van €27 voor 16- en 17-jarigen succesvol is gebleken;

dragen het college op:

- zo snel als mogelijk tot invoering van de maandtrajectkaart voor MBO scholieren van 16 en 17 jaar over te gaan;
- de kosten voor 2011 à €1 mln. te dekken uit de algemene."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. A10.

Door het lid Vreugdenhil worden de volgende amendementen voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010;

gelezen de begroting 2011 en de Najaarsbrief;

constaterende dat:

- de Ecologische Verbindingszones een belangrijke bijdrage leveren aan het behoud van de biodiversiteit;
- binnen het voorgestelde budget niet alle ingediende EVZ-projecten kunnen worden gehonoreerd;

overwegende dat:

- de door het college voorgestelde versnelde afbouw van de stimuleringsmaatregel naar verwachting tot gevolg heeft dat een aantal subsidieaanvragen ingetrokken zullen worden;

dragen het college op:

- deze stimuleringsmaatregel niet versneld terug te brengen;
- de kosten hiervan, €4,2 mln. te dekken uit de algemene reserve."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010;

gelezen de begroting en de Najaarsbrief;

constaterende dat:

- het college voorstelt om de provinciale top-up op de rijksregeling voor jonge boeren te beëindigen;

overwegende dat:

- de transitie van de agrarische sector gerekend mag worden tot de kerntaak van de provincie;
- mogelijkheden voor bedrijfsopvolging essentieel zijn voor het voortbestaan van de gezinsbedrijven die de ruggengraat vormen van de duurzame agrarische sector in Brabant;

dragen het college op:

- deze regeling in stand te houden;

- de kosten van deze regeling, €1,2 mln., te dekken uit de algemene reserve."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010,

gelezen de begroting 2011, de MIT-besluiten en de Najaarsbrief;

constaterende dat:

- er binnen het project Investeren in BrabantStad diverse projecten, voor een bedrag van €31,5 mln., niet voldoen aan de uitvoeringscriteria voor deze projecten zoals gesteld door de commissie EMG;
- de commissie heel helder heeft aangegeven dat die criteria hard zijn en indien niet gehaald de middelen terug zouden vloeien naar de algemene reserve;

besluiten:

- deze middelen niet via een u-bocht alsnog beschikbaar te stellen voor deze projecten maar terug te laten vloeien naar de algemene reserve."

De voorzitter: Deze amendementen maken onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgen de nrs. A11, A12 en A13.

Door het lid Vreugdenhil worden de volgende moties voorgesteld.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010,

gelezen de begroting 2011 en de Najaarsbrief;

constaterende dat:

- de ontwikkeling en de uitvoering van de Integrale Dorpsontwikkelingsplannen succesvol zijn;
- hiermee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de leefbaarheid van veel kernen;

overwegende dat:

- het belangrijk is om binnen de kerntaken van de provincie de leefbaarheid van de kernen blijvend op de agenda te houden;

verzoeken het college:

- de Staten uiterlijk in het voorjaar te informeren over de uitvoering van de maatregelen gericht op blijvende ondersteuning van de leefbaarheid van de kernen, inclusief tijdspad en benodigde financiële middelen, en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010,

*gelezen de begroting 2011 en de Najaarsbrief;
constaterende dat:*

- *delen van Brabant te kampen heeft met krimpproblematiek;*

overwegende dat:

- *krimp grote gevolgen heeft voor de leefbaarheid van dorpskernen en steden, in het bijzonder door het verdwijnen van basisvoorzieningen, verzwakking van de lokale economie, verlies van werkgelegenheid en door teruglopende leerlingaantallen verdwijnende scholen;*
- *de provincie in samenwerking met de krimpregio's kansen kan ontwikkelen om deze regio's nieuwe impulsen te geven;*

verzoeken het college:

- *de Staten uiterlijk in het voorjaar te informeren over de uitvoering van maatregelen gericht op krimpregio's inclusief tijdpad en benodigde financiële middelen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010;

constaterende dat

- *in het Land van Heusden en Altena veel knelpunten bestaan op het gebied van (buurt)buscapaciteit, aansluitingen en reistijden;*
- *de druk op buurtbuschauffeurs dermate groot is dat deze voorziening onder druk komt te staan;*
- *openbaar vervoer voor veel jongeren in deze regio een onmisbare voorziening is om schoolinstellingen te bereiken;*

verzoeken het college:

- *de Staten uiterlijk in januari te informeren over de kwaliteit van het busvervoer ten aanzien van capaciteit, aansluiting en reistijden en over de samenwerking van Veolia met buurtbusverenigingen in de regio Altena;*
- *om voor de geconstateerde knelpunten met een plan van aanpak te komen en deze aan de commissie EMG ter bespreking voor te leggen,*

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010,

gelezen de begroting 2011 en de Najaarsbrief;

constaterende dat:

- *de buurtbuschauffeurs die zich op vrijwillige basis inzetten, veel waardering verdienen voor dit werk;*
- *de provincie dankbaar mag zijn dat zij op die wijze*

*invulling kan geven aan haar openbaarvervoerstaak;
overwegende dat:*

- *in 2009 de waardering op verzoek van de fractie van de ChristenUnie-SGP middels een dag van de buurtbuschauffeur in het Provinciehuis manifest is gemaakt;*

verzoeken het college:

- *de dag van de buurtbuschauffeur jaarlijks te organiseren en zo de vrijwilligers in het zonnetje te zetten, en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze moties maken onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgen de nrs. M8, M9, M10 en M11.

Het woord is aan mevrouw Verstappen van de fractie van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Verstappen (PvdD): Voorzitter! Wij willen ons verhaal over de begroting focussen op de biodiversiteit. Er zijn mensen die als zij ziek zijn in de ontkenning schieten: er is niks aan de hand. Hoewel onderzoeken anders uitwijzen, blijven zij roepen dat ze trots zijn dat het goed met hen gaat. In medische rapporten en onderzoeken geloven zij niet; bezorgde familieleden wordt pessimisme verweten en zij worden zelfs van een negatieve houding beticht. Het loopt met deze mensen meestal niet goed af. Deze ontkennende houding heeft een tijd lang geheerst ten aanzien van biodiversiteit en natuur. Een enkeling bevindt zich nog in die fase. Overigens herinner ik mij opeens dat ik gisteravond of vanmorgen nog onderzoeken toegestuurd zou krijgen over de situatie van de biodiversiteit in Brabant. Ik heb die echter nog niet gekregen.

Wij in PS zijn ervan doordrongen dat er heel hard gewerkt moet worden aan verandering. Wij willen er gezamenlijk de schouders onder zetten. Wij kunnen trots zijn op het feit dat wij heel hard willen werken aan verandering.

In de Structuurvisie wordt op grond van een aangenomen amendement gesteld dat de provincie onverminderd middelen zal blijven inzetten op die onderdelen van het natuur- en landschapsoffensief die een bewezen positief effect hebben op de soortenrijkdom. Als een amendement aangenomen is, betekent dit volgens mij dat het college het moet

uitvoeren. De VVD zei dit in een ander verband ook al eerder. Ik heb een reactie van het college op de vraag hoe het precies zit met amendementen die aangenomen worden.

De leefgebiedbenadering is bewezen succesvol. Dat staat in de evaluatie van het meerjarenprogramma Uitvoering soortenbeleid 2005-2009. Maar er is geen garantie voor continuering, want er zijn onvoldoende financiële middelen. Iedere euro echter die wij in die leefgebiedbenadering stoppen, verdienen wij terug. Bovendien heeft het een samenwerkend effect: samen de schouders eronder zetten, geeft energie. Het is opnieuw iets waarop wij trots mogen zijn. De provinciale bijdrage heeft een enorme spin off. Dat hebben wij ook kunnen lezen in de brief van Brabants Landschap. Heel veel verschillende organisaties werken enthousiast samen en met succes: vrijwilligers, professionals, agrariërs, natuurbeschermers en agrarische natuurverenigingen.

Uitvoering van het soortenbeleid is in vergelijking met de uitvoering van de EHS relatief goedkoop. Bovendien: wat heeft de aanleg van een EHS of van een EVZ voor zin als er geen soorten meer zijn die moeten migreren? Laten wij vooral die leefgebiedbenadering niet vergeten. Ondertussen zijn vier van de zes leefgebiedsplannen af: het agrarisch gebied, de beekdalen, de zandgronden en nog enkele programma's. De rest is in ontwikkeling. Die ontwikkeling kunnen wij eigenlijk wel stopzetten want de plannen die klaar zijn, kunnen al niet uitgevoerd worden. Aanvragen voor projecten die eerst bij andere budgetten terecht konden, komen nu ook bij het soortenbeleid uit en zo neemt de druk daarop toe. Voor het komend jaar ligt er voor €0,75 mln. aan projectaanvragen maar er is geen budget. De leefgebiedbenadering die zo succesvol blijkt, zoveel mensen in beweging gebracht heeft en zoveel mensen de handen in elkaar heeft doen slaan, ligt gewoon stil. De financiële middelen die nu concreet beschikbaar worden gesteld voor volgend jaar bedragen, schrik niet, anderhalve ton. Het is geen optie om deze beslissing over de bestuursperiode heen te tillen, want dat leidt ertoe dat de leefgebiedbenadering opnieuw voor driekwart jaar stilvalt. Zij ligt immers nu al stil.

Er wordt heel veel geld uitgetrokken voor landschappen als het Groene Woud, de Brabantse Wal en dergelijke, maar 80% van de hotspots van biodiversiteit ligt buiten deze gebieden zoals blijkt uit het nieuwe leefgebiedplan zandgronden. Het is ook op de kaarten te zien. Voor veel van dat uitgetrokken geld is nog niet afgebakend waaraan het besteed wordt. Wij stellen voor om dat geld naar biodiversiteit te laten gaan. Over welk bedrag spreken wij nu eigenlijk? Haskoning heeft berekend dat op jaarbasis tot 2018 €3 mln. à €4 mln. nodig is voor de leefgebiedbenadering. Het bureau schrijft: "De raming van de benodigde gelden tot en met 2018 is bepaald op een bedrag tussen de €26 mln. en €36 mln.; jaarlijks is dat tot en met 2018 een bedrag tussen de €3 en de €4 mln. Het is te verwachten is dat het gevraagde bedrag van €2 mln. in 2009 de komende jaren zal worden overschreden en per jaar het dubbele gewenst is om de leefgebiedbenadering tot uitvoer te kunnen brengen."

Beste collega-Statenvolledigheidsleden. Het gaat hier om een succesvol project. Iedere euro die wij erin stoppen, verdient zich terug. Het is een project waarbij samengewerkt wordt door partijen die normaal tegenover elkaar staan. Bovendien gaat het om een bedrag dat in vergelijking met de bedragen die gemoeid zijn met de aankoop van gronden voor de EHS, bijna te verwaarlozen is: €3 mln. per jaar.

De *voorzitter*: Mevrouw Verstappen, wilt u gaan afronden?

Mevrouw *Verstappen* (PvdA): Voorzitter! Wij zullen hierover een motie indienen. Het zal u niet verbazen dat deze motie gesteund wordt door de fractie van GroenLinks, maar ook de fractie van de VVD laat hier haar groene hart spreken. Wij dienen deze motie dan ook samen met de VVD en GroenLinks in.

Gisteren hebben wij een amendement ingediend. Wij hebben dat amendement ingetrokken en gezegd dat het een motie vreemd aan de orde van de dag zou worden. Ik wil die nu ook indienen.

De *voorzitter*: U mag die motie ook bij de algemene beschouwing als motie indienen. Wij horen wel

wat het wordt. Wij hebben al een aantal moties vreemd aan de orde van de dag. Ik zou u daarom willen verzoeken de motie nu in te dienen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Dat is prima, voorzitter.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Verstappen, mw. Geeraedts en Martens wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 12 november 2010, overwegende dat:

- *herstel van biodiversiteit hoog op de provinciale agenda staat;*
- *de leefgebiedenbenadering zeer succesvol is en effectief bijdraagt aan herstel van biodiversiteit;*

constaterende dat:

- *jaarlijks minimaal €3 mln. euro nodig is voor een efficiënte voortzetting van de leefgebiedenbenadering;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *een structurele bijdrage van minimaal €3 mln. per jaar te garanderen voor voortzetting van het Meerjarenplan Uitvoering Soortenbeleid;*
- *hiervoor op korte termijn een voorstel met begrotingswijziging aan de Staten te doen, en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nr. M12.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Na gisteravond ben ik wat verrast door wat ons is overkomen. Het was een bijzonder verhelderende situatie en het heeft mij ertoe gebracht even te gaan googelen om te kijken of ik Wim Kan kon vinden met het programma "samen over de eindstreep" want volgens mij heeft hij een prachtig lied gemaakt, hoe een regering struikelend en hinkelend over de eindstreep komt. Ik kon het niet vinden. Als iemand dat liedje nog ergens heeft dan wil ik het graag hebben en dan ga ik het op mijn blog zetten als illustratie van het functioneren van het huidige college.

Ik ben wel geschrokken van de werkwijze waarmee een collegepartij buiten de beraadslagingen wordt

gehouden en dan nog de motie waarvan bekend is dat het onderwerp zo gevoelig ligt en ook niet is omkleed met andere maatregelen. Ik vind het een onhandige wijze van opereren en ik ben blij dat er nu iets meer van automotivatie en elektrisch rijden naar voren is gebracht door in ieder geval het CDA. Zoals gezegd, ik heb me uitermate geamuseerd; zo zal ik het maar formuleren.

U hebt inderdaad wat gedaan maar we gaan ons nu wat meer op de toekomst richten. Ik kom straks nog even op de begroting terug. Ik ben ongelooflijk blij met het manifest dat wij daarnet hebben gekregen. Ik heb het nog niet kunnen lezen maar het feit dat drie zo verschillende partijen ons dat manifest geven, waarbij ook de ZLTO (Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie) heeft aangegeven dat de grootschaligheid in de landbouw niet meer het issue is, doet ons heel veel deugd. Wij zijn dus heel blij met de samenwerking tussen die voor Brabant zo belangrijke partijen. Ik ga het manifest straks lezen en ik ben zeer nieuwsgierig. Voor ons toekomstbeeld is dat uiteraard een heel belangrijk verhaal. Het is onze grote taak ook. Ik kom maar weer op die kenniseconomie terug. Echt, mijnheer Heijmans, ik ben het helemaal niet met u eens. Er zit heel veel kennis in schoonmaakwerk en al dergelijke werkvelden. Ik vind het een miskenning van de ontwikkelingen die er achter liggen. U kunt niet weggelaten met het verhaal dat kenniseconomie alleen voor hoogopgeleiden is. Dat is gewoon niet waar.

De heer *Heijmans* (SP): Mevrouw Lestrade, u moet wel onderscheid maken tussen schoonmaken in een ziekenhuis en in de chemische industrie of schoonmaken in het provinciehuis waar niet met zwaar vervuilende chemische stoffen wordt gewerkt.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil erop wijzen dat we hier heel veel kunst hebben. Het is een technisch verhaal, maar het gaat mij erom dat je altijd oog moet hebben voor specialisatie binnen vakgebieden. Die zijn er ook hier. Ik noem de kunstwerken, het glas, het marmer enzovoorts. Ik wil er niet verder op ingaan maar u miskent de specialisatie binnen werk-

velden; daar gaat het mij even om.

Cultuur heeft natuurlijk intrinsieke waarde maar wij zien cultuur ook als de drager van de economie en wij zijn daarom een groot voorstander van Brabant Culturele Hoofdstad. We hebben de kandidatuur daarvoor ook sterk ondersteund. Nu zijn er allerlei programma's al van start gegaan. U heeft de financiering niet willen doortrekken en dat begrijpen wij ook. U heeft een culturele intendant aan het werk gezet, Martijn Sanders, die de groep trekt en wij willen ook niet treden in de bevoegdheden van de mensen die hij om zich heen heeft verzameld. Wij menen toch ondersteuning te moeten bieden aan organisaties die nu bezig zijn. U weet allemaal dat ik mij vreselijk aangetrokken voel tot Circo Circolo, maar er zijn meer van dergelijke organisaties en die hebben een mate van zekerheid nodig om hun organisatie veilig te stellen. Ik heb eerlijk gezegd de meest slappe motie aller tijden samengesteld. Het is zo'n flauwe motie zonder financiën en zonder wat dan ook dat ik mij bijna geneer om haar in te dienen. Het is een aanmoediging om die grote punten enige mate van zekerheid te geven.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Als u het zo'n slappe motie vindt waarom dient u deze dan in? Waarom moeten wij er ons dan druk over maken?

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik heb al aan gegeven dat wij het van belang vinden dat organisaties die bezig zijn met het uitvoeren van hun programma's, in hun contacten met andere financiers als achtergrond een mate van zekerheid nodig hebben in de vorm van de overheid of een andere instantie waarmee wordt aangegeven dat zij in dat programma thuishoren. Dan kunnen er andere financiers gevonden worden want daar gaat het om.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Betekent dat dan niet dat u eigenlijk vooruitloopt op de club die dat straks moet gaan bepalen en die daarmee voor de voeten gaat lopen? Waarom de één wel en waarom de ander niet?

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Vandaar ook dat

wij hebben aangegeven dat het vooral in overleg met die groep moet gebeuren. Wij gaan ervan uit dat ook die groep ziet dat een aantal van die projecten dermate belangrijk is dat die niet niet zullen verschijnen op de lijst.

Voorzitter. De motie wordt ingediend namens de fracties van het CDA, GroenLinks, de SP, de Brabantse partij en natuurlijk D66.

De *voorzitter*: Ik verzoek u nu af te ronden.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Nu al?

De *voorzitter*: U heeft uw tijd echt gebruikt.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik ben echt verbaasd.

De *voorzitter*: U bent begonnen met beschouwingen over gisteravond en wellicht stond dat niet in uw tekst. Ik heb het hier op de klok bijgehouden. U hebt 10 min gevraagd en er zijn er acht om. Ik verzoek u nu echt af te ronden.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dan ren ik door mijn opmerkingen over de begroting heen. Ik wijs erop dat de VVD een enorme tijd extra heeft gekregen.

De *voorzitter*: Dat spreek ik tegen. Ik houd het hier precies bij op de klok en met het schema erbij.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Telt dit nu ook mee?

De *voorzitter*: Ja, u veroorzaakt het.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat heet politiek in debat.

Op de glassanering hebben we geen visie gekregen.

Bij het bouwen aan Brabants Landschap willen wij toch weten wat reguliere taken zijn in de investeringsagenda. Wij ondersteunen uiteraard de leefgebiedenbenadering want de doelen van poorten in het Brabants Landschap vinden wij niet opwegen tegen het investeren in biodiversiteit

waar het om leefgebieden gaat.

Verder vragen wij uw visie op de ecologische verbindingzones.

Wij willen nog wel even terugkomen op de netwerkfunctie van de bibliotheken. U geeft als bezuinigingsmogelijkheden de IDOP's en de kleinschalige woonzorginitiatieven. Daar waren wij ooit de aanstichter van en dus vinden wij het geen goed idee. Bibliotheken horen tot de kennisinfrastructuur van Brabant. Wij zouden het ons dus kunnen voorstellen – misschien vindt de VVD het ook een goede gedachte – dat u het opneemt in de investeringsagenda voor de kennisinfrastructuur om daarmee de bibliotheken een goede bedding te geven. Wij vinden het namelijk geen goed idee te bezuinigen op de andere door u genoemde initiatieven.

Dan houd ik er nu toch maar mee op. Ik had nog heel veel kunnen vertellen.

De voorzitter: Mijn complimenten voor uw eindspurt.

Door de leden mw. Lestrade-Brouwer, Thuis, mw. Jetten, Heijmans en Van Schoonhoven wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 11 en 12 november 2010, overwegende dat:

- *de provincie Noord-Brabant een artistiek leider en een artistiek team heeft benoemd voor het project Brabant Culturele Hoofdstad 2018;*
- *in het kader van de kandidatuur voor Brabant Culturele Hoofdstad 2018 al een aantal min of meer lang(er) lopende programma/projectlijnen zijn ingezet voor, of betrokken bij, de programmering voor de kandidatuur;*
- *het logisch lijkt, zo niet alle dan toch in ieder geval een aantal van deze programma's/projecten te continueren;*
- *deze programma's/projecten eerder financiële zekerheid nodig hebben dan de verwachte datum waarop het artistiek team haar eindadvies oplevert,*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- *te bezien of, in overleg met het artistiek team t.a.v. deze programma's/projecten op korte termijn, d.w.z. in 2010, zekerheid geboden kan worden waar het de positie van deze programma's/projecten betreft in de programmering van de kandidatuur voor Brabant Culturele Hoofdstad 2018,*

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van de beraadslaging uit en krijgt nr. M13.

Ik schorst de vergadering voor een koffiepauze van een kwartier.

De vergadering wordt van 11.20 uur tot 12.00 uur geschorst.

De voorzitter: Excuses voor de iets langere schorsing dan voorzien, maar een groot aantal moties en amendementen moest zorgvuldig door het college worden besproken.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Laat ik beginnen met de Staten te danken voor hun inbreng. Ik heb van verschillende fracties complimenten gehoord over de begroting, de manier waarop deze in elkaar zit, de progressie die is geboekt sinds 2008. De complimenten waren van dien aard dat ik er af en toe van moest blozen. En het overkomt mij niet vaak dat ik bloos. Ik dank de Staten ook voor hun inbreng bij de verbeterlagen die zij hebben gemaakt. Ik vind het heel plezierig dat we in een heel goede samenwerking tussen college, ambtelijke organisatie en vooral de Staten binnen de werkgroep verbetering begroting goede stappen hebben kunnen zetten. In dat opzicht, mijnheer Heijmans, was dat een heel prettige manier van samenwerkingsdualisme. Volgens mij plukken we daar vandaag en de komende jaren de vruchten van. Ik zou de Staten in ieder geval willen aanbevelen om op deze voet de slagen verder te maken, zoals we die de afgelopen jaren hebben gemaakt.

Het geeft ook aanleiding tot trots. Die trots wil ik op dit moment ook best uitstralen. Het is mijn laatste begroting; ondanks dat het financiële weer aanmerkelijk slechter is dan toen we drieënhalf jaar geleden begonnen is het toch weer een sluitende begroting en daar kunnen we allemaal met recht trots op zijn.

Trots mogen we ook zijn op het gegeven dat er in het debat over de voorjaarsnota nogal wat wensen op tafel zijn gelegd met een aardig financieel

belang erbij en dat we in een situatie waarin we al €33 mln. hadden omgebogen, we erin zijn geslaagd de wensen goeddeels in vervulling te laten gaan. Die trots – en nu praat ik evenals gedeputeerde verantwoordelijk voor het ambtelijk apparaat – straal ik ook uit vanwege de complimenten die u richting de ambtenaren hebt gemaakt. Ik zal met heel veel genoeg die complimenten aan de organisatie doorgeven. Ik kan u verzekeren dat er heel hard aan is getrokken om bij pieken de zaken te uwen behoefte rond te krijgen.

Het CDA heeft gewezen op de consequenties van de decentralisatie van taken door het rijk en de gevolgen die dit kan hebben voor de organisatie. Het legt de link met de discussie over de organisatievisie. De vraag is of we daarmee niet zouden moeten wachten. Gelet op de hete adem van de Staten die ik de afgelopen maanden in de nek heb mogen voelen, juist als het gaat om dit thema, zou ik willen voorstellen niet te wachten maar gewoon door te gaan met nadenken over de organisatievisie en met elkaar daarover in gesprek te gaan. Een aantal dingen staat vast. We hebben met elkaar afgesproken en u hebt dat met elkaar bekrachtigd, dat de organisatie wordt gekort met 165 man. Dat is een gegeven en het past helemaal in het afstoten van taken en de concentratie op kerntaken, zoals vastgelegd in de Agenda voor Brabant. Eigenlijk zie je in het regeerakkoord dezelfde beweging. Een soort van bevestiging van het proces dat we hebben doorgemaakt en de uitkomsten van dat proces. Wij zouden daarom willen voorstellen toch daarmee door te gaan. Mocht in de loop van de tijd blijken dat er op punten aanpassingen nodig zijn dan kunnen we elkaar altijd nog tijdig genoeg vinden. Ik zou dus willen voorstellen het proces gewoon voort te zetten en te stoppen met temperen want ik kan u verzekeren dat binnen de organisatie de beweging al volop ingang is gezet.

Dan kom ik bij de bijdrage van mevrouw Geeraedts, allereerst de plusminnen en de PM's. Ik heb geprobeerd het uit te leggen. Het is wat mij betreft een logisch verhaal. We zijn een organisatie in ontwikkeling. We hebben één ding heel vast met elkaar afgesproken, namelijk het schrappen van die 165 fte's. We weten ook met elkaar dat de

RUD's (Regionale uitvoeringsdiensten) in de maak zijn en dat er onzekerheden aan kleven en wij het tempo ervan niet bepalen. Je kunt dus proberen heel rigide die fte's die richting de RUD's moeten gaan, in een schema neer te zetten maar dat wordt dan een schema waarvan we periodiek met elkaar moeten zeggen dat we het niet halen. Verder speelt het willen concentreren van taken en het concentreren van mensen in units waarbij dunne werkstromen geconcentreerd kunnen worden uitgevoerd wat leidt tot optimalisatie van efficiëntie en effectiviteit. Daar hebben we 100 fte's voor uitgetrokken. Ik wil benadrukken, wat ik in de commissie ook al heb gedaan, dat dit geen doel op zich is maar een middel om te komen tot optimalisatie zoals ik heb aangegeven.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Zou het niet veel duidelijker zijn als u die aantallen er wel gewoon in vermeldt? U kunt dat dan toch als het geen werkelijkheid is iedere keer aanpassen? Het geeft nu de wat vaag beeld, eigenlijk helemaal geen beeld. Met andere dingen doet u dat wel en die stellen we ook bij. Hier doet u het echter niet. Ik begrijpen dat die 165 fte's dan niet meer in dit huis zitten maar verhuizen naar de RUD's.

De heer *Essed* (GS;CDA): Mevrouw Geeraedts, ik zal het nog één keer proberen. We hebben met elkaar afgesproken dat we teruggaan van 1390 naar 1000. Die 390 delen we in in een aantal categorieën. 165 ervan moeten we kunnen inleveren gegeven de vermindering van taken. Die schrappen we. Daarnaast weten we dat er RUD's in de maak zijn. Daarvoor zetten we 125 man in. Daarmee zit ik al op de 290. Over die overige 100 om tot de 390 te komen heb ik steeds gezegd dat als je winst kunt boeken door samen met anderen taken uit te voeren, je daar honderd man in kwijt kan.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Zo helder als u het nu uitlegt moet u het ook in de stukken zetten.

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik heb het twee keer eerder zo helder uitgelegd, mevrouw Geeraedts, maar kennelijk bent u op dat punt niet zo

standvastig in het vasthouden van wat ik heb uitgelegd. Ik heb dit verhaal nu al drie keer gebracht.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter, dit lokt wel een interruptie uit. Wat bedoelt u met het woord standvastig?

De heer *Essed* (GS;CDA): De eerste keer dat dit punt aan de orde kwam was naar aanleiding van de Agenda van Brabant. Ik heb er toen precies dezelfde uitsplitsing gegeven en die staat op papier. Lees ik de stukken er maar op na. U hebt er toen vragen over gesteld en ik heb dat toen nader toegelicht zoals ik ook nu doe. In de commissie heeft u het nog een paar weken geleden gevraagd en toen heb ik het ook uiteengezet. U komt er nu weer mee, dus ik hoop dat nu duidelijk is, dat dit de onderverdeling is zoals ik die gaf en zoals die in de eerste stukken over de Agenda van Brabant stond.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat is nu juist het punt. Omdat ik er steeds naar heb gevraagd verwachtte ik ook dat het in de stukken zou staan. Omdat het er nu weer niet in staat, ligt de vraag waarom het weer PM en plus en min is voor de hand. U legt het nu uit; waarom staat het er dan niet in?

De heer *Essed* (GS;CDA): Het staat in de Agenda van Brabant. Lees het er nog eens een keer op na.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het staat in ieder geval niet in de begroting en niet in de najaarsbrief.

De heer *Essed* (GS;CDA): Dan heb ik u nu de nuances aangegeven waarom we het niet hebben gedaan. De onderverdeling waarvan u nu zegt dat die zo ontzettend duidelijk is, is een onderverdeling die in de Agenda van Brabant staat. Wij hebben hier PM en plus en min gezet omdat dat wijzer is gegeven het feit dat we de temporisering niet in eigen hand hebben.

De tweede vraag van de VVD betrof de ruim €200 mln. die ons nog te wachten staat. Wij hebben er alle vertrouwen in dat dit wordt gerealiseerd. U had het over een paar maanden

maar u bedoelde het jaar 2011 want daar hebben we het over. We hebben het hele jaar 2011 nog te gaan voor die €200 mln. Ongeveer de helft zit in het investeren in BrabantStad. Over dat programma hebben we met elkaar afgesproken dat het doorloopt tot 2013. Er zit ook €80 mln. in de infrastructuur. Ook daarvan weten we dat we niet op stel en sprong geplande investeringen gerealiseerd krijgen. Ik heb er vertrouwen in dat ook die binnen de afgesproken termijn worden gedaan.

Tot slot, de SP heeft een voorstel gedaan tot normering van de externe inhuur. Mijnheer Heijmans, u hebt dit voorstel eerder gedaan. Ik weet niet of u zich het debat nog herinnert over de regeling waarbij een externe inhuur aan de orde was. Toen was naar mijn gevoel de conclusie van de Staten dat het weinig zinvol is onze focus te wijzigen, waar we ons de afgelopen jaren heel sterk hebben gefocust op de fte's – het was een punt van de Staten; we hebben heel plichtsgetrouw geprobeerd het uit te voeren in de stukken – maar uiteindelijk bleek de externe inhuur een nieuw punt voor de Staten. De conclusie van de commissie was, naar aanleiding van de organisatievisie het integraal met elkaar te bespreken, dus niet alleen de fte's maar ook wat te doen met uitbesteding en de relatie met de steunfunctie-instellingen, zodat je een beetje compleet verhaal krijgt en je ook voor de toekomst met elkaar vastlegt hoe je met die vier verschillende knoppen, zoals ik die aangaf, omspringt.

Tot mijn portefeuille hoort ook nog een reactie op het amendement over de indexatie van de motorrijtuigenbelasting. U hebt ons in het debat over de voorjaarsnota een forse taakstelling meegegeven. Wij hebben die taakstelling weten te volbrengen met keuzes en herprioriteringen. Wat ons betreft ligt er een sluitende begroting. We hebben met de coalitie in het bestuursakkoord de afspraak gemaakt dat we niet indexeren. Die twee zaken bij elkaar brengen mij tot de conclusie dat het geen raadzaam amendement is. Wij ontraden het dus.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat de heer Van Heugten

wegens een kennelijk dringend telefoontje de zaal heeft moeten verlaten. Daarom vraag ik de heer Van Vugt zijn deel van de beantwoording namens het college te beginnen. Ik merk hierbij op dat het in formele zin uw maidenspeech is, mijnheer Van Vugt, en u niet mag worden geïnterrupteerd. Maak er gebruik van.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! U waakt over de regels van het huis en mij kan het niets schelen. De volgorde was inderdaad dat de heer Van Heugten eerst zou reageren, onder andere op de vragen die zijn gesteld over de gevolgen van het regeerakkoord voor de EHS en dergelijke. Daardoor zit er wellicht een hiaat in mijn verhaal, maar dat wordt dan straks wel aangevuld.

Het eerste punt waarover ik kom te spreken is de vraag van de fractie van de VVD hoe de stand van zaken is met de regionale uitvoeringsdiensten in relatie tot de Wabo. De Wabo is inwerking getreden op 1 oktober van dit jaar. Er lag natuurlijk een relatie tussen de inwerkingtreding van de Wabo en de RUD's. Die relatie is losgelaten. De Wabo is inwerking getreden. De planning voor de RUD's zoals die in Nederland is afgesproken, is 1 januari 2012. Ik sluit niet eens uit dat het 1 januari 2013 wordt, maar voorlopig koersen we op 1 januari 2012. We zijn in overleg met de regio's in Brabant om met vier RUD's te komen. De eerste contouren van de wijze waarop het in de regio's moet plaatsvinden, beginnen zich in de vorm van houtskoolschetsen af te tekenen. We hebben in het college gezegd dat we het goed in de gaten moeten houden en er vooral voor moeten zorgen dat we de regio in handen houden. Dat is van belang. Dat loopt nu.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter, een heel klein punt, maar dat wil ik toch even kwijt. Er zitten mensen op de tribune en er kijken ook mensen via internet. Ik vind het jammer dat we het nu weer over RUD's hebben. Neem maar van mij aan, 99% van de mensen weet wat RUD's zijn. Laten we met zijn allen hier een beetje zorgvuldig in zijn zodat het publiek thuis en hier gewoon een beetje weet waar we het over hebben.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet wist dat iemand dit kon volgen via de TV. Dat schijnt dus te kunnen.

De *voorzitter*: De wereld draait door, mijnheer Van Vugt.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): U kunt merken, voorzitter, dat ik drie en een half jaar ben weggeweest. Er is veel veranderd. Dat geeft ook aan dat we een heel dynamische provincie zijn en dat is buitengewoon goed.

Waar we het over hadden, die RUD's, zijn de regionale uitvoeringsdiensten. Wat de afkorting Wabo betekent zal ik een andere keer vertellen. In feite is het de wet algemene bepalingen omgevingsvergunningen. Ik denk dat ik daarmee ook een wereld van onbegrip opentrek want dan weet ook verder niemand wat het is.

De *voorzitter*: Iedereen die het via de computer volgt raad ik aan de Googlefunctie op te starten want dan kunt u alles opzoeken.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! Dan kom ik op het punt van de biodiversiteit zoals aangeroerd door de heer Martens en in vrij uitgebreide vorm door mevrouw Verstappen. Ik heb veel waardering voor de getoonde betrokkenheid bij dit onderwerp. Het is ook niet het minste maar het wordt soms over het hoofd gezien. Mevrouw Verstappen zei dat bij de vaststelling van de structuurvisie ruimtelijke ordening is afgesproken dat we onverminderd middelen gaan inzetten voor bewezen effecten. Dat is natuurlijk ten aanzien van dit onderwerp zo. Ik denk dat ze daar gelijk in heeft. We doen het ook. Niet vanwege het feit dat de budgetten van 2011 al in 2010 zijn ingezet, waardoor specifieke budgetten dan mogelijkterwijs voor 2011 ontbreken, maar we blijven gewoon investeren, zeker in dit jaar en binnen de mogelijkheden van volgend jaar in de EHS en de EVZ.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): het gaat mij specifiek om de leefgebiedenbenadering, niet om de EHS, de EVZ en dergelijke. Ik zei daarstraks al dat je

kunt blijven investeren maar dat als er geen soorten zijn om te migreren het ook weinig zin heeft er geld aan uit te geven. Nu is er € 150.000 beschikbaar voor de benadering van de leefgebieden. Dat klopt niet met wat wij hebben opgenomen in het amendement.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Ik ben het met u eens. Wat ik beoogde te zeggen was dat ook de investeringen in de EHS, de EVZ en de Natura 2000 gebieden natuurlijk een versterkend effect hebben op de biodiversiteit. Die investeringen gaan gewoon door. Maar ik ben het met u eens dat voor het overige, juist ook omdat we de middelen voor 2011 al naar voren hebben gehaald naar 2010, er wel een probleem is ontstaan.

Er is echter nog een tweede punt. Wij hebben met elkaar wel enige ordentelijkheid afgesproken. U vraagt in de motie structureel extra middelen maar daarvoor is het meest geëigende moment de voorjaarsnota in het komende jaar als een nieuw bestuursakkoord is. Dit is een element dat daarin zeker zal moeten terugkomen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Als we dit doorschuiven naar de voorjaarsnota dan betekent dat het volgende. Op dit moment kunnen nieuwe aanvragen dit jaar al niet meer gehonoreerd worden. Er liggen al voor €750.000 aanvragen. Dat betekent dat het volgend jaar nog langer stilligt want er is maar €150.000 beschikbaar. Dat betekent dat we een succesvolle methode waarbij de Brabanders die normaal tegenover elkaar staan, de handen in elkaar hebben geslagen, gewoon laten lopen. We hebben met zijn allen hier in de structuurvisie gezegd dat we op bewezen succesvolle biodiversiteitsondernemingen onverminderd met geld te blijven inzetten.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Ik begrijp het aanvullend betoog van mevrouw Verstappen maar het antwoord van mijn kant kan niet anders zijn dan wat ik zojuist al gaf. Er moet een integraal afwegingsmoment zijn en dat is bij de voorjaarsnota. U deed nog een tweede suggestie namelijk of er niet wat geld voor de landschappen van allure voor biodiversiteit kunnen worden ingezet. Voor-

zitter, ik moet er toch op wijzen dat de Staten zelf hebben aan gegeven dat de investeringsagenda en de gelden die daarvoor beschikbaar zijn, niet voor het reguliere beleid worden ingezet maar juist voor extra zaken. Daarom is er al een blokkade om te voldoen aan het verzoek het juist specifiek voor de biodiversiteit in te zetten. Ik ben het wel met u eens, ook uit het rapport van Haskoning blijkt dat er meer geld nodig is voor biodiversiteit. Ik onderstreep graag uw betoog en ik leg het hier graag neer voor degenen die straks bij het begin van de nieuwe bestuursperiode de krijtlijnen moeten uitzetten waarlangs het bestuur voor de volgende periode gaat plaatsvinden.

De heer Martens maakte een opmerking over de korting van €2,4 mln. op de EVZ. Dat is een misverstand. Er wordt niet gekort op de EVZ, er komt extra geld bij maar minder geld dan u aanvankelijk dacht. Wij hebben heel nadrukkelijk aangegeven waarom dat zo is. Met name het amendement van GroenLinks om de €4,2 mln. te dekken met een aantal mogelijkheden zoals genoemd in amendement zeven, krijgt de steun van het college niet. U zegt dat dan ook maar wat uit de gereserveerde gelden voor 2012-2015 naar voren moet worden gehaald. Dat kan maar dan krijgt u problemen in de jaren daarna.

Ik kies liever voor een andere aanpak. Laten wij nu beginnen met wat wij hebben en halverwege het jaar naar u terugkoppelen wat de stand van zaken is en wat wij hebben kunnen doen met dat geld.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Over de dekking wil ik graag met de gedeputeerde spreken. Als hij die dekking in andere posten wil vinden, houden wij niet vast aan wat wij voorstellen. Wij willen echter wel dat het bedrag van €15,6 mln. nu beschikbaar komt. De meeste aanvragen liggen al in dit huis. Het meeste geld is al toegezegd. Het getuigt niet van bestuurlijke daadkracht als dan gezegd wordt dat halverwege volgend jaar bekeken zal worden of er nog extra middelen zijn.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! Wij hebben gekeken naar alle wensen die op tafel lagen naar aanleiding van de behandeling van de Voorjaarsnota, etc. Alles bij elkaar opgeteld, was

dat een behoorlijk bedrag. Wij hebben gekeken hoe wij een en ander zo goed mogelijk konden honoreren. Dat heeft geleid tot wat bijbuigen hier en daar. Dat is ook gebeurd op dit onderdeel. Het is natuurlijk niet mogelijk om er nu €4,2 mln. bij te plussen en de dekking later te zoeken. Dan krijg ik problemen met de gedeputeerde financiën. Dat wil de heer Martens mij toch niet aandoen?

De heer *Martens* (GroenLinks): Dat wil ik juist wel. Ik heb graag dat de gedeputeerde met zijn collega's in conclaaf gaat, desnoods gaat u met hen in een hutje op de hei zitten, en dat hij zijn rug recht houdt. Wij hebben dit voorjaar Statenbreed uitgesproken dat wij de EVZ's 100% zouden financieren. Dat zou €15,6 mln. kosten. Volgens zijn er projectaanvragen gekomen. Het is toch niet meer dan logisch dat wij dan onze rug recht houden en er €15,6 mln. voor uittrekken.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! Ik heb aangegeven dat wij gezocht hebben naar dekkingen en hoe ver wij gekomen zijn. Dit zit daar niet bij.

Dat brengt mij bij amendement A11 van de heer Vreugdenhil dat betrekking heeft op de EVZ-projecten. Met dat amendement wordt het college verzocht om €4,2 mln. te dekken uit de algemene reserve. De algemene reserve is absoluut niet bedoeld om gaten in de begroting te dekken, maar om toekomstige risico's veilig te stellen. Ook dat amendement moeten wij ontraden net zoals het amendement A7 van de heer Martens, maar dat had hij al begrepen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik ga ook maar in op mijn andere amendementen. Het gaat natuurlijk om de manier waarop wordt omgegaan met afspraken die hier gemaakt zijn. Wij hebben afgesproken dat de middelen bestemd voor BrabantStad teruggaan naar de algemene reserve. De Staten hebben begrotingsrecht en kunnen die middelen opnieuw beleggen. Het antwoord van de gedeputeerde is enigszins technisch. Wij willen graag dat ook de andere gedeputeerden inhoudelijk ingaan op die amendementen.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! Collega De Boer zal dadelijk ingaan op het amendement over die €31,5 mln. Dan zal blijken of dat geld wel of niet beschikbaar is. Het lijkt mij verstandig even op die beantwoording te wachten.

De *voorzitter*: Het woord is aan gedeputeerde Van Heugten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Er is gevraagd naar de stand van zaken bij de herverdeling van het Provinciefonds. De fondsbeheerders zijn gesprekken gaan voeren met de verschillende provincies. Het ministerie van Binnenlandse Zaken neemt in dezen het voortouw, maar ook het ministerie van Financiën is erbij betrokken. Er is ook gesproken met een delegatie uit ons college. Wij hebben nogmaals aangegeven niet tegen een herverdeling van het Provinciefonds te zijn. De verdeling van middelen over de provincies is nu weinig transparant en weinig inzichtelijk. Een en ander is gebaseerd op oude technieken van het bijna monopolistische bureau Cebeon. Wij hebben gepleit voor een meer heldere en meer transparante verdeling van die middelen op basis van goede parameters die passen bij het profiel en de taakuitvoering van de provincies. Daarbij gaat het om economische activiteiten, ontwikkelgerichte activiteiten en om ruimtelijk-economische sporen. Als je daarbij heldere parameters hanteert, kan er sprake zijn van een goede verdeling en snappen bestuurders en Staten hoe dat rijksgeld verdeeld wordt over de diverse provincies. Op dit moment is het een forse puzzel. Een en ander is nog gekoppeld aan de MRW (Mobiliteit Regio West) en aan een aantal andere zaken.

Als bij een nieuwe herverdeling het derde aspiratieniveau als uitgangspunt wordt gehanteerd – ik leg dit even uit voor de kijkers thuis; het betekent dat elke provincie dezelfde hoeveelheid geld van de rijksoverheid moet krijgen om haar taken te kunnen uitvoeren – betekent dit dat het Rijk bij Brabant geen geld moet weghalen maar juist geld moet toestoppen. Door onafhankelijke deskundigen is uitgerekend hoeveel rijksgeld er in de diverse regio's landt. De Brabantse burger komt

er zeer bekaaid vanaf. Met andere woorden: wij zullen het categorisch afwijzen als het Rijk het vermogensrendement gaat meerekenen en daarna aftrekt van de bijdrage uit het Provinciefonds. Wij zijn best bereid om te kijken naar een bepaalde solidariteit tussen de provincies, maar het structureel meenemen van de vermogenspositie wijzen wij absoluut af. Degenen die denken dat het helpt om uit deze discussie te komen als wij dit vermogen snel opmaken, vangen bot. De modellen zoals die nu door de Raad voor de financiële verhoudingen en door mevrouw Stuiveling worden gehanteerd, gaan allemaal uit van een ijkpunt en dat staat vast. Opmaken helpt ons niet uit deze klem te komen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik heb gisteren een technische vraag gesteld die niet is beantwoord. Hoe zit het dan met het revolverend karakter van onze investeringen? Hoe wordt dat beoordeeld? Heeft de gedeputeerde daarvan al een beeld?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Met de techniek van deze modellen maakt het geen verschil of wij het vermogen opmaken of het weer terugkrijgen. Er wordt uitgegaan van een ijkpunt. Dat wordt een aantal jaren vastgehouden. Hoe dat in de toekomst zal gaan, moet de fondsbeheerder dan beslissen. Wij zijn tegen vermogensopname in het Provinciefonds. Men moet die discussie niet aangaan en het vermogen buiten beschouwing laten.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik ben het wel daarmee eens. Ik heb gisteren een technische vraag gesteld. Als wij investeren met een revolverend karakter en wij halen daar geld uit, wordt dat dan als inkomsten gerekend of als vermogen? Dat wilde ik weten.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Volgens mij blijft het onafhankelijk van de vermogenspositie. Men gaat uit van de stand van de reserves, van een ijkpunt en van de bezittingen. Wij hebben gevraagd of ook de belangen van het Havenbedrijf Rotterdam of de belangen van Schiphol worden

meegenomen. Er wordt nu erg gekeken naar de opbrengsten en aandelen in nutsbedrijven. Wij hebben gezegd dat dit zo niet kan en dat men daar niet aan moet beginnen.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik wil een vergelijking voorleggen. Het college vindt dat het Rijk dat vermogen niet zou mogen meetellen. De gedeputeerde zal het ongetwijfeld met mij eens zijn dat zuinig moet worden omgegaan met belastinggeld, ook door onze rijksoverheid, en dat er geen geld naar provincies moet gaan als dat niet nodig is. Zo is het in dit land gebruikelijk dat er als iemand aangewezen is op een bijstanduitkering – dus gemeenschapsgeld krijgt – gekeken wordt naar het eigen vermogen. Iemand die een paar miljoen op de bank heeft staan, gaan wij geen bijstandsuitkering verstrekken. Dat zult u met mij eens zijn. Is het dan niet logisch dat de rijksoverheid ongeveer datzelfde principe hanteert voor provincies?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik zou het andersom willen zeggen. Je hebt drie kinderen. Die krijgen alle drie dezelfde toelage. Het ene kind maakt het op en de andere kinderen sparen. Dan ga je bezuinigen en moeten degenen die goed gespaard hebben, het gat opvullen van het kind dat het geld heeft uitgegeven. Ik denk dat ouders dat niet aan hun kinderen kunnen uitleggen. Op die manier krijg je veel ruzie in huis. Dat is ook gebeurd in de provincies. Daar moeten wij vanaf. Dat moeten wij niet willen. Laat die vermogens buiten beschouwing.

De heer *Heijmans* (SP): Het heeft ook alles te maken met toeval of de ene provincie wel aandelen heeft in een energiebedrijf en de andere niet. Flevoland bijvoorbeeld is een vrij arme provincie. Dat heeft alles te maken met het feit dat die provincie geen gigantische aandelenbezit had in Nuon of Essent. De gedeputeerde suggereert eigenlijk dat de provincies die slecht bij kas zitten, gewoon slecht met hun financiën zijn omgegaan. Dat vind ik niet terecht.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De provincie

Flevoland is in dat opzicht een bijzondere provincie. Dat hebben wij altijd gezegd. Maar om nu solidair te zijn met de IceSave-affaire van Noord-Holland of met de Ceteco-affaire van Zuid-Holland, dat doet een iets te groot beroep op onze solidariteit. Aandelen of vermogen op de bank maakt voor deze discussie geen verschil.

De *voorzitter*: Als de heer Heijmans het op prijs stelt dat hetgeen hij zegt in de notulen wordt opgenomen, verzoek ik hem in de microfoon te spreken.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Wat zijn de gevolgen van het regeerakkoord voor het ILG? Wat betekent dit voor onze strategie en voor de aankopen EHS? Het regeerakkoord en de brief van staatssecretaris Bleker geven aanleiding om daarover de nodige vragen te stellen.

De provincies zitten aanstaande maandag bij staatssecretaris Bleker om hierover te praten. De inzet van de provincies moge duidelijk zijn. Het kan niet zo zijn dat het Rijk met een botte bijl hakt in contractuele verplichtingen die tussen Rijk en provincies maar ook tussen provincies en allerlei partners in het landelijk gebied – de waterschappen, de terreinbeheerders, de agrarische sectoren, de gemeenten – zijn aangegaan, waardoor veel van die verplichtingen niet meer kunnen worden nagekomen dan wel tot schade of tot juridische procedures leiden. Onze inzet bij het kabinet is erop gericht dat die verplichtingen in ieder geval nagekomen kunnen worden. Voor de langere termijn willen wij kijken hoe wij ruimte kunnen krijgen om eventuele bezuinigingen op een verstandige manier in te vullen en een eigenstandige keuze te maken waar wij de middelen die er nog wel zijn, inzetten. Wij willen zelf kunnen kiezen op welke velden wij die bezuinigingen toepassen. Er moet geen sprake zijn van een voorprioritering vanuit het Rijk.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Even voor de duidelijkheid voor degenen die meekijken of meeluisteren. Bij de robuuste verbindingzone De Beerze is dus het uitgangspunt dat die wordt gerealiseerd volgens de nu bestaande plannen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Dat heeft u mij niet horen zeggen. Het Rijk heeft aangegeven geen geld meer te stoppen in de robuuste verbindingzone De Beerze. Ik heb niet gezegd dat wij dat dan wel gaan doen, maar dat de provincies vinden dat de keuzevrijheid om te beslissen waar de budgetten waarover wij nog wel kunnen beschikken, worden aangewend bij hen moet blijven liggen. Zij willen samen met gemeenten, waterschappen en alle verdere betrokken een goede afweging kunnen maken en tot keuzes komen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik zal het anders formuleren. Is het nog steeds de insteek van de provincie dat de robuuste verbindingzone De Beerze gerealiseerd wordt volgens de nu bestaande plannen? Wij zien dan wel welke antwoorden er komen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Onze insteek bij de onderhandelingen is dat wij voor de korte termijn maximaal het geld krijgen om af te maken waarmee wij begonnen zijn. Voor de periode daarna als er bezuinigd moet worden, willen wij maximaal de ruimte krijgen om die bezuinigingen naar eigen inzicht in te vullen.

Mevrouw Geeraedts sprak over oppervlaktes en bedrijventerreinen. Ik wil het even in een goed perspectief plaatsen omdat anders een verkeerd beeld kan ontstaan. Voor de natuur in Brabant, die ruim 100.000 ha. groot is, is in het kader van de EHS afgesproken daaraan 20% toe te voegen; dus nog eens 20.000 ha. natuur toe te voegen aan de ruim 100.000 ha. die wij al hadden in Brabant. Die toevoeging is ruim méér dan de oppervlakte van alle bedrijventerrein in de provincie Noord-Brabant. De EHS is een uitermate grote opgave. De extra 20% zijn nog eens opgeplust met robuuste verbindingzones en met ecologische verbindingzones. Al met al is qua dimensie de ecologische opgave immens groot geworden. Ik heb begrepen dat het Rijk van mening is dat in tijden wanneer het economisch wat minder gaat, wij misschien minder extra's zouden moeten toevoegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdA): Voorzitter! Is de gedeputeerde het met mij eens dat die extra's niet zomaar zijn toegevoegd, maar dat dit gebeurd is op basis van onderzoek waaruit blijkt dat als wij willen voortmaken met het tegengaan van de terugloop van de natuur, wij niet alleen de EHS moeten vergroten maar ook robuuste verbindingzones moeten hebben? Het is toch op basis van doordacht beleid besloten?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Op basis van de ecologische inzichten van de jaren negentig heeft men dit plan gemaakt. Dat zijn wij nu aan het uitvoeren. Uiteraard is er sprake van voortschrijdend inzicht. Ik ben het met mevrouw Verstappen eens dat het bedoeld is om de natuurwaarden op langere termijn te behouden, te versterken, minder afhankelijk te maken van klimaatverandering, waterverandering, enz.

Er is gesproken over schrappen van regels. In dat verband is ook de Verordening Ruimte genoemd. In de nieuwe Provinciale Structuurvisie die onlangs is vastgesteld en de Verordening Ruimte die wij in behandeling hebben en al deels is vastgesteld, hebben wij een heel pakket beleidsmaatregelen en gedetailleerde regelgeving kunnen vervangen door regelgeving die nodig is om het provinciaal belang te dienen. Wij hebben geprobeerd deze zo min mogelijk te verzwaren. Desalniettemin houd ik graag in de discussie met uw Staten vast aan het feit dat er geen overbodige regels in moeten staan. Wij moeten ernaar blijven streven om die weg te laten.

Ik wil het negatieve beeld wegnemen dat er niets gedaan is. Juist op het gebied van de ruimtelijke ordening zijn grote stappen gezet.

Ik kom nu bij amendement A12 van de fractie van de ChristenUnie-SGP over de jonge boeren. Het is bijzonder sympathiek om voor deze jonge agrarische ondernemers op te komen. Er zit echter wel een maar aan dit amendement. Ik hoef niet meer te spreken over de reden waarom het college aanvaarding van het amendement ontraadt. College Van Vugt heeft al gesproken over het ontbreken van de dekking. Wij moeten ook rekening houden met het feit dat het gaat om een top-up van een rijksregeling. Die rijksregeling is

voorzien tot 2011. Het is de vraag of die regeling nog voorzien is na 2012. Pas als daarover zekerheid bestaat, kunnen wij over een top-up praten. Bij het volgende bestuursakkoord zal men moeten afwegen of daarmee verdergegaan kan worden.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Wij spreken nu over de begroting 2011. Ik was heel verbaasd over de argumentatie in de Memorie van Antwoord, namelijk dat dit beleid tot de vervallen taken van de provincie gerekend moet worden in het kader van de Agenda van Brabant. Wij zien het bewerkstelligen van transitie in de landbouw als een kerntaak van de provincie. Als wij de gezinsbedrijven overeind willen houden, is dit een heel belangrijke regeling waardoor jonge agrarische ondernemers kunnen investeren teneinde een duurzaam bedrijf te krijgen. Daarom moet de provincie dat als een belangrijke taak zien.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik ben het met de heer Vreugdenhil eens dat het een belangrijke taak is. Ik wijs hem er wel op dat er jaren zijn geweest waarin niet gevraagd is om de middelen uit de top-upregeling. Wij hadden een mooie regeling met een heel goede bedoeling, maar er is niet altijd gebruik van gemaakt. De Staten hebben ons bij de Voorjaarsnota gevraagd om alles goed af te wegen. Dit was een van de punten daarbij.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik hoor nu een derde nieuw argument. Ik denk dat het college zijn werk niet goed gedaan heeft. Investeren in agrarische gezinsbedrijven is ontzettend belangrijk. Daaraan is grote behoefte. De gedeputeerde komt niet weg met de opmerking dat er te weinig gebruikgemaakt is van de regeling. Wij willen die regeling in stand houden voor 2011.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Dat ben ik met u eens, mijnheer Vreugdenhil. Ik was ook nog niet uitgesproken. De regeling is wat ons betreft een beetje een vreemde eend in de bijt in het profiel en de taken van de provincie. Ook voor jonge

horecaondernemers of jonge busondernemers hebben wij geen top-upregeling. Het gaat hier om een bijzondere regeling. Wij hebben die altijd gesteund. U moet onze opmerking plaatsen tegen de achtergrond dat wij geen specifiek landbouwbeleid hebben en ook geen specifieke regelingen in dat opzicht. Veel dingen die wij in het verleden gedaan hebben, zijn nuttig. Ook bij de culturele en de sociale sector hebben wij moeten kiezen waarmee wij wel en waarmee wij niet doorgaan.

Motie M9 gaat over de krimp. Het college heeft moeite om deze motie tot uitvoering te brengen vanwege het feit dat er geen specifieke maatregelen gekoppeld zijn aan de krimp. Er zijn maatregelen voor voorzieningen in de dorpen, voor voorzieningen openbaar vervoer in het landelijk gebied, voor de IDOP's, maar die zijn niet exclusief gekoppeld aan de krimp. Het is voor ons moeilijk om in het voorjaar een rapportage te geven over de uitvoering van maatregelen gericht op krimpregio's, inclusief tijdpad en benodigde financiële middelen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): De provincie kan gemeenteverstijgend beleid voeren. De provincie heeft mogelijkheden om voorzieningen in stand te houden. Daarvoor is een duidelijk en scherp beleid noodzakelijk. Natuurlijk zijn er buurtbussen en dergelijke, maar het is belangrijk om gericht beleid te maken voor specifieke regio's in Brabant. De gedeputeerde heeft dat zelf als een kernpunt genoemd tijdens zijn rondgang door Brabant. Ik kom er nu op terug omdat het opgepakt en concreet gemaakt moet worden. Die oproep doe ik deze motie. Ik verwacht dan ook een constructiever antwoord.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! De heer Vreugdenhil kleedt het op zijn manier in. Krimpende woningmarkten en het feit dat er in bepaalde gebieden sprake van een afnemende bevolkingsopbouw hebben wij met prioriteit onderwerp van gesprek gemaakt in de regionale ruimtelijke overleggen. Daar wordt het besproken. Ik verwijs naar de verslagen van die overleggen. Daaruit blijkt dat de provincie het voortouw neemt

om de afstemming van woningbouwprogrammering en investeringen in die gebieden goed te sturen. Daar wordt gewerkt aan de krimp. Met deze motie krijgt het college de specifieke opdracht om het behoud van voorzieningen, van het openbaar vervoer etc. te koppelen aan financiën en aan provinciale maatregelen. Het zit verweven in ons algemene beleid en het is moeilijk om dit te isoleren. Nogmaals, krimp is een van onze prioriteiten. In de regionale ruimtelijke overleggen proberen wij samen met gemeenten beleid daarvoor te ontwikkelen.

De *voorzitter*: Ik geef nu het woord aan de gedeputeerde economie.

Ik weet dat het voor sommigen van u belangrijk is om op een reguliere tijd te lunchen. Ik hoop dat wij dat kunnen doen omstreeks een uur, kwart over een. Mocht het door interrupties echt veel uitlopen, dan maken wij de eerste termijn van de zijde van college niet af en schors ik voor de lunch. Ik zal extra waakzaam zijn op de non-verbale signalen in die richting.

Het woord is aan mevrouw Jacobs.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik heb een heel concrete vraag gekregen van de heer Thuis om iets te vertellen over het elektrisch rijden en de toekomst te schetsen. Ik vind het erg prettig dat die vraag zo concreet is. Ik wil die ook graag concreet beantwoorden met een aantal voorbeelden van zaken. De elektrische Volkswagen Golf van Essent, Enexis en GreenWheels en de elektrische sportauto's van Lotus, de elektrische bussen in Den Bosch, de elektrische vrachtwagens in Amsterdam, de elektrische tuktuk's in Nijmegen, de elektrische taxibusjes in Leeuwarden en de toeristentrein in Eindhoven zijn allemaal voor een belangrijk deel geëngineerd in en geleverd vanuit Brabant.

Bij de kredietcrisisregeling voor slimme netwerken en elektrisch rijden hebben wij €2,8 mln. afgezonderd voor elektrisch rijden. Daarmee is een aantal vooruitstrevende trajecten gefaciliteerd op het gebied van kennisvalorisatie. De commissaris heeft tijdens de Brabantdag in Brussel een drietal van die projecten gelanceerd. De Statenleden hebben daarover een persbericht ontvangen. Met

die regeling wordt een tiental projecten ondersteund. Die projecten zijn allemaal gericht op kennisvalorisatie. Het gaat daarbij om de inrichting van een proefstraat waarbij Enexis en het Amerikaanse Better Place een innovatieve smart charging techniek ontwikkelen. Men zoekt naar een manier om makkelijk te laden en met laadpalen de zaken goed te faciliteren.

Een industriële consultancy werkt met Brabantse gemeenten aan een voorstel voor draadloos laden van het openbaar vervoer. Het is heel belangrijk dat er snel kan worden opgeladen zonder dat er handelingen moeten worden verricht. In Tilburg, Breda en 's-Hertogenbosch werken bedrijven die gespecialiseerd zijn in stadsdistributie aan een logistiek model waarbij gebruikgemaakt wordt van elektrische voertuigen. Er is ook een innovatieve bouwkraan ontwikkeld. Die opereert op de Europese markt. Die kraan wordt elektrisch aangedreven en functioneert niet op basis van diesel, zowel op de bouwplaats als tijdens het transport. Bovendien is het geruisloos.

Het is goed om nog even stil te staan bij de rol van de provincie bij dit hele veld. De toegevoegde waarde van de provincie is vooral valorisatie van kennis. Wij vinden het daarbij heel belangrijk om samenwerking tussen gemeenten, bedrijven en kennisinstellingen te faciliteren, campussen door te ontwikkelen en de markt een impuls te geven. Gisteren hebben wij veel elektrische voertuigen bij elkaar kunnen zien. U hebt dat in de krant kunnen lezen. De pers spreekt over een korte optocht, maar het was een imponerende stoet van vrachtwagens en kleine wagens die allemaal een route reden lang de elf steden die daarvoor waren gekozen. Wij zagen daar veel Brabantse kennis in terug.

Hoe hebben wij dat in het verleden ondersteund? Dat is gebeurd vanuit Dynamisch Brabant en vanuit Samen Investeren. Daarmee is ontwikkeling van de campus in Helmond ondersteund. Ik heb al gewezen op de innovatieregeling uit de krediet-crisismaatregelen. Tot 30 november kunnen bedrijven projecten indienen voor de tweede tender. Met het honoreren van de uitgekozen projecten is het geld dan op. Ook binnen Brabant Schoon zijn de proeftuinen elektrisch rijden

meegenomen.

Vanuit Pieken in de Delta en vanuit OP-Zuid (Operationeel Programma Zuid-Nederland) zijn projecten gehonoreerd die bij deze ontwikkelingen een belangrijke rol kunnen vervullen. Zoals u weet, eindigt het programma Pieken in de Delta waarschijnlijk. Er is nog een beetje hoop op een laatste tranche volgend jaar, maar daar zijn wij nog niet zeker van. U weet ook wat de stand van zaken is bij OP-Zuid. Dat geld is op.

Toch hebben wij hier te maken met een groei-markt. Roland Berger heeft voor ons onderzoek gedaan waaruit blijkt dat het inderdaad een perspectiefvolle markt is. Het is geen eenvoudige klus; er wordt heel veel gekoppeld; er wordt op een totaal andere wijze omgegaan met energie. Het is complex, het is in opbouw. Er zijn veel netwerken van bedrijven in onze provincie die daarop voorsorteren. Dat geldt ook voor Enexis. De markt is nog niet volgroeid. Zolang dat niet het geval is, is het heel erg belangrijk dat de overheid op een aantal moment langszij kan komen. Wat dat betreft is de brief van TNO Industrie en Techniek en van de Federatie Holland Automotive tekenend. Die geeft aan hoe belangrijk de rol van de provincie in dat proces op dit moment is.

De heer *Martens* (GroenLinks): De gedeputeerde noemt een aantal maatregelen. Ik hoor haar echter niet zeggen dat wij als provincie een jaar geleden een intentieverklaring hebben ondertekend om in 2020 200.000 elektrische auto's te laten rondrijden. Ik citeer even uit de intentieverklaring. Misschien is het nu niet het moment, maar ik zou een overzicht van alle door de gedeputeerde genoemde maatregelen op prijs stellen om te kunnen zien of een en ander inderdaad mogelijk is in 2020 en of wij daarvoor nog extra investeringen moeten doen.

De *voorzitter*: Mevrouw Jacobs, ik geef u in overweging even de balans te houden tussen de beantwoording van de vragen over de begroting en onze trots over onze rol in het elektrisch rijden. Ik kan mij voorstellen dat er een aanvullende brief komt.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik begreep dat nu werd gevraagd naar hoe het ervoor stond. Ik heb daarvoor even de ruimte genomen. Ik kom nu tot een samenvatting. Misschien kunnen wij in de commissie spreken over de vraag van de heer Martens. De intentieverklaring brengt heel veel teweeg. Wij kunnen een schatting maken van waar wij in 2020 staan.

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik beschouw dit als een toezegging.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Laten we dat maar doen.

Gezegd kan worden dat de ontwikkelingen op het gebied van elektrisch rijden heel snel gaan, zowel nationaal als internationaal. Voor onze provincie liggen er kansen blijvend een grotere rol te vervullen dan alleen die van de consument, want de nieuwe technologieën zitten in onze bedrijven, zitten in onze roots. Men is er heel erg actief mee bezig. We weten ook dat de komende jaren de markt wordt verdeeld. Het is dan ook belangrijk goed gepositioneerd te zijn.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Waarom heeft u niet voor het college begroot dat u allemaal in een elektrische auto gaan rijden en er hier oplaadpunten komen?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Volgens mij is dat ook meegenomen bij het selecteren van de leverancier van de dienstauto's. Er is dus aandacht voor geweest. Misschien kan mijn collega Essed er nog wat over zeggen.

De heer *Van Lopik* (VVD): Uw betoog over elektrisch rijden vind ik best uitstekend. Ik meen wel dat we niet alleen over elektrisch rijden maar ook over andere technologieën eens in de commissie EMG uitgebreid moeten praten, alvorens u zegt dit of dat te gaan ondertekenen. Bent u het daarmee eens?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Ik vind het uitstekend om in de commissie stil te staan bij elektrisch rijden en de stand van zaken hiervan en van

aanverwante ontwikkelingen.

De *voorzitter*: Ik herhaal mijn verzoek bij dit onderwerp de balans in de gaten te houden. Het onderwerp is zoals blijkt buitengewoon belangrijk en dat leidt misschien tot wat aanvullende schriftelijke informatie en een extra behandeling in de commissie.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik heb aangegeven dat we een ecologisch systeem hebben dat uitstekend voorsorteert en soms ondersteuning nodig heeft. Ik heb verteld wat onze rol in het totaal is. Ik vind het ook erg belangrijk dit nog eens met u te delen. Als er straks zeer veel elektrische auto's rijden, kan dat straks ook weer inkomsten genereren omdat bijvoorbeeld het resultaat van Enexis in positieve zin kan steunen. Maar dat is toekomst kijken; laten we er in de commissie verder over praten. Ik hoop in ieder geval duidelijk te hebben gemaakt dat er erg veel kansen liggen waarin we in de afgelopen periode stevig hebben geïnvesteerd. De ruimte is zoals ik heb geschetst eindig en de markt is nog niet tot volwassenheid gekomen.

De heer *Thuis* (CDA): De CDA-fractie heeft u vanmorgen uitgenodigd te kijken hoe ver ook in het kader van het investeringsprogramma er projectenmogelijkheden zijn op het gebied van elektrisch rijden die u als GS kunt indienen. U hebt een toelichting gegeven maar ik heb u nog niet horen zeggen dat u daartoe mogelijkheden ziet of dat u eraan werkt. Kunnen wij iets van u verwachten ook op dat terrein?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Mijnheer Thuis, ik zeg u toe dat ik dit onderwerp met een positief advies in het college zal bespreken. Ik ben een optimistisch mens en ik verwacht dat dit in het college positief zal verlopen. We zullen dit aanstaande dinsdag bij de investeringsvoorstellen verder bespreken.

Door de heer Vreugdenhil is een amendement ingediend waarin hij vraagt bijzondere aandacht te geven aan de mbo-scholieren. Een intensieve discussie hierover hebben we gevoerd bij de

vaststelling van de tarieven. Ik zou op dit moment willen volstaan met u te verwijzen naar de conclusie van die discussie. We hebben toen met elkaar afgesproken dat we zullen komen tot een gereduceerd tarief voor de jeugd tussen 12 en 18 jaar. Dat kan, omdat we op dit moment in een tussenfase zitten, pas gerealiseerd worden op het moment dat de chipkaart van toepassing is. Deze motie wil ik er daarom ontraden.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! We hebben hier vaak over gesproken en ik zal er nog wel vaak over spreken. Ik denk dat er toch een nieuwe situatie is ontstaan. Eerder werden door de Statenfracties de landelijke partijen opgeroepen dit in hun verkiezingsprogramma's op te nemen maar dat is niet gebeurd. Het rijk gaat hier niet over en daarom zie ik het ook als een belangrijke verantwoordelijkheid van de Staten. Daarom toch weer in deze nieuwe constellatie, met de oproep van de CDA-fractie aan de Tweede Kamerfractie om hieraan aandacht te geven, dien ik dit amendement in.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): U weet dat we er aandacht voor hebben. Dat betekent dat wij op dit moment deze motie ontraden.

Verder is er een motie ingediend waarin wordt gevraagd aandacht te geven aan de buurtbuschauffeur. Ik ben het absoluut met u eens dat de buurtbuschauffeurs ontzettend goed werk verrichten en erg belangrijk zijn in de schakels die we in ons openbaar vervoer systeem hebben. De gedachte om nog eens een dag voor de buurtbuschauffeur te organiseren neem ik mee. Ik weet niet of het in deze vorm wordt uitgewerkt. We zullen ook zien hoe het in het verleden heeft plaatsgevonden. Ik vind het in ieder geval zeer sympathiek om aandacht te hebben voor hun werk want het is ook allemaal vrijwilligerswerk. We nemen het dus over en we zullen er iets mee doen en het u melden.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Neemt u de motie over of neemt u het voorstel over?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Wij zullen de motie

zo uitwerken dat we denken dat het een heel goede vorm is. U stelt nu voor een grote dag voor de hele provincie te organiseren; wij zullen zien wat het handigst is want de provincie is heel groot. Wij zullen aandacht hebben voor de inzet van alle vrijwillige buschauffeurs want het is absoluut van groot belang dat zij weten dat zij voor ons een belangrijke factor zijn in het vervoer in Brabant.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik dacht dat we al een dag voor de vrijwilligers hadden. Kan ik dan ook een verzoek gaan indienen voor een dag van de verkeersbrigadiers of een dag van de anderszins betrokkenen bij wat dan ook? We hebben toch in zijn algemeenheid vrijwilligers?

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Daarom heb ik ook gezegd dat we naar de lijn van de motie zullen handelen en uitwerken zodat kan worden gezegd dat het verantwoord en passend is.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Ik zou graag duidelijkheid van dit college willen hebben en daarom wil ik het college adviseren een van de twee mogelijkheden te noemen: overnemen of ontraden. Het is mij nu niet duidelijk wat u met die motie gaat doen als ze wordt aangenomen.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): De motie luidt: verzoekt het college de dag van de buurtbuschauffeurs jaarlijks te organiseren om zodoende de vrijwilligers in het zonnetje te zetten. Dat is een heel gericht en gesloten verzoek. Ik zou dus heel strikt gezegd de motie willen ontraden maar de intentie daarvan willen overnemen.

De voorzitter: Dat lijkt me een heldere tekst.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Tot slot heb ik nog motie 10 over de buurtbuscapaciteit in het land van Heusden en Altena. Er is zeer geregeld gestructureerd overleg met de organisaties die de buurtbus aansturen en dus ook met de buschauffeurs. Wij horen vaker over knelpunten en dan wordt gezocht naar oplossingen. Wij zullen deze zaak in het structurele overleg meenemen.

Het verzoek in de motie is ook voor de geconstateerde knelpunten met een plan van aanpak te komen en dat in de commissie te bespreken. Dat is wel heel zwaar. Vaak zijn de knelpunten door een eenvoudig overleg op te lossen. In die zin zou ik u de motie dan ook willen ontraden.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Het is een motie in een lange rij van stappen door het college die niet hebben geleid tot het oplossen van de problemen. Er zijn heel veel gesprekken geweest en er zijn heel veel punten aangedragen waar niets tot weinig mee is gedaan. Het punt is voor onze fractie zodanig urgent dat wij bij het specifiek voor dit gebied belangrijk vinden – maar ik hoorde van andere fracties dat het breder is dan alleen Brabant – nu onze verantwoordelijkheid te nemen en geen genoeg te nemen met weer dezelfde antwoorden zoals we al drie jaar lang hebben gehad en nu echt de problemen aan te pakken.

Mevrouw *Jacobs* (GS;PvdA): Voorzitter! Ik heb meer van deze knelpunten op mijn bord gehad en daar besteden we steeds absoluut zorg aan. Ze worden ook vaak tot een oplossing gebracht. Het verbaast mij daarom dat dit knelpunt nu via een motie onder mijn aandacht gebracht moet worden. Ik zeg u wel toe dat ik naga wat er speelt want dit soort zaken wil ik wel altijd precies weten maar ik zou u de motie willen ontraden.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Er zijn voor mij over drie onderwerpen vragen gesteld, namelijk de bibliotheekondersteuning, de jeugdzorg en integrale dorpsontwikkelingsplannen en er zijn twee moties ingediend. Over de bibliotheekondersteuning kan ik kort zijn. Het amendement wordt natuurlijk uitgevoerd. Het is precies zoals de heer Arkes zei. Het eerste deel van het amendement is nu verwerkt want dat ging over de financiering van Cubiss. Aan het tweede deel, dat veel breder is, wordt gewerkt in overleg met het werkveld, met partners en met gemeenten. In dat tweede deel is een vernieuwingsopdracht opgenomen en het vergt echt wel wat meer tijd om

dat goed voor elkaar te krijgen, ook in aanmerking nemend wat er op landelijk en op lokaal niveau gebeurt. Zo hebben we er ook in de commissie over gesproken en zo ben ik aan het werk samen met het netwerk bibliotheken.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! De gedeputeerde spreekt over een eerste en een tweede deel maar ik ben geneigd haar te vragen het eerste en het tweede deel om te draaien. De 15 % korting zou het resultaat moeten zijn van de overige onderdelen van het amendement en nu is ze begonnen met het eind en heeft ze het begin overgeslagen. Wij willen er eerst inzicht in krijgen alvorens eventueel uitspraken te kunnen doen over definitieve kortingspercentages.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dat klopt maar zoals uw fractievoorzitter daarnet verzocht, is het bij een begrotingsbehandeling best handig als de bedragen in de begroting kloppen en er niet alleen PM-posten staan. Daarom hebben we nu in de begroting het financiële deel geregeld conform de uitspraak in het breed gedragen amendement en zijn we over de inhoud in gesprek met de betrokken partners in het veld zoals ook in het amendement stond beschreven. Natuurlijk zit er een enorme samenhang in maar daarover kunnen we pas verder spreken als die gesprekken tot uitkomsten hebben geleid.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Wij hebben hierover in de commissie niet inhoudelijk gesproken omdat de gedeputeerde zei dat we in de Memorie van Antwoord hierover uitgebreid inhoudelijke informatie zouden krijgen. Mijn fractievoorzitter heeft al gezegd dat dat niet het geval is. De uitleg gaat alleen over de financiën. Ik vind het daarom wel heel belangrijk dat de gedeputeerde nu wel kan zeggen wanneer we dat tegemoet kunnen zien. Bij de indiening van het amendement werd gezegd dat het eerste moment zou zijn de voorjaarsnota maar dat hebben we toen niet gehaald. Het tweede grote moment is nu de begrotingsbehandeling en dat is kennelijk weer niet gehaald.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Het is mijn planning om voorjaar 2011 te komen met een visie op de plaats van de bibliotheek-ondersteuning binnen de kenniseconomie zoals u die hebt verwoordt in het amendement. Ik vat het nu erg kort samen maar ik heb het scherp op mijn netvlies. Daaraan wil ik ook verbinden een sturingskader voor het uitvoerend orgaan dat wij op dit moment ondersteunen, namelijk Cubiss, zodat die twee delen van het amendement weer met elkaar worden verbonden. Volgens mij zijn we op de goede weg.

Op het gebied van jeugdzorg is ontzettend veel aan de hand en in beweging. Het lijkt wel alsof ik dat elk jaar met u bespreek en er is ook steeds heel veel over te vertellen. Er is altijd sprake van een totaalpakket aan maatregelen. We zijn niet bezig allerlei losse onderdelen in de jeugdzorg te regelen. Er is een grote samenhang tussen alles wat er gebeurt en dat wordt ook nog eens duidelijk beschreven in het uitvoeringsprogramma 2011 dat we over twee weken op de agenda van de commissie hebben staan. De veranderingen waarmee we bezig zijn, wijzen al jarenlang in dezelfde richting. Gelukkig maar want het is ook de richting die we nodig hebben nu die veranderingen ook in het rijksbeleid worden opgenomen.

Het totaalpakket heeft twee zijden: de gemeenten aan de ene kant en de zorgaanbieders en het Bureau Jeugdzorg aan de andere kant. De gemeenten zijn bezig hun lokale aanbod te versterken en zij voelen wel degelijk dat de urgentie om dat te doen en ook goed te doen, sterk toeneemt. De besluitvorming die in Den Haag aanstaande is en in het regeerakkoord samengevat is opgeschreven geeft hun natuurlijk een enorme taak. Gelukkig dat wij vanuit de provincie niet alleen die €8 miljoen uit een amendement van de Staten kunnen inzetten om ze daarbij te ondersteunen in hun regionale samenwerking. We werken ook nog steeds aan de ondersteuning van het tot stand komen van Centra voor Jeugd en Gezin. We versterken de nazorg om ook uitstroom uit de jeugdzorg te bevorderen en we werken aan de samenwerking tussen de jeugdzorg en gemeentes en onderwijs. Ik noem maar een paar

voorbeelden om aan te geven hoe breed het palet is waarmee we proberen de voorkant, het lokale domein te versterken. In de convenanten die wij met gemeentes sluiten om de €8 mln. versterking lokaal hulpaanbod vorm te geven, zitten afspraken over hoe daarmee te werken en hoe je met het voltallige veld voor die prestatieafpraak zorgt, een vermindering van 5% van de instroom in de komende twee jaar en een verbetering van de uitstroom met 5%. Tegelijkertijd en in samenhang daarmee wordt er gewerkt met zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg. We hebben veelvuldig overleg en afstemming. Niet mis te verstane uitgangspunt daarbij is dat we werken binnen de doeluitkering. Al jarenlang formuleren we dat als uitgangspunt in de volle ontevredenheid die we met elkaar delen over de hoogte van die doeluitkering. Er werd terecht verwezen naar cijfers per inwoner. Zo wordt er niet mee gerekend; dat is wel bekend. Het geeft wel aan dat de doeluitkering jeugd in Brabant niet klopt gelet op de landelijke situatie. Dat is echter een andere discussie, we moeten het hiermee doen en wel zo goed mogelijk. We willen binnen die doeluitkering werken. Dat heeft tot gevolg dat de komende tijd kortingen plaatsvinden. Dat is ongelooflijk lastig te verwerken maar dat zal wel moeten. Als provincie helpen we waar we kunnen en dat doen we al jarenlang.

De heer *Zeegers* (SP): We doen dus wat we kunnen en die kortingen vinden plaats. Bent u het met mij eens dat op het moment dat die kortingen plaatsvinden en tegelijkertijd er een overgang plaatsvindt naar een meer gemeentelijke of lokale inbedding, het een enorme organisatorische inspanning betekent en aandacht en tijd – tijd is geld – en dat juist op dit moment die korting heel slecht uitkomt?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dat is zonder meer waar maar gelukkig zijn we al jarenlang met dit traject bezig. Gelukkig zijn dus al veel van die voorbereidingen om de voorkant te versterken in gang gezet en worden die goed opgepakt. De korting die nu plaatsvindt is niet sec een korting op de doeluitkering; die indruk zou ik niet willen wekken. De korting waar de jeugd-

zorgaanbieders en het Bureau Jeugdzorg in 2011 last van krijgen heeft te maken met het verminderen van de autonome inzet van de provincie. Maar we stoppen niet met onze autonome inzet. De autonome middelen van de provincie zijn juist gericht op het verbeteren van die aansluiting.

De heer *Zeegers* (SP): Het jeugdzorgberaad heeft een brief geschreven aan in ieder geval alle statenleden. Ik ga ervan uit dat u als GS daar een standpunt over hebt. Zij vragen nadrukkelijk in hun laatste zin: wij willen ook nog wel meedoen in die korting maar niet nu, nu we ook nog de overgang naar die nieuwe situatie moeten maken. Zij vragen dus feitelijk, de korting tijdelijk te temperen om die overgang goed te laten verlopen. Wat is uw standpunt daarover?

Mevrouw Van Haaften-Harkema (GS;CDA): Verleden jaar hebben we precies dezelfde discussie gehad. Ook toen werd gezegd dat we niet met minder middelen toe kunnen en toen hebt u als Staten een amendement ingediend om toch nog €3 mln. aan middelen voor de zorgaanbieders beschikbaar te stellen en u zei er toen zelf in het dictum bij: eenmalig alleen voor 2010 want daarna moet binnen de doeluitkering kunnen worden gewerkt. We kunnen dus niet steeds hetzelfde probleem aan de orde stellen en niet een keer doorpakken voor wat we willen bereiken. Dat is ook wat mij steeds opvalt. Er wordt een beeld neergezet alsof overheveling van de geïndiceerde provinciale zorg naar lokale zorg het enige is wat er gaat veranderen. Dat beeld wil ik niet onderschrijven. Het lijkt net alsof we zeggen: haal die indicatiestelling daaruit, zorg ervoor dat het geld voortaan bij de gemeentes is en klaar is Kees. Dat is zeker niet het geval. De essentie van de verandering waarop wij al een aantal jaren inzetten met de beide kanten van het spectrum moet juist zijn dat er een andersoortige zorg komt. Het moet niet gaan om dezelfde zorg maar dan uit een ander potje gefinancierd. Er moet echt op een andere manier gewerkt worden. Dat zijn we aan het stimuleren langs alle kanalen die we hebben en met alle mogelijke stimuleringsmiddelen die we

ook uit autonome middelen daarvoor kunnen inzetten. Daaraan wil ik graag doorwerken. Over de manier waarop we het doen zullen we, zeker over twee weken als we het uitvoeringprogramma in de commissie behandelen, dieper kunnen ingaan.

Er zijn ook vragen gesteld over de integrale dorpsontwikkelingsplannen. Een heel concrete vraag ging over de gesprekken met West-Brabant. Die zijn bijzonder goed verlopen en naar tevredenheid afgerond. We hebben daarin ook kunnen meenemen hoe we in de toekomst willen nadenken over de leefbaarheid in het landelijk gebied.

Er zijn vragen gesteld over de overheadkosten en de bureaucratie. Ik heb de signalen ook gehoord en ik heb het natuurlijk laten uitzoeken. Als er sprake is van bureaucratie en externe bureaus zit dat vooral in de voorbereiding, het schrijven van de dorpsontwikkelingsplannen. Daaraan geven wij veel minder bijdragen vanuit de provincie. Het is eigenlijk een andere regeling dan waarover we het in deze begroting hebben. Daarbij komt dat het onderzoek dat is gedaan naar hoe het gaat met de dorpsontwikkelingsplannen, een onderzoek conform artikel 217A was. Dat is door een onafhankelijk bureau gedaan en dus geen eigen onderzoek. Het was een onafhankelijk beleids-onderzoek. Dat onderzoek onderbouwt niet dat er teveel overhead of teveel bureaucratie zou zijn. Dat onderzoek geeft wel een aantal verbeterpunten aan waarvan wij in de bijlage al hebben gezegd dat wij die zullen oppakken. Het onderzoek geeft heel duidelijk inzicht in de effecten op leefbaarheid maar ook op het voorzieningenniveau en vooral ook op burgerparticipatie. Het onderzoek geeft ook antwoord op de vraag of het nu alleen maar over stenen stapelen gaat. In dit onderzoek is dit geweldig goed uitgelegd maar we zagen het ook de afgelopen dagen toen we met een gezelschap een aantal dorpsontwikkelingsplannen gingen bezoeken. Het gaat over stenen plus. Gisteren zagen we er een mooi voorbeeld van hoe een dorpsgebouw voorwaarde is en ondersteunend is voor de sociale samenhang. Pakt u dat onderzoek er nog eens bij, het geeft veel inzicht in wat er gebeurt met onze middelen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): U geeft een heel helder antwoord en dat is prima. Misschien heb ik het verkeerd gehoord maar u zei dat de voorbereidingskosten voor de plannen uit een andere pot komen. Dus dat betalen we nog extra. Waar komt dat dan uit?

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): We hebben twee regelingen. De eerste is er om gemeentes te helpen om een goed plan te maken. Wij stellen namelijk eisen aan de kwaliteit en de integraliteit van die dorpsontwikkelingsplannen. De regeling die we daarvoor hebben heet ontwikkelen IDOP's, dus het schrijven van het plan. De regeling waarover we nu bij deze begroting spreken, is er voor de uitvoering van de IDOP's. Bij de uitvoering van de IDOP's gaat het om veel grotere bedragen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): De pot voor het schrijven van die IDOP's zit hier niet meer in, dus daar betalen we niet meer aan.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Die regeling loopt nog wel. Alles wat nu in uitvoering is, is eerst ontwikkeld en geschreven en is dus al veel eerder aan bod gekomen. De maximum bijdrage van de provincie om te helpen met het schrijven van het plan was €30.000.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik hoor u ook zeggen dat uit het onderzoek blijkt dat het met de overhead wel meevalt. Kunt u met getallen de verhouding aangeven? Het begrip meevallen is natuurlijk een subjectief begrip.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Dat is zeker waar. Ik heb niet paraat welke precies de percentages zijn maar bij de uitvoering van de dorpsontwikkelingsplannen zijn er niet zoveel externe bureaus en externe adviseurs betrokken. Dat zit veel meer in de planfase. Bij de uitwerking gaat het om aannemers, vooral de dorpsraad en vrijwilligers in het dorp die heel veel werk zelf doen en daardoor ook ervoor zorgen dat het geld dubbel en dwars op de goede plek terechtkomt. Ze zijn er heel dicht bij betrokken. Grond voor de

vrees dat er bij de uitvoering veel geld naar bureaucratie gaat vind ik in het onderzoeksrapport niet terug en al helemaal niet in de praktijk-voorbeelden die ik ken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het gaat niet zozeer om de uitvoering want dat begrijp ik wel. Er zijn ook gemeenteambtenaren bij betrokken want die zullen het ongetwijfeld begeleiden en zo. Maar nu hebben wij horen verluiden dat de gemeentes er nauwelijks wat aan bijdragen. Het blijkt dat het ook niet op de begrotingen van de gemeentes staat. Dan is het de vraag of dat onderdeel ook is meegenomen. Als dat zo is verdwijnt er wel heel veel geld.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): De regelingen die we hebben vragen altijd ook een investering van de gemeentes. Ik heb nog geen enkel voorbeeld aangetroffen dat wij het schrijven van een dorpsontwikkelingsplan zouden betalen en de gemeentes niets zouden bijdragen. Het kan niet waar zijn want dan kunnen wij geen bijdrage verlenen. Dat lijkt mij dus niet aan de orde.

Dan eindig ik dit punt met te zeggen dat ik blij ben dat we de goede initiatieven die nog op tijd bij de provincie zijn ingenomen en aan de criteria voldoen, voor deze periode kunnen afmaken.

Motie M8 gaat over dit onderwerp. Ik heb al gezegd dat de West-Brabant de toekomst van de leefbaarheid van kleine kernen oppakt als een gezamenlijk thema in de regio. Zo hoort het ook, zou ik bijna zeggen. In de motie wordt gevraagd of de provincie ook blijvende ondersteuning voor leefbaarheid wil vastleggen. Ik neem aan dat dit eventueel een onderwerp kan zijn voor het volgende bestuursakkoord en daarom zou ik deze motie willen ontraden. De motie is voorbarig en we kunnen er nu geen uitspraak over doen.

Motie M13 gaat over de projecten in Brabant Culturele Hoofdstad. Ik moet de motie ontraden in verband met eventuele precedentwerking want dan zou je het ene project wel zekerheden bieden en andere projecten niet. Ik zeg veel liever dat deze motie eigenlijk niet nodig is want zo zeg ik tegen de indieners uw zorg is heel goed begrepen en het mogelijke knelpunt dat eraan zou kunnen

komen, wordt gezien, niet alleen door provinciale betrokkenen maar ook door onze partners in de vijf steden. We gaan hierover in overleg met het artistiek team en met de steden. U weet dat het artistiek team aanwezig was bij onze reis naar Essen die werd afgesloten met een voorstelling van Circo Circolo. Volgens mij waren ze heel enthousiast.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik voldoe graag aan het verzoek van de heer Thuis om de noodzaak om te investeren in BrabantStad toe te lichten. Uit de netwerkanalyse BrabantStad blijkt in ieder geval dat de B-5 gemeenten dé economische kerngebieden van Brabant zijn; reden waarom wij daarin geld willen investeren. Wij constateren ook dat afnemende bereikbaarheid in het algemeen een enorm groot probleem vormt voor de steden. Er zijn maatregelen genoemd maar ook knelpunten. Ik kom daarop zo meteen terug. Verder zijn er verwachtingen gewekt. Hierbij speelt natuurlijk de bestuurlijke betrouwbaarheid. Daarover is uitdrukkelijk gesproken in de commissie EMG. Gekoppeld aan het gesprek dat wij afgelopen week met de minister hebben gehad, stel ik vast dat met het bedrag van €31,5 uit het B-MIT (Brabants Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport) uiteindelijk een aantal projecten ter waarde van €90 mln. gegenereerd wordt. De minister heeft Brabant hiermee gecompimenteerd en gezegd dat het Rijk graag meebetaalt, maar ook verwacht dat de regio's en de steden eveneens investeren om op die manier geld met geld te maken. Dat past in dit proces. Tegen de heer Vreugdenhil zeg ik dat er geen constructie wordt bedacht. Wij hebben in de commissie met elkaar een stroomschema besproken. Daarin zijn de geldstromen aangegeven. Het zat in het netwerkprogramma en het blijft ook in het netwerkprogramma. Ik benadruk nogmaals dat het belangrijk is een betrouwbare provincie te zijn. Regelmatig is in het overleg met de B-5 gesproken over de ontwikkeling van deze programma's. Dat is ook naar uw Staten teruggekoppeld. Dan kan niet gezegd worden dat er een u-bochtconstructie is gecreëerd. Er is gezocht naar een mogelijkheid om het proces te

kunnen financieren. Wij haalden het geld uit het gelabelde fonds infrastructuur. Het komt weer terug en de gemeenten kunnen wat ons betreft het op die manier indienen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Wij hebben hierover vaak in de commissie gesproken en gezegd dat wanneer het niet voldoet aan de criteria, het terug moet naar de algemene reserve. Als er andere projecten voor zijn, kan het college met begrotingsvoorstellen naar ons toekomen. Dat is de Koninklijke weg. Dan kunnen wij dat afwegen tegen andere projecten en kijken hoe we die middelen willen investeren. Het heldere begrotingsvoorstel voor die projecten ten bedrage van €90 mln. heb ik niet kunnen vinden in de stukken.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Die staan ook niet in het stuk. Het staat in het B-MIT dat elk jaar met deze begroting wordt vastgesteld. In dat dikke handboek staan alle projecten die afgesproken zijn. De Staten worden daarover steeds geïnformeerd in de commissie. Uit de verslagen blijkt dat dit in het verleden ook gebeurd is.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik handhaaf mijn amendement. De Staten kunnen de afweging maken om de middelen in deze projecten te steken of in de andere voorstellen.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! U hebt begrepen dat ik namens het college dit amendement ten stelligste ontraad. De Staten zijn natuurlijk in de gelegenheid om erover te spreken. Er zijn nadrukkelijk verwachtingen gewekt bij de grote steden. Zij zijn daarmee op dit moment druk bezig. Die verwachtingen zijn steeds gestaafd door uitspraken in de commissie dan wel door het feit dat een en ander niet verbeterd is in de verschillende verslagen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Deze discussie en ook het amendement van de heer Vreugdenhil verbazen mij. Volgens mij is in de

commissievergadering van 26 maart van EMG door de toenmalige gedeputeerde aangegeven dat het bedrag van €31,5 mln. zou terugvloeien naar het netwerk, dus niet naar de algemene middelen. Ik heb het verslag van die commissie erop nagelezen of er commentaar op is geweest of dat iemand heeft gezegd dat het niet moest gebeuren. Dat is niet het geval, dus kennelijk is dat voor kennisgeving aangenomen en daarna aldus besloten. Ik begrijp de discussie die nu gevoerd wordt niet want het is duidelijk in de commissie EMG aan de orde geweest. Ik neem ook aan dat de gedeputeerde op die basis verder is gegaan met het maken van afspraken.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Zo duidelijk is het niet. Niemand kan precies aangeven hoe de afspraken zijn. Het is wel duidelijk dat er criteria waren. Wij hadden afgesproken dat het uitgevoerd kan worden als het binnen de criteria valt. Valt het buiten de criteria dan gaat het terug naar de algemene reserve. Die criteria zijn één keer opgerekt. Ik zie nu een set projecten langskomen die buiten die criteria vallen. Duidelijker kunnen wij niet zijn en zo hebben wij het ook gecommuniceerd naar de grote steden.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mag ik de heer Vreugdenhil dan toch adviseren om het verslag van EMG van 26 maart te lezen!

De *voorzitter*: Het komt in de notulen.

De heer *Van Vugt* (CDA): Voorzitter! De discussie is inderdaad een aantal keren in de commissie gevoerd. Naar de letter komt de gedeputeerde een heel eind, maar naar de geest ligt het toch wat diffuser. Zijn de zes projecten van die €31,5 mln. die nu onder een ander programma geschoven worden, exact dezelfde of gaat het om andere projecten en welke criteria gelden daarvoor?

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! De projecten zijn conform de afspraken in de commissie en zijn zo in het B-MIT opgenomen. Volgens mij komen die niet onder ander geld te

zitten. In die investeringen komt dat geld weer terug. Dat hebben wij immers met elkaar afgesproken in het kader van het netwerkprogramma. Het blijft daar inzitten en daar komt het terug. Ik heb kennisgenomen van de criteria. Ik zie nergens in de verslagen dat teruggedraaid is wat was afgesproken. U mag ervan uitgaan dat ik bij overname van de portefeuille in die lijn doorga om uiteindelijk afspraken te maken met de grote steden. De criteria zijn nog steeds dezelfde. Ik wil dit programma graag doorzetten, conform de afspraken die ik heb gemaakt.

De heer *Van Vugt* (CDA): Even voor de duidelijkheid. Wij spreken over zes projecten die een bedrag van €31,5 mln. vertegenwoordigen. Gaat het om die zes projecten of worden er door deze constructie wellicht vier ingewisseld voor een ander type project?

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Het zijn geen ander type projecten. Drie of vier zijn anders. Dat is correct maar dat is ook aangegeven in brieven van de verschillende gemeenten. De Staten kennen die brieven. Daarop is gereageerd door de afdeling, conform hetgeen in de commissie is besproken. Daarop is geen weerwoord geweest. Door de fractie van de PvdA is een motie ingediend over het nachtnet. In de commissie hebben wij regelmatig daarover gesproken. Het wordt breed ondersteund door de Staten. Ik vind het een zeer sympathieke motie en beschouw haar als een stimulans voor het college om het overleg met de in deze motie genoemde partijen op die manier aan te gaan.

Tot slot kom ik bij amendement nr. A9 over de dekking voor de Diezebrug. De betreffende motie is Statenbreed aangenomen. De Staten hebben de financiering aan GS overgelaten. Wij hebben de financiering gezocht en middelen gehaald bij het project Fiets in de Versnelling om de heel eenvoudige redenen dat er op dit moment bij de gemeenten onvoldoende geld beschikbaar is voor de cofinanciering. Wij hebben alle moeite gedaan om de gaten te dichten. Wij zijn bewust niet aan de algemene reserve gekomen. Wij willen aanvaarding van dit amendement dan ook

ontraden.

De heer *Martens* (GroenLinks): Het college komt wel aan de gereserveerde middelen want het haalt wel €1,1 mln. uit die post. Volgend jaar wordt er gewoon doorgegaan met het project Fiets in de Versnelling. Het lijkt ons logisch dat die €400.000 daarbij heel goed benut kunnen worden. Wat is er dan op tegen om dat bedrag door te schuiven naar volgend jaar voor Fiets in de Versnelling en voor deze €400.000 een andere dekking te zoeken?

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Het is aan de Staten om dat te beslissen. De Staten hebben ons gevraagd het uit te zoeken. Dat hebben wij gedaan en deze financieringsconstructie bedacht omdat die naar onze mening recht doet aan de evenwichtigheid in de financiering van de verschillende projecten. Aan de Staten is de keuze om dat anders te regelen. Wij gaan nog steeds ervan uit dat deze €400.000 op deze manier heel verstandig kunnen worden ingezet en een meerwaarde betekent voor de Diezebrug.

De heer *Martens* (GroenLinks): Misschien kunnen wij elkaar halverwege vinden? Als blijkt dat wij volgend jaar €400.000 tekort zouden komen voor het project Fiets in de Versnelling, dan komt het college alsnog met een voorstel naar de Staten om die extra €400.000 te vinden.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Bij wijze van spreken houden wij het dan samen boven de tafel!

De *voorzitter*: Ik kijk naar de klok. Ik weet dat u vanochtend een uitstekend ontbijt met streekproducten van eigen bodem heeft genoten, maar ik heb toch de indruk dat ik de eerste termijn nog met een kwartier heb uitgerekt. Ik schors de vergadering voor een halfuur en wens u een smakelijke lunch.

De vergadering wordt van 13.30 uur tot 14.00 uur geschorst.

De *voorzitter*: Aan de orde is de behandeling in tweede termijn van stuk nr. 60/10: de begroting

2011 en de Najaarsbrief. Ik geef het woord aan de heer Thuis van de CDA-fractie.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik ben heel snel klaar. Ik heb vanmorgen een inbreng geleverd zowel voor de begroting als voor de algemene beschouwingen. Ik heb de beantwoording van het college gehoord en wil daarover een paar korte opmerkingen maken.

Wij zijn content met de reactie van gedeputeerde Essed. Met de reactie van gedeputeerde Jacobs op ons verzoek om goed te kijken of in het investeringsprogramma nog een project te realiseren is voor elektrisch rijden, zijn wij content. Wij zijn erg blij te horen dat zij voornemens is de mogelijkheden die Enexus biedt bij deze thematiek te benutten.

Ten aanzien van de andere onderwerpen hebben wij geen opmerkingen, voorzitter.

De *voorzitter*: Dan geef ik graag het woord aan de heer Heijmans van de fractie van de SP.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! Er zitten eerlijke mensen in deze Staten, want kijk eens wat hier al die tijd gelegen heeft: een SP-pen! De pen die ik gisteren ben kwijtgeraakt, was een heel andere.

Voorzitter. Net als de heer Thuis kan ik kort zijn. Ik kom tot het indienen van één motie over het jeugdbeleid. Wij vragen niet de bezuiniging ongedaan te maken, want dat vinden wij in eerste instantie nog niet nodig. Wij vragen met deze motie aan GS om te komen met een informatiebespreknotitie waarin de extra kosten als gevolg van de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg inzichtelijk zijn; wat de gevolgen zijn van de personele problemen bij Bureau Jeugdzorg voor met name de jeugdbescherming; wat het standpunt en de reactie van GS zijn op de in de brief van het Jeugdzorgberaad beschreven ideeën. PS spreken in de motie uit: In principe bereid te zijn bij aangetoonde noodzaak voor de extra overgangskosten incidentele middelen ter beschikking te stellen uit de algemene reserve. Het is in feite een motie die twee momenten aandraagt, waarop wij nog eens kijken naar het samenlopen van de

bezuinigingen op jeugdzorg, gepaard gaande met de overgang van de jeugdzorg naar de gemeente. Leidt dat tot knelpunten? Als dat inderdaad het geval is, dan stellen wij eventueel extra incidentele middelen ter beschikking.

De heer *Ten Harmsen van de Beek* (VVD): Voorzitter! Ik zou de heer Heijmans willen vragen om de woorden “het in principe incidentele middelen beschikbaar te stellen” niet veranderd kan worden in: “alsdan te bezien welke maatregelen eventueel nodig zijn.”? Misschien kan de oplossing gevonden worden in een ander overleg of iets dergelijks.

De heer *Heijmans* (SP): De heer Ten Harmsen citeert niet juist, maar dat neem ik hem niet kwalijk want hij heeft de tekst nog niet. De tekst luidt: “in principe bereid te zijn bij aangetoonde noodzaak” – dus nadrukkelijk bij aangetoonde noodzaak en wij als Staten beslissen of dat inderdaad zo is – “voor extra overgangskosten incidentele middelen ter beschikking te stellen.” Als de heer Ten Harmsen een andere tekst heeft, wil ik daarover graag met hem overleggen. Ik ben helemaal niet te beroerd om een amendement op mijn eigen motie in te dienen. Dat durf ik best.

De heer *Ten Harmsen van de Beek* (VVD): Voorzitter! Mag ik voorstellen dat wij dat inderdaad even doen? Ik kan mij best voorstellen dat onze fractie bereid is een heel eind met de heer Heijmans mee te gaan, maar om nu al middelen te voteren, gaat ons wat te ver.

De *voorzitter*: Ik geloof niet dat daarom wordt gevraagd in de motie.

De heer *Heijmans* (SP): Voorzitter! De heer Ten Harmsen en ik zullen samen nog eens goed naar de tekst kijken. Volgens mij komen wij eruit als wij het eens zijn over de strekking en het doel wat wij ermee beogen.

De heer *Thuis* (CDA): Voorzitter! Ik zou mij eigenlijk willen aansluiten bij de heer Ten Harmsen. Ik heb in mijn inbreng de gedeputeerde opgeroepen om juist met de partijen aan tafel te

gaan zitten en te kijken wat er gedaan kan worden. Geld is niet altijd de oplossing. In Nederland hebben veertien van de vijftien Bureaus Jeugdzorg een fiks financieel probleem. Het Brabantse Bureau Jeugdzorg is geen vreemde eend in de bijt, helaas. Dat kan betekenen dat er aanvragen gaan naar het Rijk om de basiselementen beter voor elkaar te krijgen. Het kan gaan om een palet van overgangsmaatregelen. Als het goed is, zou pas over vier jaar de hele overgang geregeld moeten zijn. Als wij een formulering kunnen vinden waarin die financiële passage iets algemener geformuleerd wordt, denk ik dat ik de CDA-fractie ervan kan overtuigen om mee te doen.

De heer *Heijmans* (SP): Natuurlijk wil ik ook graag met de heer Thuis kijken naar een tekst die voor zijn fractie acceptabel is. Het gaat maar om één ding: goede jeugdzorg en geen periode waarin er dubbel bezuinigd wordt op jeugdzorg. Daarover zijn wij het in ieder geval eens.

Ik kan lekker kort zijn over de amendementen. Wij steunen die allemaal. Ook de moties kunnen wij voor een groot gedeelte steunen, met uitzondering van twee moties van de ChristenUnie-SGP. In de ene motie wordt gevraagd om een onderzoek naar buurtbussen. Bij het lezen van die motie heb ik mij afgevraagd waarom de heer Vreugdenhil niet gewoon schriftelijke vragen stelt. Als wij over al dit soort zaken moties gaan indienen, zijn wij niet goed bezig. Volgens mij is het college best bereid om dingen voor de heer Vreugdenhil uit te zoeken op grond van schriftelijke vragen ex artikel 3.2 van het Reglement van Orde.

De andere motie gaat over de krimp. Het is toch vooral aan het nieuwe college om te kijken hoe zij zich zullen opstellen tegenover de krimp. Ik ben het helemaal eens met de strekking van de motie. Ik onderschrijf de doelstelling, maar ik denk niet dat wij dit college moeten opdragen om in het voorjaar met een notitie daarover te komen.

De *voorzitter*: Dan is nu het woord aan mevrouw Geeraedts van de fractie van de VVD.

De griffier wijst mij erop dat u toegezegd heeft een motie in te dienen. Die ontvangen wij uiteraard graag.

Door mw. Van Boxtel wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 12 november 2010, behandelend de begroting 2011,

- gelezen de brief van het Jeugdzorgberaad Noord-Brabant;
- kennis hebbend van de personele problemen bij BJZ en de jeugdzorgaanbieders;

overwegende dat:

- de provincie in 2011 ten opzicht van 2010 circa 6 miljoen euro minder beschikbaar stelt voor de geïndiceerde hulp zoals uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg en de Brabantse jeugdzorgaanbieders;
- genoemde instellingen hebben aangegeven dat deze korting aanzienlijke (personele) consequenties zal hebben;
- er weliswaar momenteel een overgang plaatsvindt van de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg van de provincie naar gemeenten, maar dat er over met name de jeugdbescherming nog nauwelijks helderheid bestaat en deze vooralsnog een provinciale kerntaak is;
- deze korting op de geïndiceerde hulp samenvalt met de intensieve organisatorische veranderingen die het gevolg zijn van het verschuiven van de jeugdzorg naar gemeenten;
- deze organisatorische veranderingen extra kosten met zich meebrengen die met genoemde financiële kortingen ten koste dreigen te gaan van de zorg aan kinderen en jeugdigen in de knel;

draagt het college op:

1. aan de Staten, c.q. de commissie ZVC een informatie- en bespreeknotitie voor te leggen waarin in ieder geval duidelijk wordt:

- wat de extra kosten zijn als gevolg van de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg;
- wat de gevolgen zijn van de personele problemen bij BJZ voor met name de jeugdbescherming;
- wat het standpunt en de reactie van GS zijn op de in de brief van het Jeugdzorgberaad beschreven ideeën;

en spreekt uit:

2. in principe bereid te zijn bij aangetoonde noodzaak voor de extra overgangskosten incidentele middelen ter beschikking te stellen uit de algemene reserve.
- en gaan over tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van

beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M14.

Mevrouw Geeraedts (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie is tevreden over de beantwoording door het college van alle vragen die wij hebben gesteld. Wij hebben wel een beetje moeite met het antwoord op onze vraag over het netwerk bibliotheek. Het is ons niet duidelijk waarom in de Memorie van Antwoord de visie die ons was toegezegd, ontbreekt. Ik heb de gedeputeerde wel horen zeggen dat het college in het voorjaar 2011 met een visie komt. Ik wil daarover graag wat meer duidelijkheid. Betekent dit dat die visie komt voor de verkiezingen, dus dat de gedeputeerde nog in deze bestuursperiode met die visie komt? Het is een beetje zwalkend beleid. De ene keer is het 2012 en nu is het voorjaar 2011. Wat is reden waarom wij die visie nu nog niet hebben? Het college heeft immers best wel even de tijd gehad om daarover na te denken. Er is afgesproken dat het gezamenlijk met het Brabants Netwerk Bibliotheek gedaan zou worden. Die zijn daar al heel druk mee bezig. Het Netwerk heeft al een voorzet gemaakt om die maatschappelijke effecten van het bibliotheeknetwerk in kaart te brengen. Daaruit blijkt dat met name het Brabants Netwerk Bibliotheek een belangrijk instrument is voor de uitvoering van de Agenda van Brabant. Er liggen allemaal relaties en er is al veel informatie beschikbaar. Ik vraag het college hierover duidelijkheid te geven en ieder geval op korte termijn met die visie te komen, zodat nog in deze bestuursperiode daarover iets gezegd kan worden. Voorzitter. Uit de begroting blijkt dat voor de afronding in 2011 van de programmaliijn Vertrouwen in Brabant nog een financiële inzet nodig is van €215 mln. Het college is heel optimistisch om dat nog weg te zetten. Ik meen dat het totale programma €400 mln. was. Als er in het laatste jaar nog €200 mln. moet worden weggezet, vraag ik mij toch af hoe het college zich dat voorstelt. Ik heb daarop nog geen concreet antwoord gekregen. Ik wil dat wel weten, want het is toch interessant. Het is uiteindelijk geld dat speciaal bovenop het reguliere geld extra was uitgetrokken voor het bestuursakkoord.

De andere vragen zijn duidelijk beantwoord.

Ik ga nu in op de amendementen en de moties. Motie M7 over het nachtnet hebben wij zelf mee ingediend. Wij zijn tegen de moties M8, M9 en M10. Over motie M11 over de dag van de buurtbuschauffeur heeft de gedeputeerde een aardige opmerking gemaakt. Die ondersteunen wij.

Motie M12 hebben wij mee ingediend. Er moet geld komen voor de biodiversiteit. Dit jaar is het geld op. Het is het jaar van de biodiversiteit. Onze vorige gedeputeerde is ook nog voorzitter van het Platform Biodiversiteit. Wij weten uit onderzoek dat die biodiversiteit inderdaad afneemt en vinden dat daarvoor geld beschikbaar moet komen. Ik weet niet precies hoe dat technisch gaat. Dit jaar is het €3 mln. Ik zou hetzelfde systeem willen toepassen als bij de Voorjaarsnota: college, geef maar aan waar je de dekking vindt. Het is voor deze begroting. Wij vinden dat daaraan de komende jaren ook geld moet worden besteed. Die dekking zal dan misschien op een andere manier plaatsvinden. Dat weet ik niet, dat moet even technisch bekeken worden.

Wij zijn tegen de amendementen A7, A8, A9, A10, A11, A12 en A13. Ik heb verwezen naar het verslag van de commissie EMG. Het gaat kennelijk om twee bestaande en drie nieuwe projecten. Het meest interessante is voor ons de vraag of die nieuwe projecten voldoen aan de spelregels? Een harde eis is dat de schop in januari in de grond gegaan is. Als die projecten daaraan voldoen, vinden wij dat wij de belofte van de voorganger van deze gedeputeerde gestand moeten doen. Wij hebben daar geen problemen mee en zeker niet omdat kennelijk daarop voortbordurend ook verwachtingen zijn gewekt bij degenen die die projecten gaan oppakken en uitvoeren.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Mevrouw Geeraedts zegt dat die nieuwe project in dat netwerkprogramma ingevoerd kunnen worden, maar dezelfde criteria die golden en gelden voor BrabantStad gelden toch ook voor deze projecten?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Het belangrijkste

criterium dat ook voor deze projecten moet gelden, is dat de schop in januari in de grond is gegaan. Ik dacht dat dit inderdaad het geval is, maar de gedeputeerde kan daarover nog even uitleg geven. Ik vind wel dat wij niet tussentijds de spelregels moeten veranderen. Dat lijkt mij niet zuiver, ook niet ten opzichte van de andere zaken waarvan de gelden wel terugvloeien naar de algemene middelen. Overigens komen deze gelden ook uit het netwerk. Ik vind in dit geval ook meespelen dat het hier gaat om heel langdurige projecten. Zij hebben een langere voorbereidingstijd dan een aantal andere projecten. Er moeten veel procedures worden gevoerd. Wij vinden het wel acceptabel als daar op een iets andere manier naar gekeken wordt, uiteraard binnen de spelregels. Dat betekent dat wij ook tegen amendement A13 zullen stemmen.

De *voorzitter*: Ik geef nu het woord aan de heer Arkes voor de tweede termijn.

De heer *Arkes* (PvdA): Wij zijn zeer tevreden met de beantwoording van GS en specifiek met de beantwoording van gedeputeerde De Boer over het nachtnet. Wij ook tevreden met de beantwoording van mevrouw Van Haaften over de jeugdzorg. Juist om haar inspanningen te ondersteunen, dienen wij een motie in waarin wij het college vragen concrete afspraken te maken met gemeenten, het Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders en die te bespreken met de commissie ZWC in 2011. Die motie is meeondertekend door de VVD, de SP en GroenLinks.

Wij zullen tegen alle amendementen stemmen. Wij stemmen uiteraard voor onze eigen motie over het nachtnet. Dat geldt ook voor de motie over de leefgebiedbenadering. Tegen de overige moties zeggen wij nee. Bij de motie M10 over de buurtbussen sluiten wij ons aan bij de redenering van de heer Heijmans.

De *voorzitter*: Ik neem de motie in ontvangst. Zij zal als nr. M15 bij u op tafel belanden.

Motie M14 is ingetrokken.

Door de leden mw. Van Boxtel, Voeten, Thuis en

mw. Van Breda wordt de volgende gewijzigde motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 12 november 2010, behandelend de begroting 2011,

- gelezen de brief van het Jeugdzorgberaad Noord-Brabant;
- kennis hebbend van de personele problemen bij BfZ en de jeugdzorgaanbieders;

overwegende dat:

- de provincie in 2011 ten opzicht van 2010 circa 6 miljoen euro minder beschikbaar stelt voor de geïndiceerde hulp zoals uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg en de Brabantse jeugdzorgaanbieders;
- genoemde instellingen hebben aangegeven dat deze korting aanzienlijke (personele) consequenties zal hebben;
- er weliswaar momenteel een overgang plaatsvindt van de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg van de provincie naar gemeenten, maar dat er over met name de jeugdbescherming nog nauwelijks helderheid bestaat en deze vooralsnog een provinciale kerntaak is;
- deze korting op de geïndiceerde hulp samenvalt met de intensieve organisatorische veranderingen die het gevolg zijn van het verschuiven van de jeugdzorg naar gemeenten;
- deze organisatorische veranderingen extra kosten met zich meebrengen die met genoemde financiële kortingen ten koste dreigen te gaan van de zorg aan kinderen en jeugdigen in de knel;

draagt het college op:

1. aan de Staten, c.q. de commissie ZWC een informatie- en bespreknotitie voor te leggen waarin in ieder geval duidelijk wordt:

- wat de extra kosten zijn als gevolg van de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg;
- wat de gevolgen zijn van de personele problemen bij BfZ voor met name de jeugdbescherming;
- wat het standpunt en de reactie van GS zijn op de in de brief van het Jeugdzorgberaad beschreven ideeën;

en spreekt uit:

2. op basis van deze informatie te bezien of en zo ja welke maatregelen nodig zijn om de overgang goed te laten verlopen, zodanig dat die overgang niet ten koste gaat van de zorg.

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M14A.

Door de leden mw. Van Breda mw. Van Boxtel, Voeten en Van Schoonhoven wordt de volgende motie ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 12 november 2010, behandelend de begroting 2011;

overwegende dat:

- de transitie in de overgang van taken van Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders (5% minder instroom en 5% meer uitstroom) naar de Centra voor Jeugd en Gezin op zich niet ter discussie staat;
- de provincie in 2011 ten opzicht van 2010 circa €6 mln. minder beschikbaar stelt voor de geïndiceerde hulp (Jeugdzorgberaad);
- met het amendement Lokaal Hulpaanbod €8 mln. beschikbaar is om in de overgangperiode 2011 de daling van geïndiceerde zorg in het lokale veld op te vangen;

dragen het college op:

- concrete en toetsbare afspraken te maken met de jeugdzorgketen (i.i.g. gemeenten, BfZ en Zorgaanbieders) waarbij samenhang wordt aangebracht tussen de daling van de instroom van de geïndiceerde vrijwillige zorg enerzijds en de versterking van het lokale hulpaanbod anderzijds, zodat geen vacuüm in de hulpverlening kan ontstaan;
- genoemde afspraken in de eerste commissievergadering van 2011 voor te leggen aan de commissie Zorg Welzijn en Cultuur;

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M15.

De heer Martens (GroenLinks): Voorzitter, ik kan kort zijn. De fractie van GroenLinks vindt een goede overgang van de jeugdzorg belangrijk. Ik lees dadelijk graag de twee daarover ingediende moties en wij zullen een positieve insteek kiezen.

De heren Van Heugten en Vugt gingen kort in op het natuurbeleid. Het stelt ons teleur dat geen duidelijke keuze wordt gemaakt. Wij willen onze doelstellingen gewoon overeind houden. Ook wij sluiten onze ogen niet voor de financiële tekorten

die er misschien aankomen. Maar we kunnen natuurlijk ook de strategie kiezen dat we ervoor gaan bijvoorbeeld de verbindingzone de Beerze of de totale ecologische hoofdstructuur in 2018 overeind houden en daarmee de onderhandelingen ingaan. Als dan nu wordt gezegd dat we kijken wat er op ons afkomt en dat we het dan flexibel mee omgaan, is dat wat ons betreft een verkeerde insteek.

De heer Van Heugten is niet ingegaan op het bemiddelen voor solitaire glastuinbouwbedrijven. Wij willen daar toch graag aan vasthouden. Het beleid hier is dat we graag nieuwe glastuinbouwgebieden willen ontwikkelen maar daaraan moet zijn gekoppeld dat een evenredig deel glas in Brabant wordt gesaneerd. We dienen daarover een motie in.

Over de fiets in versnelling hebben we in de Staten een ambitieus programma afgesproken dat ook statenbreed geaccordeerd was. We hebben GS geholpen om die €400.000 begrote middelen overeind te houden. Ik had het er al met de gedeputeerde in een interruptiedebatje over. Blijkbaar wil hij er niet aan en heeft hij dat geld niet nodig. We willen de motie daarover toch overeind houden maar ik heb al geproefd dat die waarschijnlijk geen meerderheid krijgt. Ik wil GS vragen in de commissie met een overzicht te komen van de huidige stand van zaken en de gedane activiteiten. We hebben de afgelopen week ook een heel goede dag in dit huis gehad. Mocht blijken dat volgend jaar de middelen niet toereikend zijn dan wil de GroenLinks-fractie kijken of er middelen beschikbaar gesteld kunnen worden.

De *voorzitter*: Door het lid Martens wordt de volgende motie ingediend:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010, behandelend de begroting 2011, constaterende dat:

- *in het bestuursakkoord 2007-2011 voor glassanering €4,5 miljoen is uitgetrokken;*
 - *GS nu voorstellen het budget met 4,3 miljoen te verminderen,*
- overwegende dat in het glastuinbouwbeleid uitgegaan wordt*

van zowel glassanering als van realiseren van nieuwe glas opstanden,

besluiten:

- *het college op te roepen alsnog alles in het werk te stellen om solitaire glastuinbouwbedrijven te saneren;*
- *het budget glassanering niet te verminderen, en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderwerp van beraadslaging uit. Zij krijgt nummer M16.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik had mij graag via u willen richten tot de heer De Boer, maar ik zie dat hij net is weggelopen met de VVD-fractie, waarschijnlijk om aan te geven dat het niet past binnen de deadline zoals die is aangegeven en daarover gaat mijn vraag precies. Die wil ik toch graag aan de heer de Boer stellen.

De *voorzitter*: Ik vraag de bode de heer de Boer met spoed in de zaal terug te roepen. Hij heeft zijn iPad laten liggen dus hij kan niet ver weg zijn.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter, kunnen we die ondertussen niet verloten?

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): De heer De Boer is ook weer binnen. Ik zou de heer De Boer een aantal citaten willen voorleggen. Die hebben met name te maken met de toezeggingen die gedaan zouden zijn aan de B5. Op 26 februari 2010 werd door de heer Willems van de gemeente Breda en de heer Stienen van de gemeente Helmond ingesproken. De VVD-fractie gaf toen aan op voorhand geen coulance te tonen en verzocht die lijn helder bij de B5 neer te leggen. De CDA-fractie sprak toen over nakomen van de afspraken en vasthouden aan de deadlines. Dat is de lijn die we telkens met elkaar hebben afgesproken en die we ook hierin zullen moeten hanteren. Ik hoor heel graag de reactie van de gedeputeerde op de vraag van de VVD of de projecten die nu voor €31,5 mln. op de rol staan, binnen de toen afgesproken criteria ook werkelijk gerealiseerd kunnen worden. Ik houd mijn amendement dan ook aan.

Als het gaat om krimp, mijnheer Heijmans, zou ik het ontzettend jammer vinden als wij nu zeggen dat deze bestuursperiode voorbij is en we het nieuwe bestuursakkoord afwachten en pas tegen de zomer volgend jaar of daarna over vraagstukken en de visie van een nieuw college gaan doorpraten. Ik denk dat juist het krimpvraagstuk en ook de prioriteit op de Haagse agenda, ook vanuit de aangenomen motie van de ChristenUnie, het noodzaken hier nu al het college opdracht gegeven daarmee aan de slag te gaan. Daarom dat deze motie de urgentie van het vraagstuk nogmaals voor het voetlicht brengt.

Over de buurtbus zijn vragen gesteld. Wij hebben meermaals schriftelijke vragen gesteld en daar komen geen antwoorden op. Ik hoor de gedeputeerde nu ook zeggen dat hem geen knelpunten bekend zijn. Als dat zo is en de gemeenten in het land van Heusden en Altena dit punt nadrukkelijk op de agenda hebben gezet vanwege de knelpunten die er zijn, dan denk ik dat wij als provincie onze verantwoordelijkheid moeten nemen en moeten doorpakken. Daarom is dit punt urgent. Ik ben bij dat in ieder geval een deel van het debat vandaag daarover stevig is gegaan.

De heer *Van Vugt* (CDA): Ik vind het wat te ver gaan als de heer Vreugdenhil stelt dat hij geen antwoord krijgt op de vragen. Ik ben nog in afwachting van antwoorden op de vragen die ik van de week heb gesteld. Ik zou het college dus voorlopig even de kans willen geven die schriftelijke vragen gewoon te beantwoorden.

De heer *Zeegers* (SP): De heer Vreugdenhil betoogt nu waarom hij de stap naar een motie moet zetten omdat de reguliere vragen blijkbaar niet helpen. Is het dan niet veel beter een motie in te dienen die echt concreet vraagt om inhoudelijke maatregelen? U vraagt bij wijze van spreken nu alleen om informatie maar u heeft toch een doel hiermee. U wilt het vervoer daar goed hebben. Zou dat niet veel meer de strekking van de motie moeten zijn?

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Daar heeft u helemaal gelijk in maar de urgentie en de

knelpunten worden hier blijkbaar niet gevoeld, gemerkt en herkend. Daarvoor is het blijkbaar noodzakelijk vanuit de provincie eerst die knelpunten scherp in beeld krijgen om vervolgens een plan van aanpak ervoor te maken. Daar zit in onze ogen een belangrijk hiaat en daarom deze motie.

De heer Van Vugt geeft zelf al aan dat hij geen bevredigende antwoorden krijgt op de vragen die hij stelt. Daarmee geeft hij eigenlijk dezelfde lijn aan en daarom vraag ik hem of hij het niet eens tijd wordt voor actie en een daadwerkelijke aanpak van het probleem in de regio.

De heer *Van Vugt* (CDA): Voorzitter! Laten we even bij de feiten blijven. Van de week zijn vragen gesteld door de CDA-fractie. Ik heb aangegeven dat op een vraag uit de vorige vraagstelling nog geen antwoord is gegeven. Ik verwacht dat het college daarop op korte termijn wel een antwoord geeft en ik zou het college wil uitnodigen – en dat heb ik ook in de vragen gedaan – in dat gebied het oor te luisteren te leggen. Ik wacht het antwoord op die vragen gewoon even af en ik zou ervoor willen pleiten dat de heer Vreugdenhil dat ook doet.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): ik ben ook in afwachting van die antwoorden maar ik vind dit het geëigende moment om de lijn voor het komende jaar uit te zetten en het probleem ook daadwerkelijk op te pakken.

Mijn laatste punt gaat over de dag voor de buurtbuschauffeurs. Ik heb de reactie van het college en van de verschillende partijen gehoord. Wij zullen de motie dan ook intrekken, met dank voor de gedane toezeggingen en wij vragen aan de gedeputeerde of zij op korte termijn met een voorstel kan komen waarin wordt aangegeven hoe dat vanuit de provincie zal worden ingevuld. Daar hoor ik straks graag de reactie van de gedeputeerde nog op.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat motie M11 is ingetrokken en geen onderwerp meer uitmaakt van de beraadslagingen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! We zouden graag van de heer Essed horen waarom er geen elektrische auto's begroot zijn voor het college en waarom er hier bij het provinciehuis geen oplaadpunten voor elektrische auto's zijn.

Inzake het antwoord op de motie over de leefgebiedbenadering moet ik zeggen dat een amendement voor ons een amendement is. In de structuurvisie is bij amendement opgenomen dat op projecten die in wezen succesvol zijn onverminderd financiële middelen ingezet worden. Hoe zit dat nu? Kan dat zomaar worden teruggedraaid? De gedeputeerde ging in op de EHS en de EVZ; dat is allemaal heel mooi en dat moet allemaal gebeuren maar dat was onze vraag niet. In het amendement is indertijd duidelijk de leefgebiedbenadering genoemd als voorbeeld. Hoe zit het nu? Als iets geamendeerd is, moet het college het dan uitvoeren of kan het dat toch nalaten?

Wat betreft de €3 mln. voor de leefgebiedbenadering zijn wij uiteraard bereid in de commissie mee te denken over herijking als het structureel gaat worden. Dat geldt voor de leefgebiedbenadering moet structureel blijven. We kunnen niet wachten zoals u voorstelt tot het nieuwe bestuursakkoord want dan ligt het hier een half jaar stil en gebeurt er dus een jaar niets mee.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! De discussie van daarstraks waar het geld naartoe moet als het niet is geïnvesteerd in BrabantStad, leidt terug naar de opmerking die ik regelmatig maak, namelijk dat het voor statenleden zo moeilijk is na te gaan wat waar zit omdat we bij de begroting met reguliere posten werken, met programma's, met een bestuursakkoord en nu ook de investeringsagenda. Al die projecten worden door elkaar verknoopt in de uitvoering en dan zit er weer geld van hier daarin. Uiteindelijk kun je heel moeilijk terugvinden wat waar vandaan komt. Ik denk dat daar ook de vraag vandaan komt of het niet terugmoet naar de algemene reserve. Ik ben er in eerste termijn al even op ingegaan dat die verknoping van al die zaken ook terugkomt bij de taakstelling van het bouwen aan Brabants landschap. U hebt er nog niet echt helder op

geantwoord. Is het een reguliere taak of valt het onder de investeringsagenda? Dat heeft natuurlijk gevolgen voor de financiering van een en ander. Als het een reguliere taak is moeten we het natuurlijk weer anders beschouwen. Ik krijg daar graag nog een antwoord op.

Dan heb ik nog een vraag over de financiering van de netwerkfunctie van de bibliotheek. U heeft daarvoor ongeveer €1 miljoen uit de kleinschalige woonzorgvoorziening gehaald. Ik weet dat toen dat initiatief werd ingezet, er veel vraag naar was maar blijktbaar is die vraag er nu niet. Ik vraag me af hoe dat komt omdat het ook is ingezet voor kleinschalige woonzorginitiatieven voor dementerenden en zo. Is er dan geen vraag naar waardoor u denkt dat u het geld op deze wijze kunt inzetten? Als ik dan de keus mag maken, doe ik het liever uit de IDOP's want die worden daarmee meer gesteund dan door die kleinschalige woonzorginitiatieven. Ik zou graag een alternatief zien voor dat miljoen dat u haalt uit die kleinschalige initiatieven.

Dan kom ik nog even op de IDOP's terug want op mijn opmerking daarover bent u ingegaan. Ik weet ook heel goed dat er sprake is van meer dan stenen als het gaat om de IDOP's maar wat gemeenten vaak aanvragen, althans een bijdrage daarin, zijn multifunctionele accommodaties in de vorm van brede scholen. Wij hebben er nog een keer een bezocht, herinner ik mij. Het valt me iedere keer op dat er voor het oog weliswaar een samenwerking is maar dat een echte inhoudelijke samenwerking niet van de grond komt. Dan had ik het over verdieping van de programma's enzovoorts. Mijn vraag daaromtrent bij de IDOP's is wat er uit komt. Ik begrijp dat er een infrastructuur moet zijn maar wat doet u eraan om te kijken wat de meerwaarde is van de inhoudelijke samenwerking, wat daarvan de producten zijn.

Dan de dag van de buurtbuschauffeur. Het is jammer voor de heer Dörr want die krijgt nu niets meer op zijn speciale dag. We hebben binnenkort ook een dag voor de catering. We hebben daarvoor 27 mensen in dit huis rondlopen. Ze zijn altijd aardig voor ons. Wellicht dat u daaraan dan kunt denken als het niet gebeurt voor de buurtbuschauffeur.

Ik wil nog wat zeggen over de glassanering en de herprioritering. In eerste termijn had ik daar geen tijd voor. Wij hebben als D66 in de commissie vaak gevraagd om een visie op de ontwikkelingen op dat punt. Die is eigenlijk ook nu niet gegeven en het verbloedt wat op deze wijze. Wij vragen ons dus af wat uw visie is op de glassanering.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Ik zat op het punt van mijn stoel te wachten totdat mevrouw Lestrade haar motie over BrabantStad Culturele Hoofdstad zou intrekken naar aanleiding van de beantwoording van het college.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Nee, die gaan we niet intrekken want dan had u dat gehoord.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Dan wil ik daar toch nog wat over zeggen want onze naam staat er niet onder en u kent de VVD-fractie onderhand als een fervent voorstander van BrabantStad Culturele Hoofdstad. Kunt u iets met de argumentatie die de gedeputeerde heeft gegeven? Mijn aanvullende opmerking daarbij gaat over de zorg voor het bestuurlijke proces die bij een mijn fractie sterk leeft en de angst dat we met een vergelijkbare motie als deze het bestuurlijke proces enigszins dwarszitten dan wel frustreren gezien de gevoeligheid die er bij in de verschillende B5 steden bestaat een aanzien van besluitvorming in deze zaal.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Ik wil erop wijzen dat wij in die motie geen besluitvorming in financiële zin hebben, ook geen specifieke projecten aandragen en geen steden noemen. Het is een ondersteuning van het tot nu toe gevoerde beleid van de gedeputeerde. Wij zouden een aantal projecten die het nodig hebben, zo had ik het ook aangegeven, in overleg met het artistiek team, dat natuurlijk al overleg met de B5 heeft, projecten waarvan het team nu al kan aangeven dat ze kwalitatief zo waardevol zijn dat ze behouden moeten blijven, deze verzekering willen bieden zodat ze verder kunnen gaan naar de derde stroom financiering want daar gaat het om.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter! Nog een tweeledige aanvullende vraag. Kunt u aangeven welke grote projecten of projectlijnen u voor ogen heeft? Zekerheid bieden is nu precies datgene wat enigszins problematisch is in de discussie met de B5 steden. Ze worstelen allemaal enorm met dit dossier en als wij nu praten over zekerheid bieden en tot wanneer – dat staat ook helemaal niet in deze motie – halen we ons een discussie op onze hals die we niet moeten hebben. Ik zou u echt met klem willen vragen de motie terug te trekken.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Op het moment dat het allemaal draait met de programmering hoeft die zekerheid niet meer geboden te worden. Het gaat om het komende jaar, hooguit twee jaar. Het is juist niet mijn bedoeling projecten te noemen. Dat wil ik aan het artistiek team overlaten. Zij zijn zelf heel goed instaat die projecten te benoemen.

De *voorzitter*: U hebt het nu twee keer geïnterrupteerd. We kunnen dadelijk luisteren naar het antwoord van de gedeputeerde.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Die vraag speelt ook bij de fractie van de Partij van de Arbeid. De motie is gebaseerd op een aantal projecten, zo staat het ook in de tekst. Kunt u dan een stuk of 4, 5 projecten noemen waar het om gaat?

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat zou ik wel kunnen maar dat ga ik juist niet doen om vrijheid te bieden aan het artistiek team. Ik heb juist aangegeven dat ik die vrijheid wil laten aan het artistiek team. Het moet in overleg met het artistiek team maar er zijn van die projecten waarvan je weet dat ze grootschalig zijn. Het heeft geen zin ze hier te noemen want dan zou ik me vastleggen op zaken en mijn voorkeur uitspreken voor het een of ander. Dat is niet mijn bedoeling. Ik weet echter dat er projecten zijn die als de organisaties weten dat ze op het lijstje staan van projecten die op de lijst van het artistiek team komen, daaraan voldoende zekerheid kunnen ontnemen om een externe financieringsbron te

realiseren. Dat is het enige waar het mij om gaat. Ik wil verder helemaal geen invloed uitoefenen.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Als u het artistiek team de vrijheid wil geven, zou u eigenlijk uw motie moeten intrekken. Nu belemmert de juist het artistiek team.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Nee, dat doe ik absoluut niet.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Het spijt me om te zeggen maar ik kom niet verder dan Circo Circolo.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Nee, er zijn er meer. Als het alleen zou gaan om een persoonlijke relatie met *Ciro Circolo*, dan was het een cliëntalistisch verhaal. Dat is het niet. Ik heb de motie expres zo ingedeeld, omdat er meer projecten zijn die daarop zitten te wachten. Ik kan u verwijzen naar de opmerkingen die in de commissievergadering zijn gemaakt en waar het ging om andere projecten waar u mij niet mee in verbinding brengt.

De heer *Thuis* (CDA): Ik zou als mede ondertekenaar van de motie mevrouw *Lestrade* toch willen bijvallen. In de commissie Bestuur en Middelen heeft de CDA-fractie zeer duidelijk aangegeven dat BrabantStad Culturele Hoofdstad niet alleen 2018 is maar het hele traject over een heel lange periode waarin we activiteiten hebben. Ik heb zelfs aangegeven dat er projecten zijn die voor 2018 spelen en die passen in de artistieke lijn, kans moeten krijgen om uitgevoerd te worden en niet moeten wachten tot 2018. Het zou bijzonder jammer zijn – en dat is ook de inzet van de CDA-fractie – als doordat bijvoorbeeld middelen uit het bestuursakkoord of anderszins eindigen, deze projecten die door de artistiek leider worden gekwalificeerd als goed voor BrabantStad Culturele Hoofdstad, in een vacuüm zouden vallen. Dat wil niet zeggen dat de provincie het allemaal moet financieren maar dan zal toch in ieder geval het vraagstuk op tafel moeten komen. Ik vind dat we GS mogen vragen in het belang van

het project daarvoor een inspanning te plegen. Dat is de intentie van de motie.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Voorzitter, ik heb nog een vraag aan de heer *Thuis* als ik geen vragen meer mag stellen aan mevrouw *Lestrade*. Het gaat over projecten tot hooguit volgend jaar 2012 en ik beluister bij de heer *Thuis* heel duidelijk dat in de commissie bestuur en middelen is gesproken over 2018 en verder. Dat onderschrijf ik ook volledig; daarom is het ook zo'n belangrijk onderwerp. De insteek van deze motie is dus bij beide indieners een andere. Ik wil er alleen maar voor waarschuwen dat we bestuurlijk een keuze maken die de artistieke, inhoudelijke en bestuurlijke processen in de hele B5 frustreert.

De heer *Thuis* (CDA): Ik ben het met uw laatste opmerking volslagen eens maar de motie blokkeert het ook helemaal niet. Laten we vaststellen dat we het wat dat betreft geheel eens zijn.

De voorzitter: De argumenten lijken me wel gewisseld.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil nog even ingaan op de cijfers die zijn genoemd in het kader van 2012 of 2018. In 2012 zijn de hele lijsten met projecten al klaar. Dan hoeft u daarna geen zekerheid meer te bieden. Dat is de reden waarom ik het zo aangaf.

De voorzitter: Het is nu aan het college om in tweede termijn die dingen die nog te berde zijn gebracht van een antwoord te voorzien.

De heer *Essed* (GS;CDA): Voorzitter! Er liggen voor mij nog twee vragen. De VVD heeft gevraagd hoe het nu precies zit met de afwikkeling van Vertrouwen in Brabant, de ruim €200 mln.. Vorige maand zijn in alle commissies de programmaplannen voor het bestuursakkoord aan de orde geweest. Ik mag ervan uitgaan dat daarover uitvoerig informatie is uitgewisseld, ook over de uitvoerbaarheid. Ik wil daarom volstaan met de hoofdlijnen aan te geven die ik in eerste

termijn ook al noemde. Van die ruim €200 mln. zit er €100 mln. in het programma met de steden. Daarover hebben we met elkaar afgesproken dat er een doorlooptijd is tot 2013. Het gaat niet in een jaar. Er zit bovendien nog eens €80 mln. in infra waarvoor ook een langere doorlooptijd geldt. Als je dat er afhaalt blijf je zitten met een bedrag waarvan ik inschat dat het in 2011 redelijk uitvoerbaar is. Maar nogmaals ik ga niet over de details.

Uit het debat over de dienstauto's is een vraag blijven liggen. Die vraag was verleden jaar ook aan de orde, we krijgen dus een beetje een continuüm. Het eerste deel van de vraag betrof de dienstauto's en het tweede deel oplaadpunten voor elektrische auto's. In antwoord op de tweede vraag heb ik verleden jaar toegezegd – en dat geldt nog steeds – dat we bij de herinrichting van het provinciehuis zullen afwegen wat de mogelijkheden zijn. Dat ben ik dus niet vergeten, mevrouw Verstappen.

Wat de dienstauto's betreft, er is sprake van een stel van afwegingen als je overgaat tot de aanschaf van nieuwe auto's. Energie is zo'n afweging, maar ook de actieradius gegeven de brandstof. Verder noem ik het chauffeursgemak, het energielabel, het comfort voor de passagiers, de representativiteit/uitstraling, de dienstverlening van de garages en de vervangbaarheid van de auto als die in de garage staat.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Moet ik daaruit begrijpen dat in al die gevallen de elektrische auto in de min staat?

De heer *Essed* (GS;CDA): Nee hoor, ik zei dat we een afweging maken.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): ik vroeg u wat de reden is waarom er niet voor wordt gekozen het college in elektrische auto's te laten rijden.

De heer *Essed* (GS;CDA): Ik geef u een aantal afwegingen die worden gemaakt bij het doen van een keuze op dit punt. In het totaal van de afwegingen heeft de keuze niet op een elektrische auto kunnen vallen. De actieradius is zo'n afweging en ook het onvoldoende aantal

oplaadpunten. De chauffeurs maken 40.000-50.000 km per jaar in die auto's en wellicht zijn die auto's nog niet op het comfortniveau dat ze die 40.000-50.000 km kunnen maken. Het heeft wel de aandacht. Ik kan met een zekere trots en blijdschap zeggen dat we in de categorie waarin we konden kiezen de auto hebben gekozen met de laagste CO₂ uitstoot. We hebben dus wel degelijk als maatstaf de energie meegenomen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Op nog een onderdeel van mijn portefeuille is in tweede termijn teruggekomen door de fracties van GroenLinks en D66. Het gaat over glastuinbouw en daarover is ook een motie ingediend.

Op de vraag van mevrouw Lestrade wanneer er een visie komt op de sanering van de glastuinbouw antwoord ik dat wij hebben toegezegd dat we in januari komen met een voortgangsrapportage over de saneringsactiviteiten en de visie er verder op.

Wat de motie van GroenLinks betreft, we hebben in de Memorie van Antwoord al aangegeven dat wij gebruik hebben gemaakt van extra middelen die beschikbaar zijn gekomen voor de sanering van de glastuinbouw. Denk aan het budget dat het ministerie van VROM beschikbaar heeft gesteld in het kader van mooi Nederland. Die middelen zijn gebruikt en ook Europese middelen zijn gebruikt. De in de motie bedoelde middelen zijn niet gebruikt en wij voorzien ook niet dat ze nu gebruikt worden. Het is een hele sympathieke motie en van mij mag ze onmiddellijk worden uitgevoerd maar dan moet u wel aangeven waar u de dekking voor de €4,4 miljoen vandaan haalt. U hebt in het voorstel van het college gezien dat we nu een sluitende begroting hebben en daar zit geen ruimte voor deze dekking in.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Er ligt nog een amendement om de motorrijtuigenbelasting te verhogen. Dat levert €35 mln. op.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Als u daarvoor een meerderheid krijgt is dat aan de orde.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! Voor mij rest er nog slechts één punt, namelijk de

biodiversiteit. Mevrouw Verstappen vroeg wat de strekking is als op een bepaald punt een amendement wordt aangenomen. Een amendement beoogt een wijziging aan te brengen in de tekst of in de cijfers. Dat zou tot een bepaalde actie moeten leiden. De mate waarin en de wijze waarop zal in de praktijk worden bepaald. Dan is het vervolgens aan uw controlerende taak als Provinciale Staten om te kijken of het college dat goed doet. U heeft blijkbaar het idee dat het op dit punt niet goed gaat en dan is het de juiste weg om dat door middel van een motie kenbaar te maken. Zo is bestuurlijk de cirkel weer rond. Dat heeft u ook gedaan met deze motie. Daar heb ik vanochtend op gereageerd. Ik had overigens begrepen dat motie 12 zou worden vervangen door een andere motie die alleen zou gaan over het afregelen van deze extra gelden voor het jaar 2011 en dat het andere zou worden doorgeschoven. Ik weet niet of ik dat helemaal goed heb begrepen want ik heb alleen nog deze motie.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Het is misschien een misverstand dat door mij is veroorzaakt omdat ik niet precies weet hoe de techniek werkt. De bedoeling van deze motie is dat we in ieder geval in deze begroting €3 mln. krijgen en dat we met deze motie het signaal afgeven dat de leefgebiedenbenadering moet worden voortgezet en dat er in ieder geval voor de komende periode – maar dat moeten we misschien op een ander moment doen – voor volgend jaar of voor de volgende bestuursperiode, ook weer €3 mln. voor een jaar beschikbaar is.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Dan was het wel handig geweest als daarvoor een nieuwe motie was ingediend want dan weten we wat de Staten uitspreken.

Wat hoorde ik nu zeggen over de dekking van die motie?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): De dekking van de motie laten we graag aan het college over.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Daar hoorde ik niets

over.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat is de systematiek die we tegenwoordig in dit huis hanteren.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Dan laat ik het even aan de voorzitter over waar hij de voorkeur aan geeft, mondelinge of schriftelijke moties.

De *voorzitter*: We behandelen louter schriftelijke moties.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): We handhaven de motie zoals ze is omdat wij het erover eens zijn dat de leefgebiedenbenadering structureel gelden toegeschoven moet krijgen. Wij begrijpen het college als het zegt nog te moeten zoeken waar en hoe en ook verwijst naar het nieuwe bestuursakkoord. Wij zijn bereid te kijken naar een herijking van de gelden. We willen het dus gestructureerd laten doorlopen. In ieder geval moet voor volgend jaar helder zijn dat het geld er is.

De *voorzitter*: Laten wij even duidelijk zijn. De gedeputeerde geeft aan wat hij van een motie vindt. Als u iets wil aanpassen in de begroting moet u een amendement op de begroting indienen. Zo werkt dat.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! Wij zouden het als volgt kunnen doen. De Staten willen hiervoor een structurele bijdrage van €3 mln. per jaar. Vanochtend heeft het college voorgesteld om deze motie niet over te nemen. De Staten geven nu als toelichting dat zij het college verzoeken nu de dekking voor het jaar 2011 te regelen. Voor de volgende jaren kan de dekking dan worden gezien in het kader van het bestuursakkoord. Dan weten wij in ieder geval wat iedereen bedoelt. Wij staan aan de lat om dekking te zoeken.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): De gedeputeerde heeft in zijn eerste termijn tegen mevrouw Verstappen gezegd dat wij met elkaar financieel ordentelijk moeten opereren en het goed moeten

organiseren. Wij staan daar volledig achter. Formeel moeten wensen voor de begroting 2011 vroegtijdig worden aangegeven. De gedeputeerde zei zelf dat dit moest bij de Voorjaarsnota. Wat is nu het probleem? De Staten wisten helemaal niet hoe de budgetten van de leefgebiedenbenadering zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld. Bij de midterm review hebben wij van het college te horen gekregen – ik citeer even – "Biodiversiteit is het provinciaal speerpunt van het natuurbeleid." Bij diezelfde midterm review in juni 2010 heeft het college gezegd dat voor de uitvoering nog viermaal €1 mln. per jaar beschikbaar is en €450.000 structureel. In de Memorie van Antwoord bleek pas dat dit absoluut niet aan de orde is. Gedurende dit jaar wisten wij dus niet dat het verloop van die post totaal anders was dan ons halverwege dit jaar is gemeld. Vandaar dat deze post niet veel eerder aan de orde kon komen.

Ik weet welke belemmeringen er in de tekst van de motie zitten. De CDA-fractie vindt die motie echter zeer sympathiek. Wij willen voor 2011 €3 mln. voor het soortenbeleid. Daarop kan best de leefgebiedenbenadering worden toegepast want die dient volgens het rapport van Haskoning heel goed het soortenbeleid. Wij zouden de motie in die zin wel willen ondersteunen ook al hebben wij deze motie niet ondertekend uit financiële voorzichtigheid. Het doel willen wij echter wel dienen.

Op 26 november hebben wij de evaluatie van het natuur- en landschapsoffensief aan de orde. Vanmorgen is ons het manifest gepresenteerd van acht grote organisaties in Brabant. Wij zijn graag bereid om samen met het college nog eens te kijken naar al die individuele subsidiestromen. Er zijn er heel veel. Als we de leefgebiedenbenadering echt serieus nemen, moeten wij die €3 mln. op tafel krijgen. Ook wij nemen die verantwoordelijkheid.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Dit is een nadere toelichting op de motie en op de gang van zaken. Het wordt daardoor alleen maar duidelijker. Ik zeg overigens wel tegen mevrouw Kerkhof dat volgens mij vanochtend besloten is om dat agendapunt af te voeren van de commissievergadering, maar dat komt dan nog wel.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik heb al voor de zomer bij de griffie vragen ingediend met het verzoek deze door te sluisen naar de ambtenaren over hoe het zit met de leefgebiedenbenadering, met het natuur- en landschapsoffensief en met de begroting terzake. Na de zomer heb ik het in de commissie aan de orde gesteld. In de laatste commissievergadering is ons toegezegd dat wij in ieder geval de financiële onderbouwing voor deze Statenvergadering zouden ontvangen. Toen zouden wij het na de begrotingsbehandeling gaan bespreken en nu wordt het weer doorgeschoven. Ik heb daar toch problemen mee.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! Ik zou mevrouw Verstappen willen adviseren om het met de commissievoorzitter te bespreken.

De *voorzitter*: Het woord is nu aan mevrouw Van Haaften.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik zeg de Staten toe dat wij op 18 februari in de commissie zullen spreken over de visievorming inzake het bibliotheeknetwerk aan de hand van een notitie.

Er is een vraag gesteld over de kleinschalige woonvoorzieningen. Het daar genoemde bedrag is onderdeel van de subsidie. Daarvoor was €2 mln. per jaar beschikbaar. Dat hebben wij teruggebracht naar €1mln. en dat heeft te maken met het aantal aanvragen dat wij jaarlijks binnenkrijgen. Voor zover wij dat nu kunnen overzien, is het bedrag van €1 mln. toereikend. Wij zagen hier ruimte om te herprioriteren.

Er is gevraagd of er bij de IDOP's inderdaad wordt samengewerkt. U weet dat wij met alle middelen die wij hebben proberen die samenwerking te stimuleren. Wij kunnen stimuleren dat er samenwerking plaatsvindt, maar hoe dat gebeurt, kunnen wij niet afdwingen. Dat is ieders eigen verantwoordelijkheid en dat wil ik graag zo laten. Voorzitter. Motie M14 is veranderd in motie M14A. Ik neem aan, voorzitter, dat ik motie 14A behandel.

De *voorzitter*: Dat klopt.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Zowel motie M14A als motie M15 gaat over de zorgen die wij hebben over het verloop van het transitieproces, in de wetenschap dat het een langdurig proces is waarvoor meer jaren nodig zijn. Het gaat niet alleen over het brengen van de provinciale jeugdzorg naar de gemeenten, het gaat ook over de Jeugd GGZ, het gaat ook over de LVG, de Licht Verstandelijk Gehandicapte kinderen. Er gaat echt heel veel veranderen de komende jaren. Bovendien is er sprake van een enorme tijdsdruk. Hoewel het proces meerdere jaren zal duren, moeten wij snel beginnen om een en ander succesvol te laten zijn. Gelukkig koersen wij al een tijdje in deze richting. Wij doen dat met veel partners en bij al die partners spelen verschillende ontwikkelingen. De staatssecretaris heeft vandaag een plan van aanpak aangekondigd om die transitieperiode goed vorm te geven. De gemeenten moeten in de versnelling en doen dat allemaal op hun eigen manier. Ik wil die ontwikkelingen goed bijhouden en zal de Staten daarover graag informeren. Er is nog geen enkel beeld van de hiermee gepaard gaande kosten. Gelukkig is motie M14 op dat punt veranderd en is dit weggehaald in de nieuwe motie M14A. Ik wil niet dat in de motie wordt opgenomen dat de provincie daarvoor kosten draagt. Het Rijk moet zorgdragen voor goede financiële ondersteuning voor gemeenten, provincies, zorgaanbieders en Bureaus Jeugdzorg om deze overgang vorm te geven.

Wij gaan gewoon door met u van de ontwikkelingen op de hoogte te houden. Over twee weken spreken wij over het uitvoeringsprogramma. Elke vergadering staat jeugdzorg op de agenda. Daar gaan wij mee door. Ik verwacht begin 2011 bericht van de staatssecretaris en zal u dan weer bijpraten. Wij staan positief tegenover motie M14A.

Met een aantal punten uit motie M15 ligt het wat moeilijker. Er zijn concrete en toetsbare afspraken met alle betrokkenen. Er is samenhang tussen de verschillende onderdelen van jeugdzorg en jeugdbeleid. Dat staat allemaal in het uitvoeringsprogramma. Ik lees in deze motie dat de daling van de instroom bij de zorgaanbieders in een

direct verband wordt gebracht met het versterken van het lokale aanbod, alsof het communicerende vaten zijn. Ik heb in mijn eerste termijn proberen aan te geven dat dit niet het geval is en dat moet ook niet het geval zijn. Ik wil zeker geen rechtstreekse kwantitatieve relatie tussen die beide leggen. Ik acht deze motie deels overbodig omdat het allemaal op orde is. Ik vind de motie deels onjuist omdat aangenomen wordt dat er sprake is van een kwantitatieve relatie en communicerende vaten. Ik ontraad dan ook deze motie maar breng dat wel in verband met mijn reactie op motie M14A, waarin ik heb toegezegd om de Staten zeer goed op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. Wij hebben elkaar daarbij nodig.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! De directe relatie wordt niet echt benoemd in deze motie. Er is een samenhang maar die hoeft niet één op één te zijn. Die samenhang willen wij wel graag zien. Wij willen ook graag weten welke afspraken met alle aanbieders en de gemeenten worden gemaakt om die 5% instroomvermindering en de 5% uitstroomvergroting werkelijk te realiseren. Dit sluit ook aan bij de inbreng van de fractie van de VVD. Daarover moeten wij samen praten. Wij beschouwen het als een ondersteuning van het beleid maar willen daarover wel graag praten met de gedeputeerde in de commissie ZWC. Vandaar deze motie.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Het ligt voor de hand dat wij daarover praten met elkaar. Dat heb ik al gezegd toen ik motie M14A besprak. Wij hebben die concrete afspraken besproken. Sterker nog, die hebben de Staten vastgelegd. De manier waarop wij de €8 mln. voor versterking van het aanbod gaan invullen, is een paar commissievergaderingen geleden vastgesteld. De manier waarop wij afspraken maken met de zorgaanbieders is vastgesteld in onze subsidieverordening. Ik begrijp best dat de Staten vragen om hen daarbij te betrekken, maar het lijkt mij enigszins overbodig om nu afspraken nogmaals of op een andere manier vast te leggen.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Aan de ene kant wordt gezegd dat de instroom in de geïndiceerde zorg omlaag moet en aan de andere kant moeten de Centra voor Jeugd en Gezin en de gemeenten dit oppakken. Wij maken ons zorgen dat zij dat nog adequaat kunnen doen. Wij zijn niet de enige die zich hierover zorgen maken, ook de zorgaanbieders en het Bureau Jeugdzorg maken zich zorgen.

Wij willen daarover graag afspraken maken en hebben het college nodig om de regisseursrol op te pakken. Vandaar dat wij deze motie zullen handhaven.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Volgens de wet hebben wij de rol van regisseur. U kent mij al wat langer dan vandaag en u weet dat ik die regierol zeer stevig opneem. Wij zitten overal aan tafel om ervoor te zorgen dat er goede afspraken gemaakt worden. Ik heb ook aangegeven dat die afspraken er zijn. In de motie wordt de indruk gewekt dat wij een korting doorvoeren bij de zorgaanbieders omdat wij het lokale aanbod versterken. Dat is niet waar. De korting op de zorgaanbieders is het gevolg van afspraken die wij al verschillende jaren met hen gemaakt hebben. Wij hebben steeds aangekondigd dat wij zouden stoppen met het toevoegen van autonome middelen aan de jeugdzorg en dat een en ander moet gebeuren binnen de doeluitkering. Er zijn al verschillende keren extra middelen uitgetrokken. Wij doen samen ons best om het voor elkaar te krijgen. Het uitvoeringsprogramma heet niet voor niets: Puzzelen voor gevorderden. Wij zijn op al die velden actief. Het is echter niet zo dat je met het maken van goede afspraken met gemeenten over wat zij moeten doen, verklaart dat het zorgaanbod minder middelen krijgt. Het is niet juist om die relatie te leggen.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Voorzitter! Die indruk is helaas ten onrechte gewekt. Wij weten heel goed hoe het zit met de middelen. Wij leggen nu geen verband tussen het feit dat er aan de ene kant €6 mln. wordt gekort en er aan de andere kant €8 mln. bijkomt. De korting van €16 mln. naar €8 mln. was al veel eerder bekend dan dat de

instroom met 5% moet dalen. Wij hebben niet de indruk willen wekken dat die relatie er op die manier zou zijn. Nu zien wij dat de instroom inderdaad moet dalen. Iedereen is het daarover eens. Tegelijkertijd zijn wij blij dat destijds het amendement van het CDA is aangenomen om die middelen te reserveren, want die kunnen wij op dit moment heel erg goed gebruiken. Daarom zien wij ook een bepaalde samenhang. Wij zouden het fijn vinden als het college die samenhang tussen deze twee zaken zou willen aanbrengen.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Vindt mevrouw Van Breda het een goed idee om daar bij de bespreking van het uitvoeringsprogramma naar te kijken? Daarin staan alle afspraken. Wij sluiten op dit moment convenanten af met gemeenten per regio. De eerste is inmiddels klaar. Die wordt in de regio noordoost begin december getekend. Dit geeft een heel duidelijk inzicht hoe concreet de afspraken zijn. Wij zitten echt op dezelfde lijn te werken.

Mevrouw *Van Breda* (PvdA): Wij willen die convenanten en het uitvoeringsprogramma graag bekijken, voorzitter. Ik had het nog in mijn envelop zitten.

De *voorzitter*: Die bespreking in de commissie is zeer aanstaande. Dank voor deze suggestie. Het woord is aan gedeputeerde De Boer.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Er is nog een vraag gesteld over een amendement van de ChristenUnie-SGP. De projecten van de €31,5 mln. voldoen aan de criteria van het netwerkprogramma. Zij zijn gereed in 2013. Dat zijn de spelregels. Ik heb daarnaar gehandeld en die met de gemeenten als zodanig besproken.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Ik wil ons amendement nr. A12 aanpassen. Er was veel sympathie voor dit amendement. De gedeputeerde gaf ook aan dat hij het graag wilde uitvoeren als er middelen voor zijn. Ik wil dat amendement veranderen in een motie jonge boeren. Ik wil de passage over de

dekking vervangen door: "Hiervoor op korte termijn een voorstel met begrotingswijziging aan de Staten doen toekomen." Op die manier voldoe ik geheel aan de spelregels zoals die net door de heer Van Vugt zijn genoemd.

De *voorzitter*: Dit gaat te snel. Kunt u even heel precies aangeven waar u de wijziging aanbrengt?

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Bij wij dragen het college op, komt achter het tweede gedachtestreepje de volgende tekst:

"Hiervoor op korte termijn een voorstel met begrotingswijziging aan de Staten te doen toekomen."

De tekst van motie M17 is dan als volgt:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 12 november 2010;

gelezen de begroting en de Najaarsbrief;

constaterende dat:

- *het college voorstelt om de provinciale top-up op de rijksregeling voor jonge boeren te beëindigen;*

overwegende dat:

- *de transitie van de agrarische sector gerekend mag worden tot de kerntaak van de provincie;*
- *mogelijkheden voor bedrijfsopvolging essentieel zijn voor het voortbestaan van de gezinsbedrijven die de ruggengraat vormen van de duurzame agrarische sector in Brabant;*

dragen het college op:

- *deze regeling in stand te houden;*
- *hiervoor op korte termijn een voorstel met begrotingswijziging aan de Staten te doen toekomen, en gaan over tot de orde van de dag."*

De *voorzitter*: Aangezien het amendement nr. A12 is ingetrokken en vervangen door een motie M17, maakt het amendement geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De *voorzitter*: De tekst is geamendeerd opgenomen in een motie. Die komt in stemming als motie M17.

De heer *Arkes* (PvdA): Voorzitter! Krijgen wij nog

een commentaar van de gedeputeerde op deze motie?

De *voorzitter*: Ik wilde vragen of de Staten het met mij eens zijn dat zowel het college als u even de balans opmaakt voordat wij gaan stemmen. Ik stel een korte schorsing voor. Daarna kunnen wij bekijken of er een korte stemverklaringsronde nodig is over de amendementen en moties. Daarna kunnen wij de stemming vlot afhandelen.

De vergadering wordt van 15.15 uur tot 15.20 uur geschorst.

De *voorzitter*: Ik ga ervan uit dat iedereen weer binnen is en dat wij met de stemmingen kunnen beginnen. Ik kijk nog even rond met de vraag of er naar aanleiding van het beraad tijdens de koffiepauze nog redenen zijn waarom wij niet of anders zouden gaan stemmen als voorgenomen vlak voor de schorsing. Als dat niet het geval is, stel ik voor dat wij allereerst gaan stemmen over de amendementen die zijn ingediend op Staten-voorstel 60/10: de begroting 2011 inclusief de Najaarsbrief.

Gegeven het feit dat niet iedereen aanwezig is, vraag ik de griffier om heel goed in de gaten te houden voor welke amendementen alternatieve meerderheden mogelijk zijn.

In stemming komt amendement A7.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

Voorzitter. Wij stemmen tegen vanwege de Alderstafel, maar wij zijn voor de inhoud.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en D66 tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A8.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A9.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A10.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

Voorzitter. Wij volgen de toelichting van de gedeputeerde, met name over het speciale tarief voor jongeren van 12 tot 18 jaar, het zogeheten roze tarief.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij stemmen tegen met dezelfde stemverklaring als het CDA.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A11.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A13.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.
Voorzitter. Wij willen graag in de eerstvolgende vergadering van de commissie EMG met de gedeputeerde praten om een inhoudelijk oordeel over de projecten en de programma's te vellen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt Statenvoorstel 60/10 E

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen dit Statenvoorstel gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M7.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Deze motie is met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie M8.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M9.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de SP, de VVD, de PvdA, de PvdD en D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties van GroenLinks en de ChristenUnie-SGP ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M10.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen. Ik verwijs naar de

eerder gemaakte opmerking dat wij als CDA wachten op de beantwoording van de recent gestelde vragen aan het college.

De heer *Heijmans* (SP): Tegen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de SP, de VVD, de PvdA, de PvdD en D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de fracties van GroenLinks en de ChristenUnie-SGP ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M12.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Voorzitter. Wij hebben daarstraks in het debat duidelijk gemaakt dat wij graag bereid zijn die €3 mln. voor leefgebiedenbenadering in te zetten maar wel door herschikking van middelen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Deze motie is met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie 13.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

Voorzitter. Wij willen geen precedentwerking wat de zorg van het GS-lid is. In dat opzicht kunnen we voor stemmen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

De heer *Ten Harmsen van der Beek* (VVD): Tegen.
Voorzitter. Wij vinden het enerzijds niet nodig een motie in te dienen die het college en het artistiek team oproept gewoon hun werk te doen. Anderzijds zijn we wat bezorgd over de gevoeligheden in het bestuurlijk proces over de besluitvorming BrabantStad Culturele Hoofdstad in B5-verband.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de SP, GroenLinks en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de fracties van de VVD, de PvdA, de ChristenUnie-SGP en de PvdD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie 14A.

De *voorzitter*: Dit is een geamendeerde motie M14, aanvankelijk ondertekend door de SP en nu door de SP, de VVD, het CDA en de PvdA.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: Deze motie is met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie M15.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

Voorzitter. We achten de motie volstrekt overbodig gezien ook de inspanning van het college op dit terrein en gezien ook de steun die wij aan motie M14A gaven.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, de PvdA, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de fractie van het CDA ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M16.

De heer *Thuis* (CDA): Tegen.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die van de fracties van de SP, de VVD, GroenLinks, de ChristenUnie-SGP, de PvdD en D66 ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M17.

De *voorzitter*: Ik breng in herinnering dat deze motie het eerder ingediende amendement onder nummer A12 is. De laatste zin van dat amendement is gewijzigd in: niet te dekken uit de algemene reserve maar op korte termijn een voorstel tot begrotingswijziging aan de Staten voor te leggen.

De heer *Thuis* (CDA): Voor.

Voorzitter. Wij vinden de inhoud zeer sympathiek maar wij vinden ook dat de dekking uiterschikking van de middelen, dus binnen de bestaande middelen moeten worden gevonden.

De heer *Heijmans* (SP): Voor.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Arkes* (PvdA): Tegen.

Wij achten transitie van de agrarisch sector niet

meteen een kerntaak van de provincie.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Tegen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

Voorzitter. Wij willen afwachten wat de topcommissie gaat brengen. Wij achten deze motie voorbarig.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de SP, GroenLinks en de ChristenUnie-SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de VVD, de PvdA, de PvdD en D66 tegen, zodat zij is aangenomen.

De Staten hebben de laatste begroting van deze bestuursperiode vastgesteld. Ik wil als uw voorzitter daar graag een enkele opmerking over maken. Ik wil mij aansluiten bij de complimenten die sommigen van u richting de heer Essed hebben gemaakt. Wij weten dat dit de laatste begroting is die onder zijn bezielende leiding tot stand is gekomen. Achter zijn bezielende leiding zit een team van mensen die hier mede door wat u bij de voorjaarsnota aan ons hebt opgedragen, de afgelopen tijd daar heel hard aan hebben gewerkt. Ik denk dat een passende beloning te zijner tijd op haar plaats zal zijn.

(instemmend geroffel)

Motie 1 vreemd aan de orde van de dag

De *voorzitter*: Er zijn vier moties vreemd aan de orde van de dag ingediend. Dat is allereerst een motie die u kent onder stuk nummer M1 over een onderzoek naar de totstandkoming van het LOG Hulsel-Bladel. Verder is er een drietal moties ingediend die betrekking hebben op de kattenjacht. Ik wil mevrouw Verstappen vragen of zij ermee instemt dat wij die drie moties geïntegreerd aan de orde stellen en ik stel vast dat zij daarin toestemt.

Bij moties vreemd aan de orde van de dag is het gebruik dat eerst de indiener het woord krijgt, de gedeputeerde daarop een eerste reactie geeft en daarna anderen zich daarbij kunnen aansluiten.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ik zal de aftrap doen en misschien zal de heer Vreugdenhil mij dadelijk nog bijvallen.

Deze motie kent een lange voorgeschiedenis zoals in de constatering al staat. In de Statenvergadering van 28 mei jongstleden is al een motie ingediend die inging op de totstandkoming van de begrenzing. Ik hoorde in de wandelgangen al wat ruis hierover en daarom voor alle helderheid: het gaat ons erom hoe die begrenzing van het LOG tot stand is gekomen. Het gaat niet over de inhoud van de reconstructiedoelen – daar komt nog voldoende discussie over in deze Staten – maar met name over de totstandkoming van de begrenzing van een LOG en heel specifiek over dat LOG Hulsel-Bladel. In de streek is daar heel veel commotie over. Naar aanleiding van de aangehouden motie van 28 mei hebben de GS daarover een notitie doen verschijnen die is besproken in de commissie ruimte en milieu. Ik hoorde vanmorgen de woordvoester van de VVD bij het onderzoek naar IDOP's zeggen dat die notitie toch een beetje deed denken aan de slager die zijn eigen vlees keurt. Die bespreking in de commissie ruimte en milieu was wat ons betreft toch niet naar volle tevredenheid. Wij vinden het daarom belangrijk dat er een onafhankelijk onderzoek komt. Wij hebben daarvoor de zuidelijke rekenkamer voorgesteld maar wij staan er helemaal voor open als de Staten aan een andere partij denken. Maar wij vinden het belangrijk dat er een onafhankelijk onderzoek buiten dit huis komt naar de totstandkoming van zo'n begrenzing en heel specifiek dit LOG Hulsel-Bladel. Daar kunnen we dan straks weer lering uit trekken want in 2011, misschien 2012, gaan alle LOG's op de schop. Dan worden ze allemaal opnieuw bekeken en herbegrensd. Als we dit onderzoek nu gaan instellen, kunnen we er alleen maar lering uit trekken en in de volgende fase ons voordeel mee doen.

De *voorzitter*: Ik geef dan nu eerst de fracties gelegenheid om op deze motie te reageren.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Het heeft de CDA-fractie verrast dat deze motie vreemd aan de orde van de dag is gekomen. We hebben naar aanleiding van een aangehouden motie op 8 oktober in de commissie ruimte en milieu een uitvoerige notitie gehad waarin op de hele ontstaansgeschiedenis van het LOG Hulsel-Bladel is ingegaan. We hebben ook van de indieners van deze motie op geen enkele wijze aangegeven gekregen dat er iets aan die zeer uitvoerige notitie niet zou kloppen. Wij vinden het heel vreemd dat er nu weer een onderzoek overheen moet. Eerder hebben we al een parlementair onderzoek aangekondigd gekregen door de ChristenUnie-SGP. We zijn het een beetje zat. We weten precies wat er aan de hand is. Het is waar dat bij de feitelijke totstandkoming – dat heeft mijn collega Van Vugt destijds al gezegd – niet alle trajecten evengoed zijn doorlopen maar het neemt niet weg dat wij op dit moment in dit stadium waarin wij de LOG's überhaupt nog ter discussie hebben over de jaarwisseling heen, niet nu nog eens weer willen beginnen aan een onafhankelijk onderzoek. Mijn fractie is daar dus tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! De belangrijkste reden waarom wij als Staten gewoon voor deze motie zouden moeten zijn is dat zoals de heer Martens zei we hiervan gewoon moeten leren. Dat is de belangrijkste reden waarom de SP van harte voor de motie zal stemmen.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! Ik ondersteun het betoog van mevrouw Kerkhof. We hebben inderdaad op 8 oktober in de commissievergadering er uitvoerig over gesproken en het is uitvoerig beantwoord door de gedeputeerde. Er is geen aanleiding daarop terug te komen.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Voorzitter! Dit soort zaken komt niet uit de lucht vallen. Op 8 oktober hebben we hierover in de commissievergadering uitgebreid gesproken. Na die commissie gebeurde nog iets anders en het is goed dat dit hier nog eens

verteld wordt. We hadden nog een soort van nazit met de gedeputeerde en toen kwamen aan de orde de artikelen die de afgelopen periode in het Brabants Dagblad zijn verschenen over het LOG Hulsel-Bladel. Daarin werd gesuggereerd dat er wel regelgeving is maar dat die in de besluitvorming niet helemaal is gevolgd. De vraag die op dat moment overbleef was of dat aan dit huis ligt of aan de gemeente. Hierover hadden we tezamen nog een vraag, namelijk hoe wij hiervan kunnen afkomen. Het kan zijn dat we dat met een onderzoek moeten doen maar dan hebben we weer een onderzoek. De commissie beleidsevaluatie is nu bezig. De SP heeft al eerder over dat LOG gevraagd toen het erom ging dat onderzoek op een andere manier te doen, of het niet beter zou zijn even te wachten. Misschien, meneer Martens, is uw vraag te vroeg. U hoort onze partij hierover twijfelen. Zou het niet goed zijn om deze geruchten die daar in de gemeente in de lucht hangen, er klip en klaar vandaan te halen. Als u dat niet doet, voorzitter, blijven ze hangen. Ik kan niet zeggen dat die geruchten op waarheid gestoeld zijn of niet; daar zijn het geruchten voor. Dat gebied heeft echter zo'n impact, misschien wel het meeste impact van alle LOG-gebieden, dat ik de gedeputeerde zou willen vragen met een oplossing te komen om van deze discussie af te zijn. Of wij voor of tegen deze motie zijn, zal mede van dat antwoord afhangen. Ik zou hiermee ook de Staten willen oproepen eraan mee te werken niet alleen voor Hulsel-Bladel maar op alle onderdelen helderheid te krijgen. Want we zouden toch eigenlijk van de discussie af moeten over wat allemaal niet kan en hoe vervelend het is. Er komt een Agro-tafel; we zijn ermee bezig. Het is al vaker gezegd hier, daar zouden we naartoe moeten. Samengevat, we dagen de gedeputeerde uit voor de vraag van GroenLinks met een oplossing te komen.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De heer Wagemakers heeft heel wijze woorden gesproken en het proces aangegeven hoe een aantal zaken zijn gelopen en ook dat er nog heel veel vragen zijn, vooral binnen de Brabantse bevolking, over de landbouwonwikkelings-

gebieden. Het rapport van de SER Brabant stelt ook heel hard dat de LOG's zijn verworpen tot de afvoerputjes van Brabant. Die woorden hebben ze zwart op wit gezet in hun advies. Als je dan vragen krijgt over de totstandkoming van de begrenzing en je de geluiden hoort daarbij, ook de geluiden uit de commissie waarin wordt aan gegeven dat de zaken minder transparant zijn gelopen, dan kunnen we daar ontzettend veel van leren. Wat onze fractie betreft gaat het juist daarom en gaat het er ook om weer vertrouwen te krijgen in het vervolg van de reconstructie. Er liggen heel veel vragen, ook terechte vragen, waarop goede antwoorden kunnen worden gegeven maar waarop ook kan worden aangegeven waar we op een andere manier hadden moeten handelen. Ik denk dat we het aan de Brabantse burgers verplicht zijn die vragen nadrukkelijk te beantwoorden. De commissienotitie geeft op veel vragen in ieder geval geen antwoord. Ik sluit me dan ook helemaal aan bij de woorden van de heer Wagemakers om een reactie te vragen van de gedeputeerde hoe dat signaal vanuit de Brabantse bevolking daadwerkelijk wordt opgepakt.

De heer *Van der Burgt* (VVD): We weten heel duidelijk dat het nodig is dat er een herbegrenzing van de LOG's komt en we hebben daarvoor een traject uitgezet en met de gedeputeerde afgesproken dat de herbegrenzing van de LOG's aan de orde komt zodra het volksgezondheids-onderzoek gereed is. Ik vind dat we ons daaraan moeten houden.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! De opmerkingen van de heer Van der Burgt gaat langs het voorstel dat de heer Martens heeft gedaan. We moeten die twee zaken uit elkaar houden. Wat hij zei is geen argument om niet voor dit voorstel te stemmen.

Ik wil nog wat zeggen naar aanleiding van de opmerking dat het opeens uit de lucht komt vallen. De heer Wagemakers heeft net aangegeven dat juist vanuit de commissievergadering van 8 oktober heel helder is dat er ieder geval een aantal partijen in staat en bereid is de vragen die toen door een fors aantal Brabantse burgers werden

gesteld, op te pakken en er een vervolg aan te geven. Wat dat betreft kan het voorstel dat nu door GroenLinks is ingediend, niet als een verrassing worden gezien.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Het is al genoeg toegelicht. Wij steunen deze motie.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Er zijn op dit moment heel veel onderzoeken. Ik wacht het antwoord van de gedeputeerde af en dan zal ik alsnog aangeven of we voor of tegen zijn.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! De begrenzing van de LOG's, niet alleen van deze, is door PS zelf gedaan. U hebt zelf de grenzen van de landbouwontwikkelingsgebieden vastgesteld. Recent hebt u bij de vaststelling van de verordening eerste fase die grenzen herbevestigd. Er was aanleiding een onderzoek te doen naar de totstandkoming van de begrenzing van het LOG Hulsel-Bladel. Dat had te maken met het opereren van de gemeente, een wethouder, een grondeigenaar, een ontwikkelaar van stallen. In het rapport dat wij hebben gemaakt wordt verwezen naar een integriteitsonderzoek dat door de gemeente Reusel-De Mierden is ingesteld. Dat integriteitsonderzoek is ook in de gemeenteraad van Reusel-De Mierden besproken. Dat was ook openbaar en daar hebt u kennis van kunnen nemen. In het rapport dat wij hebben gemaakt is ook duidelijk en klip en klaar aangegeven in hoeverre grondposities van individuele personen al of niet een rol hebben gespeeld bij de vaststelling van de begrenzing. Als dan hier wordt gezegd dat er nog heel veel open vragen zijn over hoe die begrenzing tot stand is gekomen, wie de begrenzing heeft vastgesteld en hoe de procedure is geweest, kan ik mij niet voorstellen dat er nog vragen zouden leven. Bij navraag in de wandelgangen en bij de nazit waarover de heer Wagemakers sprak, hoorde ik alleen zeggen dat men een krantenartikel had gelezen en dat men nog meer wilde weten. Als ik dan vroeg wat men nog meer wilde weten, kwam er geen antwoord. Wat mij betreft, is zorgvuldig geopereerd ook door

de gemeente Reusel-De Mierden. Op basis van een aantal verdachtmakingen is er een integriteitsonderzoek gedaan. Wij hebben de feiten over het tot stand komen van de begrenzing op een rij gezet. Ik denk dat daarmee dit specifieke vraagstuk in zijn algemeenheid aan de orde is geweest als het gaat om de totstandkoming van begrenzing van landbouwontwikkelingsgebieden.

Dan is er de vraag wat we daaruit zouden kunnen leren. In de notitie die u is aangereikt en ook in de commissie is besproken over hoe om te gaan met de vraag of alle landbouwontwikkelingsgebieden zoals ze nu zijn aangewezen nog adequaat zijn en of we niet moeten overgaan tot een andere vaststelling van de grenzen, kleinere grenzen, grotere grenzen, wegvallen van landbouwontwikkelingsgebieden, hebben wij aangegeven dat dat op een zeer zorgvuldige manier moet worden gedaan, inclusief informatieavonden, inclusief inspraakprocedures, inclusief het hele juridische traject dat moet worden doorlopen voor die landbouwontwikkelingsgebieden. Uitgebreider kunnen wij het niet te doen. Ik denk dat er ook genoeg in staat als het gaat om evaluatie naar de toekomst toe en voor het vaststellen van nieuwe grenzen voor de landbouwontwikkelingsgebieden.

De *voorzitter*: Dan geef ik nu gelegenheid voor een reactie door degenen die de motie hebben ingediend.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ik hecht er toch aan hier vast te stellen dat de vaststelling van een LOG een puur formeel traject kent en een stuk informeel traject. Uiteraard, de gemeenteraad en de Statenvergadering maken bepaalde keuzes in een officiële vergadering. We moeten ook zien hoe de begrenzing van het LOG in eerste instantie was. Het waren eigenlijk twee LOG'S. Vervolgens gaat er dan een tijdje lang een circuit overheen en in de volgende gemeenteraadsvergadering blijkt dan dat het één LOG is geworden. Formeel juridisch klopt het; het is in de gemeenteraadsvergadering geweest en die neemt afzonderlijke besluiten. Wat juist ons echter bevreemdt en daarvoor is dit onderzoek ook bedoeld, is wat er gebeurt in de tijd tussen twee gemeenteraadsverga-

deringen. Welke krachten hebben daar gespeeld en wat heeft ertoe geleid dat er in de volgende gemeenteraadsvergadering een ander voorstel kwam. Dat moet wat ons betreft duidelijk worden onderzocht. Dan krijg je een beeld welke krachten speelden en hoe dat werd opgepakt in de besluitvorming door de gemeenteraad.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik zou toch graag van de heer *Martens* een reactie hebben op wat de gedeputeerde heeft betoogd. Die heeft gezegd dat is onderzocht of de grondposities een rol hebben gespeeld. Dat is onderzocht en de gedeputeerde zegt dat het niet het geval is. Wat is uw reactie daar dan op?

De heer *Martens* (GroenLinks): Ik zou dat graag in een onafhankelijk onderzoek bevestigd willen zien. De heer *Van Heugten* baseert zich uiteraard ook op informatie die hij heeft gekregen, maar de notitie zoals die in de commissie ruimte en milieu voorlag, vonden wij wel heel summier. Er werd inderdaad een mening gegeven maar wij vonden dat hij daar uitgebreider onderzoek naar had moeten doen. Wij vonden dus de notitie van GS te beperkt.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat betekent dat u eigenlijk twijfelt aan de juistheid van het onderzoek dat door de gedeputeerde is ingesteld.

De heer *Martens* (GroenLinks): Dat heeft u mij niet horen zeggen. Ik vind het onderzoek te beperkt. Wij vinden dat juist omdat deze zaak zo belangrijk is, een uitgebreider onderzoek moet plaatsvinden.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Op welke punten wilt u dan nog meer onderzoek? Ik ben zelf niet in de commissie geweest maar.....

De *voorzitter*: Mevrouw *Kerkhof* neemt het over.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik begrijp nu het wantrouwen van de heer *Martens*. Naar mijn idee heeft hij dat onderzoek helemaal niet gelezen. Hij heeft het over een summier onderzoekje, maar het was een ongelooflijk groot

stuk, uitvoerig gedetailleerd, alle jaren van de voorbereiding van de reconstructie, alle beslissingen van de reconstructiecommissies, alle beslissingen van de raad, alles was zeer uitvoerig en gedetailleerd. Ik vraag me echt af of u het überhaupt goed hebt gezien. Wat mij nog meer verbaasd is dat u in de commissie van 8 oktober over deze kritiek die u nu hebt geuit, geen woord hebt gerept. Wanneer is die kritiek ineens ontstaan?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wat is de aanleiding dat u er nu mee komt?

De heer *Martens* (GroenLinks): er zijn twee zaken. Allereerst de notitie. Er lag een heel dik pak papier dat helemaal inging op hoe de reconstructie tot stand is gekomen. De notitie die specifiek over het LOG Hulsel-Bladel ging, was een stuk dunner. Daar gaan onze opmerkingen over.

De *voorzitter*: Mevrouw *Kerkhof*, ik moet erop wijzen dat alles wat u daar zegt wij niet kunnen horen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Ik schudde driftig mijn hoofd.

De *voorzitter*: Ik hoorde er ook geluid bij.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Dan heeft u verdraaid scherpe oren maar dat is mij al vaak opgevallen. Ook de notitie over het LOG Hulsel-Bladel was een zeer uitvoerig en zeer gedetailleerd met allerlei concrete informatie, ook over begrenzing, over de samenstelling van de reconstructiecommissie, over de vertegenwoordiging van de klankbordgroep, en we hebben ook van de insprekers nog allerlei detailinformatie daarover gekregen. Kortom, het is uitvoerig besproken. Daar was u hoop ik bij; dat heb ik niet meer gecontroleerd. In ieder geval op dat moment toen de informatie beschikbaar kwam heb ik u helemaal niet horen klagen over gebrek aan informatie. Met andere woorden, wat is er intussen gebeurd?

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Ik denk dat we hier in het huis de goede afspraak hebben dat we GS de kans geven met een notitie te komen en dat we daarover in de commissie gaan spreken. Die kans hebben wij uiteraard ook aan GS gegeven. Vandaar dat wij ermee instemden dat de motie begin dit jaar werd aangehouden. Vervolgens lag de notitie voor. Ik heb de conceptnotulen van de commissievergadering erbij gehaald. Daarin staat dat onze fractie het niet eens was met de notitie en dat zij meende dat die uitgebreider moest zijn. Uiteraard staan in de notitie de juiste data en wat er in de gemeenteraad is besproken en wie er in de klankbordgroep zitten. Dat is prima, maar het is juist de bedoeling boven water te krijgen wat er gebeurde tussen de formele beslismomenten, welke krachten er toen speelden. Onze fractie zou daar graag veel meer duidelijkheid over moeten hebben.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! De laatste toelichting van de heer Martens baart mij grote zorgen, als dat een motief is om dit onderzoek te wensen. Er is al aangegeven dat de rapportage die wij hebben gemaakt is gebaseerd op de verifieerbare cijfers. Alle verslagen en kadastrale gegevens zijn openbare en onafhankelijke gegevens, door iedereen te verifiëren. U zegt te willen weten wat zich afspeelde tussen twee gemeenteraadsvergaderingen. Zittend op de stoel van provinciale staten gaat u zich zorgen maken over wat er tussen twee gemeenteraadsvergaderingen in een gemeente is gebeurd. Tenzij u aanwijzingen hebben dat er onoorbare zaken zijn geweest maar dan moet u naar de politie stappen en aangifte doen of het Bureau integriteit van de Nederlandse gemeenten, maar het kan mijn idee niet zo zijn dat door de rekenkamer voor dat doel een onderzoek wordt ingesteld.

In stemming komt motie M1.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen. Voorzitter. Wij vinden dat door dit soort discussies en door deze motie de suggestie in stand wordt gehouden dat dingen niet deugen. Wij maken daar ernstig bezwaar tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Voorzitter. Mijn stemverklaring sluit aan op die van mevrouw Kerkhof. Door dit niet te willen onderzoeken, wordt die suggestie nog veel meer in stand gehouden.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn er niet voor dat suggesties in stand worden gehouden. Wij zijn het met de voorzitter van onze Staten eens dat dit de laatste beraadslaging over dit onderwerp zou moeten zijn.

De heer *Wagemakers* (PvdA): Tegen.

Voorzitter. Na de commissievergadering van 8 oktober is het hier in de zaal buiten de commissie om besproken. De gedeputeerde heeft het hier opnieuw gezegd. Het staat in het verslag. Dat is precies wat wij nodig hebben.

Ik wijs erop dat de commissie Beleids evaluatie hiermee bezig is. Als het niet duidelijk wordt, komt het vanzelf nog aan de orde.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Voorzitter. Wij zijn er ook niet voor om voortdurend onderzoek te laten doen. Dat kost veel geld. Wij denken dat de onrust onder burgers echt groter is dan sommige fracties inschatten. Daarom is het goed dit onderzoek te doen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Tegen.

Voorzitter. Ik zit eigenlijk nog steeds na te denken. Ik heb ondertussen overleg gehad met een lid van de commissie omdat ik niet bij die vergadering was. Ik weet dus niet wat daar toen besproken is. Hij twijfelt ook. Vanuit mijn oppositionele rol zou het makkelijk voor mij zijn om voor te stemmen. Ik denk echter dat wij moeten wachten totdat het onderzoek van de commissie Beleids evaluatie bekend wordt. Wellicht is op een later moment alsnog onderzoek nodig. Op dit moment ben ik tegen dit onderzoek.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden

van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

Het is misschien toevallig maar ik krijg zojuist een heel leuk bericht binnen dat ik graag even aan u wil voorlezen. Het gaat over ons. De communicatieve aanpak van de provincie Noord-Brabant met betrekking tot en naar aanleiding van het Burgerinitiatief Megastallen is genomineerd uit een heel groot aantal projecten door de Europese Organisatie van Communicatiemensen voor de European Excellence Award 2010 in de categorie issues and reputation management. Waarvan akte.

(geroffel op de bankjes).

Moties 2, 3 en 4 vreemd aan de orde van de dag

De *voorzitter*: Wij gaan over tot de behandeling van drie moties vreemd aan de orde van de dag. Deze moties hebben betrekking op de statistische gegevens kattenjacht, op de identiteit geschoten katten en het einde van de kattenjacht. Het loopt goed af, zie ik.

Het woord is aan mevrouw Verstappen van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! De kattenjacht is veel in het nieuws geweest. Wij hebben heel veel reacties gekregen van eigenaren van katten met een verbrijzeld kaakje of schotwonden. Wij hebben ook berichten gehad van ex-jagers die ons vertelden dat zij katten afgeschoten en dan op de weg gooiden zodat zij overreden werden en er geen verdere vragen gesteld zouden worden.

In Brabant worden jaarlijks duizenden katten afgeschoten en direct begraven of achtergelaten of gewoon op de weg gegooid. Het zou om verwilderde katten gaan. Het onderscheid tussen een gewone en een verwilderde kat is echter niet te zien als je schiet. Het onderscheid tussen een verwilderde en een wilde kat of tussen een gewone kat en een wilde kat is ook niet te zien. Een wilde kat is een zwaar beschermde kattensoort want die

is zeer zeldzaam.

Het zou om verwilderde katten gaan die schade kunnen aanrichten. Aan dat probleem moet iets gedaan worden. Die katten richten echter niet overal evenveel schade of even zware schade aan. Dat moet eerst bewezen worden. De Raad van State heeft in een Limburgse zaak de persoon in het gelijk gesteld die hiertegen bezwaar maakte. Wij hebben in Nederland een zorgplicht voor dieren. Die geldt ook voor de verwilderde kat.

Er moet eerst aangetoond worden dat een verwilderde kat inderdaad schade aanricht. Dat gebeurt echter niet in Brabant. Als wij daar een zaak van maken, zou De Raad van State ons in het gelijk stellen en dat afkeuren. Wij vragen daarom dat er een einde gemaakt wordt aan de jacht op katten. Het is geen duurzame oplossing. Er komen steeds weer nieuwe katten, want de oorzaak van het feit dat er op bepaalde plekken veel katten zijn, wordt niet aangepakt. Er zijn eigenaren die hun poezen en katten niet laten steriliseren of castreren. Daardoor kunnen die katten volop jongen produceren. Die gaan rondstruinen en verwilderen en daardoor moeten ieder jaar opnieuw katten worden afgeschoten. Andere katteneigenaren die wel met zorg met hun huisdieren omgaan, worden daar de dupe van. Bij het afschieten ziet men namelijk niet of het gaat om tamme kat, een huispoes of een verwilderde kat. Voor het asociale gedrag van enkelen moeten andere katteneigenaren boeten. Dat is een tweede reden waarom wij een einde willen aan deze jacht. De eerste reden is dat het geen duurzame oplossing is en de tweede reden is dat anderen hier de dupe van worden.

Op de derde plaats wijs ik op de *Felis Silvestrus*, de wilde kat. Dit is een zeer zeldzame diersoort. In 2004 werd in Brabant een jonge wilde kat gevangen en weer uitgezet. Op waarnemingen.nl zien wij dat er meer wilde katten zijn waargenomen. Deze kat is beschermd. In Limburg leidde de vondst van één wilde kat tot wijziging van het beleid. Daar worden de katten niet meer doodgeschoten.

Wij pleiten daarom voor het stopzetten van de jacht op katten. Wij vragen ook om het vrijgeven van gegevens. Waar zitten de verwilderde katten?

Wij hebben gesproken met de heer Koffeman van Faunabeheer Nederland. Hij zei dat het bekend is dat op bepaalde plekken ieder jaar te veel verwilderde katten zitten. Door die gegevens niet openbaar te maken, kan hiervoor samen met dierbeschermingsorganisaties geen beleid ontwikkeld worden en kan de bron van het probleem niet worden aangepakt, namelijk de mensen die het voor anderen verknoeien. Wij hebben daarom motie M2 ingediend waarin wordt gevraagd die gegevens vrij te geven. Als dat niet gebeurt, gaat het afschieten van katten gewoon door.

Met onze motie M3 vragen wij GS fauna-beheerders te verplichten gedode katten aan te bieden voor controle op de aanwezigheid van een chip en het mogelijk voorkomen op vermissingslijsten. Zoals gezegd, de katten worden afgeschoten en wij weten niet of het een wilde kat is, een verwilderde kat of een gewone huispoes. Wij weten allemaal dat mensen gek zijn op hun huisdieren. Katten moet respectvol behandeld worden en niet zomaar op de weg gegooid worden of begraven. Er moet controle zijn op vermissingslijsten. De chip moet uit de poes verwijderd worden, zodat de eigenaar in kennis gesteld kan worden van het feit dat zijn kat gedood is bij de jacht op katten.

Wij hebben hierover vragen gesteld aan het college en zijn zeer teleurgesteld in de antwoorden. Wij hebben echter het volste vertrouwen dat PS dit zullen rechtzetten. Wij hebben allemaal huisdieren of kennen mensen met huisdieren. Wij weten hoeveel waarde daaraan gehecht wordt. Het is totaal irrationeel om ieder jaar maar katten dood te schieten omdat een aantal mensen te beroerd is om maatregelen te treffen om hun katten te laten steriliseren of te castreren.

De *voorzitter*: Ik geef nu de verschillende fracties de gelegenheid hun opinie over de moties te geven. Ik stel voor om de drie moties die op dit onderwerp betrekking hebben, geïntegreerd te behandelen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Ik kan heel kort zijn, voorzitter. Op 6 oktober stond er een bericht op nu.nl; op basis daarvan heeft de Telegraaf diezelfde dag nog bericht dat er in Nederland per jaar tussen de 8.000 en 13.000 katten worden

afgeschoten. Dat was voor mevrouw Thieme, Tweede Kamerlid voor de Partij voor de Dieren, aanleiding daarover vragen aan de minister te stellen. Het blijkt dat deze drie moties vreemd aan de orde van de dag naadloos aansluiten op de vragen van mevrouw Thieme, maar vertaald zijn naar de Brabantse situatie.

Het is een serieus probleem. Ik bagatelliseer dat absoluut niet. Op 10 november meldt de website van de PvdD dat de minister nog niet heeft geantwoord. Wij willen eerst de reactie van de minister afwachten. Het is niet alleen een Brabants probleem, het is een landelijk probleem. Wij vinden het behoorlijk nutteloze bureaucratie als in alle provincies waar de PvdD in de Staten zit, al die vragen beantwoord moeten worden. Laat wij het antwoord van de minister afwachten en daarna kijken of het nog nodig om in te zoomen op de Brabantse situatie.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Er is een gevlugelde uitspraak die luidt: Er is geen oplossing of wij hebben er wel een probleem voor. Dat is hier ook het geval. Er is natuurlijk een groot probleem met die verwilderde katten, maar de oplossing is misschien nog wel moeilijker dan het probleem. Ook de SP wil de zaak niet bagatelliseren. Wij zullen de moties steunen, maar ik wil wel een paar vormopmerkingen maken.

Ook in onze fractie zitten huisdierenbezitters. Mijn oudste dochter en mijn zoon hebben ieder een hond en mijn kleinzoon beschikt over een hele dierentuin o.a. een paarse krokodil, maar die dieren zijn allemaal van pluche.

De *voorzitter*: Had u het over een paarse krokodil?

De heer *Zeegers* (SP): Ja, voorzitter, mijn kleinzoon heeft er een. Daar kan van alles in. Misschien moet hij hier een keertje komen stofzuigen?

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voorzitter! Ik maak hier toch bezwaar tegen. Ik vind dit echt bagatellisering van het probleem.

De *voorzitter*: Ik wilde alleen maar zeker weten dat de heer Zeegers dat zei.

De heer *Zeegers* (SP): Ja, ja. Ik neem het probleem heel serieus, maar ik kon niet nalaten om aan het einde van deze dag nu wij allemaal een beetje melig worden een luchtige opmerking te plaatsen. Ik vind het jammer dat mevrouw Verstappen deze vorm kiest en dat meen ik serieus. Zij dient drie moties in die samen één verhaal vormen. Het is terecht dat die in één keer behandeld worden, maar zou zij die drie thema's in een initiatiefvoorstel op een rijtje moeten zetten. Dat doet ook meer recht aan het probleem. Een initiatiefvoorstel wordt niet aan het einde van de dag behandeld maar krijgt netjes een plek in de begroting.

Ik reageer meteen even op de inbreng van mevrouw Kerkhof. Ik snap haar opmerking wel. Het is inderdaad geen typisch Brabants probleem. Het speelt overal in Nederland. Mevrouw Verstappen heeft terecht opgemerkt dat er in Limburg al stappen gezet zijn. Soms moet je van onderaf veranderingen willen bewerkstelligen. Het helpt wel degelijk als wij ja zeggen tegen deze moties. Een tweede provincie laat zien er iets aan te willen doen. Dat verhoogt de druk om landelijk maatregelen te nemen. Mevrouw Verstappen kan op onze steun rekenen.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Voorzitter! Hier staat een gedupeerde kattenbezitter. Wij hebben zelf twee katten. Ik geef een praktijkvoorbeeld. De laatste twee jaar hebben wij meer dan 20 katten naar een asiel gebracht. Wij hebben ook twee nestjes katten in de tuin gevonden die wij groot hebben gebracht en naar het asiel hebben gebracht. Onze omgeving zorgt ervoor dat die katten er komen. Wij dachten dat er geen adequate maatregelen bestonden om daar iets aan te doen, maar omdat je met zo'n probleem geconfronteerd wordt, ga je toch op zoek naar wat eraan gedaan kan worden. Er zijn wel degelijk mogelijkheden. In Brabant zijn de locaties bekend waar veel katten geproduceerd worden. Laat ik het zo maar zeggen. De gemeente kan daar wel iets aan doen; zij kan degene die daarvan de oorzaak zijn, aanpakken met de APV. Dat is heel simpel; er kan een boete worden opgelegd. Zo gauw er ergens te veel katten gesignaleerd worden, pak het

probleem dan bij de bron aan; ga naar de gemeente en laat die het oplossen. Wij vinden dit geen taak voor de provincie. Wij zullen dan ook tegen deze moties stemmen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Ik neem kennis van de discussie. Ik ben het eens met het CDA dat dit probleem landelijk kan en moet worden geregeld, maar ik ga ook mee met de benadering van de SP dat de provincie zelf ook druk kan uitoefenen en van onderaf iets kan bewerkstelligen. Ik heb de moties even doorgenomen. Wij steunen de moties M2 en M3. Motie M4 steunen wij niet omdat daarin wordt gevraagd per direct de jacht te stoppen. Dat gaat ons te ver. Het tweede deel van het dictum heeft wel onze sympathie.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voorzitter! Wij kunnen ons aansluiten bij de woordvoerder van de Socialistische Partij.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voorzitter! Er moet absoluut aandacht zijn voor dit vraagstuk. Wij steunen alleen motie M2 en in feite alleen het eerste verzoek. Het is goed om die gegevens te hebben. Volgens mij zijn de faunabeheerders in staat te registreren wat er geschoten wordt en doen zij dat ook al. Wij vinden echter niet dat de provincie hierop beleid moet voeren. Mevrouw Prins heeft het duidelijk aangegeven. Die taak ligt voornamelijk bij de gemeente. Wij zullen echter deze motie wel steunen. Dat geldt niet voor de moties M3 en M4. Wij vinden het niet opportuun om dit vanuit de provincie voor te stellen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Wij steunen de moties wel. Wij snappen de redenering van mevrouw Prins van de VVD heel goed, maar die lijkt ons het beginpunt. Er moet voor gezorgd worden dat er zo min mogelijk wilde katten komen, maar die er zijn moeten op een fatsoenlijke manier behandeld worden.

De heer *Van Vugt* (GS;VVD): Voorzitter! Wij hebben vorige week de dertien vragen van

mevrouw Verstappen beantwoord. Ik begrijp dat het antwoord niet was zoals zij dat had gewild.

In de moties wordt o.a. een inzet van de provincie gevraagd om een registratiesysteem op te zetten van katten die er geschoten zijn. Wij menen dat dit buitengewoon bureaucratisch en erg duur is en niet tot de kerntaken van de provincie behoort.

In motie M3 wordt gevraagd om de fauna-beheerders te verplichten gedode katten ter controle aan te bieden. Ik zou deze vraag in dezelfde geest willen beantwoorden. Wij menen dat het niet aan de provincie is om een dergelijk systeem op te zetten.

In motie M4 wordt het college gevraagd om te kijken of het vangen op een andere manier kan gebeuren. Er is in het verleden wel eens gewerkt met vangkooien of met vallen, maar die werden regelmatig vernield. Dat lukte dus niet echt. Het Flora- en faunafonds heeft tot taak om als een bepaalde manier van bestrijding niet goed is, een andere manier te vinden samen met de verenigingen voor dierenbescherming of met andere organisaties die zich daarmee bezighouden. Het college wordt ook verzocht om per direct de jacht op verwilderde katten stop te zetten. Er is geen jacht op verwilderde katten. Er is een jacht op eenden of een jacht op duiven, maar er is nooit iemand die zegt dat hij op verwilderde katten gaat jagen. Dat neemt niet weg dat zij wel worden afgeschoten.

In Brabant komt de beschermde wilde kat niet voor. In Limburg wel. Ik kan mij dan ook voorstellen dat men in Limburg besloten heeft dat de verwilderde kat niet meer mag worden afgeschoten om te voorkomen dat er toevallig ook een beschermde wilde kat geraakt wordt. Ik ben het met mevrouw Kerkhof eens dat als dit onderwerp breed in den lande leeft en als een groot maatschappelijk probleem wordt gezien, landelijke regelgeving op haar plaats is. Verder wijs ik op de opmerking van mevrouw Prins dat er schijnbaar ook mogelijkheden zijn om dit op lokaal niveau te doen. Het college blijft bij haar eerdere beantwoording.

Mevrouw *Verstappen* (PvdA): Voorzitter! Ik heb de antwoorden van het college goed gelezen en

verwachtte nu ook geen andere antwoorden. Het is bij ons algemeen bekend dat het college pro-jacht is.

Ik vind het echter heel apart. Het toezicht op de Flora- en faunawet is uitbesteed aan de provincies. Zij moeten beleid daarop voeren. En wat zien wij? Er wordt verwezen óf naar de gemeenten óf naar het Rijk. Het is onze taak om die wetgeving op een goede manier uit te voeren. Wij hebben een zorgplicht voor dieren. Dat is de allerbelangrijkste taak van die wet.

Het probleem speelt niet landelijk, want het speelt niet in Limburg. De provincie Limburg heeft haar verantwoordelijkheid genomen. Katten worden daar niet meer afgeschoten. Het probleem wordt op een andere manier aangepakt. Hoe simpel zou het zijn om even naar Limburg te kijken en hetzelfde in Brabant te doen. Waarom kan het college dat niet doen? Wat is hier het probleem? Waarom moet het afgeschoven worden op een gemeente of op het Rijk, terwijl wij hier nu de mogelijkheid hebben iets te doen?

Ondertussen worden de katten gewoon afgeschoten; ook de huiskatten en misschien ook wel de zeldzame wilde kat. Recent is de wilde kat hier drie keer waargenomen. Die waarnemingen zijn geregistreerd als correcte waarnemingen. Die wilde kat kan nu dus gewoon afgeschoten worden. Wij vinden het triest dat het college niet weet dat de wilde kat in Brabant voorkomt. Ik zei al dat in 2007 in Brabant een jonge wilde kat gevangen en weer uitgezet is. Ik hoop dat die ondertussen niet is neergeknald door jagers die denken dat zij op een verwilderde kat schieten.

Mevrouw Prins komt ieder jaar twintig katten tegen en moet naar de gemeente om dat probleem op te lossen. De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van wetgeving op het gebied van flora en fauna. Waarom wordt dit dan niet provinciaal geregeld?

Het college vindt een registratiesysteem te duur. Wij vragen niet om het opzetten van een provinciaal registratiesysteem, maar waarom mogen die gegevens niet openbaar zijn. Waarom moeten die ergens in kast verstopt blijven? Het is heel duidelijk dat op bepaalde plekken meer verwilderde katten zitten dan elders. Het probleem

kan makkelijk worden aangepakt als die gegevens openbaar zijn. Dierenbeschermingsorganisaties zijn echt wel bereid om in dezen hun verantwoordelijkheid te nemen en dan hoeft mevrouw X of mijnheer IJ niet naar de gemeente te bellen – als men al weet dat men daarvoor bij de gemeente terecht kan – maar kunnen dierenbeschermingsorganisaties met die statistische gegevens aan de slag gaan. Wij vragen de provincie niet om een nieuw loket te openen. Wij hebben zelf al een loket op onze site en willen dat graag blijven faciliteren. Er zijn genoeg dierenbeschermingsorganisaties die deze taak op zich willen nemen. Volgens mij is een en ander volledig in tegenspraak met de provinciale taak in de flora- en faunawetgeving. De provincie is verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van deze wetgeving. Nogmaals, volgens die wetgeving moeten wij de dieren die in Brabant leven, beschermen. Nu gebeurt dat niet, terwijl dat heel simpel kan worden geregeld. Ik ben zeer teleurgesteld in het college, maar dat was ik al eerder, en nu ook in PS.

De voorzitter: Ik stel vast dat de argumenten en de overwegingen met betrekking tot deze moties voldoende gewisseld zijn. Wij hebben de moties integraal besproken maar zij verdienen een individuele stemming. Motie M4 is het meest verstrekkend. Wij zouden kunnen overwegen om motie M4 als eerste in stemming te brengen.

De heer *Zeegers* (SP): Voorzitter! Het zijn geen amendementen.

De voorzitter: Inderdaad, dan kunnen wij die overweging achterwege laten. Dank u wel, mijnheer Zeegers.

In stemming komt motie M2.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Voorzitter. Ik heb net al inhoudelijk uitgelegd waarom wij voor zijn. Via deze stemverklaring wil ik mevrouw Verstappen uitnodigen om bij een

volgende gelegenheid vooral goed na te denken over de vorm. Ik denk dat zij dan meer kans heeft en minder teleurgesteld zal zijn.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Voor.

Voorzitter. Het uitzetten van beleid in dezen is een taak van de gemeenten.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De voorzitter: De Brabantse Partij is afwezig.

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de VVD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M3.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De voorzitter: De Brabantse Partij is afwezig.

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD en de Christen-Unie tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M4.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

De heer *Zeegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Prins-Afman* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

De heer *Martens* (GroenLinks): Voor.

De heer *Vreugdenhil* (ChristenUnie-SGP): Tegen.

Mevrouw *Verstappen* (PvdD): Voor.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voor.

De *voorzitter*: De Brabantse Partij is afwezig.

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de VVD, de PvdA en de ChristenUnie-SGP tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

Sluiting van de vergadering

De *voorzitter*: Daarmee is een einde gekomen aan de behandeling van de voor deze vergadering van uw Staten ingediend moties vreemd aan de orde van de dag.

Dames en heren. Ik heb al gewezen op de dank die wij verschuldigd zijn voor het vele werk dat met name de gedeputeerde financiën en zijn team voor deze begroting hebben verricht. Ook u verdient een compliment voor uw inbreng. Die is begonnen met de Voorjaarsnota. Ook u heeft in de beste tradities van dit huis meegewerkt en gestuurd aan de toekomst van Brabant die, voor zover die het volgend jaar moet worden gerealiseerd, in besluiten van deze begroting is neergelegd. Ik dank u uiteraard voor uw inbreng en betrokkenheid.

Ik kondig vast aan dat u er rekening mee moet houden dat in december een groot aantal Statenvoorstellen aan de orde is. Om die reden is met het presidium en de agendacommissie reeds kortgesloten dat wij naast de reguliere vergadering

op vrijdag 10 december ook op donderdagavond 9 december vanaf 19.00 uur vergaderen en dat op vrijdag 17 december vanaf 09.30 uur een extra vergadering van uw Staten wordt ingepland. Dat komt dan mooi uit, want die middag vindt meteen aansluitend aan die vergadering ook de traditionele eindejaarslunch plaats. Wij zouden ernaar moeten streven om uiterlijk 14.00 uur samen aan tafel te gaan voor een ontspannen en informeel einde van dit jaar.

Ik dank u nogmaals voor uw bijdrage. Ik wens u een goed weekend en een goede reis naar huis, maar nodig u nog graag uit voor een drankje op het Statenveld.

De voorzitter sluit te 16.40 uur de vergadering.

Besluit 06/11

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gezien het voorstel van de griffier d.d. 17 januari 2011, nr. 2389741,
- gelet op artikel 2.27, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten 2007;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering op 11/12 november 2010 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 4 februari 2011

Provinciale Staten voornoemd,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, voorzitter,

A.J. Brul, griffier wnd.